

KARAR

2005/10 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

BTYK'nın 2004/1 no.lu kararı ile TÜBİTAK ve DPT işbirliği ile hazırlanması istenen ve ekte (2005/10 - Ek 1) sunulan Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı'nın (BTP-UP) onaylanmasına,

TÜBİTAK'a Uygulama Planı'nın uygulanmasını izleme ve koordinasyon görevinin verilmesine,

Uygulama Planı'nda öngörülen eylem alanlarında görevli tüm kuruluşların TÜBİTAK ile yakın işbirliği içinde çalışmaları planlamaları ve yürütmelerine,

karar verilmiştir.

İLGİLİ DİĞER KARARLAR

- 2004/1 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı 2005-2010

DAHA ÖNCE GELİŞME RAPORLANAN TOPLANTI

- Eylül 2005; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 12. Toplantısı
- Mart 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 13. Toplantısı
- Eylül 2006; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 14. Toplantısı
- Mart 2007; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 15. Toplantısı
- Kasım 2007; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 16. Toplantısı
- Mayıs 2008; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 17. Toplantısı

SORUMLU KURULUŞLAR

- TÜBİTAK
- DPT

İLGİLİ KURULUŞLAR

- TARAL Kapsamındaki Kuruluşlar

GELİŞME

TARAL Stratejik Amaçlarına Yönelik Gelişmeler

1. Bilim ve Teknoloji Farkındalığının ve Kültürünün Geliştirilmesi

1.1. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Çalışmaları

Toplumumuzun refah seviyesinin ve yaşam kalitesinin yükselmesi, bilim ve teknoloji seviyemizi yükseltmemiz ve daha çok özgün teknoloji üretebilmemizle mümkün olabilir. Ancak bu, sadece bilim insanlarının kazandıkları başarılar ve sınırlı sayıdaki büyük teknolojik atılımlarla değil, aynı zamanda toplumun her kesiminde bireylerin kendi yaşantılarında da bilimsel ve akılcı yaklaşımları benimsemeleriyle de yakından ilişkilidir. Çünkü gerçek anlamda toplumsal gelişme, toplumu oluşturan bireylerin gelişmesiyle mümkündür. Sorgulayarak, araştırarak, öğrenerek, doğru bilgiye ve veriye dayanarak kendi aklıyla düşünebilen bireyler, hem kendi hayatları için daha doğru kararlar alacak, hem de toplumsal rolleri içerisinde daha bilinçli vatandaşlar olacaklardır. Ayrıca kendi aklıyla düşünebilen bireyler özgün fikirler üreterek her seviyede ve çaptaki yenilikleri ortaya koyabileceklerdir. Bu bağlamda, bilimsel ve akılcı yaklaşım sadece bilim insanları için değil tüm toplum için önem taşımaktadır. Ülkemizde bilim okuryazarlığını yaygınlaştırarak toplumumuzun bilim, teknoloji ve yenilik kültürünü benimsemesini sağlamak, TÜBİTAK'ın başta gelen görevlerinden biridir. TÜBİTAK, bu amaca hizmet eden bilim ve toplum faaliyetlerini Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmektedir.

a. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri

4001 Doğa Eğitimleri - 4002 Bilim Kampları/Okulları Çağrıları

2007 yılı içerisinde yayınlanmış Bilim ve Toplum Proje çağrıları sonucunda toplam 168 başvuru alınmış olup 60 adet proje desteklenmiştir. Bu 60 projenin 20'si sonuçlanmıştır. Bu projelerle şimdiye kadar doğrudan ulaşılan kişi sayısı 5500 civarındadır. Hedef kitlesi genellikle eğiticiler olan Doğa Eğitimleri için yaygın etki sadece bu sayıyla sınırlı değildir. Bu projelere katılan eğiticilerin kazanımlarını öğrencilerine aktarmaları mümkün olmakta, ayrıca katılımcılar daha sonra düzenledikleri projelerle kazanımlarını farklı kitlelere yayabilmektedirler. Örneğin II. Çağrı döneminde proje başvurusunda bulunan kişilerden 10'u daha önce Bilim ve Toplum Projelerinde katılımcı olarak yer almış kişilerdir. Buna ek olarak bazı proje yürütücüleri, devam eden ve sonuçlanan projelerin çıktısı olarak yurtiçi ve yurtdışındaki seminer ve konferanslara aktif katılarak poster sunumları yapmışlar ve yayınlar çıkarmışlardır. Bu durum, Bilim ve Toplum projelerinin, etkinlikler düzenleyerek hedef kitleye bilimi sevdirmenin, bu konuda farkındalık yaratmanın yanında bilim ve toplum alanının akademik olarak incelenmesine ve akademi dünyasında yaygınlaşmasına da katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Bu projeleri yürüten ya da projelerde görev yapan kişilerden alınan geri bildirimler, Bilim Kampları/Okullarına katılan çocukların bilimsel konulara, okumaya, araştırmaya ilgilerinin arttığı ve sosyal konularda daha girişken oldukları; Doğa Eğitimlerine katılan eğitici, lisans ve lisansüstü öğrencilerin ise kendi alanları dışındaki konulara da ilgi duymaya, özellikle doğa bilimlerinin disiplinler arası yapısını daha iyi kavramaya başladıkları yönündedir.

Ayrıca bu projelerle bilim ve toplum alanında insan kaynağı yaratılmıştır. Pek çok üniversite öğrencisi rehber olarak bilim kampları/okullarında görev almıştır. Önceki yıllarda eğitmen olarak doğa eğitiminde görev alan bazı kişiler ise yeni çağrı döneminde yürütücü olarak destek programının yaygın etkisinin artmasına katkıda bulunmuşlardır. Şimdiye kadar TÜBİTAK tarafından desteklenen bilim ve toplum projelerinde rehber ya da eğitici olarak toplam yaklaşık 1000 kişi görev almıştır.

4003 Bilim Merkezi Kurulması Çağrısı

TÜBİTAK, bilim merkezlerinin toplumumuzda bilim kültürünü yaygınlaştırmak için son derece kritik bir rol üstleneceği öngörüsünden yola çıkarak, ülkemizde bu merkezlerin kurulmasını ve yıllar içinde sayılarının artırılmasını hedeflemektedir.

Bu amaç doğrultusunda, Büyükşehir Belediyelerine yönelik olarak, 27 Mart 2008 tarihinde "Bilim Merkezi Kurulması Çağrısı" yayınlanmıştır. Çağrı, büyük bir atılımın başlangıcıdır ve desteklenecek proje, ülkemizde dünya standartlarında bilim merkezlerinin kurulması için bir model oluşturacaktır.

2008 yılında yayınlanan 4003 Çağrısı kapsamında, 6 Büyükşehir Belediyesi, TÜBİTAK'a proje önerisi sunmuştur. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığının önerisi ile TÜBİTAK dışından konusunda uzman 5 kişiden oluşturulmuş bir değerlendirme kurulu, 4003 çağrısı için önceden belirlenmiş ve çağrı başında duyurulmuş kıstaslar doğrultusunda, proje önerilerini incelemiştir. Başvurularda aranan asgari gereklilikleri yerine getiren Diyarbakır, Eskişehir ve Konya Büyükşehir Belediyeleri'ne ait proje önerileri ikinci aşamaya alınmıştır. Bu aşamada, TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığınca TÜBİTAK çalışanlarından kurulmuş bir ekip, proje önerisinde bulunan ve ikinci aşamaya geçen proje önerilerinde sunulan yetkinlikleri yerinde gözlemlemek ve değerlendirme kuruluna daha ayrıntılı bilgiler sunmak için saha ziyaretleri yapmış ve her proje önerisi için bir rapor hazırlamıştır. Değerlendirme Kurulu, saha ziyareti raporlarını incelemiş, proje önerilerini yaygın etki ve yapılabirlik açılarından değerlendirmiştir. Değerlendirme kapsamında Konya Büyükşehir Belediyesi'ne ait proje önerisinin desteklenmesine karar verilmiş ve Belediye ile TÜBİTAK arasında 4 Eylül 2008 tarihinde sözleşme imzalanarak proje yürürlüğe girmiştir.

Projede, Konya Büyükşehir Belediyesi ile birlikte Konya İl Özel İdaresi, Konya Sanayi Odası, Konya Organize Sanayi Bölgesi, Selçuk Üniversitesi, Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü destekleyen kuruluşlar olarak yer almaktadır. Bilim merkezinin kurulacağı alan, Konya Organize Sanayi Bölgesi tarafından Belediye'ye tahsis edilmiş, yaklaşık 100.000 m² genişlikte bir alandır. İnşa edilmesi planlanan bilim merkezi kapalı alanı ise 16.500 m² civarında olacaktır.

TÜBİTAK, bilim merkezinin kavramsal tasarımı, içeriğinde yer alacak sergilerin belirlenmesi ve temin edilmesi, bilim merkezinde yapılacak etkinliklerin hazırlanması, bilim merkezi yönetim ve işletme modelinin kurulması, merkez için gerekli insan kaynağının eğitimi, projenin izlenmesi ve bilim

merkezinin kurulmasından sonra denetlenmesini üstlenecektir. Proje Yürütücüsü Kurum olarak Konya Büyükşehir Belediyesi ise bina ve kapalı alanların, çevre düzenlemesi ile beraber projelendirilmesi ve inşaatı, atölye ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi ve bilim merkezinin işletilmesinden sorumlu olacaktır.

Bilim merkezinin kuruluş faaliyetleri kapsamında, master plan hazırlanmış ve bu plan doğrultusunda sergi temin çalışmaları başlatılmıştır. Mimari proje teminine yönelik hazırlıklar da devam etmektedir.

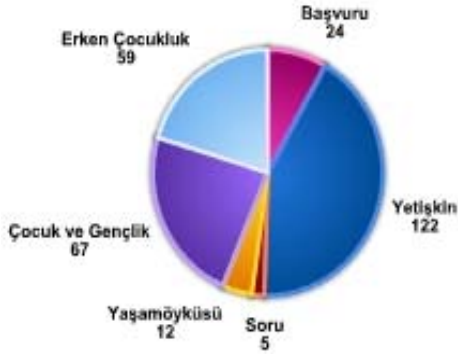
b. TÜBİTAK Yayınları

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

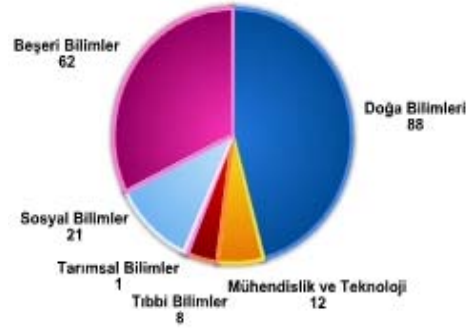
TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, bilimi yaygınlaştırmak ve geniş kitleler tarafından okunur kılmak amacıyla 1993 yılında yayın hayatına başlamıştır. Kısa zamanda okurlardan büyük ilgi gören ve 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla 289 kitaba ulaşan Popüler Bilim Kitapları'nın toplam tirajı 9.500.000'i aşmıştır. 2008 yılında 22 adet yeni Popüler Bilim Kitabı yayımlanmıştır.

Popüler Bilim Kitapları 6 kitaplıktan oluşur. Bunlar: (1) Yetişkin Kitaplığı, (2) Yaşamöyküsü Kitaplığı, (3) Başvuru Kitaplığı, (4) Soru Kitaplığı, (5) Çocuk ve Gençlik Kitaplığı ve (6) Erken Çocukluk Kitaplığı'dır.

Popüler Bilim Kitapları'nın kitaplıklara göre dağılımı Şekil 1'de; yetişkin, yaşamöyküsü ve soru kitaplarının bilim ve teknoloji alanlarına göre dağılımı ise Şekil 2'de verilmektedir.

Şekil 1. Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı

Şekil 2. Yetişkin, Yaşamöyküsü ve Soru Kitaplarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri

1967 yılından bu yana yayınlanmakta olan Bilim ve Teknik dergisi, Temmuz 2007 sayısından itibaren her ay yeni bir konuda 3 boyutlu animasyonlar ve zengin görüntülerle desteklenmiş bilim CD'lerini okurlarına armağan etmektedir. Bu çalışma ile okurların temel konuları daha rahat anlaması hedeflenirken, elektronik ve multimedya tabanlı yayıncılığın geliştirilmesi de sağlanmaktadır. Derginin 2008 yılında 30 Eylül itibarıyla toplam satışı 423.199, ortalama aylık satışı ise 47.022'dir. Bilim ve Teknik ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı 6.870.078'dir.

Bilim ve Teknik dergisinin yenilenme çalışmalarına ışık tutması amacıyla 2008 yılının Şubat ayında, Bilim ve Teknik dergisinin 41 yıllık arşivi kaynak alınarak nitelik ve nicelik analizleri yapılmıştır. Bu çalışmalar ışığında Bilim ve Teknik Dergisi'nin yayın politikası ve programının güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir.

1998 yılından itibaren aylık olarak 7-12 yaş grubu için yayınlanan Bilim Çocuk dergisi yüksek satış performansı göstermektedir. Derginin 2008 yılında 30 Eylül itibarıyla toplam satışı 616.492, aylık ortalama satışı ise 68.499'dur. Bilim Çocuk ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı ise 824.409'dur.

TÜBİTAK'ın en yeni popüler bilim dergisi olan Meraklı Minik yayın hayatına 2007 Ocak ayında başlamıştır. Derginin hedef kitlesi okul öncesi yaş grubundaki çocuklardır. İçeriği ve görsel malzemesi konusunda uzman bir yayın kurulu tarafından değerlendirilen dergi, veliler ve eğitimcilerden çok olumlu yorumlar almaktadır. Derginin 2008 yılında 30 Eylül itibarıyla toplam satışı 135.251 aylık ortalama satışı ise 15.028'dir. Meraklı Minik ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı ise 118.165'dir.

TÜBİTAK Akademik Yayınları

Akademik Dergiler: TÜBİTAK ilk akademik dergisini 1976 yılında Doğa Bilim Dergisi adıyla yılda tek sayı olarak yayımlamıştır. Akademik dergiler, 2008 yılı itibarıyla Biyoloji, Botanik, Elektrik, Fizik, Kimya, Matematik, Mühendislik ve Çevre Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Tarım ve Ormancılık, Veterinerlik ve Hayvancılık, Zooloji ve Yerbilimleri olmak üzere 12 ayrı alanda bir yılda toplam 61 sayı olarak yayımlanmaktadır. 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla Akademik Dergilere gelen makale sayısı 2947'dir. Bir önceki yıl (2007) gelen makale sayısı (2386) ile kıyaslandığında 2008 yılı ilk 9 ayı itibarıyla yaklaşık %24'lük bir artış görülmektedir. Dergilerimiz konularına göre Science Citation Index Expanded yanında başta Chemical Abstracts, Engineering Index, Biological Abstracts olmak üzere birçok uluslararası Index veya Abstract tarafından taranmaktadır.

En önemli endeks olarak kabul gören Science Citation Index Expanded (SCIE) tarafından taranan Turkish Journal of Chemistry (1995 yılından itibaren), Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences (1996 yılından itibaren), Turkish Journal of Earth Sciences (2004 yılından itibaren), Turkish Journal of Agriculture and Forestry, Turkish Journal of Medical Sciences, Turkish Journal of Mathematics (2007 yılından itibaren) dergilerine 2008 yılında 3 derginin (Turkish Journal of Biology, Turkish Journal of Zoology, Electrical Engineering and Computer Sciences) daha eklenmesiyle, taranan dergi sayımız 2008 yılı içerisinde 6'dan 9'a yükselmiştir.

2008 yılının başından 31 Ekim 2008 tarihine kadar 54 sayı yayımlanmıştır. Yayımlanan bu 54 sayıda 581 makale (5376 sayfa olarak) yer almıştır. TÜBİTAK web sayfasında yayımlanmış makalelerle ilgili olarak yazar adıyla, makale başlığıyla veya anahtar sözcüklerle tarama yapılabilen ve ilgili makalelerin tüm metnine ücretsiz erişilebilmektedir.

Akademik Kitaplar: Akademik Yayınlar Müdürlüğü tarafından ülkemize, ilgili alan için tutarlı bir Türkçe terminoloji inşasına hizmet eden, araştırmacılar ve yüksek öğretim için kaliteli, güncel, ucuz ve ulaşılabilir temel ve akademik kitaplar kazandırılması amacıyla "Temel ve Akademik Kitaplar Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında Türkçeye kazandırılacak temel ve akademik kitaplar, yüksek öğretim kurumlarında veya ilgili bilim dalının temel metni olarak ihtiyaç duyulan orijinal/çeviri kitapları kapsamaktadır.

Uygarlıkların doğuşunda, gelişiminde ve bilgi birikimini bir sonraki taşıyıcı uygarlığa aktarımda çeviri faaliyetleri öncü çalışmalar olarak kendini göstermektedir. Çeviri faaliyetindeki yoğunlaşma, geniş bir bilgi transferine ve yeni taşıyıcı medeniyetlerin ortaya çıkışına işaret etmektedir. Dolayısıyla Temel ve Akademik Kitaplar Projesi, Batı dünyasında uzun yıllar süren çabalar sonucunda oluşan ve yüksek öğretimde ve araştırmacılarca kullanılagelen temel ve akademik kitapları dilimize kazandırmanın, hem terminoloji oluşturmak için yapılacak çalışmaların, hem de çeviri sonrası başlaması kaçınılmaz telif faaliyetlerini tetiklemesi açısından çok büyük katkılar sağlayacağı beklenmektedir.

Bu projenin hayata geçirilmesi için gerekli mevzuat değişiklikleri gerçekleştirilmiştir. Temel ve akademik kitapları seçme kriterlerinin belirlenmesi amacıyla, ilk aşamada Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Sağlık Bilimleri, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında uzman akademisyenlerden oluşan Yayın Kurulu oluşturulma çalışmaları başlatılmıştır. Bu Yayın Kurulu, çevrilecek kitaplara karar verecek; çevirmen, redaktör ve gerektiğinde bilimsel danışman atayacak olan Akademik Danışma Kurulları'nı ilgili bilim dallarına göre oluşturacaktır.

c. TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri

TÜBİTAK Güneş ve Hidrojen Arabaları Yarışları

Alternatif enerjilerin kullanımı konusunda halkımızın bilgisini artırmayı, üniversite öğrencilerinin bu güncel konu vasıtasıyla araştırma ve pratik becerilerini geliştirmeyi amaçlayan Formula G Güneş Arabaları Yarışı ilk kez 2005 yılında İstanbul'da düzenlenmiştir. 2006'da İzmir ve İstanbul'da, 2007'de Ankara'da gerçekleştiren yarış kamuoyunda artan bir ilgiyle izlenmektedir. Dördüncüsü 26-31 Ağustos 2008 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenen yarışa toplam 25 araç katılmıştır. Aynı amaçlar doğrultusunda, Hidromobil Hidrojen Arabaları Yarışı ilk defa 2007 yılında Formula G Yarışı'yla birlikte gerçekleşmiştir.

TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil yarışları sayesinde ülkemizde güneş ve hidrojen enerjileri konusundaki endüstriyel uygulamaları teşvik edecek ve bu konudaki potansiyeli güçlendirecek bilgi ve tecrübe birikimine sahip genç mühendis ve temel bilimci bir kitle oluşmuştur. Ayrıca toplumda alternatif enerjilerin gerekliliği ve mümkünlüğü konusunda farkındalık oluşmasına katkı sağlanmıştır.

Her sene artan bir ilgiyle devam eden Formula G ve Hidromobil yarışlarına katılan takım sayıları her yıl artarak devam etmektedir. 2005-2008 yılları arasında Formula G ve Hidromobil yarışlarına katılan takım sayıları Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. 2005-2008 Yılları Arasında Formula G ve Hidromobil Yarışlarına Katılan Takım Sayıları

	2005	2006	2007	2008
Formula G Takım Sayısı	16	34	42	55
Hidromobil Takım Sayısı	-	-	20	30

TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı

TÜBİTAK, ilköğretim öğrencilerine bilimi tanıtmak ve sevdirmek, bilimin yaşamla ne kadar ilişkili olduğunu göstermek ve bilime karşı ilgi ve heyecan yaratmak amacıyla düzenlediği TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı'nın üçüncüsünü TÜBİTAK-TÜSSİDE'de 2008 Temmuz-Ağustos aylarında 6 dönem olarak gerçekleştirmiştir. Kampta çeşitli bilim dallarıyla ilgili eğlenceli ve ilgi çekici etkinlikler yer almıştır. Ayrıca MAM yerleşkesinde bulunan TÜBİTAK enstitülerinde bilim insanlarıyla birlikte etkinlikler yapılmıştır. Kampta TÜBİTAK Bilim ve Toplum Dairesi çalışanlarının yanı sıra üniversite öğrencisi gönüllü rehberler de görev yapmıştır. Kamptan toplam 192 çocuk yararlanmış, 60 kadar gönüllü üniversite öğrencisi ise bir bilim ve toplum etkinliği deneyimi kazanma şansı elde etmiştir. Kamp içeriği önceki yıllara göre geliştirilmiş ve zenginleştirilmiştir. Yeni atölye çalışmaları tasarlanmış, sosyal bilimlerde de kamp etkinlik konuları kapsamına alınmıştır. Kamp katılımcıları bilimi daha yakından tanıma ve hayatla ilişkisini keşfetme imkânı elde etmişlerdir. Kampta görev yapan gönüllü rehberler ise, kendilerine ileride TÜBİTAK Bilim ve Toplum projelerini yürütme potansiyeli sağlayabilecek bilgi, tecrübe ve vizyonu kazanmışlardır.

TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği

Gökbilimi ve genel olarak bilimi sevdirmek, toplumu gökbilime ve amatör gökbilimciliğe özendirmek, bu alanda kapsamlı bilgiler vermek, gökyüzü gözlemleri yaptırmak; bunun yanı sıra amatör gökbilimcilere, becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak etkinlikler yaptırmak üzere düzenlenen TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenlikleri'nin 11'incisi, 25 – 27 Temmuz ve 1 – 3 Ağustos 2008 tarihlerinde Antalya Saklıkent'te yapılmıştır. Bu etkinlikler hakkındaki ayrıntılı bilgi 2005/9 Ulusal Uzay Araştırmaları Programı adlı karar ilişkin gelişmelerde sunulmuştur.

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı 5-20 Temmuz 2008 tarihleri arasında Antalya/Kaş'ta gerçekleştirilmiştir. iki dönem halinde yapılmıştır. "TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı"nın amacı, deniz bilimleri ve sualtı alanlarında bilimsel araştırmalar yapmayı planlayan, halen yapan ve deneyimini dalış yaparak artırmak isteyen, bilimsel sualtı projelerinde çalışmayı düşünen genç bilim insanları ve adaylarına dalış tekniklerini öğretmek daha donanımlı hale getirmek, böylece denizlerimize ait zenginliklerin ortaya çıkarılmasına, korunmasına ve nitelikli araştırmacı yetişmesine katkıda bulunmaktır. Kamp ayrıca sualtı bilimleri ile ilgilenen bilim insanı ve amatör araştırmacılara benzer projeler tasarlama yönünde ufuk açıcı bir örnek teşkil etmiştir. Daha sonra bu alanda açılacak çağrı altyapısının kurulmasına da katkı sağlanmıştır.

2. Bilim İnsanı Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesi

2.1. Milli Eğitim Bakanlığı 1000 Öğrenci Projesi

Ülkemizin yetişmiş insan gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2006 yılından itibaren yurt dışına lisansüstü öğrenim yapmak üzere 5 yıl içinde 5000 öğrenci gönderme kararı alınmıştır. Bu kapsamda 2007 yılında 397 öğrenci yurt dışındaki öğrenimine başlamıştır. Ayrıca, 2008 yılının ilk yarısında 1000 öğrencinin yurt dışına gönderilmesi için çağrıya çıkmıştır. Bu kapsamda yaklaşık 900 öğrencinin yurt dışına çıkış hazırlıkları sürmektedir.

2.2. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

TÜBİTAK-Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB), ülkemizin bilim ve teknoloji alanında gelişmesinde en kritik rolü oynayan insan gücünün yetiştirilmesini destekleme görevini üstlenmiştir. Bu çerçevede bilim ve teknoloji üretebilen; ürettiği bilim ve teknolojiyi toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürebilen; dünya bilim ve teknolojisine katkıda bulunan saygın bir Türkiye'nin yaratılması için vazgeçilmez bir öneme sahip olan bilim insanlarının sayı ve niteliğinin artmasına yardımcı olmak amacıyla bünyesinde çeşitli destek programları geliştirmekte ve yürütmektedir.

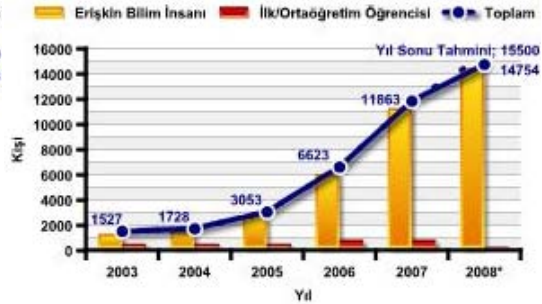
Bilim insanlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve desteklenmeleri için olanaklar sağlamak; bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğrenim sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu amaçla burslar vermek, yarışmalar düzenlemek ve yayınlar yapmak, BİDEB'in ana görevleridir.

Desteklerin türleri, desteklenen kişi sayısı ve destek miktarları ülkemizin ihtiyaçlarına paralel olarak her yıl sürekli artmaktadır. 2003 yılında 1.527 olan desteklenen toplam bilim insanı sayısı 2006 yılında 6.623'e ve 2007 yılında 11.863'e ulaşmıştır. BİDEB tarafından yürütülen 24 burs ve destek programı kapsamında 31 Ekim 2008 yılı itibarıyla toplam 14.754 bilim insanı ve genç araştırmacı desteklenmiştir. 2008 sonu itibarıyla yaklaşık 15.500 bilim insanının ve genç araştırmacının desteklenmesi hedeflenmiştir.

Desteklenen bilim insanı sayısı ve verilen destek miktarları Şekil 3-a, 3-b ve 4'te gösterilmiştir.

Şekil 3-a. O Yıl İçinde Yeni Desteklenmeye/Burs Almaya Başlayan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 3-b. O Yıl İçinde Desteklenen Toplam Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Ülkemizin mevcut ve önümüzdeki yıllarda oluşacak ihtiyaçları göz önüne alınarak bilim insanı sayısının genel nüfusa ve çalışan kişi başına oranının artmasını sağlamak amacıyla, TÜBİTAK, lisans, yüksek lisans ve doktora burslarının sayısını 2005 yılından itibaren önemli ölçüde artırmıştır. Verilen yüksek lisans ve doktora bursları başarılı gençlerimizin teknoloji ve bilgi üreterek topluma daha faydalı olmaları hem de bilim ve teknoloji alanına yönelmeleri sağlanmaktadır. 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla bursları aktif olarak devam eden 1.836 Yurt İçi Lisans, 2.187 Yurt İçi Yüksek Lisans ve 1.159 Yurt İçi Doktora Bursiyeri bulunmaktadır. Şekil 5'te BİDEB tarafından verilen topl bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 4. Toplam Destek/Burs Miktarlarının Yıllara Göre Dağılımı

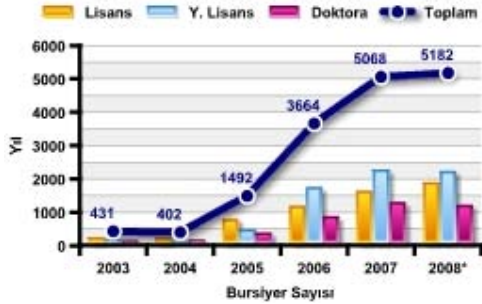
* 31 Ekim 2008 itibarıyla

Bilim ve teknolojinin itici gücünü oluşturan insan gücünün oluşmasına katkı sağlama misyonu çerçevesinde 06/09/2008 tarihli TÜBİTAK Bilim Kurulu kararıyla, TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı ile Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programları kapsamında önceki yıllarda desteklenen bursiyerlerden hiç ara vermeden alanlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlerin ilgili Yurt İçi Yüksek Lisans ve Yurt İçi Doktora Burs Programları kapsamında mezun oldukları yıl geçerli olan başvuru şartlarını taşımalarına gerek olmaksızın TÜBİTAK bursiyerliklerinin devam etmesi uygun bulunmuştur. Böylece lisans aşamasından itibaren TÜBİTAK bursiyeri olan bir öğrencinin doktora eğitiminin sonuna kadar TÜBİTAK bursiyerliğinin devam etmesi ve yaklaşık 10-11 yıl boyunca desteklenebilmesi sağlanmıştır.

BİDEB tarafından başarı kriteri esas alınarak doğrudan verilen bu yüksek lisans ve doktora burslarının yanı sıra, desteklenen akademik projelerde ve TÜBİTAK – 1007 programı çerçevesindeki projelerde, proje yürütücüler tarafından seçilen ve projelerde araştırma destek personeli olarak çalışan yüksek lisans ve doktora öğrencilerini de proje kapsamında burs verilmektedir. Şekil 6'da TÜBİTAK tarafından BİDEB ve Akademik projeler kapsamında verilen yüksek lisans ve doktora burslarının yıllar itibarıyla gelişimi verilmiştir.

Doktorasını almış, üniversitelerimizde veya araştırma kuruluşlarımızda doktora sonrası araştırma yapacak olan genç araştırmacılara destek vermek, Türk araştırmacıların yurt içi dolaşımı vasıtasıyla bilimsel bilgi aktarımı ve işbirliğini kolaylaştırmak amaçlarıyla Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı çerçevesinde burs verilmektedir. 2000-2007 yılları arasında ilgili programa toplam 179 başvuru yapılmış ve bu başvurulardan 138'i desteklenmiştir. 2006 yılında toplam 32 başvurudan 29'u desteklenirken; 2007 yılı içerisinde programa yapılan 59 başvurudan, 44'ü desteklenmiştir. 31/10/2008 itibarıyla bu program kapsamında bursları devam eden 59 doktora sonrası araştırmacı bulunmaktadır.

Ayrıca, Türk araştırmacıların yurt dışı dolaşımı kapsamında uluslararası işbirliği imkanlarının oluşmasını kolaylaştırmak amacıyla doktora yeterliliğini almış öğrenciler için Yurt Dışı Araştırma Burs Programı ile doktoralı araştırmacılar için Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı çerçevesinde burs verilmektedir. 31/10/2008 itibarıyla bu programlar kapsamında bursları devam eden 401 doktora öğrencisi ve 562 doktoralı araştırmacı bulunmaktadır. Toplam yurt içi ve yurt dışı doktora sonrası araştırmacı sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 7'de verilmiştir.

Şekil 5. BİDEB tarafından Toplam Yurt İçi Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora Bursiyer Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 6. Yıllara Göre TÜBİTAK - BİDEB, TÜBİTAK - ARDEB ve TÜBİTAK - 1007 Programı Tarafından Desteklenen Bursiyer Sayıları

Kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşlarında, ihtiyaç duyulan bilim insanı açığının kapatılmasına ve bilim üretimine katkıda bulunmak amacıyla, yurt dışındaki üniversitelerde ve/veya araştırma kuruluşlarında çalışmakta olan, bilim insanlarının araştırmalara katılmak, teknolojik yenilikler getirmek, seminerler, konferanslar, dersler vermek üzere Türkiye'ye getirilmesi için Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı kapsamında destek verilmektedir. 2003 yılında programa yapılan 117

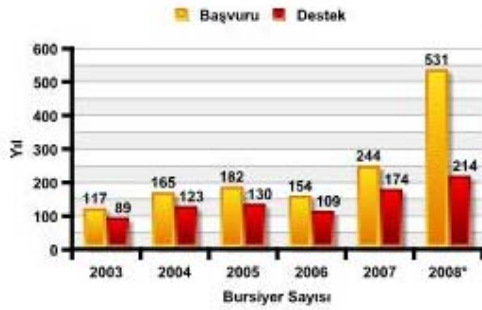
Şekil 7. Toplam Yurt İçi ve Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırmacı Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

* 31 Ekim 2008 itibarıyla

başvurudan 89'u desteklenirken başvuru rakamı 2007 yılında 2003 yılına göre %112'lik artışla 244'e yükselmiştir. Desteklenen konuk bilim insanı sayısı da 2003 yılına göre %96'lık artışla 174 olarak gerçekleşmiştir. 2003 - 2008 yılları arasında başvuru yapan ve desteklenen konuk bilim insanı sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 8'de gösterilmiştir.

Türk öğrenci ve araştırmacılara yönelik burs programlarımıza ek olarak Türkiye'de eğitimlerine ya da araştırmalarına devam eden yabancı ülke vatandaşlarına yönelik burs ve destekler de verilmektedir. Doktorasını Türkiye'de yapacak üstün başarılı yabancı ülke vatandaşları öğrenciler Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı, doktora sırası ve doktora sonrası araştırmacılar ise Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı kapsamında desteklenmektedir.

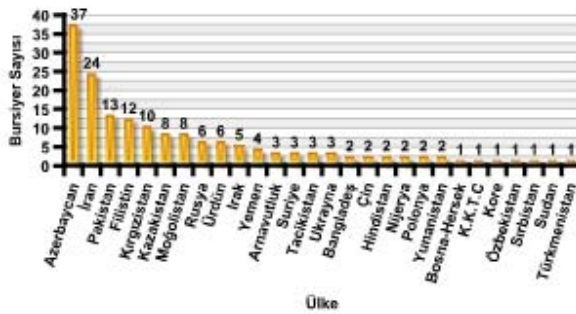
Yabancı Uyruklular Doktora Burs Programı kapsamında 2003 yılı içerisinde sadece 3 farklı ülkeden 13 kişi desteklenirken, 2007 yılı içerisinde 19 farklı ülkeden 45 yabancı uyruklu doktora öğrencisi desteklenmiştir. 31/10/2008 itibarıyla bursları devam eden 128 yabancı uyruklu doktora bursiyeri ve 13 yabancı uyruklu araştırmacı bulunmaktadır. Toplam yabancı uyruklu doktora ve doktora sonrası bursiyer sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 9-a'da; 2003 - 2008 yılları arasında desteklenen yabancı uyruklu doktora bursiyer ve araştırmacı sayılarının ülkelere göre dağılımı ise sırasıyla Şekil 9-b'de ve 9-c'de gösterilmiştir.

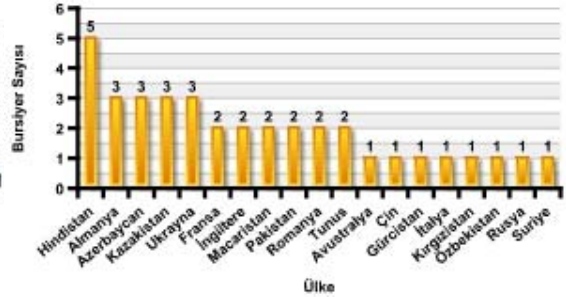
Şekil 8. 2003 - 2008 Yılları Arasında Başvuru Yapan ve Desteklenen Konuk Bilim İnsanı Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 9-a. 2003 - 2008 Yılları Arasında Toplam Yabancı Uyruklu Doktora ve Doktora Sonrası Bursiyer Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 9-b. 2003 - 2008 Yılları Arasında Desteklenen Yabancı Uyruklu Doktora Bursiyer Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı

Şekil 9-c. 2003 - 2008 Yılları Arasında Desteklenen Yabancı Uyruklu Araştırmacı Sayılarının Ülkelere Göre Dağılımı

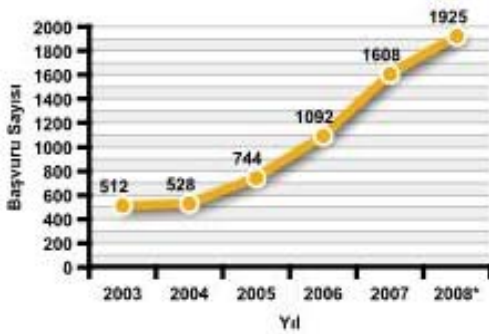
TÜBİTAK-BİDEB burs ve destek programlarından 2003 - 2008 yılları arasında en fazla destek alan ilk 10 üniversite ve bursiyer sayıları Tablo 2'de gösterilmiştir.

* 31 Ekim 2008 itibarıyla

Tablo 2. 2000-2008 Yıllarında O Yıl Verilmeye Başlayan Burslardan En Fazla Yararlanan ilk 10 Üniversite

ÜNİVERSİTELER	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (30 Kasım itibarıyla)	Toplam Yararlanan
ODTÜ	76	129	329	874	762	508	2678
BOĞAZİÇİ Ü.	24	29	256	512	425	334	1580
İTÜ	38	41	106	341	300	178	1004
BİLKENT Ü.	21	0	151	306	306	191	975
HACETTEPE Ü.	67	77	79	225	200	122	770
ANKARA Ü.	35	41	59	237	205	133	710
EGE Ü.	34	43	45	175	143	105	545
İSTANBUL Ü.	0	28	35	176	157	96	492
DOKUZ EYLÜL Ü.	23	23	0	0	124	103	273
ÇUKUROVA Ü.	25	26	38	0	47	28	164
Toplam Yararlanan	343	437	1098	2846	2669	1798	9191

Gençleri temel ve uygulamalı bilimlerde araştırmaya teşvik etmek ve proje kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla TÜBİTAK tarafından 1969 yılından beri düzenlenmekte olan “Orta Öğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması”, ülke geneline yaymak gayesiyle 2005 yılından itibaren tek merkez yerine Türkiye'nin değişik bölgelerinde üniversitelerimiz ile işbirliği içinde yapılmaya başlanmıştır. 2003 yılından proje başvuru sayısı 512 iken 2008 yılında toplam % 376'lık bir artışla 1925 proje başvurusu olmuştur.

* 31 Ekim 2008 itibarıyla

Şekil 10. Proje Yarışmasına Yapılan Proje Başvuru Sayılarının 2003-2008 Yılları Arasındaki Dağılımı

Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerini kapsayan Elazığ Bölge Merkezi'ne (Adıyaman, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Malatya, Mardin, Şanlıurfa) yapılan başvurularda geçmiş yıllarda hiç başvuru yapmayan illerin de katılımıyla 2008 yılında 2007 yılına oranla %74,31 artış; Erzurum Bölgesi Merkezi'ne (Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize, Trabzon) %51,11 artış ve Van Bölge Merkezi'ne (Ağrı, Batman, Bitlis, Hakkâri, Muş, Siirt, Şırnak, Van) %300 artış olmuştur. Bu artışta BİDEB tarafından, Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerindeki fen bilgisi öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen Eğitimde Bilim Danışmanlığı seminerlerinin katkısı büyük olmuştur. Bu program kapsamında proje başvuru sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 10'da; 2007 yılına göre, 2008 yılı toplam proje başvuru sayısını en çok arttıran iller ve başvuru sayılarındaki artış oranları Tablo 3-a'da gösterilmiştir.

2006 yılından itibaren 10 bölge merkezinde yapılmakta olan “İlk Öğretim Matematik ve Fen Bilgisi Proje Yarışmaları” ile “Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması” bölge merkezlerinin sayısı, İstanbul Bölgesi'nin Asya ve Avrupa olarak ikiye ayrılması ve Van ilinin Bölge Merkezi olarak eklenmesiyle 2008 yılından itibaren 12 bölge merkezine yükselmiştir. Bölge sayılarındaki artış neticesinde 2007 yılında proje başvurusu gelmeyen il sayısı 18 iken, bu sayı 2008 yılında 10 düşmüştür. 2007 yılında proje başvurusu gelmeyen Şanlıurfa, Kırklareli, Bilecik, Çankırı, Aksaray, Sivas, Muş ve Siirt illerinden 2008 yılında toplam 29 proje başvurusu gelmiştir. Bu illerin 2007 ve 2008 yılları proje başvuru sayıları Tablo 3-b'de verilmiştir.

Tablo 3-a. 2007 Yılına Göre, 2008 Yılı Toplam Proje Başvuru Sayısını En Çok Arttıran İller ve Başvuru Sayılarındaki Artış Oranları

İl	2007	2008	Başvuru Sayısındaki Artış
Diyarbakır	18	66	48
Kayseri	43	89	46
Van	1	38	37
Ankara	165	197	32
Malatya	5	33	28
Batman	21	48	27
Konya	15	39	24
Erzurum	12	35	23
Amasya	17	34	17
Gaziantep	25	41	16
Afyon	3	18	15
Hakkari	5	17	12
Samsun	21	33	12
Uşak	7	15	8
Tokat	8	15	7
Mardin	1	7	6
Hatay	2	8	6
Kütahya	4	9	5
Kahramanmaraş	10	15	5
Bitlis	1	5	4
Düzce	3	7	4
Rize	3	7	4
Çorum	4	8	4
Sinop	2	5	3
Kırşehir	2	3	1

Tablo 3-b. 2007 Yılında Proje Başvurusu Olmayan İllerden 2008 Yılında Gelen Proje Sayıları

İl	2008
Şanlıurfa	6
Kırklareli	5
Bilecik	4
Çankırı	4
Aksaray	3
Sivas	3
Muş	2
Siirt	2

Ayrıca sosyal bilimler alanında da öğrencileri araştırmaya teşvik etmek amacıyla 2008 yılında ilk defa Proje Yarışması alanlarına Sosyoloji alanı ilave edilmiştir. 2008 yılında Sosyoloji alanında 241 proje başvurusu yapılmıştır. 2009 yılından itibaren Tarih alanı da Proje Yarışması alanlarına eklenmiştir.

MEB tarafından gerçekleştirilen, 2005 yılında sadece İstanbul'da yapılan İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Matematik ve Fen Bilimleri Proje Yarışması, 2006 yılından itibaren MEB - TÜBİTAK işbirliği protokolünün imzalanmasıyla tüm ülke genelinde yapılmaya başlamıştır. 2005 yılında toplam 922

proje başvurusu olmuştur. Proje başvuru sayısı 2006 yılında 5.116'ya yükselmiştir. 2007'de 81 ilden toplam 13.922, 2008'de de 18.314 olmuştur. TÜBİTAK tarafından düzenlenen "Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması" Bölge Koordinatörleri aynı zamanda "İlköğretim Matematik ve Fen Bilimleri Proje Çalışması"nın Bölge Koordinatörlüğü görevini de yürütmektedirler. TÜBİTAK, bu yarışmanın etkin olarak yapılmasında, jüri değerlendirme sürecinin bilimsel içeriğinin oluşturulması ve proje değerlendirme sisteminin geliştirilmesi çalışmalarında aktif görev yapmaktadır. TÜBİTAK, İlköğretim ve Orta Öğretim MEB proje yarışmalarını izleyen öğrenci, öğretmen ve veli sayısı 2007 yılından itibaren yüz binleri bulmuştur. Bu durum geleceğin araştırmacıları olacak gençlerimizi yüreklendirmekte ve toplumun araştırmaya olan ilgisini artırmaktadır.

Yeni TÜBİTAK-BİDEB Destekleri

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve İspanya Hükümet Başkanı J.L.R. Zapatero'nun öncülüğüyle başlatılan, Üst Düzey Grubun rehberliğinde sürdürülen bir Birleşmiş Milletler projesi olan "Medeniyetler İttifakı Girişimi" çerçevesinde Başbakanlık genelgesi ile kabul edilen "Medeniyetler İttifakı Ulusal Planı" kapsamında medeniyetler ittifakı, kültürler arası diyalog, çatışma önleme ve çözme gibi alanlarda çalışma yapacak öğrencilere ve akademisyenlere çeşitli burslar tahsis edilmesinin sağlanması görevi TÜBİTAK'a verilmiştir. Bu bağlamda Bilim ve Araştırmadan sorumlu Devlet Bakanı Sn. Mehmet AYDIN liderliğinde, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanlarında, "Medeniyetler İttifakı Projesi"nin incelenmesine ve araştırılmasına katkı sağlayacak konuları belirlemek, ayrıca bu süreçte oluşturulacak akademik platformun yapısı konusunda görüş alışverişinde bulunmak üzere 30 Temmuz 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanlık Binası'nda bir ortak akıl toplantısı gerçekleştirilmiştir. Konunun uzmanlarının katıldığı ortak akıl toplantısı sonucunda, "Medeniyetler İttifakı Projesi" çerçevesinde öncelikli alanlar saptanmış ve toplantıda saptanan öncelikli alanlar Bilim Kurulu'nun 06/09/2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında öncelikli alanlar olarak kabul edilmiştir. Bu alanlarda yurt dışında araştırma yapacak Türk araştırmacılar ile Türkiye'de araştırmalarına devam eden yabancı araştırmacıların mevcut burs programları içinde desteklenmesi çerçevesinde Doktora Öğrencileri İçin Yurt Dışı Araştırma ve Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programlarının kapsamı ders aşamasını bitirmiş tezli yüksek lisans öğrencilerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Ayrıca BTYK'nın onbirinci toplantısında alınan 2005/9 nolu kararda yer alan "Ulusal Uzay Araştırmaları Programı" çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak için yeterli sayıda ve gerekli nitelikte uzmanların kısa vadede yetiştirilmesi amacıyla Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı uygulamaya konan ikinci yeni programdır. Bu programla ilgili ayrıntılı bilgi 2005/9 Ulusal Uzay Araştırmaları Programı adlı karara ilişkin gelişmelerde sunulmuştur.

2009 yılının Şubat ayında Milli Eğitim Bakanlığı ile ortaklaşa olarak "Üstün Yetenekliler / Zekâlılar Çalıştayı" düzenlenecektir. İstatistiki olarak nüfusun %2'sini oluşturan üstün yetenekli ve yüksek zekalı gençlerimizin topluma kazandırılmaları için 2009 yılında da çalışmalarımız devam edecektir.

TÜBİTAK-BİDEB'in Uluslararası İşbirliği Kapsamındaki Faaliyetleri

TÜBİTAK ve Avrupa Komisyonu'nun Ortak Araştırma Merkezi (Joint Research Centre – JRC) Genel Müdürlüğü arasında 5 Temmuz 2007 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri'nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi Ek-1'de sunulmuştur.

2003 - 2008 yılları arasında TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen destek programları hakkında ayrıntılı bilgi Tablo 4'te verilmiştir. Tablo 4'e ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik destekler dâhil edilmemiş olup onlarla ilgili veriler ayrı olarak Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 4. 2003 - 2008 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

	2003				2004				2005				2006				2007				2008 (31 Ekim İtibarıyla)			
	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
Lisans Bursu	271	36	194	0,20	185	55	192	0,18	474	474	742	0,64	657	657	1139	1,71	534	534	1592	5,64	388	388	1836	7,27
Üniversite Öğr. Yurtiçi-Yurtdışı Araş. Projeleri Destekleme Prog	31	17	17	0,02	11	9	9	0,02	20	17	17	0,03	54	47	47	0,09	110	86	86	0,12	176	170	170	0,15
Yurt İçi Yüksek Lisans Bursu	382	64	129	0,21	398	47	94	0,25	477	238	423	1,44	2725	1420	1696	5,34	2451	1080	2230	18,05	-	-	2187	18,3
Yurt İçi Doktora Bursu	122	47	108	0,24	136	42	116	0,30	358	178	327	1,63	857	754	829	3,16	753	530	1246	9,01	-	-	1159	10,4
Yurt İçi Yurt Dışı Bütünleştirilmiş Doktora Burs Programı	17	16	31	0,18	12	9	36	0,33	22	19	54	0,66	14	14	52	0,84	3	3	45	0,68	-	-	45	0,39
Yurt Dışı Doktora Bursu	-	-	118	-	-	-	97	-	26	12	78	0,15	72	42	93	0,97	55	21	83	0,95	66	21	104	0,67
Yurt Dışı Araştırma Bursu	58	23	51	0,19	68	41	77	0,25	110	60	114	0,40	154	108	202	1,04	222	171	317	1,65	140	84	401	2,01
Yabancı Uyrukular İçin Doktora Bursu	16	13	13	0,14	22	14	14	0,11	25	18	18	0,14	65	40	48	0,29	136	45	94	1,18	73	34	128	1,25
Yabancı Uyrukular İçin Araştırma Bursu	4	3	3	0,01	-	-	0	0,01	5	4	6	0,00	11	10	18	0,05	16	9	19	0,08	22	11	13	0,07
Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı **	4	3	3	0,01	5	3	3	0,01	4	3	3	0,01	7	7	7	0,03	521	521	521	0,18	3163	2317	2317	0,37
Yurt İçi Doktora Sonrası Bursu	4	1	7	0,02	9	6	8	0,01	42	35	37	0,14	32	29	35	0,14	59	44	48	0,49	16	11	59	0,32
Yurt Dışı Doktora Sonrası Bursu	188	80	167	0,77	182	124	233	0,56	251	157	325	1,27	256	158	318	1,70	357	226	428	2,59	226	134	562	3,38
Konuk Bilim İnsanı Destek Bursu	117	89	89	0,14	165	123	123	0,19	182	130	130	0,27	154	109	109	0,37	244	174	174	0,60	531	214	214	0,76
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı **	14	14	14	0,02	23	21	21	0,03	27	12	12	0,04	32	30	30	0,13	1733	1517	1517	0,27	3249	2470	2470	0,54
Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	480	184	184	0,10	621	325	325	0,23	951	385	385	0,25	983	640	640	0,67	1178	850	850	0,89	1334	825	825	0,79
TÜBİTAK Almanya (DFG) Burs Programı	20	16	16	0,02	20	16	16	0,01	22	17	17	0,01	21	18	18	0,01	21	17	17	0,02	20	18	18	0,01
TÜBİTAK İngiltere (Royal Society) Burs Programı	9	6	6	0,004	7	7	7	0,01	16	8	8	0,01	12	9	9	0,003	13	13	13	0,005	9	8	8	0,001
TÜBİTAK Macaristan (HAS) Burs Programı	2	2	2	0,001	5	2	2	0,004	2	2	2	0,002	4	3	3	0,006	4	2	2	0,002	4	3	3	0,001
Son Sınıf Lisans Öğr. için Lisansüstü Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	739	642	642	-	1272	661	661	-	792	433	433	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3301	1214	1214	0,75	2185	1365	1398	0,18
Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294	12	12	0,17
SSA-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	14	0,11
TOPLAM (İlk ve Ortaöğretime Yönelik Prog. Hariç)	1739	614	1152	2,27	1869	844	1373	2,51	2540	1769	2698	7,09	6859	4737	5935	16,54	12983	7718	11157	43,15	12702	8565	14376	47,2

* "B" başvuran sayısını, "D" desteklenen sayısını, "T" toplam bursiyer sayısını, "DM" ise destek miktarını (cari fiyatlarla Milyon YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

*** İlgili program kapsamında lisans öğrencileri ile ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik düzenlenen etkinliklerin katılımcı sayıları Tablo D.7'ye, ilk ve ortaöğretim öğrencilere yönelik olanların katılımcı sayıları Tablo D.8'e yansıtılmıştır.

Tablo 5. 2003 - 2008 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleri

	2003				2004				2005				2006				2007				2008 (31 Ekim İtibarıyla)			
	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
2201-2202 Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı- Ulusal Bilim Olimpiyatları	15830	295	295	0,19	11550	283	283	0,24	12356	286	286	0,28	11265	321	321	0,52	11214	353	353	0,65	13694	306	306	0,53
2203 Uluslararası Bilim Olimpiyatları	234	39	39	0,47	223	39	39	0,59	219	35	35	0,62	202	29	29	0,70	144	35	35	0,79	277	32	32	0,69
2204 Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması	512	41	41	0,07	528	33	33	0,10	744	34	34	0,32	1092	32	32	0,84	1608	40	40	0,87	1925	40	40	1,15
Eğitim Danışmanlığı Desteği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	306	306	-	-	-	-		-	-	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.****	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1247	278	278	0,09	-	-	-	-
TOPLAM	16576	375	375	0,73	12301	355	355	0,92	13319	355	355	1,23	12559	688	688	2,06	14213	706	706	2,41	15896	378	378	2,37

* “B” başvuran sayısını, “D” desteklenen sayısını, “T” toplam bursiyer sayısını, “DM” ise destek miktarını (cari fiyatlarla Milyon YTL) ifade etmektedir.

** 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretim üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

*** İlgili program kapsamında lisans öğrencileri ile ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik düzenlenen etkinliklerin katılımcı sayıları TabloD.7'ye, ilk ve ortaöğretim öğrencilere yönelik olanların katılımcı sayıları Tablo D.8'e yansıtılmıştır.

**** 2005 ve 2006 yıllarında TÜBİTAK tarafından düzenlenen 'Eğitimde Bilim Danışmanlığı Seminerleri'nin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla 2229 kodlu destek programı uygulamaya konulmuştur. 2007 ve daha sonraki yıllar için Eğitimde Bilim Danışmanlığı desteği 2229 kodlu program kapsamında verilecektir.

	2003				2004				2005				2006				2007				2008 (31 Ekim İtibarıyla)			
	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM	B	D	T	DM
GENEL TOPLAM ****	18315	989	1527	3	14170	1199	1728	3,4	15859	2124	3053	8,3	19418	5425	6623	18,6	27196	8424	11863	45,6	28598	8943	14754	49,6

**** Bu rakamlara burs ve destek programları dışında BİDEB bütçesinden yapılan diğer harcamalar dahil değildir.

3. Sonuç Odaklı ve Kaliteli Araştırmaların Desteklenmesi

3.1. TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri Destekleme Programı (TÜBİTAK-1007- KAMAG)

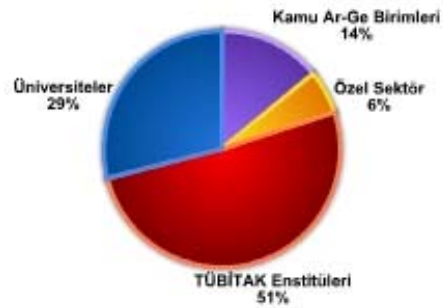
Mayıs 2005 tarihinde ilk proje teklifleri sunulan ve amacı kamu kurumlarının Ar-Ge ile giderilecek ihtiyaçlarının karşılanması veya sorunlarının çözümüne yönelik projelerin desteklenmesi olan TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri Destekleme (TÜBİTAK-1007-KMAMAG) Programı kapsamında 31 Ekim 2008 tarihine kadar kamu kuruluşlarından toplam 634 adet proje önerisi yapılmıştır. Bu projelerin 555 adedi değerlendirilerek 83 adedinin desteklenmesine, 23 adedinin sözleşmesinin hazırlanmasına karar verilmiştir. Halen 79 adet projenin değerlendirilmesi sürmektedir. 439 adet proje biçim ve içerik olarak yeterli olmadığından reddedilmiş, geri çekilmiş ya da iade edilmiştir. Tablo 6'da proje sayıları ve bütçelerinin kategorilere göre dağılımı 2007 yıl sonu ve 30 Ekim 2008 tarihi itibarıyla sunulmaktadır. Şekil 11 ve Şekil 12'de ise yürütücü kurum türüne göre proje sayısı ve bütçelerinin dağılımı verilmektedir. Tablo 7'de ise 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla müşteri kurumlar ve proje durumları yer almaktadır.

Tablo 6. TÜBİTAK-1007-KAMAG Programı

Kategori	31/12/2007 İtibarıyla		31/10/2008 İtibarıyla	
	SAYI	BÜTÇE (Milyon YTL)	SAYI	BÜTÇE (Milyon YTL)
Önerilen Projeler	436	1.198	634	1.935,4
Değerlendirilen Projeler	375	991,9	555	1.697,4
Yürürlükte Olan Projeler	72	197	83	256,4
Sözleşme Aşamasında Olan Projeler	2	3,7	23	72,6
Revizyondaki Projeler	3	16,6	3	25,1
Reddedilen/Geri Çekilen Projeler	298	774,6	439	1.340
Durdurulan Projeler	0	0	1	0,5
Sonuçlanan Projeler	0	0	6	2,8
Değerlendirme Aşamasında Olan Projeler	61	206,1	79	238

Şekil 11. Yürürlükte Olan Projelerin Sayısal Dağılımı (Sözleşme Aşamasında ve Revizyonda Olan Projeler Dahil)

Şekil 12. Yürürlükte Olan Projelerin Bütçesel Dağılımı (Sözleşme Aşamasında ve Revizyonda Olan Projeler Dahil)

TÜBİTAK – 1007- KAMAG Programı kurallarına göre, müşteri kamu kurumu projesinde hangi yürütücü kurum veya kuruluş ile çalışacağına kendi karar vermektedir.

Tablo 7. 31.10.2008 İtibariyle TÜBİTAK-1007-KAMAG Projelerinin Müşteri Kurumlara Göre Dağılımı

Müşteri Kurum	Yürürlükte	Sözleşmesi Hazırlanan	Değerlendirilen	Sonuçlanan	Red	Geri Çekilen	İade Edilen	Durdurulan
	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı	Proje Sayısı
Tarım ve Köyşleri Bakanlığı	21	4	16	0	40	5	28	0
Çevre ve Orman Bakanlığı	12**	4	8	4	29	12	14	0
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	8	2	4	0	16	3	15	0
Sağlık Bakanlığı	9*	0	4	0	24	4	28	0
Belediyeler+Valilikler	8	1	6	0	9	1	32	0
Ulaştırma Bakanlığı	5	0	1	2	9	3	4	0
Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	4***	1	3	0	2	0	3	0
Emniyet Genel Müdürlüğü	5	4	7	0	9	2	10	0
Maliye Bakanlığı	2	0	0	0	2	0	4	0
Milli Eğitim Bakanlığı	1	1	7	0	7	1	4	1
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	2*	1	3	0	4	1	2	0
Devlet Planlama Teşkilatı	1	1	0	0	0	0	0	0
TEMSAN A.Ş	1	0	2	0	2	0	0	0
Telekomünikasyon Kurumu	1	1	1	0	3	0	7	0
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	1	0	1	0	7	2	2	0
Adalet Bakanlığı	0	0	3	0	4	1	5	0
Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müd.	0	0	0	0	1	0	0	0
Başbakanlık	0	0	0	0	0	0	2	0
ÇAYKUR	0	1	0	0	0	0	0	0
Denizcilik Müsteşarlığı	1**	0	0	0	4	0	2	0
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü	0	0	0	0	2	0	0	0
İçişleri Bakanlığı	1*	0	1	0	0	0	4	0
Hazine Müsteşarlığı	0	0	1	0	0	0	0	0
Kültür ve Turizm Bakanlığı	0	0	4	0	5	1	6	0
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	0	1	0	0	0	0	0	0
Sayıştay	0	0	1	0	0	0	0	0
Türk Standartları Enstitüsü	0	1	0	0	0	0	0	0
Toprak Mahsulleri Ofisi	2	0	0	0	0	0	1	0
Türkiye İstatistik Kurumu	0	0	1	0	1	0	0	0
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	1	0	0	0	2	0	0	0
Türkiye Şeker Fabrikaları	0	0	0	0	2	0	0	0
Vakıflar Genel Müdürlüğü	0	0	2	0	5	0	4	0
Diğer Kurumlar	1***	0	3****	0	2*****	3*****	3	0
TOPLAM	83	23	79	6	191	39	180	1

* "Akıllı Kart Tabanlı Güvenli Sosyal Güvenlik Sisteminin Geliştirimi" isimli projede müşterek müşteri kurum durumundadır. Projenin Bütçesi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın proje bütçesine yansıtılmıştır.

** "Meteoroloji/Oşinografi Mükemmeliyet Ağı (MOMA)" isimli projede müşterek müşteri kurum durumundadır. Projenin bütçesi Çevre ve Orman Bakanlığı'nın proje bütçesine yansıtılmıştır.

*** Harita Genel Komutanlığı; "Ulusal CORS (Sürekli Gözlem Yapan GPS İstasyonu) Sisteminin Kurulması" isimli projede müşterek müşteri kurum durumundadır. Projenin Bütçesi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın proje bütçesine yansıtılmıştır.

****İller Bankası Genel Müdürlüğü, İSKİ, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Başkanlığı

***** İller Bankası Genel Müdürlüğü, Isparta Ticaret Ve Sanayi Odası

***** Türk Hava Yolları A.O., Merkez Bankası

***** Grup İadesi Diğer Kurumlar: İzmit Su Kanalizasyon, Et Balık Kurumu, İade Edilen Kategorisi, ARDEB İadeleri (toplam 29 proje) yansıtmamaktadır.

Desteklenen projelerdeki çalışan Araştırmacı ve Bursiyerlerin sayıları, yıllara göre Tablo 8'de verilmiştir. Buna göre, halihazırda 83 projede, 1681 Araştırmacı ve 121 Bursiyer olmak üzere toplam 1802 kişi proje personeli olarak TÜBİTAK tarafından desteklenmektedir.

Tablo 8. TÜBİTAK-1007-KAMAG Programı Kapsamında Desteklenen Projelerde Çalışan Araştırmacı ve Bursiyer Sayısı

Yıl	Desteklenen Proje Sayısı	Araştırmacı Sayısı	Burslu Sayısı	TOPLAM*
2005	5	205	6	211
2006	38	1.238	57	1.295
2007	22	1.622	83	1.705
2008	18	1.681	121	1.802
TOPLAM	83	4.746	267	5.013

1007 Programında önerilen projelerden, ön değerlendirme ölçütlerini sağlayan ve programın amacına uygun projeler, panel sistemi ile değerlendirilmektedir. 31 Ekim 2008 tarihine kadar değerlendirilen projeler için yapılan panel sayısı ve görevlendirilen panelist sayısı Tablo 9'da özetlenmiştir. Bugüne kadar yapılan 213 panelde, proje konusunda uzmanlardan oluşan 1039 panelist görevlendirilmiştir.

Tablo 9. TÜBİTAK-1007-KAMAG Programı Kapsamında Değerlendirilen Projeler İçin Yapılan Panel ve Görevlendirilen Panelist Sayıları

	2005	2006	2007	2008*	TOPLAM
Panel Sayısı	35	54	71	53	213
Panelist Sayısı	149	252	375	263	1039

* 31 Ekim 2008 itibarıyla

Ayrıca, desteklenmekte olan projeler, TÜBİTAK tarafından projenin büyüklüğüne göre belirlenen proje konusunda uzman kişilerce izlenmektedir. Tablo 10'da halihazırda desteklenen 83 projedeki izleyici sayısı verilmiştir.

Tablo 10. Desteklenen Projelerdeki İzleyici Sayısı

	İzleyici Sayısı
İzleyici Atanan 83 Proje	128
Sonuçlanan 6 Proje	7
TOPLAM	135

Desteklenen 6 adet projenin öngörülen çalışmaları tamamlanmış olup proje sonuç raporları teknik olarak kabul edilmiştir. Bu projelerin çıktılarının uygulamaya aktarılmasına yönelik olarak, Proje Sonuçları Uygulama Planı'yla (PSUP) ilgili çalışmalar müşteri kamu kuruluşlarıyla devam etmektedir. Kesinleşen PSUP'lar projenin müşterisi kamu kuruluşlarınca uygulamaya aktarılacaktır. TÜBİTAK tarafından belirlenen izleyiciler ve TÜBİTAK uzmanları, proje sonuçlarının uygulamaya aktarımını, yerinde incelemelerde bulunarak izleyeceklerdir. PSUP'ta uygulamaya aktarım için belirtilen sürenin sonunda, proje sonuçları tamamen uygulamaya aktarılmış olacak ve proje kesin olarak sonuçlanmış olacaktır. Tablo 11'de sonuçlanan projelerden elde edilen kazanımlar özetlenmektedir. 2008 yılında KAMAG'a sunulan ve desteklenmesine karar verilen 13 projenin listesi Tablo 12'de verilmiştir.

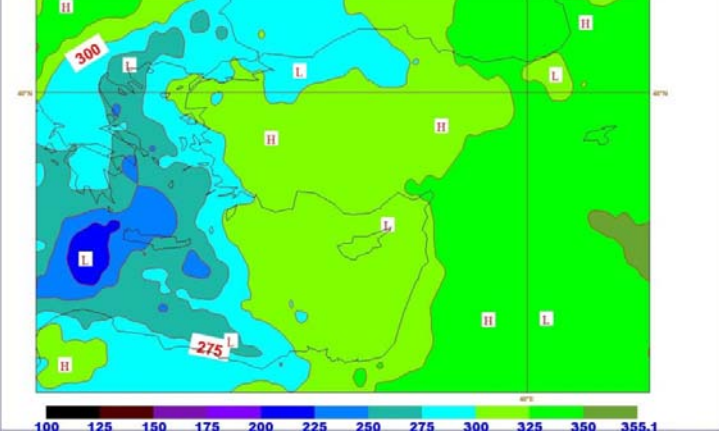
Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-1

PROJE ADI	
Bitümlü Sıcak Karışım Aşınma Tabakası İçin Performansı Yüksek Karışımların Belirlenmesi	
	MÜŞTERİ KURUM
	T.C Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	KGM-Üstyapı Şubesi Müdürlüğü
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
PROJE SÜRESİ	
01/01/2006-01/07/2007 (18 Ay)	
PROJENİN AMACI	
- Farklı özelliklerdeki aşınma tabakası karışımları üzerinde yürütülen testlerinin sonuçları değerlendirilerek, kaplamanın yapılacağı bölgenin iklim koşullarına ve yolun trafik hacmine bağlı olarak hangi tip karışımın kullanılacağına karar verilecektir. - Uygun karışımın yapımı ile yolun sürüş konforu ve servis ömrü artırılarak bakım, onarım ve yeniden yapım maliyetleri azaltılacaktır.	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
1 km uzunluğunda 12 m genişliğinde bir yolun alt ve üstyapı maliyeti 2008 yılı fiyatları ile yaklaşık 1.500.000-YTL. aşınma tabakası maliyeti ise toplam maliyetin %6'sına denk gelmektedir. Analiz süresi 40 yıl alınarak, ömür döngü maliyeti hesapladığında, aşınma tabakası 40 yıl içinde yaklaşık 7 yılda bir yenilenir ise toplam 6 kez aşınma imalatı yapılacaktır. $6 \times 90000 = 540.000$-YTL. Uygun karışımlar kullanımı ile, aşınma tabakasının ömrünün 2-3 yıl artacağı öngörülerek, 10 yılda bir yenileme olacağı düşünülürse; maliyeti; $4 \times 90.000 = 360.000$-YTL. olacaktır. Böylelikle %33 lük bir kazanç elde edilecektir. - Bu durumda, aşınma maliyetinde %33 bir azalma olacaktır.	
PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU	
- Proje sonuçlandıktan sonra; 2007 yılı içerisinde 40.000 ton, 2008 yılı içerisinde 51.000 ton TMA imalatı yapılmıştır. 2008 yılında ihalesi yapılan ve 2009 yılından itibaren imalatına başlanılacak olan 667 Km. bölünmüş yolun tamamında aşınma tabakası TMA olarak projelendirilmiştir.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-2

PROJE ADI	
Mekanistik – Ampirik Yol Üstyapı Tasarımında Esneklik Modülünün Şartnamelere Uyarlanması	
	MÜŞTERİ KURUM
	T.C Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM)
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	KGM – Üstyapı Şube Md.
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
PROJE SÜRESİ	
01.01.2006 – 31.07.2008 (30 Ay)	
PROJENİN AMACI	
Ülkemiz karayollarında kullanılan “Üstyapı Projelendirme Metod”unun Geliştirilmesi	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
- Proje Sonucunda hazırlanan “Karayolları Esnek Üstyapılar Projelendirme Rehberi” ile üstyapı tabaka kalınlıkları yenilenerek, üstyapıların daha gerçekçi modellenmesi sağlanmıştır. - Orta ve yüksek trafikli 1 km uzunluğunda 12 m genişliğinde bir yolun proje öncesi kullanılan metotlarla, 20 yıllık proje süresince, üstyapı maliyeti 929.232 YTL iken, Proje sonrası oluşturulan metotlara göre 779.294 YTL olmaktadır. Bu durumda yol üstyapı maliyetlerinde 149.938 YTL\Km kazanç elde edilmiş olup, yol üstyapısı maliyetlerinde % 16.13 lük bir azalma meydana gelmiştir. - Karayolları Genel Müdürlüğü uygulamalarını takip eden belediyeler, il özel idareleri ve diğer kuruluşlar da Ülkemiz adına aynı tasarrufu sağlamış olacaktır. - Gelişmiş Üstyapı Projelendirme Metotlarıyla ilgili bilgi birikimi ve tecrübe kazanılmıştır. - Kurumumuzun AR-GE kültürü artırılmış, 2008 yılında yeni bir projeye başlanılmıştır.	
PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU	
Kurumumuz 20/10/2008 tarih ve 2008/19 numaralı iç genelgesi ile yeni üstyapı projelendirme metotlarını uygulamaya koymuştur. Bu metotlar ile 2008 yılı içerisinde 500 km yolun üstyapısı projelendirilmiştir.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-3

PROJE ADI	
Türkiye Üzerinde Troposferik ve Stratosferik Ozon/Uv-B'deki Değişim Gözlenmesi ve Sonuçlarının Analizi	
 http://www.dmi.gov.tr/sondurum/ozon.aspx	MÜŞTERİ KURUM
	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
	PROJE SÜRESİ
	01.12.2005-01.12.2007 (24 Ay)
PROJENİN AMACI	
- Özellikle nüfus yoğun olarak yaşadığı büyük kentlerde ve turizm bölgelerinde, ozon tabakasındaki incelmeye ve bunun sonucunda yer yüzüne ulaşan güneşin zararlı ultraviyole radyasyonunun insanlar üzerine olası etkileri konusunda bilgilendirme ve uyarılar yapmak. - Erken alınacak önlemlerle ekonomik kayıplar en düşük seviyeye indirilebilecektir.	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Ozon gözlemleri 1994 yılından beri Ozonsonde cihazı ile yapılmaktadır. 15 günde bir atılan bir balon yardımı ile yapılan bu gözlemlerin gözlem başına maliyeti yaklaşık 1000 Euro'dur. Balonun erken patlaması sonucu tamamlanamayan gözlemlerin olumsuz katkısı düşünüldüğünde bu maliyet çok daha fazla olmaktadır. Oysa proje kapsamında işletime alınan Brewer Ozon Spektrometre ile daha sağlıklı ve günlük gözlemler elde edilmektedir. Ozonsonde ile yaklaşık 150 günlük gözlem parasına alınan yeni cihazla günlük ve sağlıklı gözlemler yapmak mümkün olmuştur. - Özellikle ultraviyole radyasyonun canlılar üzerindeki olumsuz etkilerini çok daha az bir düzeye indirebilmek adına korunma reflekslerinin geliştirilmesi ile sağlık alanında çok büyük ekonomik kazanımlar söz konusudur. Cilt kanseri oluşumunun engellenmesi, bağışıklık sisteminin korunmasının yanı sıra gözde katarakt oluşumunu engelleyebilecek uyarıların yapılabilmesi bu projenin sonuçlarının uygulanması ile mümkün olabilecektir. Sağlık alanında anılan bu olumsuzluklarının ekonomik boyutu oldukça büyüktür.	
PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU	
- Brewer Spektrofotometresi tarafından ölçülen günlük gözlem verileri, kurum web sayfasında http://www.dmi.gov.tr/arastirma/ozon-ve-uv.aspx?s=tubitak adresinde, "Proje Çıktıları-Brewer Spektrofotometresi Verileri" alt başlığı altında 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren düzenli olarak güncellenmekte ve paylaşıma sunulmaktadır. - Cihaz kalibrasyonu, Dünya Meteoroloji Teşkilatı ile yapılan işbirliği sonucunda 7-13 Ekim 2008 tarihleri arasında Ankara'da, kurulduğu noktada yaptırılmıştır. - Proje sonunda elde edilen ozon ve ultraviyole indeks tahmin verileri kurum web sayfasında http://www.meteoroloji.gov.tr/2006/arastirma/arastirma-ozon-ozuvtahmin.aspx adresinde "Ankara Günlük Toplam Ozon ve UV İndeks Tahmini" başlığı altında kullanıma sunulmaktadır.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-4

PROJE ADI	
T.C. Çevre ve Orman Bakanlığına Bağlı Çevre Referans Laboratuvarlarından Sıvı ve Katı Yakıt Laboratuvarı,Su, Atıksu, Toprak,Katı Atık,Çamur ve Sediment Analiz Laboratuvarı için TS EN ISO IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar Standardı Çalışmaları	
	MÜŞTERİ KURUM
	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	1. TÜBİTAK-MAM Kimya Çevre Enstitüsü 2. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü Çevre Ve Referans Laboratuvarı
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
PROJE SÜRESİ	
15.08.2006-15.05.2008 (21 Ay)	
PROJENİN AMACI	
T.C. Çevre ve Orman Bakanlığına Bağlı Çevre Referans Laboratuvarlarından Sıvı ve Katı Yakıt Laboratuvarı,Su, Atıksu, Toprak,Katı Atık,Çamur ve Sediment Analiz Laboratuvarını "TS EN ISO IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar Standardı" kapsamında Akreditasyon sertifikasının alınması için standardın gerekliliklerinin yerine getirecek şekilde kalite yönetim sistemi ile birlikte altyapı, cihaz, personel, metot açısından teknik ve teknolojik olarak geliştirilmesini sağlamaktır.	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
- Proje, Çevre Referans laboratuvarlarında, hem ISO 17025 standardı gerekliliklerine hem yasal mevzuatlara uyum kapsamında yapılan düzenlemelerle, ülkemizde, yaşam kalitesini yükseltme, rekabet gücünü artırma, Avrupa Birliği müktesebatına uyum, kıt olan ülke kaynaklarının etkin ve verimli şekilde kullanılabilmesine destek verme, Ar-Ge faaliyetlerinin yurtiçinde yapılabilmesini sağlama konularında kapasite geliştirmeyi temel almaktadır. - Proje çalışmaları ile laboratuvarın standardın gerekliliklerini sağlayacak şekilde hazırlanması temin edilmiş ve kurulan sistem yürütülmeye başlanmıştır. TÜRKAK'a akreditasyon başvurusu yapılmış TÜRKAK denetimi Ağustos 2008' de gerçekleştirilmiştir. Denetim sonucu tespit edilen eksiklikler Eylül ayı içinde giderilerek TÜRKAK' a bildirilmiştir. TÜRKAK'ın laboratuvarın akreditasyonu ile ilgili kararı beklenmektedir. - Bu proje çalışmaları sonucunda, Çevre Referans Laboratuvarı geldiği konum itibari ile, Çevre ve Orman Bakanlığına bağlı İl Çevre ve Orman Müdürlükleri ile Çevre analizleri konusunda hizmet veren diğer kamu ve özel laboratuvarlar için yönlendirici ve düzenleyici rolünü artırıcı eylemler ve önerilerde bulunabilir duruma gelmiştir. Böylelikle Çevre Referans laboratuvarının çevre ve yakıt alanında uluslar arası alanda söz sahibi olan ve Ar-Ge çalışmalarına daha fazla ağırlık verebilecek kapasitede bir laboratuvar olarak ülke genelinde hizmet vermesi de sağlanacaktır. - Müşteri kurum olan Çevre ve Orman Bakanlığı kendi bünyesinde akredite bir çevre laboratuvarına sahip olarak denetim, izin ve izleme çalışmalarını sürdürürken birçok yasal mevzuatta akredite laboratuvarlarda yapılması zorunluluğu olan test ve analizleri kendi laboratuvarlarında yaptırabilecek hale gelmesinin, ekonomik olarak da Bakanlığa yıllık ortalama 500.000 YTL katkıda bulunacağı öngörülmektedir.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-4
(Devamı – 1)

PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU			
Sıra	Müşteri Kurumun İhtiyacına Yönelik Proje Çıktıları	Uygulamaya Aktarım Takvimi	Uygulamaya Aktarımdaki Gelişmeler
1	17025 Standartı'nın gerektirdiği sistem belgeleri, Kalite El Kitabı	Sistem belgelerinin tümü proje bitiş tarihinden sonraki ilk 6 ay içinde akreditasyon denetimi için kayıtların oluşturulması amacı ile(Kasım 2008) ve sonrasında sürekli olarak kullanılacaktır.	17025 Standartı'nın gerektirdiği sistem belgeleri ve Kalite El Kitabı hazırlanarak yürürlüğe alınmış ve Akreditasyon başvurusu için ve akreditasyon dış tetkiki sırasında uygulamaya alınmış olup; sistemin uygulanması faaliyetlerinde sürekli olarak kullanımdadır.
2	Validasyon Raporları ve Ölçüm Belirsizliği Hesaplamaları	Akreditasyon belgesinin alınmasından sonra müşterilerin talep etmesi halinde akredite edilecek parametrelere ait analiz raporlarında kullanılacaktır. (Şubat 2009)	
3	Kalibrasyon Sertifikaları	Kalibrasyon sertifikaları proje bitiş tarihinden sonraki ilk 6 ay içinde akreditasyon denetiminde (Kasım 2008), belirsizlik hesaplamalarında ve cihazların performansının izlenmesinde sürekli olarak kullanılacaktır. (Kasım 2008)	Kalibrasyon Sertifikaları, validasyon çalışmaları, belirsizlik hesaplamaları akreditasyon denetimi sırasında uygulamaya alınmış olup;cihaz performanslarının izlenmesi amacı ile gerektiğinde yenilenerek sürekli olarak kullanıma alınmıştır.
4	Eğitim Sertifikaları, eğitim dokümanları, sunumlar	Eğitim sertifikaları akreditasyon kurumuna başvuru dosyasında kullanılmıştır. Ayrıca alınan eğitimler ile laboratuvar personelinin gelecekteki iç eğitim ihtiyaçları karşılanacak ve gelen talepler doğrultusunda diğer kamu ve özel sektör çevre laboratuvarlarına Çevre Referans Laboratuvarı personeli tarafından dış eğitimler verilecek ve sertifikaları düzenlenecektir. (Aralık 2009)	
5	Sertifikalı Referans Malzemeler	Bu tür malzemelerin kullanımı ile oluşturulacak doğrulama çizelgeleri, kalite kontrol grafikleri analizlerin kalitesinin kontrolü amacı ile sürekli olarak kullanılacaktır.	Sertifikalı Referans Malzemelerin kullanımı ile yapılan validasyon çalışmalarında oluşturulan kalite Kontrol Grafikleri analizlerin kalitesinin kontrolü amacı ile düzenli olarak yapılan çalışmalarda Haziran 2008 tarihinden itibaren kullanıma alınmıştır.
6	Akreditasyon Kurumuna Başvuru Dosyası	Müracaat Dosyası projesi süresi içinde TÜRKAK'a gönderilmiştir. (Mart 2008)	Akreditasyon Kurumuna Başvuru Dosyası Mart 2008 tarihinde uygulamaya aktarılarak akreditasyon başvurusu yapılmıştır.
7	Akreditasyon belgesinin alınması	Ağustos 2008 tarihinde TÜRKAK tarafından Çevre Referans Laboratuvarının akreditasyon denetimi yapılmıştır. Belgenin (Şubat 2009) tarihine kadar alınması hedeflenmiştir.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-4
(Devamı – 2)

Sıra	Müşteri Kurumun İhtiyacına Yönelik Proje Çıktıları	Uygulamaya Aktarım Takvimi	Uygulamaya Aktarımdaki Gelişmeler
8	Bakanlığa bağlı Akredite Laboratuvar	A. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın yasal görevlerini (denetim, izleme, izin vb.) yerine getirirken akredite bir laboratuvar olarak Çevre Referans Laboratuvarı tarafından düzenlenen raporların sonuçlarının güvenilirliği ve geçerliliği sağlanmış olacaktır. B. 05.09.2008 tarihinde yürürlüğe giren "Çevre Ölçüm Ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği" uygulamaları amacı ile çevre analizleri konusunda çalışan kamu ve özel laboratuvarların yetkilendirilmesi çalışmaları Çevre Referans Laboratuvarında çalışan proje araştırmacıları ile yürütüleceğinden laboratuvarın kapasitesinin dolaylı olarak da sektördeki diğer laboratuvarların kapasitesi artırılmış olacaktır. C. Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş çevre laboratuvarlarının izlenmesi amacı ile akredite bir laboratuvar olarak Çevre Referans Laboratuvarı tarafından her yıl belirli periyotlar ile yeterlilik testleri düzenlenecek ve sonuç raporları hazırlanabilecektir.	A. Akreditasyon denetim eksiklikleri ekim ayı içinde tamamlanarak TÜRKAK'a gönderilmiş ve TÜRKAK 'da belge hazırlanması süreci beklenmektedir. B. 05.09.2008 tarihinde yürürlüğe girmiş olan ve uygulamaları Çevre Referans Laboratuvar personeli tarafından gerçekleştirilen yönetmelik kapsamında, çevre analizleri konusunda çalışan kamu ve özel laboratuvarların yetkilendirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda ÇRL personeli tarafından, yönetmeliğin çıkış tarihinden itibaren 15 adet laboratuvar da yerinde inceleme yapılmış ve projede elde edilen kazanımlar bu laboratuvarlara da yaygınlaştırılmaya başlanmıştır. Böylece proje ile sadece Çevre Referans Laboratuvarı'nın değil çevre konusunda hizmet veren diğer laboratuvarların da teknik açıdan kapasite artışına destek sağlanmaktadır. C. 05.09.2008 tarihinde yürürlüğe giren "Çevre Ölçüm Ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği" 6. bölümünde (madde 35) yeterlilik belgesi verilen laboratuvarlara Bakanlıkça düzenlenecek yeterlilik testlerine katılma zorunluluğu getirilmiş olup; Bakanlıkça yeterlilik testlerinin düzenleneceği yönetmelik ile kesinleştirilmiştir. 2009 yılı içinde ilk yeterlilik testi çevriminin planlamaları yapılmaktadır.

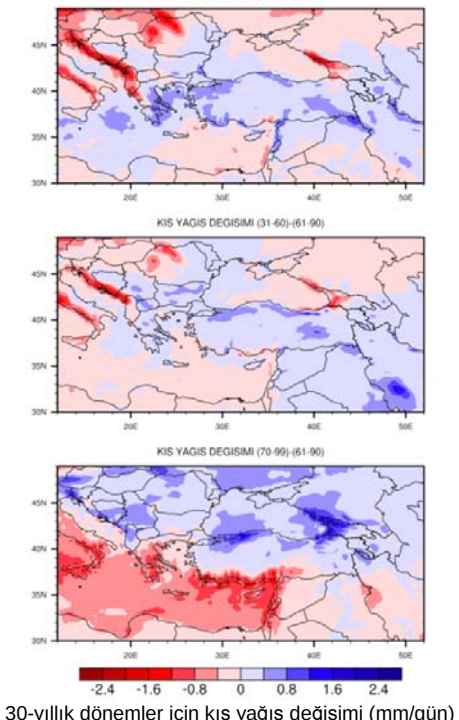
Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-5

PROJE ADI	
Gölbaşı Gölleri Sulak Alan Ekosistemi Yönetim Planı	
	MÜŞTERİ KURUM
	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
PROJE SÜRESİ	
01.12.2005-01.12.2007 (24 Ay)	
PROJENİN AMACI	
- Gölbaşı Göllerinin yer aldığı havzanın jeolojik, jeomorfolojik, iklim ve hidrografik özelliklerinin belirlenmesi, - Göllerin bulunduğu havzanın nüfus ve ekonomik özelliklerinin belirlenmesi, - Göllerin su kalitesinin belirlenmesi, - Sulak Alan özelliğindeki Gölbaşı Göllerinin mevcut biyolojik çeşitliliğinin (flora, fauna) belirlenmesi, - Ekosistemi tehdit eden faktörlerin etki derecelerinin ortaya çıkarılması, - Verilerin CBS ortamına aktarılması ve meydana gelecek değişikliklerin takip edilmesi için aktif bir veri tabanının gerçekleştirilmesi, - CBS ortamında amaca uygun olarak çeşitli dijital haritaların yapılması, - Gölbaşı gölleri ve içerisinde yer aldığı havzayı kapsayan katılımcı bir yönetim planı hazırlanması, - Göllerdeki ekosistemin ve biyolojik çeşitliliğin belirlenmesi, korunması doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması için Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) teknikleri ile aktif bir veri tabanının oluşturulması ve bağlantılı olarak yönetim planının hazırlanması bu projenin amacını oluşturmaktadır.	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
- Gölbaşı Göllerindeki biyolojik, ekolojik ve hidrolojik özelliklerinin belirlenmesi ve bu özelliklere olan tehditlerin tespit edilmesi ile birlikte yörede yaşayan halkın sosyo-ekonomik durumunun değerlendirilmesi için bir yönetim planı oluşturulmuştur. - Göllerin oluşturduğu sulak alan içerisindeki biyolojik çeşitlilik korunmuş olacak ulusal bazda ülkemizin sahip olmuş olduğu doğal kaynakların tahrip edilmeden gelecek nesillere aktarılması ve insanlarımız için sağlıklı bir çevrenin oluşturulmasına katkı sağlanmış olacaktır. - Sulak alanların önemi konusunda ulusal politikaların belirlenmesi ve gerekli yasal düzenlemeler için bir kaynak olarak değerlendirilebilecektir. - Bakanlık bu proje sonuçlarına göre ülkemizdeki diğer göllerde benzer çalışmaları tamamlayacaktır. - Göllerdeki ekosistemin ve biyolojik çeşitliliğin belirlenmesi, korunması doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması için Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) teknikleri ile aktif bir veri tabanının oluşturulması ve bağlantılı olarak yönetim planının hazırlanması bu projenin amacını oluşturmaktadır. Bu amacı gerçekleştiren proje aracılığıyla Adıyaman ilindeki Gölbaşı göllerinin korunması sağlanmış olacaktır.	

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-5
(Devamı)

PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU
Gölbaşı Gölleri Sulak alan Yönetim Planı Kahramanmaraş Yerel Sulak alan Komisyonunda onaylanmıştır. PSUP ekinde yer alan ve hangi faaliyetin kim tarafından ne zaman yapılacağını gösteren faaliyetler tablosunda yer alan aşağıdaki faaliyetlerin uygulaması kısmen başlatılmıştır. 1.1.4.Yönetim Planı'nın uygulama, denetim yapılarının rol, görev ve yetkilerini görev tanımları, protokoller, anlaşmalar yoluyla yazılı hale getirmek ve imza altına almak 3.2.3. Göller ve çevresindeki kaçak avlanmayı (balık, kuş, ...) önlemek 3.3.2. Sazlıklarda kaçak kesimleri ve yangınları önlemek 4.1.2. Göksu Pompa İstasyonu'ndan Gölbaşı Gölüne pompalanan su akısının devamını sağlamak 4.1.5. Göller arasında bağlantıyı sağlayan su yollarını korumak 4.4.1. Yerleşim birimlerinin gelişimini sulak alanlara doğru gelişimini kontrol etmek 5.1.1. Koruma Bölgeleri'nde Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nin uygulanmasını sağlamak 5.1.2. Özel mülkiyet alanlarının kullanımına yönelik tedbirler almak ve gerekli olan kamulaştırmaları yapmak 6.3.1. Ekolojik etkilene bölgesi ile tampon bölge içerisinde ilgili genel müdürlüğün iznine tabi rekreasyon alanları oluşturmak 6.4.1. Sulak alandan turba çıkarımı (torf) faaliyetlerinin belirli kurallar dahilinde yapılmasını sağlamak 6.4.2. Saz kesimini planlı ve kontrollü yapmak

Tablo 11. TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı'nda Sonuçlanan Projelerden Elde Edilen Kazanımlar-6

PROJE ADI	
Türkiye için İklim Değişikliği Senaryoları	
 30-yıllık dönemler için kış yağış değişimi (mm/gün)	MÜŞTERİ KURUM
	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı / Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü
	YÜRÜTÜCÜ KURULUŞLAR
	İstanbul Teknik Üniversitesi (Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü)
	DESTEKLEYEN KURUM
	TÜBİTAK Kamu Araştırma Programı (1007 Programı)
	PROJE SÜRESİ
	1 Mart 2006 – 29 Şubat 2008 (24 Ay)
PROJENİN AMACI	
Projenin amacı, ağırlıklı olarak dinamik bölgesel iklim modelleri kullanılarak, alansal çözünürlüğü yüksek iklim projeksiyonları üretmektir. Farklı sera gazı senaryolarını (A2, B1, vs.) girdi olarak kullanan küresel iklim modellerinin sonuçlarından hareketle üretilen bu bölgesel projeksiyonlar yardımıyla, insan kaynaklı iklim değişikliklerinin Türkiye ve bölgesine nasıl, ne zaman ve ne şiddette yansıtılacağını saptamaktır.	
ÇIKTILARIN EKONOMİK KATMA DEĞERİ VE SOSYAL KAZANIMLAR	
Bu proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların sonucunda, - Ulusal Bildirim'de yer alacak ve Türkiye ve bölgesine gelecekteki iklim değişikliklerinin nasıl yansıtılacağını tasvir eden projeksiyonlar üretilmeye başlanmıştır. - Bu projeksiyonlar, - Tarım - Ormancılık - Su kaynakları - Yenilenebilir enerji (özellikle, hidroelektrik, rüzgar ve güneş) - Turizm - Ulaştırma güvenliği - Kentsel yerleşimler gibi sektörlerde iklimin değişmesinin etkilerini araştırarak ve bu etkilere uyum stratejileri geliştirecek kişi ve kurumlar tarafından kullanılacaktır. Sözü edilen sektörler için yapılan etki değerlendirme çalışmalarının, etkiyi azaltma çalışmalarına taban teşkil etmesi durumunda, parasal değerinin hesaplanması güç, fakat çok ciddi ulusal değer kazanımları söz konusudur.	
PROJE SONUÇLARI UYGULAMA PLANI'NIN (PSUP) GERÇEKLEŞME DURUMU	
PSUP'ta belirtilen taahhütlere göre, proje çıktıları arasında uygulamaya aktarım zamanı gelen bulunmamaktadır.	

Tablo 12. 2008 Yılında KAMAG'a Önerilen Projelerden Desteklenmesine Karar Verilenler

	Proje Adı	Müşteri Kurum	Yürütücü Kuruluşlar
1	Zırhlı-Zırsız Araçlar ve Silah Sistemlerinin Eğitim Simülatörü, Panzer ve Ağır Araç Simülatörleri, Ağır Araç Kule Atış Simülatörü (Konvoy Simülatörü)	Emniyet Genel Müdürlüğü	* KOÇ Bilgi ve Savunma Teknolojileri A.Ş. * SIMSOFT Bilgisayar Tek. LTD. ŞTİ.
2	Adli Görüntü İyileştirme ve Onarma (İYON)	Emniyet Genel Müdürlüğü	* TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi
3	Trafik Takip Denetiminin Sayısal Mobil Sisteme Dönüştürülmesi ve Geliştirilmesi	Emniyet Genel Müdürlüğü	* Orta Doğu Teknik Üniversitesi * TÜBİTAK-UZAY
4	Kayıtlı İstihdama Geçişte Etkin denetim Modellerinin Araştırılması	T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	* Ankara Üniversitesi
5	Uzaktan Algılama Tekniği ile Zeytin Ağaç Envanterinin Çıkartılması, Zeytin Çeşitlerinin ve Yağlarının DNA Markörleri Yardımıyla Karakterizasyonu ve Kayıt Altına Alınması	T.C. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı	* Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü * Ege Üniversitesi
6	Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi	Telekomünikasyon Kurumu	* TÜBİTAK-ULAKBİM * Gazi Üniversitesi * Çanakkale Üniversitesi
7	Taylardaki Rhodococcus equi Enfeksiyonu İçin Aşı, Hiperimmün Plazma ve Bağışıklık Ölçüm Kiti Geliştirilmesi	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	* Selçuk Üniversitesi * Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
8	Yeni Nesil Deprem Yönetmelikleri İçin Performans Esaslı Değerlendirme ve Güçlendirme Yöntemlerinin Araştırılması ve Geliştirilmesi	T.C. Bayındırlık Ve İskan Bakanlığı	* Orta Doğu Teknik Üniversitesi
9	Soma Tersiyer Havzası'nda Entegre Sismik Yöntemlerle Kömür Yayılımının Tespiti ve Kömür Gazı Potansiyelinin Araştırılması ve Modellenmesi Projesi (GAZPRO)	Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü	* TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi * Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
10	Madencilik Otomasyon ve Tasarım Yazılımı (MOTAY) Geliştirme	Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü	* Hacettepe Üniversitesi * Ulusal CAD ve GIS ÇÖZ. MÜH. A.Ş
11	DPT İl Koordinasyon ve İzleme Sistemi	T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT)	* UEKAE Elektronik ve Kriptoloji
12	MEB Bütçesinin Kontrolü ve Performans Esaslı Bütçenin Etkin İzlenmesi Yönetim Bilgi Sistemi	T.C. Milli Eğitim Bakanlığı	* Hacettepe Üniversitesi
13	Atık Pillerin Bertaraf ve Geri Kazanım Teknolojilerinin Geliştirilmesi	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı	* TÜBİTAK Marmara Araştırma * Koç Üniversitesi

3.2. TÜBİTAK Ulusal Savunma Araştırma Projeleri Destekleme Programı (TÜBİTAK-1007-SAVTAG)

8 Ocak 2005 tarihinden bu yana TÜBİTAK bünyesinde Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu (SAVTAG) tarafından savunma Ar-Ge projelerine destek sağlanmaktadır.

Belirtilen program kapsamında, 31 Ekim 2008 tarihine kadar geçen süre içerisinde, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) ihtiyaçlarını Ar-Ge yoluyla karşılamak maksadıyla Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı'ndan 36, Savunma Sanayi Müsteşarlığı'ndan (SSM) 23 ve Başbakanlık' tan 1 proje olmak üzere toplam 60 proje değerlendirilmek üzere TÜBİTAK'a önerilmiştir. 60 projenin toplam bütçesi 684.0 milyon YTL'dir.

Önerilen projelerden 41 adedinin sözleşmesi, TÜBİTAK, MSB Müsteşarlığı, SSM ve proje yürütücüsü kurum/kuruluşların yetkilileri tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Bu projelerden bir adedi 2008 yılında sonuçlanmış, iki adet proje de iptal edilmiştir. Böylece 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla 38 adet proje yürürlükte bulunmaktadır. Yürürlükte olan projelerin toplam bütçesi, 509.1 milyon YTL'dir. 5 adet projenin sözleşmesinin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Bunlardan 2 adedinin sözleşmesi taraflarca imzalanma aşamasına gelmiştir. 3 adet projenin paneli tamamlanmış, revizyon çalışmalarına geçilmiştir. 1 adet projenin panel çalışmalarına başlanmıştır. 13 proje değerlendirmeye alınmamıştır.

2006 yılında 21 proje, 2007 yılında 14 proje ve 2008 yılı Kasım ayına kadar 6 projenin sözleşmeleri imzalanmıştır. 2007 sonu ve 2008 yılı Ekim ayı sonu itibarı ile TÜBİTAK-1007- SAVTAG Programına önerilen ve desteklenen proje sayısı ve bütçe değerleri Tablo 13, Tablo 14, Şekil 13 ve Şekil 14'te gösterilmektedir.

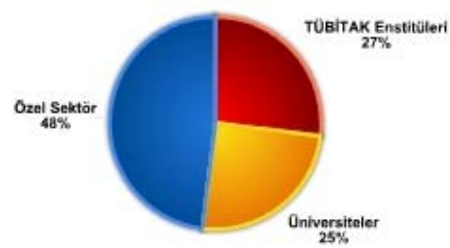
Tablo 13. SAVTAG'a Önerilen ve Desteklenen Proje Bütçe ve Sayılarının Dağılımı

	31.12.2007 itibarıyla		30.11.2008 itibarıyla	
	Sayı	Bütçe (Milyon YTL)	Sayı	Bütçe (Milyon YTL)
Önerilen Projeler	53	658	60	684,0
Değerlendirilen Projeler	53	658	60	684,0
Yürürlükte Olan Projeler	35	390,4	38	509,1
Sözleşmesi Hazırlanmakta Olan Projeler	4	149,2	2	14,5
Revizyondaki Projeler	4	32,5	3	13,5
Reddedilen/Geri Çekilen Projeler	9	83,4	13	140,3
İptal Edilen Projeler	1	2,5	2	2,9
Paneli Yapılacak Projeler	-	-	1	1,7
Sonuçlanan Projeler	-	-	1	2,0

Tablo 13'te belirtildiği üzere, 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla yürürlükte olan 38 proje, alt projeleriyle birlikte 55 adet projeden oluşmakta olup, bu projelerde sayısal olarak üniversitelerin payı %27, özel sanayinin payı %38 ve TÜBİTAK enstitülerinin payı %35'tir (Şekil 13). Yürürlükte olan projelerin bütçe olarak dağılımında; üniversitelerin payı %25, özel sanayinin payı %48 ve TÜBİTAK enstitülerinin payı %27'dir. (Şekil 14).

Şekil 13. Yürürlükte Olan Projelerin Sayısal Dağılımı

Şekil 14. Yürürlükte Olan Projelerin Bütçesel Dağılımı

Tablo 14. SAVTAG Projelerinin Durumu (01.01.2006 – 31.11.2008)

	PROJE SAYISI TOPLAMI	ÜNİVERSİTE						ÖZEL SEKTÖR						ENSTİTÜ						TOPLAM BÜTÇE (Milyon YTL)
		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		SAYI				BÜTÇE (Milyon YTL)		
		Ana Prj.	Alt Prj.	Top.	%	Top.	%	Ana Prj.	Alt Prj.	Top .	%	Top.	%	Ana Prj.	Alt Prj.	Top.	%	Top.	%	
Önerilen Projeler (1)	81	14	9	23	28	146,1	21	18	11	29	36	313,4	46	28	1	29	36	224,5	33	684,0
Yürürlükte Olan Projeler (2)	55	7	8	15	27	126,2	25	13	8	21	38	242,6	48	18	1	19	35	140,3	27	509,1
Sözleşmesi SYM'de Olan Projeler	2	1		1		3,8		1		1		10,7				0		0		14,5
Revizyonda Olan Projeler	3			0		0,0				0		0,0		3		3		13,5		13,5
Paneli Yapılacak Projeler	1			0		0,0				0		0,0		1		1		1,7		1,7
Reddedilen/ Geri Çekilen Projeler (3)	17	4	1	5		16,1		4	3	7		60,1		5		5		67,0		140,3
İptal Edilen Projeler	2	2		2		2,9														2,9
Sonuçlanan Projeler	1													1		1		2,0		2,0
Toplam	81	14	9	23		146,1		18	11	29		313,4		28	1	29		224,5		684,0

(1) Önerilen proje sayısı 60 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 81 olmaktadır.

(2) Yürürlükte olan proje sayısı 38 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 55 olmaktadır.

(3) Reddedilen/ Geri Çekilen Proje sayısı 13 olup, bu sayı alt projelerle birlikte 17 olmaktadır.

3.3. Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Programları ve Projelerine Örnekler

Kamu kurumlarının fon sağladığı Ar-Ge ve yenilik destek programları ile kamu kurumlarının yürüttüğü veya müşterisi olduğu sonuçlanmış Ar-Ge ve yenilik projelerinde elde edilen kazanımlara ilişkin bilgi derlemek amaçlarıyla TÜBİTAK tarafından 2 adet bilgi formu hazırlanarak tüm bakanlıklara ve ilgili diğer kamu kurumlarına iletilmiştir. Gönderilen resmi yazıda,

1. Kurumlar veya bağlı ve ilgili kuruluşları tarafından Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine fon sağlanıyorsa, yazının ekinde yer alan Kamu Ar-Ge ve Yenilik Destek Programları Bilgi Formu'nun, her bir program için ayrı ayrı doldurulması,
2. Kurumların yürütücü kurum, proje ortağı veya müşterisi olduğu, sonuçlanmış Ar-Ge ve yenilik projeleri bulunuyorsa, bunlardan en çok beş tanesi için yazının ekinde yer alan Kamu Kaynaklarıyla Desteklenen Sonuçlanmış Ar-Ge ve Yenilik Projeleri Bilgi Formu'nun ayrı ayrı doldurulması

ve doldurulan formların 15 Eylül 2008 tarihine kadar BTYK sekreteryası olarak TÜBİTAK'a iletilmesi talep edilmiştir.

Kurumlardan gelen talep üzerine, ikinci bir yazı ile formların gönderilebileceği son tarih 17 Ekim 2008'e ertelenmiştir. Ayrıca, formlara yönelik olarak gelen sorular dikkate alınarak, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili temel tanımları içeren ve Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 10 Mart 2005 tarihli 11. Toplantısında tüm kamu kurum ve kuruluşlarında referans belgesi olarak kullanılması kabul edilmiş olan Frascati ve Oslo Kılavuzları da ilgili internet adresi verilerek formları doldurmakla sorumlu uzmanların bilgisine sunulmuştur.

Daha sonra, TÜBİTAK'a iletilen formlar içerdikleri bilgilerin yeterliliği, formlarda belirtilen program ve projelerin resmi yazıda belirtilen kriterlere ve Frascati ile Oslo kılavuzu tarafından çizilen çerçeveye uygunluğu bakımından değerlendirilmiştir. Değerlendirmeye göre uygun bulunan projeler ülkemizde kamu kurumları tarafından desteklenen veya gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine örnek oluşturmaları bakımından Ek-2'de özet tablo şeklinde sunulmaktadır. Destek programlarına ilişkin bilgiler Ek-3'te, TÜBİTAK Enstitüleri tarafından yürütülen veya TÜBİTAK tarafından desteklenen projelere örnekler ise Ek-4'te yer almaktadır.

4. Ulusal Bilim ve Teknoloji Yönetiminin Etkinleştirilmesi

4.1 Yeni Vergi Teşvik Yasası

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 sayılı Kanun 12 Mart 2008 Tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı; "Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarileştirilmesini, rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesini, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek" olarak belirlenmiştir.

2023 yılı sonuna kadar yürürlükte kalacak Kanun kapsamında en az elli tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge Merkezlerine, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projeleri yürütücülerine, teknoloji merkezi işletmeleri ile teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlara, gerçekleştirdikleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri için aşağıdaki teşvik ve istisnalar sağlanmıştır:

- Kurumlar ve Gelir vergisi kanunları uyarınca daha önce mükelleflere tanınan Ar-Ge harcamalarındaki yüzde 40'lık matrah indirimi yüzde 100'e çıkarılmıştır. Yapılacak Ar-Ge harcamalarının yüzde 100'ü yapıldığı yılda vergiden düşülecek, ayrıca bu gider amortisman yoluyla daha sonraki yıllarda vergi matrahından indirilecektir. 500'den fazla Ar-Ge personeli çalıştıran Ar-Ge Merkezlerinde her yıl, bir yıl önceye göre ek olarak yaptıkları Ar-Ge harcamalarının yarısı, ayrıca vergi matrahından düşülecektir.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin yüzde 80'i, doktoralı olanlarda ise yüzde 90'ı istisna kapsamına alınmıştır.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren hissesinin yarısı, 5 yıl süreyle bütçeden karşılanacaktır.
- Bu faaliyetlerle ilgili düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanacaktır.
- Teknoloji alanında sahip olduğu orijinal fikri hayata geçirmek isteyen ve teknik alanda eğitimini tamamlamak üzere olan ya da yeni tamamlamış olanlara, teminat aranmaksızın 100 bin YTL'ye kadar teknogirişim sermaye desteği verilecektir.
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunan işletmelerin kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile ilgili olarak Nisan -Ekim 2008 tarihleri arasında yapılan mevzuat düzenlemeleri ise şunlardır:

- Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği 31/07/2008 tarihli ve 26953 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.
- Gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasına ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığına hazırlanan 1 Seri no.lu 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği ise 6/8/2008 tarihli ve 26959 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Temmuz-Ekim 2008 döneminde gelir vergisi stopajı teşvikinden faydalanan çalışan sayısı ile istisna edilebilecek matrah tutarları ise Şekil 15'te sunulmaktadır.

Şekil 15. Temmuz-Ekim 2008 Döneminde Gelir Vergisi Stopajı Teşvikinden Faydalanan Çalışan Sayısı ile İstisna Edilebilecek Matrah Tutarları

4.2. Patent Teşvik Sistemine İlişkin Gelişmeler

23 Ağustos 2006 tarihinde TÜBİTAK ve TPE arasında imzalanan protokolle, ülkemizde özgün olarak gerçekleştirilen çalışmalar sonunda ortaya çıkan buluşlar için patent başvurularının yapılması teşvik edilmektedir. Bu bağlamda, Türk Patent Enstitüsü nezdinde yapılan yurt içi ve uluslararası kuruluşlar (WIPO-Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü/EPO-Avrupa Patent Ofisi) nezdinde yapılan yurtdışı patent başvurularının destek kapsamındaki masrafları TÜBİTAK tarafından karşılanmaktadır. Tablo 15'te, 23.08.2006 tarihinden bu yana TÜBİTAK'a gönderilen patent teşvik başvurularının 2008 yılı Kasım ayı itibarıyla durumu ve 2009 yılı itibarı ile tahmini verileri gösterilmektedir.

Tablo 15. TÜBİTAK'a Yapılan Patent Teşvik Başvuruları* ve 2009 yılı Tahmini Rakamları

	Toplam Başvuru Sayısı	Kabul Edilen Başvuru Sayısı	İncelemede Olan Başvuru Sayısı	Reddedilen Başvuru Sayısı	2009 Yılı Tahmini Toplam Destek Sayısı
Ulusal Geri Ödemesiz Patent Desteği	918	781	80	57	1300
Uluslararası Geri Ödemesiz Patent Desteği (3000 YTL /patent)	235	213	16	6	320
Uluslararası Geri Ödemeli Patent Desteği (100.000 YTL'ye kadar/ patent)	17	11	2	4	26
TOPLAM	1170	1005	98	67	1646

* 30 Kasım 2008 tarihi itibarıyla

TÜBİTAK, Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı kapsamında her bir ulusal patent başvurusu için geri ödemesiz olarak 3.000* YTL tutarında ve başvuru patent vekili ile takip ediliyor ise toplam destek miktarının %15'i tutarında ek bir destek sağlamaktadır.

Dünya Fikri Mülkiyet Ofisi veya Avrupa Patent Ofisi nezdinde yapılan patent başvurularının başvuru aşaması için ise her bir patent başvurusu için geri ödemesiz 3.000* YTL tutarında ve başvuru patent vekili ile takip ediliyor ise toplam destek miktarının %15'i tutarında ek bir destek sağlanmaktadır.

Uluslararası patent başvurularının araştırma raporu sonrası işlem ücretlerinin karşılanması sağlamak için ise her bir uluslararası başvuru için jüri kararı ile 100.000* YTL'ye kadar geri ödemeli olarak destek sağlanmaktadır. Söz konusu başvuruların üçlü patente dönüşmesi halinde ise geri ödemeli olarak sağlanan destekler hibeye dönüşmektedir.

* 2008 yılı için TÜBİTAK Bilim Kurulu Kararı ile belirlenmiştir.

Proje Desteklerinde Fikri Mülkiyet Haklarının Paylaşımı

TÜBİTAK tarafından Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik' te yapılan değişiklik ile bu Yönetmelik uyarınca desteklenen projelerin yürütülmesi sırasında veya sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları kural olarak proje personeline bırakılmış ve buna ilişkin Fikri Haklar Esasları yürürlüğe girmiştir. Bu Esaslar ile TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerin yürütülmesi sırasında veya sonucunda ortaya çıkan fikri mülkiyet hakları üzerinde proje personelinin doğrudan fikri mülkiyet hakkına sahip olması durumunun çerçevesi çizilmiş ve elde edilen fikri ürünlerin patente dönüşebilmesini sağlamaya yönelik düzenlemeler getirilmiştir. Projelerde ortaya çıkan fikri haklar ile ilgili belirtilen düzenlemeler sayesinde Ar-Ge faaliyetlerinde yer alan kişiler projelerin yürütülmesi sırasında veya sonucunda elde edilen fikri ürünler üzerindeki hak sahipliği ile ilgili tüm süreçlere dahil edilmiş ve fikri hakların lisans gelirlerinin doğrudan kendilerine ait olması sağlanmıştır.

TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı uyarınca desteklenen projelerin yürütülmesi sırasında veya sonucunda ortaya çıkan fikri haklara, 1007 Kodlu TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma Geliştirme Projeleri Destekleme Programı ve TÜBİTAK Birimlerince Yürütülen Projelere İlişkin Kamu Ar-Ge Projeleri Fikri Haklar Esasları uygulanmaktadır. Bu Program kapsamında imzalanan proje sözleşmeleri uyarınca ise proje yürütücüsü kurum/kuruluşa bedelsiz lisans hakkı verilmiştir. Verilen bu lisans hakkı ile proje yürütücüsü kurum/kuruluş elde edilen fikri ürünü, mevzuat ve proje sözleşmesi ile belirlenen koşullar doğrultusunda; ürün geliştirme, deneysel çalışma yapma, bildirimde bulunmak şartıyla ve bedel ödemeksizin değişiklik yapma, üretme, üretilmiş ürünleri satma, dağıtma, ticaret alanına çıkartma faaliyetlerinde kullanma haklarına sahip olmuştur.

5. Özel Sektörün Bilim ve Teknoloji Performansının Güçlendirilmesi

5.1. Özel Sektöre Yönelik TÜBİTAK Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri

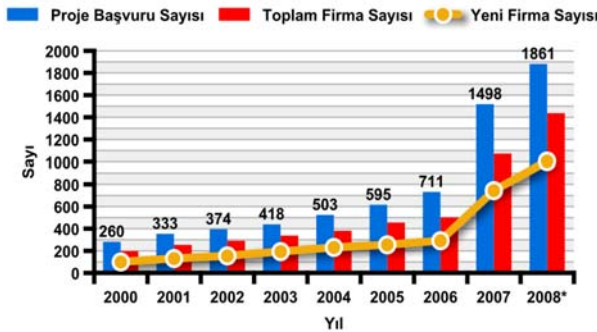
Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın özel sektör kuruluşlarına yönelik 1995 yılından bu yana Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) ile birlikte, verilmekte olan Araştırma, Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destekleri, "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik'in 16 Ocak 2007 gün ve 26405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesinden sonra hayata geçirilen yeni destek programları ile daha yaygın ve etkin biçimde yürütülmesi sağlanmıştır. Aşağıda söz konusu Yönetmelik çerçevesinde yeni başlatılan programlar da dahil tüm destek programlarına ait veriler Tablo 16'da özet olarak sunulmuş olup, proje başvurularındaki artış Şekil 16'da gösterilmiştir.

Ülkemizin ekonomik ve sosyal refahını artırmak için, özel sektör kuruluşlarının araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilikçilik yeteneği ile rekabet gücünü yükseltmek, ülkemizde girişimcilik kültürünün oluşmasına katkıda bulunmak, sanayi kuruluşlarının kendi arasında ve üniversitelerle daha yakın işbirlikleri ve ortaklıklar sağlamasını teşvik etmek amacıyla proje esaslı araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerine kaynak ayrılmasını özendirecek, risk paylaşımlı destek programları, DTM ile birlikte TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TÜBİTAK-TEYDEB) bünyesinde yürütülmektedir.

Söz konusu destek programlarında yenilikçiliği hedefleyen Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, sanayinin uluslararası rekabet gücünü geliştirecek en önemli araç olarak görülmektedir. Bu programlar ile, özel kesim Ar-Ge'ye kaynak ayrılması, firmaların kendi aralarında veya üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla yapacakları işbirlikleri ile, çağımızın en önemli ekonomik gelişme kaynağı olan bilimsel ve teknolojik birikimin toplumsal faydaya (ürüne) dönüştürülmesi süreci desteklenerek Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

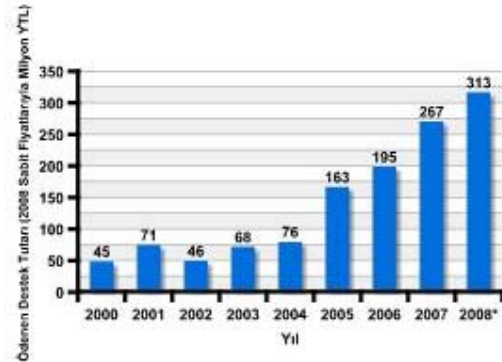
Özel sektöre yönelik oluşturulan Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik destek programları kapsamında, bilimsel ve teknolojik bilgiyi ürüne, sürece, yöntemeye veya sisteme dönüştürme aşamalarında yapılacak, teknoloji ve yenilik odaklı araştırma, geliştirme, iyileştirme, işbirliği ve kümeleşme faaliyetlerine ilişkin proje önerileri, değerlendirilmekte, izlenmekte ve geri ödemesiz olarak desteklenmektedir.

31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları kapsamında 1.709 adet proje desteklenmekte olup, 844 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Programlar kapsamında DTM ve TÜBİTAK kaynaklarından sağlanan destek tutarının yıllara göre dağılımı Şekil 17'de görülmektedir. Destek programları kapsamında, önerilen proje başvuru sayıları için 2008 hedefi 1.800 olup, Ekim 2008 itibarıyla yaklaşık 1.900 sayısına ulaşılmıştır. 2008 yıl sonu itibarıyla 2009 yılı hedefine ulaşılacağı tahmin edilmektedir.

* 31 Ekim 2008

Şekil 16. 2000-2008 Yılları Arasında Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları

* 2008 yıl sonu öngörüsü olup, 31 Ekim 2008 itibarıyla ödenen tutar 217 Milyon YTL' dir.

Şekil 17. 2000-2008 Yılları Arasında Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Sağlanan Destek Tutarının Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 16. TÜBİTAK Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Veriler

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2008 Ekim	Artış Oranı (2006-2007) %
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	1498	1800	1.861	111
Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	180	275	286	279	374	449	534	732	1071	957	37
Sonuçlanan Proje Sayısı	165	186	164	160	204	242	298	384		448	29
31 Aralık itibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	469	518	538	673	792	818	961	1355	1600	1.709	41
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	1052	1290	1.416	119
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	743	900	1.005	156
Sunulan Harcama Tutarı (2008 Sabit Fiyatlarıyla Milyon YTL)	198	370	204	171	168	333	497	706		444	42
Destek Kapsamına Alınan Harcama Tutarı (2008 Sabit Fiyatlarıyla Milyon YTL)**	153	297	135	158	125	281	346	443		386	28
Ödenen Destek Tutarı (2008 Sabit Fiyatlarıyla Milyon YTL)	45	71	46	68	76	163	195	267	313	217	37

* 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedefler

** Destek kapsamına alınan tutar (Oluşturulan Ar-Ge Hacmi)

Proje Değerlendirme ve Seçim Süreci

TÜBİTAK'ın özel sektöre sağladığı destekler için uymak zorunda olduğu mevzuat, TÜBİTAK-TEYDEB programları hakkında ayrıntılı bilgi, Sanayi Ar-Ge Destek Programları ile ilgili başvuru kılavuzları, değerlendirme kriterleri ve süreçleri hakkında tüm bilgilere TÜBİTAK'ın web sayfasından ulaşılabilir.

10 Mart 2005 tarihli Bilim Teknoloji Yüksek Kurulunun 2005/7 sayılı Kararı ve 2005/9 sayılı Başbakanlık Genelgesi uyarınca projelerin değerlendirilmesinde OECD tarafından hazırlanmış olan Oslo ve Frascati kılavuzlarındaki Ar-Ge ve Yenilik kavram ve tanımları dikkate alınmaktadır. Ayrıca Dünya Ticaret Örgütü (WTO), AB'nin devlet yardımlarına ilişkin düzenlemeleri de söz konusu kılavuzlarda belirtilen kavramları esas almaktadır. TÜBİTAK-TEYDEB tarafından,

- Ar-Ge ve yenilikçi yönü güçlü, rutin mühendislik uygulamalarını değil, fonksiyonel değişiklikleri içeren,
- Üretim altyapısına yönelik yatırımlara, şekil ve estetiğe yönelik değişikliklere değil, gerçek anlamda araştırma geliştirme faaliyeti içeren,
- Firmanın kendi özgün katkısının olduğu araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini içeren,
- Kazanılmış Ar-Ge yeteneğinin tekrarını ve kullanımını değil, yeni Ar-Ge yeteneği kazandıracak,
- Güncel ve geleceğin teknolojilerini içeren çalışmaları kapsayan,
- Proje bilgilerinin, değerlendirmeyi sonuçlandırıcı yeterlilikte ve belirginlikte olduğu,
- Ar-Ge sistemi yeterli,
- Proje ekibinin nitelik veya nicelik olarak projeyi gerçekleştirecek yeterlilikte olduğu,
- Firma Ar-Ge altyapısının, proje faaliyetlerini yürütmek için yeterli olduğu,

- Proje çıktılarının ekonomik yarara dönüşebilir nitelikte olduğu,

projelerin desteklenmesi uygun bulunmaktadır.

Projelerin değerlendirilmesinde kullanılan Ar-Ge için eşik oluşturan kıstaslar, tüm paydaşların ve özellikle sanayiden gelen araştırmacıların da katılımı ile müştereken belirlenmiştir. Yapılan iyileştirme önerileri de her zaman dikkate alınmaktadır. Doğal olarak, uluslararası standartlar, WTO, OECD ve AB ülkelerinin kullandığı yöntemler uygulanmaktadır. Bu yöntemlerin kullanılması, kısa vadede ülkemizin uluslararası rekabet kurallarına uyumuna, uzun vade de gerçek Ar-Ge potansiyeli ve birikimimizin güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

TÜBİTAK öncülüğünde geliştirilmiş olan formlarda ilan edildiği üzere, destek programlarına başvurusu yapılan projeler aşağıda belirtilen üç boyut altında yer alan kriterlere göre değerlendirilmekte olup, bu boyutlar ve kriterler web ortamında sunulmaktadır:

- Projenin endüstriyel Ar-Ge içeriği, teknoloji düzeyi ve yenilikçi yönü
- Proje planı ve kuruluşun altyapısının uygunluğu
- Proje çıktılarının ekonomik yarara ve ulusal kazanıma dönüşebilirliği

Proje önerilerini, Likert Ölçeği – 1, 2, 3, ... yerine, her boyuta eşit ağırlık vererek 3 boyutta değerlendirmek için geliştirilen “Tanımlara Bağlanmış Değerlendirme Ölçeği (Phrase-Anchored Rating Scale)” her 3 boyut için ayrı ayrı; “çok iyi”, “iyi”, “iyi değil/yetersiz” yönleri tanımlayan ifadeler/kavramlar/hükümler kullanılmaktadır.

Değerlendirme süreci sonunda “çok iyi” ve “iyi” hükümlerini içeren kriterleri sağlayan projeler desteklenmekte olup, “iyi değil/yetersiz” hükümlerini içeren kriterleri taşıyan projeler ise desteklenmemektedir.

TÜBİTAK – TEYDEB Proje Öneri Değerlendirme Formu ve Proje Öneri Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu TÜBİTAK web sayfasında kullanıma açıktır.

Proje Hakem ve İzleyici Heyeti Tespiti

Proje önerilerinin bilimsel değerlendirme, desteklemeye değer bulma ve izleme süreçleri, başvurunun alanına göre ilgili “Teknoloji Grubu” tarafından yönetilir. Her grupta, TÜBİTAK mensubu bir “Grup Sekreteri” ile teknoloji alanı uzmanları yer alır. Ayrıca, her grubun, üyeleri TÜBİTAK dışından olan, kendi alanlarında temayüz etmiş bilim insanları arasından seçilen beş kişilik bir “Teknoloji Alan Komitesi” vardır. Proje önerilerinin değerlendirmesini yapacak hakem heyetlerinin seçimi, hakemlerin değerlendirme sonuçlarını gözönüne alarak, projenin bilimsel olarak desteklenmeye değer bulunup bulunmadığı, proje izleyicilerinin seçimi ve projelerin izlenmesine ilişkin kararlar, bu Teknoloji Alan Komitesi tarafından alınır.

TEYDEB Teknoloji Grupları aşağıda verilmiştir.

- Makine İmalat Teknolojileri Grubu
- Malzeme, Metalürji ve Kimya Teknolojileri Grubu
- Elektrik, Elektronik Teknolojileri Grubu
- Bilişim Teknolojileri Grubu
- Biyoteknoloji, Tarım, Çevre ve Gıda Teknolojileri Grubu

Süreç, ilgili teknoloji alanı uzmanının ön değerlendirmesi ile başlamaktadır. Bu inceleme sonucunda, Teknoloji Alan Komitesi, hakem heyetlerini, aşağıdaki hususları dikkate alarak belirlenen hakem adayları arasından seçer. Seçilen hakemler, çıkar çatışması olmadığının teyidi için projesi değerlendirilecek işletmenin onayı alındıktan sonra değerlendirci olarak atanır.

Proje önerilerine hakem seçimi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınmaktadır:

- TÜBİTAK-ARBİS (Araştırmacı Bilgi Sistemi)’de kayıtlı bulunması,
- Konunun uzmanı olması,
- Projeler arası karşılaştırma yapabilmesi için firmanın önceki projelerinde hakemlik görevi yapmış olması,

- Proje konusunda Türkiye'deki gelişimi görerek değerlendirme yapabilmesi için benzer projelerde görev almış olması,
- Üniversite-sanayi işbirliğine katkı sağlamak amacıyla projenin yürütüleceği bölgeden olması,
- Daha önceki proje değerlendirme performanslarına (gözlem, irdeleme, rapor niteliği, firmaya katkısı ve rapor veriş süresi) göre belirlenmesi,
- Daha önce hakemlik yapmamış kişiler arasından ve çeşitli üniversitelerden hakem belirlenerek hakem havuzunun genişletilmesi,
- Proje konusu farklı disiplinleri içeriyor ise her bir disiplini değerlendirebilecek uzmanların belirlenmesi
- Söz konusu firma için ve proje kapsamında çıkar çatışması içinde olmaması

Teknoloji Alan Komitelerinin üyeleri, Bilimsel değerlendirme yapan hakemler, izleyiciler, vs.. kurumsal temsil esasına göre değil, bireysel uzmanlık ve liyakat esasına göre seçilmekte ve bireysel değerlendirmelerini, ait oldukları kurumların görüşü olarak değil, bireysel bağımsız görüşleri olarak ifade etmek zorundadır. Bu görevlerde kurumsal kontenjanlar ayrılmaz. Çünkü bu, "eş uzman-peer evaluation" kavramıyla bağdaşmayan ve dolayısıyla uluslararası geçerli kurallar çerçevesinde hiç uygulanmaması gereken bir yaklaşımdır. TÜBİTAK ARBİS (Araştırmacı Bilgi Sistemi) ülkemizdeki tüm araştırmacıların, üniversite, kamu veya özel sektörde istihdam edilmelerine bakılmaksızın, kendilerini kayıt ettirmelerine açıktır. Böylece, özel sektörden de görevlendirme yapılabilmektedir. Ancak, proje başvurularının ticari faaliyet ve gizlilik konusu olması nedeniyle tedbirli davranılması gerekmektedir. Firmalar sundukları projelerin değerlendirilmesinde görev alan hakemlere gerekçeli itirazlarını yapabilmektedir. Bu itirazlar genellikle hakemin rakip firmayla danışmanlık ve benzeri ilişkilerinden kaynaklanan çıkar çatışması durumlarıdır.

Tüm süreç içinde, TÜBİTAK bu sürecin yürütülmesi için gereken ortamı sağlar. BTYK ve TÜBİTAK Bilim Kurulu'nca belirlenen politikalar, stratejiler ve öncelikler doğrultusunda ve bütçe olanaklarına göre, bilimsel olarak desteklenmesi uygun bulunan projelerin, desteklenme veya desteklenmemesi kararını alır. Tüm idari ve mali süreçleri, ilgili mevzuat sınırları içinde yönetir. Bir başka deyişle, TÜBİTAK Başkanlığı, Teknoloji Alan Komitelerince bilimsel olarak desteklenmemesi kararı alınan bir projenin desteklenmesi kararını almaz.

Tablo 17'de son yıllarda görevlendirilen hakem ve izleyici sayılarıyla ilgili veriler gösterilmektedir.

Tablo 17. TÜBİTAK - TEYDEB hakem, izleyici ve rapor sayıları

Yıl	Hakem	Yeni Hakem	Hakem Raporu	Proje/Hakem*	İzleyici	Yeni İzleyici	İzleyici Raporu	Proje Dönem Dosyası/İzleyici*
2003	388	168	816	2	241	84	663	3
2004	428	152	884	2	288	83	841	3
2005	596	237	1.419	2	325	93	944	3
2006	840	347	1849	2	349	84	1107	3
2007	1167	511	2661	2	535	201	2061	4
2008	1479	626	3517	2	606	234	1589	3

* Ortalama

Değerlendirme Süresi

TÜBİTAK-TEYDEB' gelen proje başvuruları ve desteklenen proje sayıları, yıllar içinde geometrik artış göstermiştir. Başvuruların değerlendirme sürelerinin 2008 ortalaması 5 ay civarındadır. Hedef bu süreyi daha da kısaltmaktır. Diğer ülkelerdeki TÜBİTAK benzeri Ar-Ge desteği veren kuruluşlarda bu sürenin 6-9 aydan az olmadığı gözlemlenmektedir. Örneğin değerlendirme süresi ABD'de NSF

tarafından yürütülen SBIR (small business innovation research) programı için 9 ay, AB çerçeve programları için 6 ay olarak gerçekleştirilmektedir.

Firma kaynaklı, aşağıda açıklanan sebepler nedeniyle, başvuru ve izleme süreçleri uzayabilmektedir. İzleme sürecindeki gecikmelerden kaynaklanan finansal aksaklıklar "transfer ödemesi" altında yapılan ön ödemelerle telafi edilmektedir. Ayrıca başvuru, değerlendirme ve izleme süreçlerinin elektronik ortama taşınması amacı ile başlatılan ve aşamalı olarak kullanıma açılmakta olan e-TEYDEB projesinin süreçleri hızlandıran etkisi görülmeye başlanmıştır.

Firmalardan kaynaklanan en önemli gecikme nedenlerinden ikisi aşağıda açıklanmıştır.

- Destek sürecinde sunulan dönem dosyalarının genellikle üç ayın son günlerinde verilmesi: Firmalar, desteklenen projelerin 1 Ocak - 30 Haziran 2008 Aralığına ilişkin 2008/I. dönem dosyalarını TÜBİTAK'a 1 Temmuz – 30 Eylül 2008 tarih aralığında sunmaları zorunludur. 2008/I. dönemine ilişkin 899 dönem dosyası sunulmuş olup, bu dosyaların tümünün 1 Temmuzda sunulması mümkün iken dosyaların;
 - o % 5'i Temmuz 2008 içerisinde,
 - o % 10'u Ağustos 2008 içerisinde,
 - o % 85'i ise Eylül 2008 sonunda sunulmuştur.
- Yeminli Mali Müşavirler tarafından hazırlanan raporların istenilen içerikte olmaması nedeniyle raporların kabul edilmemesi.

TÜBİTAK, özellikle KOBİ'lerin ilk iki Ar-Ge projesini desteklemek için oluşturduğu KOBİ Başlangıç Ar-Ge Destek programında proje hazırlamak için alınan danışmanlık hizmet giderlerini destek kapsamına almıştır. Bu desteğin yanında TÜBİTAK'ın Türk Patent Enstitüsü ile ortak başlattığı patent destek programı, işletmelerin Ar-Ge çıktılarına patent alınmasını teşvik ederek proje sonuçlarının başkaları tarafından izinsiz kullanımını engellemeyi hedeflemektedir.

TÜBİTAK TEYDEB bünyesinde yürütülen destek programlarına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla verilmiştir.

1501 – Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (TÜBİTAK-DTM)

18 Mayıs 1995 tarihli Para Kredi Koordinasyon Kurulu Kararı ve 1 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe konmuş olan "Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ" ile proje başvuruları TÜBİTAK tarafından değerlendirilmekte ve Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) kaynaklarından sanayi kuruluşlarına teknoloji ve yenilik destekleri verilmeye başlanmıştır. 01.08.2005 tarihinden itibaren, söz konusu desteklerin %75'i TÜBİTAK, %25'i DTM kaynaklarıyla karşılanmaktadır.

Yıllar itibarıyla 1501 - Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında yapılan proje başvuruları ve desteklenen proje sayıları Tablo 18'de, destek tutarları Tablo 19'da gösterilmektedir.

Tablo 18. 1501- Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Program Verileri

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2008 Ekim	TOPLAM**
Proje Başvuru sayısı	260	333	374	418	503	595	711	809	910	774	4269
Karar Verilen Proje Sayısı (Yıl İçerisinde)	200	328	330	344	431	553	647	731	773	704	3812
Destek Kararı Verilen	180	275	286	279	374	449	534	566	580	410	3093
Desteklenmeyen	20	53	44	65	57	104	113	165	193	294	719
Sonuçlanan Proje Sayısı	165	186	164	160	204	242	298	384	450	411	1966
Firma Sayısı	176	233	269	316	360	434	481	538	605	492	3015
Yeni Firma Sayısı	99	130	154	192	230	254	290	278	300	216	1706

* 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedefler

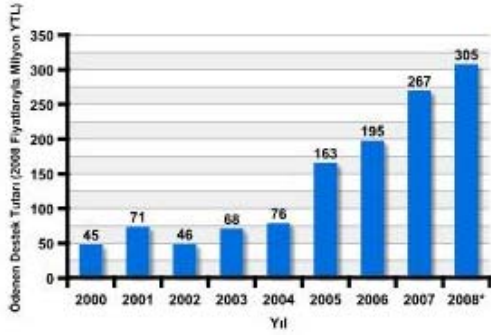
** 31.10.2008 itibarıyla

Tablo 19. 1501- Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Destek Miktarı (Milyon YTL)

Yıl	1995-1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 Ekim	Toplam**
Ödenen Destek Tutarı (2008 Sabit Fiyatlarıyla Milyon YTL)	73	45	71	46	68	76	163	195	267	205	1209

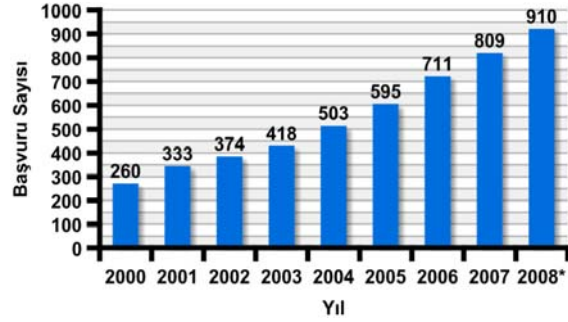
** 31.10.2008 itibariyle ödenen tutar

31 Ekim 2008 itibariyle 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1.032 adet proje desteklenmekte olup, 386 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Tablo 19'da görüldüğü gibi program kapsamında desteklenen projelere 1995-2008 yılları arasında TÜBİTAK – DTM işbirliğinde 2008 sabit fiyatlarıyla toplam 1209 milyon YTL hibe destek sağlanmıştır. 2007 yılında kuruluşlara aktarılan destek tutarında 2006 yılına göre %49 oranında bir artış olduğu görülmektedir. (Şekil 18)

* 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedef olup, 31 Ekim 2008 itibariyle ödenen tutar 205 Milyon YTL'dir.

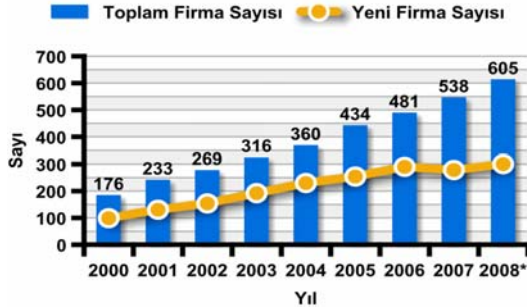
Şekil 18. 2000-2007 Yılları Arasında 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Sağlanan Destek Miktarının Yıllara Göre Dağılımı

* 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedef

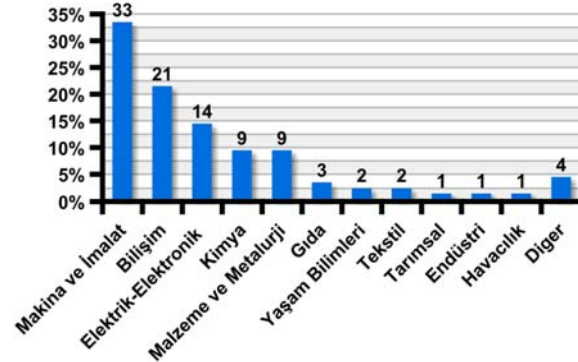
Şekil 19. 2000-2007 Yılları Arasında 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 19'da görüldüğü gibi 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na 2006 yılında 711 proje önerisi sunulmuş, 2007 yılında ise başvuru sayısı %13,8 artışla 809 adete ulaşmıştır. 31 Ekim 2008 tarihi itibariyle, programa 774 başvuru yapılmıştır. Programa sunulan proje önerilerindeki artışlara paralel olarak başvuru yapan kuruluş sayılarında da artış gözlemlenmektedir. Şekil 20'de görüldüğü gibi, 2008 yılında program kapsamında proje öneren kuruluş sayısı ile beraber programa ilk defa başvuru yapan kuruluş sayısı da artmaktadır. Şekil 21'de program kapsamında proje başvurularının teknoloji alanlarına göre dağılımı gösterilmektedir.

* 31.10.2008 itibariyle başvuran firma sayısı 492 olup, 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedef 605'tir.

Şekil 20. 2000-2007 Yılları Arasında 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 21. 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Proje Başvurularının Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

1503 – Proje Pazarları Destekleme (TÜBİTAK-1503) Programı

TÜBİTAK - 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı ile üniversite, araştırma kurumları ve sanayi kuruluşları arasında ortak Ar-GE projelerinin oluşturulmasına yönelik ulusal teknolojik işbirliği platformları desteklenmektedir.

Bu tür teknolojik işbirliklerinde temel ilke; somut Ar-Ge düşünce ya da proje önerilerine sahip olup, bunları gerçekleştirmek için kendi yetenekleri dışında başka uzmanlık alanlarından katkıya gereksinim duyan, proje öneri veya sonuçlarına ilişkin talep varlığını araştıran ya da arz edilen proje işbirliği önerilerine teknolojik veya finansal katkıda bulunmak isteyen üniversite, araştırma ve sanayi kuruluşlarından temsilcilerin bir araya gelerek aktif katılımları ile projelerini birbirlerine tanıtmaları yoluyla işbirliği olanaklarına ortam oluşturulmasıdır.

Programa 2007 yılında, İstanbul Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi tarafından toplam 4 adet başvuru yapılmış olup bu başvuruların tamamı desteklenmiştir. 31 Ekim 2008 itibarıyla ise, Mersin Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Eskişehir Sanayi Odası'ndan 3 adet proje pazarı başvurusu yapılmış ve tümü desteklenmiştir.

1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek (TÜBİTAK-1507) Programı

Ülkemizdeki tüm işletmelerin %98'ini oluşturan KOBİ'lerin araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile verimliliklerini artırmaları ve katma değeri daha yüksek ürün ve hizmetlere yönelmelerini teşvik etmek amacıyla 16 Mart 2007 tarihinde 1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek (TÜBİTAK-1507) Programı başlatılmıştır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, daha rekabetçi olma yönünde, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir.

Bu program ile yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında KOBİ'ler tarafından yürütülen 400.000 YTL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı ilk iki projeye TÜBİTAK tarafından %75 oranında hibe şeklinde mali destek sağlanmaktadır. Bu programda değerlendirme ve karar süreci ortalama 90 gün içinde sonlandırılmaktadır.

Tablo 20. TÜBİTAK 1507 – KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Başvuru Sayıları

	16.03.2007-31.12.2007	2008 Ekim	2008*	Toplam**
Proje başvuru sayısı	578	983	750	1.561
Karar verilen proje sayısı	225	878	637	1.103
Destek kararı verilen	162	516	445	678
Desteklenmeyen	63	362	192	425
Sonuçlanan Proje Sayısı	-	37	100	37
Firma sayısı	536	923	685	920
Yeni Firma Sayısı		792		792
Ödenen Destek Tutarı (2008 Sabit Fiyatlarıyla Milyon YTL)	-	11,5	8,3	11,5

* 2009-2013 Stratejik Planında öngörülen hedef

** 31.10.2008 itibarıyla

Tablo 20'da görüldüğü gibi programın başlangıç tarihi olan 16 Mart 2007 tarihinden, 31 Aralık 2007'ye kadar geçen 10 aylık sürede, 536 KOBİ ölçeğindeki firma, 578 proje başvurusu yapmıştır.

16 Mart 2007-31 Ekim 2008 tarihleri arasında Program kapsamında 920 KOBİ ölçeğindeki firma, 1.561 proje başvurusunda bulunmuştur.

Ayrıca, 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla, bu program kapsamında 632 adet proje desteklenmekte olup, 427 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Programa ilişkin yapılan tanıtım etkinlikleri ile proje başvuru sayısında 2008 yılında öngörülenin üzerinde başvuru alınması sağlanmıştır.

TÜBİTAK- 1508 – TEKNOGİRİŞİM Destekleme (TÜBİTAK-1508) Programı

Gelişmekte olan bir ekonomide girişimcilik önemli bir istihdam yaratma ve büyüme aracı olarak görülmektedir. Girişimciliği teşvik etmenin önemine istinaden TÜBİTAK, 16 Mart 2007 tarihinde Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme (TEKNOGİRİŞİM) Programı'nı başlatmıştır. TEKNOGİRİŞİM programında, yüksek lisans, doktora çalışmaları sonucunda elde edilen bilimsel sonuçları, sanayide edindiği teknolojik bilgi birikimini ticari bir ürüne ya da üretim yöntemine dönüştürmek isteyen genç girişimcilerin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. TEKNOGİRİŞİM programında başvurular iki aşamalı olarak alınmaktadır. İlk aşamada girişimciden iş fikrini tanıtması, ikinci aşamada ise bu iş fikrinin hayata geçirilmesi için kapsamlı bir iş planı sunması istenmektedir. İlk aşamanın ardından isteyen girişimcilere TÜBİTAK tarafından ücretsiz iş planı hazırlama eğitimi sağlanmaktadır. Girişimcilerin firmalarını kurmalarının ardından, personel, malzeme, alet/teçhizat/yazılım, seyahat, danışmanlık, hizmet alımı, ofis kira gideri ve ofise ait su, elektrik, ısıtma ve iletişim giderleri TÜBİTAK tarafından %75 oranında, en fazla 100.000 YTL. ve bir yıl süre ile desteklenmektedir.

31 Ekim 2008 itibarıyla 97 genç girişimcimiz, 101 iş fikri ile programın ilk aşamasına başvuru yapmıştır. 1 Ocak 2008-31 Ekim 2008 tarihleri arasında 74 iş fikrinin inceleme ve değerlendirilme süreci tamamlanmış, 24 iş fikrinin girişim planı istenilmesi uygun bulunmuştur.

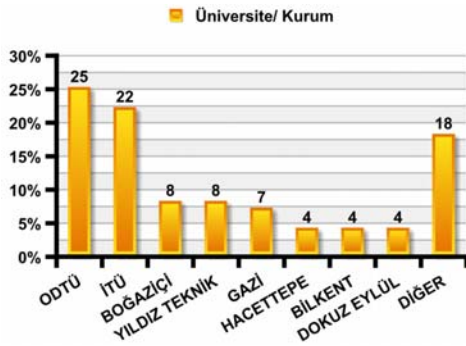
16 Mart 2007-31 Ekim 2008 tarihleri arasında, TÜBİTAK -1508- Teknogirişim Destekleme Programı kapsamında 23 girişimci firmalarını kurmuştur. Girişimcilere kaynak aktarılmaya başlanmıştır.

TÜBİTAK - 1509 – Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme (TÜBİTAK-1509) Programı

Kuruluşlarımızın, uluslararası ortak araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerinde etkin biçimde yer alması dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip etmeleri ve yeni dış pazarlara açılmaları için büyük önem taşımaktadır. Uluslararası ortak destek programlarında (EUREKA, EUROSTARS, Avrupa Birliği Çerçeve Programları altında ortak proje çağrılarında çıkan programlar ve benzeri uluslararası program ve projeler) yer alan, sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın Türkiye'de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların nitelikli araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik projelerine TÜBİTAK tarafından %75'e varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlanması için 8 Temmuz 2007 tarihinde Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı başlatılmıştır. Daha önce 1501 destek programına kabul edilerek desteklenen sanayi katılımlı uluslararası ortaklı projeler bu tarihten itibaren bu programa kabul edilmektedir. Destek programına 31 Ekim 2008 itibarıyla toplam 27 proje başvurusu yapılmıştır. Program kapsamında 15 proje desteklenmekte olup, 20 projenin değerlendirme süreci devam etmektedir.

Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. 2007 yılı içerisinde 1311, 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla 1.613 bilim insanı destek programlarının değerlendirme ve izleme süreçlerinde görevlendirilmiştir. Tablo 17'de hakem ve izleyici sayıları yıllar itibarıyla verilmiştir. Tablo'da, bir kişinin birden fazla görev almış olması nedeniyle, rakamlar yukarıda belirtilenlerden daha fazladır. Destek programları kapsamında bugüne kadar, 95'i aşkın üniversiteden 2.768 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanlarının kuruluşları yerinde değerlendirmek üzere ziyaret etmesi bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev alan bilim insanlarının üniversitelere göre dağılımı Şekil 22'de verilmektedir.

Şekil 22. 1995-2008 Yılları Arasında Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Projelerin Değerlendirme ve İzleme Süreçlerinde Görev Alan Hakemlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Destek programlarına başvuran proje önerilerinin değerlendirmesinde yer alacak hakem heyetlerinin tespiti bağımsız akademisyenlerden oluşan üst kurullar tarafından gerçekleştirilmektedir. TÜBİTAK'ın bu aşamada katkısı sürecin yürütülmesi için gereken ortamın sağlanması ile sınırlıdır.

Bilimsel değerlendirme yapan hakemler, izleyiciler, geçici paneller ve kurullar, kurumsal temsil esasına göre değil, bireysel uzmanlık ve liyakat esasına göre seçilmekte ve bireysel değerlendirmelerini, ait oldukları kurumların görüşü olarak değil, bireysel bağımsız görüşleri olarak ifade etmek zorundadırlar. TÜBİTAK ARBİS (Araştırmacı Bilgi Sistemi) ülkemizdeki tüm araştırmacıların, üniversite, kamu veya özel sektörde istihdam edilmelerine bakılmaksızın, kendilerini kayıt ettirmelerine açıktır. Böylece, özel sektörden de görevlendirme yapılabilmektedir. Ancak, proje başvurularının ticari faaliyet ve gizlilik konusu olması nedeniyle tedbirli davranılması gerekmektedir. Firmalar sundukları projelerin değerlendirilmesinde görev alan hakemlere gerekli itirazlarını yapabilmektedirler.

Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

Sanayimizin temel yapı taşlarını oluşturan KOBİ'lerimize yönelik Kamu kurumlarımızın destek ve hizmetlerinin tanıtımını yaygın biçimde yapmak ve etkinliğini artırmak amacıyla 2007 yılı içerisinde TOBB, TÜBİTAK, Türkiye Halk Bankası, KOSGEB ve Türk Patent Enstitüsü ile işbirliği halinde sanayi potansiyeli yüksek 19 ilde KOBİ Bilgi ve Eğitim Fuarları düzenlenmiştir. 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla, Gaziantep, Kütahya, Mersin, Adana, Edirne, İstanbul, Erzurum, Kocaeli-Gebze, Aydın, Konya, Niğde ve Uşak illerinde Teknokent, Sanayi Odaları ve Organize Sanayi Bölgelerinde düzenlenen tanıtım etkinliklerine katılınarak Teknoloji ve Yenilik Destek Programları hakkında tanıtım sunumları yapılmış, gerekli bilgilendirmeler ve eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Bursa, İzmir, İstanbul ve Ankara'da YMM odalarına yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Mevzuat Değişiklikleri

1501 Sanayi Ar-Ge Programı kapsamında desteklenen projelerin sonuçları irdelendiğinde önemli sayıda firmanın mali yetersizlik nedeniyle projelerini, kapsamını daraltarak veya öngörülen süreden oldukça geç tamamlayabildiği gözlemlenmektedir. Firmaların yaşadığı mali sorunları asgari düzeye indirebilmek ve programdan amaçlanan teknolojik-ekonomik etkileri artırmak amacıyla 2006 yılı sonlarından başlayan yoğun çalışmaların sonucunda 2007 ortalarında programın mevzuatında bazı iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Projelerin finanse edilebilmesi için gerekli olan kısa vadeli nakit ihtiyacının karşılanabilmesi için transfer ödemesi (ön ödeme) uygulaması başlatılmış, böylece, transfer uygulaması ile teminat karşılığında öngörülen dönemsel harcama tutarının %40'ı kuruluşlara ön ödeme olarak aktarılması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ödeme sürecini hızlandırmak amacıyla tüm projelerin mali belgelerinin denetimi ve tasdiki yeminli mali müşavirlerce yapılmaya başlanmıştır.

Destek Programlarına İlişkin Yapılan Eylemler

2008-2012 TÜBİTAK TEYDEB Stratejik Planı kapsamında oluşturulan eylemlerin, 2008 Yılı Programı'nın gelişme eksenlerinde yer alan "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi" bölümünde yer alan tedbirlere uygun olarak yapılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda destek programlarına yapılan proje başvurularının çevrimiçi (online) olarak alınmasına yönelik çalışmalara Eylül 2007'de başlanmış olup, sadece TÜBİTAK-DTM işbirliğinde yürütülen 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na proje başvuruları Şubat 2008'den itibaren çevrimiçi olarak alınabilmekteydi. 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programlarına tüm proje başvuruları sadece online olarak yapılmakta olup, firmalar, daha önce desteklenenler de dahil olmak üzere tüm projeleri hakkında bilgilere web üzerinden ulaşabilmektedirler.

Proje başvurularının değerlendirme, karar, izleme süreçlerinin ve iş akışlarının da bilişim altyapısı içerisinde yapılabilmesine yönelik çalışmaların büyük bir bölümü 2008 yılı içerisinde tamamlanmış olup, değerlendirme yapan hakemler de sistem üzerinden, geçmişte değerlendirdikleri de dahil olmak üzere görev aldıkları tüm projeler hakkında gereken bilgilere web üzerinden erişerek değerlendirme raporlarını web üzerinden yapmaktadır. Ayrıca, Teknoloji Grupları Komite üyeleri değerlendirecekleri projelere web üzerinden erişerek, toplantı öncesinde projeleri inceleyebilmektedir.

2009 yılı içinde desteklenen projelerin izleme süreçlerinin de tamamen elektronik ortama taşınması ve elektronik ortama taşınan tüm süreçlerde elektronik imza uygulamasına geçilerek basılı dokümanın asgari seviyeye indirilmesi planlanmaktadır.

5.2. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu Ar-Ge Teknik Komitesi

"Türkiye'de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı" çerçevesinde oluşturulan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK), 11 Aralık 2001 tarihli Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile kabul edilmiştir.

YOİKK, Türkiye'deki yatırımlarla ilgili düzenlemeleri rasyonel hale getirmek, yatırım ortamının rekabet gücünü artıracak gerekli düzenlemeleri tespit ederek politika önerileri geliştirmek ve işletme dönemi de dahil olmak üzere yatırımın her safhasında, ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek amacını taşımaktadır. YOİKK çalışmalarını, yatırım ortamını doğrudan ilgilendiren şirket kuruluşu, istihdam, sektörel lisanslar, yatırım yeri, vergi ve teşvikler, dış ticaret ve gümrükler, fikri ve sınai mülkiyet hakları, doğrudan yabancı yatırım mevzuatı, yatırım promosyonu, KOBİ, kurumsal yönetim, Ar-Ge konularında görevli 12 teknik komite ile yürütmektedir.

Ar-Ge Teknik Komitesi, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nun (YOİKK) 30 Ocak 2008 tarihli 12. toplantısında alınan karar gereğince kurulmuş ve komitenin başkanlığına, 22 Şubat 2008 tarihinde yapılan XXIV. YOİKK Yönlendirme Komitesinde alınan karar gereğince TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN getirilmiştir.

TÜBİTAK'ın Başkanlığında Ar-Ge Teknik Komitesi, bu tarihten sonra üç toplantı yapmıştır. 18-19 Mart 2008 tarihlerinde, TÜBİTAK Gebze TÜSSİDE tesislerinde gerçekleştirilen YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi'nin ilk toplantısında, teknik komitenin misyonu "Ülkemizin uluslararası rekabet gücünü arttırmak ve yatırımları canlandırmak amacıyla; Ar-Ge yatırım ortamını ve faaliyetlerini iyileştirmek için öneriler geliştirmek, sunmak ve sonuçlarını izlemek", vizyonu ise "Ar-Ge faaliyetlerinin katma değeri yüksek üretime dönüştüğü ve yatırım için cazip bir ortam oluşturmuş Türkiye" olarak belirlenmiştir. YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi'nin ikinci toplantısı 26 Mart 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanlık Binası'nda gerçekleştirilmiştir. Belirlenen vizyon ve misyon çerçevesinde Ar-Ge Teknik Komitesi Eylem Planı oluşturulmuştur. Oluşturulan eylem planında yer alan ana maddeler şu şekildedir:

1. Sanayi ve üniversite işbirliğinin geliştirilmesi.
2. Toplumda Ar-Ge bilincinin geliştirilmesi.
3. Araştırmacı insan gücünün nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesi amacıyla yabancı araştırmacıların Türkiye'de istihdamının kolaylaştırılmasıyla ilgili sorunları tespit edilmesi.
4. Uluslararası Ar-Ge işbirliğinin geliştirilmesi.

23 Eylül 2008 tarihinde YOİKK Ar-Ge Teknik Komitesi'nin üçüncü toplantısı TÜBİTAK Başkanlık Binası'nda gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda eylem planına 2 madde daha eklenmesine karar verilmiştir.

5. Ar-Ge yatırımlarının ülkeleri tercih etme nedenlerinin araştırılması
6. Türkiye'nin uluslararası yenilikçilik endekslerindeki konumunu iyileştirmek için toplanan verilerin iyileştirilmesi

26 Eylül 2008 tarihinde gerçekleştirilen XXVI. YOİKK Yönlendirme Komitesi toplantısında, her Teknik Komiteden 2008 yılı sonuna kadar tamamlamayı planladığı eylem maddelerini belirlemesi istenmiştir. Bu kapsamda Ar-Ge Teknik Komitesi de 3 ve 5 nolu eylem maddelerinin 2008 yılı sonuna kadar tamamlanmasının öngörüldüğünü YOİKK Yönlendirme Komitesi Sekreterliği'ne bildirmiştir. Ayrıca toplantıda, TÜBİTAK'ın sorumlu olduğu 2 ve 4 nolu eylem maddeleri hakkında yapılan çalışmalar konusunda Komiteye bilgi verilmiş ve bu eylem maddelerinin herhangi bir öngörülen takvimde neticelendirilmesinin uygun olmayacağı ve süreklilik gerektiren maddeler olduğu belirtilerek Eylem Planı'nda devamlı yer alması gerektiği hususu Komiteye sunulmuştur.

Eylem planının son hali Tablo 21'de yer almaktadır.

Tablo 21. Ar-Ge Teknik Komitesi 2008 Yılı Eylem Planı

Konu	Yapılacak Faaliyetin Niteliği	Amaçlanan Sonuçlar	Koordinasyondan Sorumlu Kurum/ Kuruluş	Konuyla İlgili Diğer Kurum/Kuruluşlar
1	Sanayi ve üniversite işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; a) Döner sermaye uygulamalarının tıp fakülteleri dışındaki fakülteler için yeniden yapılandırılması.	İlk taslağın hazırlanması	YÖK	Maliye Bakanlığı
	b) Üniversitelerde geliştirilen teknolojinin sanayiye aktarılması için ofislerin kurulması.	Pilot uygulama	YÖK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü, TOBB
	c) Sanayinin ihtiyaçlarını üniversiteye taşıyacak ve çözüm üretecek merkezlerin Organize Sanayi Bölgelerinde kurulması.	Teknik çalışma	TOBB	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOSGEB, OSBÜK, YÖK, TÜBİTAK, TÜSİAD
2	Toplumda Ar-Ge bilincinin geliştirilmesi amacıyla; a) Başarı hikayelerinin paylaşılması, etkinlikler düzenlenmesi, gerekli olduğunda ödüllendirme sisteminin hayata geçirilmesi.	İlk çalışmanın sunulması	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, RTÜK, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM
	b) Görsel ve yazılı medyada konu ile ilgili yayınların yapılmasının temin edilmesi.	İlk çalışmanın sunulması	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, RTÜK, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM
	c) Bilim ve toplum desteklerinin yaygınlaştırılması.	Çalışma	TÜBİTAK	Anadolu Ajansı, TRT, TOBB, TÜSİAD, YASED, TİM
3	Araştırmacı insan gücünün nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesi amacıyla yabancı araştırmacıların Türkiye'de istihdamının kolaylaştırılmasıyla ilgili sorunların tespit edilmesi.	Ön çalışma	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	Dışişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı - Emniyet Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK, YÖK, TOBB
4	Uluslararası Ar-Ge işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla; a) Hedef ülkelerle ortak Ar-Ge çalıştaylarının düzenlenmesi.	Ön çalışma (konu ve ülke seçimi)	TÜBİTAK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, DEİK, YASED, Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları Ofisi (TURBO)
	b) Uluslararası ortak projelerin teşvik edilmesi.	Çalışma (ortak proje konularının tespit edilmesi)	TÜBİTAK	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TOBB, YASED
5	Ar-Ge yatırımlarının ülkeleri tercih etme nedenlerinin araştırılması.	Teknik çalışma	TÜBİTAK	Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TOBB, DEİK, YASED
6	Türkiye'nin uluslararası yenilikçilik endekslerindeki konumunu iyileştirmek için toplanan verilerin iyileştirilmesi.	İlk çalışma	TÜBİTAK	Hazine Müsteşarlığı, TOBB, TÜİK, YASED

5.3. Teknoloji Platformları

Ülkemizin, teknoloji ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün artırılması için etkin bir ulusal yenilik stratejisinin belirlenmesine ve bu çerçevede şekillenecek bir eylem planının uygulanmasına gereksinim duyulmaktadır. Bu gereksinim 12 Eylül 2006 tarihinde, bilim teknoloji ve yenilik politikaları alanında ulusal düzeyde karar organı olan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 14. toplantısında ele alınmıştır. Toplantıda, "Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planının Hazırlanması" kabul edilerek, anılan stratejinin TÜBİTAK koordinasyonunda ilgili paydaş kuruluşların katılımı ile oluşturulmasına ve gerekli destek mekanizmalarının geliştirilmesine karar verilmiştir. 2006/31 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile de bu karar tüm ilgili kamu kuruluşlarına duyurulmuştur.

Başbakanlık Genelgesi'nde belirtilen karar çerçevesinde, sorumlu kuruluş olma sıfatıyla TÜBİTAK tarafından Teknoloji Platformlarının kurulması girişimini başlatmıştır. İlk aşamada Elektrik ve Elektronik, Tekstil, Denizcilik, Otomotiv, Metal sektörlerinde Teknoloji Platformu kurma çalışmaları başlatılmıştır. 7 Mart 2007 tarihinde gerçekleştirilen BTYK'nın 15. toplantısında ise Enerji, İlaç ve Tarım sektörleri için Teknoloji Platformu kuruluş çalışmalarının başlatılmasına karar verilmiş ve TÜBİTAK tarafından çalışmalar başlatılmıştır.

Teknoloji Platformlarının amacı Ar-Ge ve yenilik desteklerinin anılan sektörlerde rekabet gücünü artırmaya yönelik kullanılması sürecini desteklemek ve bu amaçla paydaşlar arasında iletişim ve koordinasyon ortamı sağlamaktır. Dolayısıyla, bu platformların işlevi sektörün güncel sorunlarını ve vizyonunu belirleyerek, stratejik araştırma gündeminin saptanması ve somut uygulama önerileri, ihtiyaç duyulan proje konularının ortaya konulması olacaktır.

Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu (EETP) TÜBİTAK İŞBAP (Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri Destekleme Programı) desteğinden yararlanmak üzere başvuruda bulunmuştur ve başvurusu değerlendirme aşamasındadır. Otomotiv Teknoloji Platformunun ise yapmış olduğu TÜBİTAK-İŞBAP başvurusu neticesinde desteklenmesine karar verilmiştir. Diğer platformlar kuruluş aşamasını tamamlama çalışmalarına devam etmektedirler.

12 Mart 2008 Tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 sayılı Kanun'un 3. Maddesi'nin 6. Fıkrası şu şekildedir:

- "Rekabet öncesi işbirliği projelerinde işbirliğini oluşturan kuruluşların bu işbirliğine yaptıkları katkılar, işbirliği protokolünde belirlenen kuruluşlardan biri adına açılacak özel bir hesapta izlenir. Özel hesaba aktarılan bu tutarlar, harcamanın yapıldığı dönemde katkı sağlayan kuruluşların Ar-Ge harcaması olarak kabul edilir ve proje dışında başka bir amaç için kullanılamaz. Proje hesabında toplanan tutarlar, proje özel hesabı açan kuruluşun kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz".

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 sayılı Kanun, teknoloji platformlarının oluşturulmasında önemli kolaylıklar sağlamıştır. Bu kanunla, teknoloji platformları oluşturma girişimlerinin sektörler arasında giderek yaygınlaşması ve sayılarının artması beklenmektedir.

Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye <http://platform.tubitak.gov.tr> adresinden erişilebilmektedir.

6. Araştırma Ortamının ve Altyapısının Geliştirilmesi

6.1. Akademik Ar-Ge Destekleri

Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB); ülkemizdeki araştırma altyapısının geliştirilmesi, akademik araştırma faaliyetlerinin desteklenmesi ve uygun araştırma ortamının sağlanabilmesi için üniversitelere, özel ve kamu Ar-Ge kuruluşlarına verilmekte olan TÜBİTAK desteklerini yürütmektedir. Bu kapsamda verilmekte olan TÜBİTAK desteklerinin (kamu projeleri hariç) araştırma gruplarına göre dağılımı Tablo 22'de yer almaktadır. Tablo 23'te, geçmiş yıllarda gerçekleşen harcamalar ve Tablo 24'te 2008 yılında önerilen ve destek kararı verilen projelerin (kamu projeleri hariç) üniversitelere göre dağılımı verilmektedir.

Tablo 22. 2008 Yılında Araştırma Gruplarına Göre Proje Sayılarının ve Destek Miktarlarının Dağılımı*

ARDEB Araştırma Grupları	2008'de Önerilen Proje Sayısı	2008'de Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Bütçesi (x1000 YTL)	31 Ekim 2008 İtibariyle Yürürlükteki Proje Sayısı	Yürürlükteki Proje Bütçesi (x1000 YTL)	31 Ekim 2008 İtibariyle Harcama (x1000 YTL)
Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri (ÇAYDAG)	367	84	13.249	315	46.614	12.240
Elektrik, Elektronik ve Enformatik (EEEEAG)	277	78	9.084	263	41.595	10.903
Mühendislik (MAG)	687	150	18.453	621	94.466	20.031
Sağlık Bilimleri (SBAG)	515	114	15.908	334	51.367	14.772
Sosyal ve Beşeri Bilimler (SOBAG)	710	136	15.204	356	44.618	11.456
Temel Bilimler (TBAG)	1075	226	26.156	762	102.703	27.461
Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik (TOVAG)	960	158	14.794	552	69.541	20.263
TOPLAM	4591	946	112.848	3203	450.904	117.126

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

Tablo 23. Bütçe Ödeneği ve Yıl Sonu İtibariyle Gerçekleşmeler (2008 Sabit Fiyatlarıyla)

		Bütçe Yılı Ödeneği (x1000 YTL)	Harcama (x1000 YTL)	Gerçekleşme Oranı
2004	ARDEB	22.485	13.462	% 60
	TOPLAM	22.485	13.462	% 60
2005	KAMAG	61.168	12.153	% 20
	SAVTAG	61.168	0	% 0
	ARDEB	110.102	52.780	% 48
	TOPLAM	232.438	64.933	% 28
2006	KAMAG	56.919	56.366	% 99
	SAVTAG	68.303	52.416	% 77
	ARDEB	91.071	157.119	% 173
	TOPLAM	216.294	265.901	% 123
2007	KAMAG	52.525	88.223	% 168
	SAVTAG	68.283	81.620	% 120
	ARDEB	89.293	134.418	% 151
	TOPLAM	210.100	304.261	% 145
2008* (Ocak-Ekim)	KAMAG	65.000	61.079	% 94
	SAVTAG	80.000	70.945	% 89
	ARDEB	105.000	117.126	% 112
	TOPLAM	250000	249150	% 99

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

KAMAG: Kamu Araştırmaları Grubu

SAVTAG: Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu

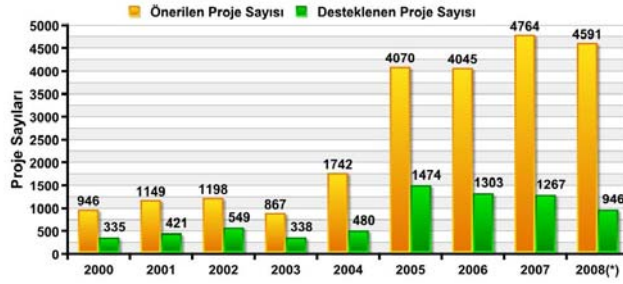
Tablo 24. 2008 Yılında Önerilen ve Destek Kararı Verilen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı*
(Kamu Projeleri Hariç)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Ege Ü.	232	65	7.846.449
Ankara Ü.	254	62	7.099.265
İstanbul Teknik Ü.	143	41	6.820.396
Hacettepe Ü.	177	52	6.624.605
Orta Doğu Teknik Ü.	209	51	5.731.218
Boğaziçi Ü.	70	26	4.523.623
Bilkent Ü.	57	24	4.304.597
Atatürk Ü.	128	24	3.237.663
İstanbul Ü.	125	25	3.059.206
Gazi Ü.	142	24	2.859.254
Pamukkale Ü.	71	21	2.727.325
Dokuz Eylül Ü.	117	23	2.725.214
Marmara Ü.	78	15	2.311.125
Sabancı Ü.	46	18	2.265.542
Akdeniz Ü.	63	16	2.065.409
S. Demirel Ü.	133	25	1.897.447
Uludağ Ü.	65	16	1.838.506
Gebze Yük. Tekn. Ens.	48	14	1.828.206
Karadeniz Teknik Ü.	90	17	1.827.457
Yıldız Teknik Ü.	61	10	1.749.977
Anadolu Ü.	63	17	1.654.969
Kocaeli Ü.	83	14	1.650.814
İzmir Yük. Tekn. Ens.	63	12	1.528.156
Cumhuriyet Ü.	22	8	1.516.793
Çukurova Ü.	99	18	1.456.536
Mustafa Kemal Ü.	62	20	1.448.530
Muğla Ü.	53	9	1.444.514
Sakarya Ü.	49	8	1.372.049
Selçuk Ü.	139	21	1.349.228
Fırat Ü.	82	16	1.281.904
Koç Ü.	28	9	1.249.968
Ç. Onsekiz Mart Ü.	91	17	1.137.746
Yeditepe Ü.	47	6	1.070.822
Harran Ü.	44	8	1.036.720
Ondokuz Mayıs Ü.	52	11	1.034.289
Kırıkkale Ü.	29	8	994.476
Erciyes Ü.	57	8	974.751
A.İzzet Baysal Ü.	42	6	943.880
Başkent Ü.	23	7	872.755
Celal Bayar Ü.	31	6	820.988
Niğde Ü.	28	5	783.580
Gata	13	5	781.825
Balıkesir Ü.	48	8	776.741
K.Maraş S. İmam Ü.	56	9	769.995
Adnan Menderes Ü.	48	8	721.855
Fatih Ü.	32	4	713.700
Yüzüncü Yıl Ü.	52	8	710.625
Gaziantep Ü.	28	7	691.944
Mersin Ü.	39	8	613.411
TOBB Eko. ve Tekn. Ü.	28	6	559.676
Gaziosmanpaşa Ü.	36	5	475.250
Afyon Kocatepe Ü.	61	3	445.137

Tablo 24. 2008 Yılında Önerilen ve Destek Kararı Verilen Projelerin Üniversitelere Göre Dağılımı* (Devamı)

Üniversite	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Projelerin Destek Bütçesi (YTL)
Osmangazi Ü.	39	4	422.326
Dicle Ü.	39	3	380.403
İstanbul Bilgi Ü.	4	2	369.450
Maltepe Ü.	9	1	365.102
Artvin Çoruh Ü.	3	2	353.035
Dumlupınar Ü.	26	2	309.587
Kadir Has Ü.	2	1	280.289
İnönü Ü.	26	3	263.055
Z. Karaelmas Ü.	25	5	252.489
Haliç Ü.	2	1	169.250
Trakya Ü.	14	1	165.254
Uşak Ü.	6	1	148.455
Bilecik Ü.	4	1	140.156
Rize Ü.	12	5	119.514
Kastamonu Ü.	4	2	109.769
Işık Ü.	3	1	88.666
Kafkas Ü.	28	4	87.000
Galatasaray Ü.	4	1	83.700
Hitit Ü.	8	1	81.386
Düzce Ü.	14	1	81.300
Namık Kemal Ü.	31	4	78.000
Bozok Ü.	16	2	74.200
İzmir Ekonomi Ü.	5	1	57.454
İstanbul Kültür Ü.	6	2	48.100
Sinop Ü.	6	2	39.640
Ahi Evran Ü.	8	1	25.000
İstanbul Ticaret Ü.	0	1	21.850
Aksaray Ü.	15	1	13.900
Adıyaman Ü.	3	0	0
Amasya Ü.	2	0	0
Atılım Ü.	10	0	0
Bahçeşehir Ü.	8	0	0
Beykent Ü.	4	0	0
Çankaya Ü.	4	0	0
Doğuş Ü.	8	0	0
Erzincan Ü.	3	0	0
Giresun Ü.	8	0	0
Gümüşhane Ü.	2	0	0
İstanbul Bilim Ü.	1	0	0
Karabük Ü.	15	0	0
Kilis 7 Aralık Ü.	9	0	0
M.Sinan Güz. San. Ü.	7	0	0
M. Akif Ersoy Ü.	7	0	0
Nevşehir Ü.	3	0	0
Okan Ü.	1	0	0
Ordu Ü.	6	0	0
Özyeğin Ü.	1	0	0
Siirt Ü.	2	0	0
Yaşar Ü.	1	0	0
ÜNİVERSİTELER TOPLAMI	4.401	930	110.854.441
Diğer Kuruluşlar	190	16	1.993.785
GENEL TOPLAM	4.591	946	112.848.226

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

*2008 yılına ait veriler 31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla verilmiştir

Şekil 23. 2000-2008 Yılları Arasında ARDEB'e Önerilen ve Desteklenen Projelerin Dağılımı (Kamu Projeleri Hariç)

ARDEB destek programlarına yapılan proje başvuruları 2007 yılından itibaren On-Line (çevrim içi) Başvuru Sistemi ile alınmaya başlanmıştır. Bu uygulamayla başvuruların değerlendirme süreci kısaldığı gibi, insan gücü ve maddi kaynakların kullanılmasında da önemli ölçüde tasarruf sağlanmıştır. On-Line Başvuru Sistemi ile 2007 yılında Araştırma (1001) ve Hızlı Destek (1002), 2008 yılında ise Kariyer Programı (3501) proje başvuruları kabul edilmeye başlanmıştır.

Tablo 25. 2008 Yılında En Fazla Proje Başvurusu Yapan İlk 10 Üniversite Sıralaması (Kamu Projeleri Hariç)

ÜNİVERSİTELER	2008*				2000-2008* Yılları Arası Genel Toplam		
	Ö	D	DB	Y	Ö	D	DB
Ankara Ü.	254	62	7,1	172	1.537	504	34,2
Ege Ü.	232	65	7,8	181	1.283	435	33,8
Orta Doğu Tekn. Ü.	209	51	5,7	238	1.330	610	71,0
Hacettepe Ü.	177	52	6,6	171	1.267	493	34,1
İstanbul Teknik Ü.	143	41	6,8	159	896	346	36,2
Gazi Ü.	142	24	2,9	75	752	185	13,0
Selçuk Ü.	139	21	1,3	66	506	115	11,2
S. Demirel Ü.	133	25	1,9	74	716	171	11,4
Atatürk Ü.	128	24	3,2	80	602	146	17,0
İstanbul Ü.	125	25	3,1	79	553	157	13,5

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

Ö : Önerilen Proje Sayısı, D : Destek Kararı Verilen Proje Sayısı, DB : Toplam Destek Bütçesi (2008 sabit fiyatlarıyla milyon YTL).

Y : 31.10.2008 tarihi itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı

Tablo 25'teki sıralamaya göre 2008 yılında Ekim ayı sonu itibarıyla önerilen proje sayılarına göre ilk üç sırada Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi yer almaktadır. İlk on sırayı alan üniversitelerden gelen başvuru sayısının üniversitelerden gelen toplam başvuru sayısı içindeki payı % 38,2'dir. Tablo 26'da yer alan desteklenen proje sayısına bakıldığında ise, 2008 yılında Ekim ayı sonu itibarıyla ilk üç sırada Ege Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi yer almaktadır. Bu üç üniversitenin desteklenen proje sayısının, tüm üniversitelerin desteklenen toplam proje sayısına oranı % 19,2'dir. 2000-2008 yılları arasında toplam desteklenen proje sayılarına bakıldığında ise Orta Doğu Teknik Üniversitesi ilk sırayı almaktadır. Bu üniversitenin toplam desteklenen proje sayısı içindeki payı % 8,8, ikinci sırada yer alan Ankara Üniversitesinin % 7,3 ve üçüncü sırada yer alan Hacettepe Üniversitesinin payı ise % 7,1 dir.

Tablo 26. 2008 Yılında En Fazla Desteklenen 10 Üniversite Sıralaması (Kamu projeleri hariç)

ÜNİVERSİTELER	2008 (*)				2000-2008* Yılları Arası Genel Toplam		
	Ö	D	DB	Y	Ö	D	DB
Ege Ü.	232	65	7,8	181	1.283	435	33,8
Ankara Ü.	254	62	7,1	172	1.537	504	34,2
Hacettepe Ü.	177	52	6,6	171	1.267	493	34,1
Orta Doğu Tekn. Ü.	209	51	5,7	238	1.330	610	71,0
İstanbul Teknik Ü.	143	41	6,8	159	896	346	36,2
Boğaziçi Ü.	70	26	4,5	90	356	180	22,2
İstanbul Ü.	125	25	3,1	79	553	157	13,5
S. Demirel Ü.	133	25	1,9	74	716	171	11,4
Bilkent Ü.	57	24	4,3	92	336	182	24,0
Atatürk Ü.	128	24	3,2	80	602	146	17,0

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir

Ö : Önerilen Proje Sayısı, D : Destek Kararı Verilen Proje Sayısı, DB : Toplam Destek Bütçesi (2008 sabit fiyatlarıyla milyon YTL).

Y : 31.10.2008 tarihi itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı

2007 Yılında Başlatılan Yeni Destek Programlarıyla İlgili Gelişmeler

2007 yılında aşağıdaki üç yeni destek programı yürürlüğe girmiştir.

Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010): Bilim insanlarının ülkemizde yürüttüğü çalışmalara yurt dışından meslektaşlarının katılmasına destek veren Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı'na (2221) ek olarak, araştırmacılarımızın TÜBİTAK destekleriyle yürüttüğü projelerin uluslararası boyutlarını zenginleştirmek amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

Bu program kapsamında 2007 yılında 7, 2008 yılında ise 31 Ekim itibarıyla 34 adet proje önerisi gelmiştir. Bu önerilerden 6 tanesi desteklenip 1.279.118 YTL toplam destek bütçesi ile yürürlüğe girmiş, 5 tanesinin de destek kararı çıkmış ama henüz yürürlüğe girmemiştir. 14 adet başvurunun ise değerlendirme süreci devam etmektedir.

Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (1011): Bilim insanlarımızın bilimsel çalışmaları için yurtdışında görevlendirilmesine destek sağlayan Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219) ve ikili işbirliği anlaşmaları kapsamındaki karşılıklı ziyaret/değişim programlarına ek olarak, birçok ulusun araştırmacılarının ve kuruluşlarının ortaklığıyla yürütülen uluslararası projelere (üst/şemsiye proje), ülkemizde istihdam edilmekte olan araştırmacıların katılmak için gerek duydukları desteğin sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

2007 yılında bu programa 3, 2008 yılında ise 31 Ekim itibarıyla 4 adet başvuru yapılmıştır. Önerilen bu projelerden 1 tanesi 339.549 YTL ile desteklenmiştir.

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP – 1301): Ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, birim ve gruplar arasında temel bilimler, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal bilimler ve ilgili teknoloji dallarında, özellikle ülkemizin bilim ve teknoloji öngörülerini doğrultusunda gelişmesini sağlamak üzere, ilgili taraflar arasında işbirliği oluşturmak, artırmak ve bunların somut çıktılara yönelecek şekilde gelişmesini sağlamak üzere önerilecek işbirliği ağlarının ve platformların kurulmasını desteklemeye yönelik bir programdır.

2007 yılında yürürlüğe giren bu programa 31 Ekim 2008 itibarıyla 22 adet proje başvurusu yapılmıştır. Bu başvurulardan 7 tanesi 3.263.090 YTL toplam destek bütçesi ile kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir. Kabul edilen projelerin özet bilgileri Tablo 27'de verilmektedir.

Tablo 27. Yürürlüğe Giren İŞBAP Projeleri

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş	Proje Süresi (Ay)	Destek Bütçesi (YTL)
Matematik Araştırma İşbirliği Ağı: Analiz, Geometri ve Uygulamaları	Boğaziçi Ü.	36	225.130
Adana Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezi Projesi	Çukurova Ü.	36	750.000
Bölgesel İnovasyon Merkezleri İşbirliği Ağı	Girişim ve İş Dünyası Konferansyonu İktisadi İşletmesi	36	242.850
ICHMT- Uluslararası Isı ve Kütle Transferi Merkezi	Orta Doğu Teknik Ü. - ICHMT	36	837.240
Matematik İşbirliği Ağı: Cebir ve Uygulamaları	Boğaziçi Ü.	36	234.370
İleri İmalat Sistemleri ve Teknolojileri Ar-Ge İşbirliği Ağı ve Platformu Projesi	ODAGEM	36	750.000
Ulusal PV Teknoloji Platformunun Oluşturulması	Ege Ü.	36	223.500
Ulusal Otomotiv Teknoloji Platformu*			

* İŞBAP başvurusu kabul edilmiş olup, sözleşme aşamasındadır.

Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

2007 yılından itibaren tanıtım ve bilgilendirme stratejisinde değişiklik yapılarak, öncelikle az sayıda proje başvurusu gelen üniversitelere ve yeni kurulan üniversitelere ağırlık verilmiştir. Ayrıca bu toplantılarda tanıtımdan ziyade nitelikli proje önerisi hazırlanmasını sağlamaya yönelik bilgilendirmelere ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda 2007 yılında Niğde, Osmangazi, Anadolu ve Gazi Üniversitelerinde tanıtım ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. 2008 yılında da özellikle nitelikli proje başvurusunu sağlamaya yönelik bu tür tanıtım ve bilgilendirme toplantılarına devam edilmektedir. 2008 Ocak ayında Bozok, Adıyaman ve Harran Üniversitelerinde, Şubat 2008'de Mehmet Akif Ersoy ve Dumlupınar Üniversitelerinde, Mart 2008'de Dokuz Eylül ve Çukurova Üniversitelerinde, Mayıs 2008'de ise Yüzüncü Yıl Üniversitesinde bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Panel Sistemi

ARDEB projeleri 2004 yılından itibaren Panel Sistemiyle değerlendirilmektedir. Bu panellerde çeşitli üniversitelerden panelistler görev almaktadır. Tablo 28'de 2004-2008 yılları arasında görev alan panelistlerin üniversitelere göre dağılımı yer almaktadır. 2004 yılında 71 panelde 423, 2005 yılında 276 panelde 1.615 panelist görev almıştır. Panel sayısı 2007 yılında 2005 yılına göre % 83 artarak 504 olmuştur. Panelist sayısı ise 2007 yılında yaklaşık olarak % 100 artışla 3.258 olmuştur. 2008 yılı ilk 10 aylık döneminde ise 488 panelde 2.917 panelist görev almıştır. 2008 yılının 3. dönemine ait önerilen projelerin panellerde değerlendirme işlemleri Kasım ayı içerisinde de devam edecektir.

Panelistlerin bölgesel dağılımına bakıldığında, 2005 yılında Ankara, İstanbul ve İzmir'deki üniversitelerden görev alan panelistlerin sayısı 891'dir. Bu üç şehirden görev alan panelistlerin toplam panelist sayısı içindeki oranı yaklaşık % 57 olmuştur. 2008 yılı ilk on aylık dönemde bu üç şehirden toplam 1.442 adet panelist görev alırken, toplam panelist sayısı içindeki oranı yaklaşık % 51 dir. Son yıllarda üç büyük ilimizin dışındaki illerden görev alan panelistlerin oranı artmaktadır.

Tablo 28. 2004-2008* Yılları Arasında ARDEB Panellerinde Görev Alan Panelistlerin Üniversitelere Göre Dağılımı (Kamu Projeleri Hariç)

Üniversite	2004	2005	2006	2007	2008*	Toplam
A.İzzet Baysal Ü.	1	9	15	26	23	74
Adnan Menderes Ü.	4	18	22	40	24	108
Afyon Kocatepe Ü.	2	9	6	18	14	49
Ahi Evran Ü.	0	0	0	2	3	5
Akdeniz Ü.	6	39	36	61	65	207
Aksaray Ü.	0	0	0	2	2	4
Amasya Ü.	0	0	0	1	1	2
Anadolu Ü.	6	27	40	59	52	184
Ankara Ü.	33	146	143	172	133	627
Artvin Çoruh Ü.	0	0	0	1	1	2
Atatürk Ü.	6	38	49	74	67	234
Atılım Ü.	1	2	2	2	8	15
Bahçeşehir Ü.	1	2	2	7	7	19
Balıkesir Ü.	2	6	6	14	13	41
Başkent Ü.	0	8	19	25	13	65
Beykent Ü.	0	0	1	1	3	5
Bilkent Ü.	14	57	61	78	78	288
Boğaziçi Ü.	6	36	51	80	77	250
Bozok Ü.	0	0	0	0	9	9
Celal Bayar Ü.	0	12	12	24	11	59
Cumhuriyet Ü.	2	12	16	31	24	85
Ç. Onsekiz Mart Ü.	4	23	27	38	38	130
Çankaya Ü.	1	0	3	8	2	14
Çukurova Ü.	14	64	73	105	96	352
D.Akdeniz Ü.	0	2	2	1	0	5
Dicle Ü.	3	10	10	21	19	63
Doğuş Ü.	0	0	2	4	5	11
Dokuz Eylül Ü.	12	42	37	90	70	251
Dumlupınar Ü.	0	1	5	5	7	18
Düzce Ü.	0	0	1	6	2	9
Ege Ü.	24	82	88	158	110	462
Erciyes Ü.	8	26	32	61	48	175
Erzincan Ü.	0	0	0	0	1	1
Fatih Ü.	1	3	3	8	6	21
Fırat Ü.	4	27	33	61	55	180
Galatasaray Ü.	2	1	1	3	5	12
Gata	4	5	5	17	8	39
Gazi Ü.	13	56	59	103	103	334
Gaziantep Ü.	0	8	16	35	17	76
Gaziosmanpaşa Ü.	0	17	21	25	32	95
Gebze Yük. Tekn. Ens.	5	13	20	25	35	98
Hacettepe Ü.	41	92	119	169	130	551
Harran Ü.	0	12	18	34	28	92
Hitit Ü.	0	0	0	0	2	2
Işık Ü.	2	1	9	12	10	34
İnönü Ü.	3	8	15	20	37	83
İstanbul Aydın Ü.	0	0	0	0	1	1
İstanbul Bilgi Ü.	0	0	4	4	3	11
İstanbul Kültür Ü.	0	1	0	2	1	4
İstanbul Teknik Ü.	18	62	80	139	132	431
İstanbul Ticaret Ü.	0	2	2	1	1	6
İstanbul Ü.	26	70	65	120	109	390

Tablo 28. 2004-2008* Yılları Arasında ARDEB Panellerinde Görev Alan Panelistlerin Üniversitelere Göre Dağılımı (Kamu Projeleri Hariç) (Devamı)

Üniversite	2004	2005	2006	2007	2008*	Toplam
İzmir Ekonomi Ü.	0	1	1	1	2	5
İzmir Yük. Tekn. Ens.	2	8	18	29	23	80
K.Maraş S. İmam Ü.	1	16	16	30	26	89
Kadir Has Ü.	1	1	0	2	2	6
Kafkas Ü.	1	15	11	22	13	62
Karadeniz Teknik Ü.	5	23	32	72	65	197
Kastamonu Ü.	0	0	1	0	2	3
Kırıkkale Ü.	1	7	10	20	17	55
Kocaeli Ü.	5	6	15	27	26	79
Koç Ü.	8	11	20	36	38	113
Lefke Ü.	0	0	0	0	1	1
M. Akif Ersoy Ü.	0	0	0	3	4	7
M.Sinan Güz. San. Ü.	0	1	2	3	4	10
Maltepe Ü.	0	0	1	3	2	6
Marmara Ü.	16	38	33	63	43	193
Mersin Ü.	0	3	18	26	27	74
Muğla Ü.	1	4	6	21	16	48
Mustafa Kemal Ü.	1	15	27	43	34	120
Namık Kemal Ü.	0	0	6	13	15	34
Nevşehir Ü.	0	0	0	1	0	1
Niğde Ü.	0	4	5	13	20	42
Okan Ü.	0	0	0	3	1	4
Ondokuz Mayıs Ü.	2	31	33	54	57	177
Ordu Ü.	0	0	0	5	3	8
Orta Doğu Tekn. Ü.	55	116	147	210	185	713
Osmangazi Ü.	3	12	21	36	34	106
Pamukkale Ü.	2	12	19	36	36	105
S. Demirel Ü.	3	16	23	43	45	130
Sabancı Ü.	7	16	32	48	46	149
Sakarya Ü.	0	5	8	33	13	59
Selçuk Ü.	9	38	43	64	71	225
Sinop Ü.	0	0	0	0	1	1
TOBB Eko. Ve Tekn. Ü.	2	2	5	10	13	32
Trakya Ü.	3	18	8	26	11	66
Ufuk Ü.	0	0	2	1	2	5
Uludağ Ü.	13	52	51	94	84	294
Yaşar Ü.	0	0	1	4	1	6
Yeditepe Ü.	0	3	10	29	25	67
Yıldız Teknik Ü.	6	26	24	31	40	127
Yüzüncü Yıl Ü.	1	13	17	26	27	84
Z. Karaelmas Ü.	0	3	10	22	27	62
Üniversiteler Toplamı	417	1.565	1.907	3.196	2.843	9.928
Diğer Kuruluşlar	6	50	42	62	74	234
Genel Toplam	423	1.615	1.949	3.258	2.917	10.162

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

Araştırmacı/Bursiyer Bilgileri

Tablo 29. 2000-2008 Yılları Arasında Devam Eden ARDEB Projelerinde Kamu Projeleri Hariç Görev Alan Araştırmacı ve Bursiyerlerin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı

Araştırmacılar

Araştırma Grupları	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008(*)
Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri (ÇAYDAG)	318	629	826	867	1111	1350	1437	1427	1183
Elektrik, Elektronik ve Enformatik (EEEAG)	43	46	53	36	35	94	185	276	288
Mühendislik (MAG)	123	169	180	204	234	723	1427	1721	1453
Sağlık Bilimleri (SBAG)	540	455	565	476	499	1019	1438	1541	1337
Sosyal ve Beşeri Bilimler (SOBAG)	11	29	41	57	65	185	560	896	813
Temel Bilimler (TBAG)	536	714	977	1226	1463	1840	2294	2280	1860
Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik (TOVAG)	692	708	556	340	397	990	1919	2279	2063
Kamu Araştırmaları (KAMAG)	0	0	0	0	0	182	1126	1476	1624
Savunma ve Güvenlik Teknolojileri (SAVTAG)	0	0	0	0	0	0	375	723	783
TOPLAM	2.263	2.750	3.198	3.206	3.804	6.383	10.761	12.619	11.404

Bursiyerler

Araştırma Grupları	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008(*)
Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri (ÇAYDAG)	0	0	0	0	20	80	165	284	302
Elektrik, Elektronik ve Enformatik (EEEAG)	0	0	0	0	0	23	131	334	429
Mühendislik (MAG)	0	0	0	0	0	52	231	506	656
Sağlık Bilimleri (SBAG)	0	0	0	0	0	42	81	168	209
Sosyal ve Beşeri Bilimler (SOBAG)	0	0	0	0	0	1	17	130	221
Temel Bilimler (TBAG)	0	0	0	0	42	159	504	905	1081
Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik (TOVAG)	0	0	0	0	8	72	209	370	485
Kamu Araştırmaları (KAMAG)	0	0	0	0	0	6	59	86	125
Savunma ve Güvenlik Teknolojileri (SAVTAG)	0	0	0	0	0	0	10	27	36
TOPLAM	0	0	0	0	70	435	1.407	2.810	3.544

(*) Veriler 26.11.2008 tarihi itibarıyla verilmiştir.

BİDEB tarafından sağlanan burslar dışında Araştırma Destek Programlarında da proje konularında eğitimlerini sürdürmekte olan yüksek lisans ve doktora öğrencileri bursiyer sıfatıyla yer almaktadır. Böylelikle öğrencilerimiz, üniversitede edindikleri teorik bilgilerin yanı sıra fiilen uygulamanın içerisinde de bulunarak geleceğin bilim insanları olarak yetişmektedirler. Tablo 28'de ARDEB projelerinde görev alan araştırmacı ve bursiyerlerin araştırma gruplarına göre dağılımı yer almaktadır. Tablodan görüleceği üzere, 2000 yılında 2263 araştırmacı görev alırken bu sayı 2007 yılında, 12619 araştırmacı ve 2810 bursiyer olmak üzere 15429'a yükselmiştir. 2008 yılı ilk onbir aylık döneminde devam eden projelerde ise 11404 araştırmacı ve 3544 bursiyer olmak üzere toplam 14948 araştırmacı ve bursiyer görev almıştır.

6.2. TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanındaki Araştırma Destekleri

10 Mart 2005 tarihli BTYK'nın 11. toplantısında Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Destekleme Kurulu yerine TÜBİTAK bünyesinde "Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Grubu" (SOBAG) kurulmasına karar verilmiş, TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile sosyal bilimlerin temel alanları, temel bilimler kapsamına alınmıştır. Böylece, diğer dallarda verilen burs ve destekler sosyal ve beşeri bilimlerde de verilmeye başlanmıştır. SOBAG'a yapılan proje başvuruları ve alınan destekler her geçen gün artarak devam etmektedir. Tablo 30'da yıllar itibarıyla SOBAG'a önerilen ve desteklenen proje sayıları destek bütçeleri ile birlikte verilmektedir.

Tablo 30. 2000-2008* Yılları Arasında SOBAG'a Önerilen ve Desteklenen Projeler

Yıllar	Önerilen Proje Sayısı	Destek Kararı Verilen Proje Sayısı	O Yıl Destek Kararı Verilen Projelerin Toplam Bütçesi (YTL)	Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükteki Proje Sayısı
2000	13	6	82.250	6
2001	68	13	70.800	19
2002	36	15	173.710	30
2003	40	13	200.408	28
2004	83	11	480.990	29
2005	374	110	8.607.313	129
2006	483	157	12.183.493	267
2007	645	181	20.098.899	364
2008*	710	136	15.203.894	356
TOPLAM	2452	642	57.101.757	

*31 Ekim 2008 tarihi itibarıyla güncellenmiştir.

Proje sayılarının artmasında, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında da araştırma projelerinin TÜBİTAK tarafından desteklendiği bilgisinin üniversite ziyaretleri ve TÜBİTAK Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) duyurularıyla daha geniş kitlelere ulaştırılması önemli rol oynamıştır.

Uluslararası Projeler

2007 yılında TÜBİTAK SOBAG'ın öncülüğü ile URBAN ERA-NET ağına katılma sürecini tamamlamıştır. URBAN ERA-NET projesinin temel hedefi, ulusal veya bölgesel düzeyde yapılan kentsel araştırma faaliyetlerinin koordinasyonunu sağlamaktır. URBAN ERA-NET projesi 14 Avrupa Birliği üye ülkesi ile birlikte oluşturulan bir konsorsiyum tarafından yürütülmektedir. Bu konsorsiyuma 2008 yılında 25 adet proje önerisi sunulmuş, konsorsiyum ise 12 adet projenin desteklenmesine karar vermiştir. Türkiye'nin ortağı olduğu 4 adet proje TÜBİTAK tarafından desteklenecektir.

2008 yılında ESF bünyesinde, SOBAG'da 3 adet COST, 3 adet ESF, 2 adet ECRP, 8 adet ikili anlaşmalar çerçevesinde olmak üzere toplam 16 uluslararası proje yürütülmektedir. Ayrıca aynı yıl içinde sosyal ve beşeri bilimler alanında 17 adet uluslararası başvuru yapılmış, bu projelerden halihazırda ikisi yürürlükte olup diğerlerinin değerlendirilmesi devam etmektedir.

Bilim İnsanı Destekleme Başkanlığı (BİDEB) Tarafından Sağlanan Destekler

Sosyal ve Beşeri bilimlerde verilen BİDEB destekleri Tablo 31'de verilmektedir.

Tablo 31. BİDEB Tarafından Sosyal ve Beşeri Bilim İnsanlarına Sağlanan Destekler

Destek Türü	2005 Destek	2006 Destek	2007 Destek
2205 Yurt İçi Lisans Burs Programı	249	458	368
2210 Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı	15	488	311
2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı	18	157	166
2213 Yurt Dışı Doktora Burs Programı	2	13	6
2214 Yurt Dışı Araştırma Burs Programı	14	19	54
2215 Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı	-	10	15
2216 Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı	-	4	3
2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı	36	27	45
2224 Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı	45	168	255

Ayrıca BİDEB'in ilk kez bu yıl Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması'na Sosyal ve Beşeri Bilimler alt bilim dallarından Sosyoloji alanı dahil edilmiş ve bu alanda Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden toplam 241 proje yarışmaya katılmıştır. 2009 yılından itibaren Tarih alanı da Proje Yarışması alanlarına eklenmiştir.

6.3. TÜBİTAK Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı Projesi

TÜBİTAK Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı (EKUAL) Projesi, ülkemiz araştırma kurumlarının akademik içerikli elektronik bilgi kaynaklarına etkin ve yaygın erişimlerini sağlamak amacıyla, dünyanın önde gelen yayınevleri ve veri tabanı üreticileri ile yapılan ulusal lisans anlaşmaları ve çalışmalarını kapsamaktadır.

TÜBİTAK EKUAL Projesi ile:

- Bütçe kaynakları eşit olmayan araştırma kurumları arasında bilimsel bilgiye erişimde fırsat eşitliği yaratılması,
- Veri tabanlarının yerinde kullanımı ile araştırmacılara zaman tasarrufu sağlanması,
- Ülke çapında araştırma faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması,
- Ülke kaynaklarının kullanımında tasarruf sağlanması,
- Ülkemiz ulusal ve uluslararası bilimsel yayın üretiminin artırılması
- Ülkemizin bilimsel çalışmalarda rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Proje, 19 Kasım 2005 tarih ve 136 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile TARAL kapsamında desteklenmesi kararı ile hayata geçirilmiş, 11.Şubat.2006 tarih ve 139 sayılı TÜBİTAK Bilim Kurulu kararı ile T.C. Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastaneleri kapsama dahil edilmiştir. Tablo 32'de Üniversiteler ve Tablo 33'te Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin listesi yer almaktadır.

Bu kapsamda 2008 yılı Kasım ayı itibarıyla 135 üniversite, 5 askeri kurum, Polis Akademisi ve TÜBİTAK Enstitülerini içerecek şekilde aşağıda yer alan veri tabanlarına ait lisanslar imzalanmış ve lisans toplamı 19.774.894 ABD Dolarıdır.

- 1- Engineering Village-2 Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 2- Thomson Web of Science Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 3- IEEE Explore Veri Tabanı (Tam Metin)
- 4- CAB Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 5- British Medical Journal / Clinical Evidence (Tam Metin-Kanıtı Dayalı Tıp)
- 6- ScienceDirect Veri Tabanı (Tam Metin)
- 7- OVID LWW Veri Tabanı (Tam Metin)
- 8- Taylor & Francis Veri Tabanı (Tam Metin)
- 9- EbscoHost Veri Tabanı (Tam Metin)
- 10- Journal Citation Reports (Bibliyografik)

2008 yılı Kasım ayı itibarıyla, Sağlık Bakanlığı'nın istekleri doğrultusunda ise aşağıdaki lisanslar imzalanmıştır ve lisans toplamı 3.050.155 ABD Dolarıdır.

- 1- ScienceDirect Health Sciences Veri Tabanı (Tam Metin)
- 2- OVID LWW Veri Tabanı (Tam Metin)
- 3- Springer Link Veri Tabanı (Tam Metin)
- 4- Thomson Web of Science Veri Tabanı (Bibliyografik)
- 5- Xpharm Veri Tabanı (Tam Metin)
- 6- Wiley Cochrane Veri Tabanı (Kanıtı Dayalı Tıp)
- 7- Wiley Interscience Veri Tabanı (Tam Metin)
- 8- Blackwell Synergy Veri Tabanı (Tam Metin)
- 9- EbscoHost Veri Tabanı (Tam Metin)
- 10- Embase Veri Tabanı (Bibliyografik)

Toplam EKUAL veri tabanları toplam giderleri Şekil 24'te, EKUAL veri tabanları sayısı ise Şekil 25'te sunulmaktadır. Şekil 25'e göre EKUAL veri tabanları sayısı 2006'da 5 iken 2008'de 20'ye ulaşmıştır.

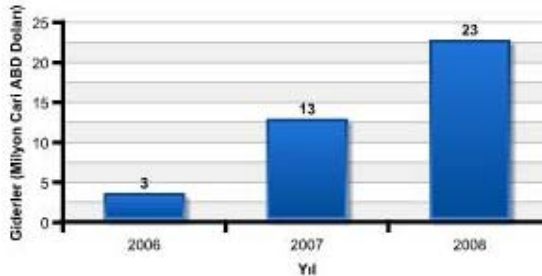
EKUAL veri tabanları ile 14.320 elektronik dergiye, 725.000 konferans bildirisine, 1.800 standarda erişim sağlanmıştır.

TÜBİTAK EKUAL projesi kapsamında, bibliyografik (indeks ve öz) veri tabanları (toplam 68.636.000 kayıtlı bilgi) ve tam metin veri tabanları (yaklaşık 45.000 dergi), 8.750.000 kişi tarafından kullanılmaktadır (Şekil 26). 2006-2008 yıllarında tam metin veri tabanları tam metin (download) kullanımı 22.100.000 (Şekil 27), bibliyografik veri tabanları tarama (search) kullanımı 8.500.000 olmak üzere toplam kullanım yaklaşık 30.600.000'dir.

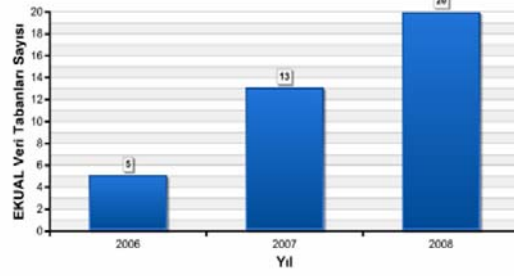
Ulusal Lisans kapsamında ülkemizdeki tüm üniversitelere ilaveten:

- Gülhane Askeri Tıp Akademisi
- Deniz Harp Okulu Komutanlığı
- Hava Harp Okulu Komutanlığı
- Kara Harp Okulu Komutanlığı
- Harp Akademileri Komutanlığı
- Polis Akademisi
- KKTC'de bulunan bütün üniversiteler

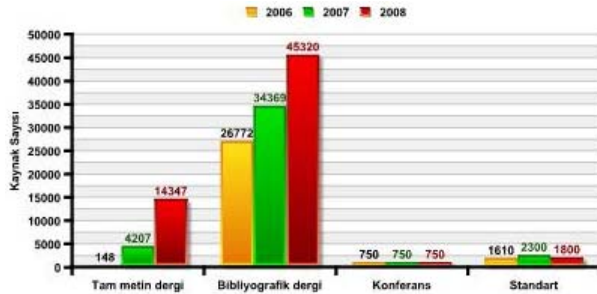
yer almaktadır.

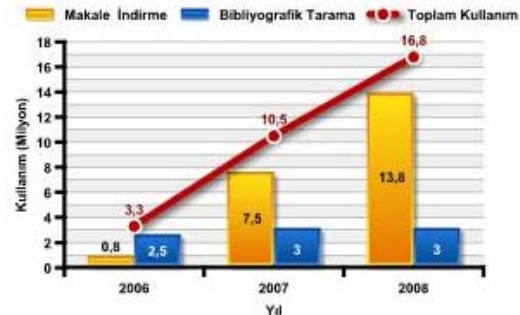
Şekil 24. TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Toplam Gideri

Şekil 25. TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Sayısı

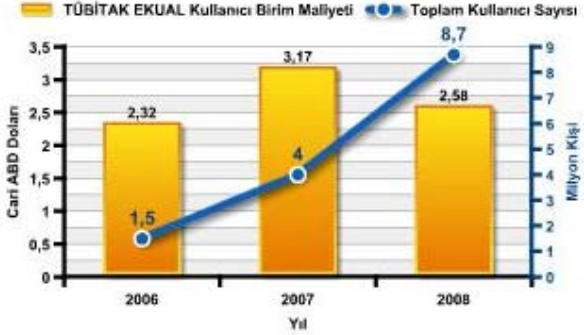

Şekil 26. TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Kaynak Sayısı

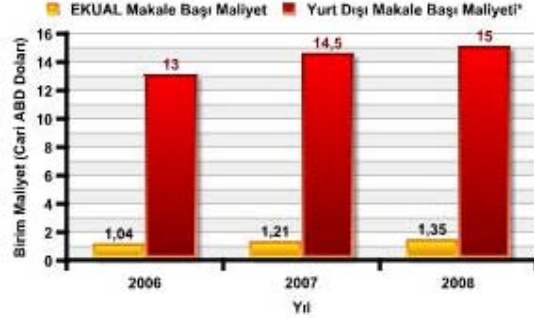

Şekil 27. TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Kullanımı

Bu proje ile araştırmacıların her kullanımı için 2008 yılında 2,58 dolar harcanarak doğrudan yayın teşviği sağlanmıştır (Şekil 28). Araştırmacıların gereksinim duyduğu makaleyi yurt dışından sağlarken her makale için ödenmesi gereken ortalama \$15'lik maliyet gözönüne alındığında, ülke genelinde sağlanan tasarruf daha iyi anlaşılmaktadır. EKUAL projesi olmasa idi, 2008 yılında indirilen 13.8 milyon makale için, 207 milyon \$ yurt dışına ödenecekti. Oysa, 2008'de makale indirimi ve bibliyografik taramalar dahil, 16.8 milyon kullanım için EKUAL projesi kapsamında bu rakamın onda biri civarında bir miktar ödenmiştir. 2007 ve 2008 yıllarında yeni açılan üniversiteler de (53 üniversite) TÜBİTAK EKUAL kapsamına alınmıştır. Bu üniversitelerin de, eski üniversiteler oranında yüksek kullanıma erişmeleri halinde bu maliyetler daha da düşecektir.

Şekil 28. TÜBİTAK EKUAL Kullanıcı Birim Maliyeti ve Toplam Kullanıcı Sayısı

* Yurtdışından doğrudan makale temini 13-35 ABD Doları arasında değişmektedir.

Şekil 29. TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Karşılaştırmalı Birim Maliyeti

Tablo 32. Ulusal Lisans Kapsamına Giren Üniversiteler

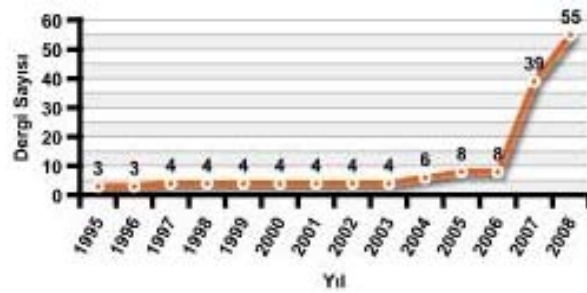
Abant İzzet Baysal Üniv.	Eskişehir Osmangazi Üniv.	Koç Üniv.
Acıbadem Üniv.	Fatih Üniv.	Lefke Avrupa Üniv.
Adıyaman Üniv.	Fırat Üniv.	Maltepe Üniv.
Adnan Menderes Üniv.	Galatasaray Üniv.	Mardin Artuklu Üniv.
Afyon Kocatepe Üniv.	Gazi Üniv.	Marmara Üniv.
Ağrı Dağı İbrahim Çeçen Üniv.	Gaziantep Üniv.	Mehmet Akif Ersoy Üniv.
Ahi Evran Üniv.	Gazikent Üniv.	Melikşah Üniv.
Akdeniz Üniv.	Gaziosmanpaşa Üniv.	Mersin Üniv.
Aksaray Üniv.	Gebze Yüksek Tekn. Enst.	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniv.
Amasya Üniv.	Gediz Üniv.	Muğla Üniv.
Anadolu Üniv.	Giresun Üniv.	Mustafa Kemal Üniv.
Ankara Üniv.	Girne American Üniv.	Muş Alparslan Üniv.
Ardahan Üniv.	Gümüşhane Üniv.	Namık Kemal Üniv.
Artvin Çoruh Üniv.	Hacettepe Üniv.	Nevşehir Üniv.
Atatürk Üniv.	Hakkari Üniv.	Niğde Üniv.
Atılım Üniv.	Haliç Üniv.	Okan Üniv.
Bahçeşehir Üniv.	Harran Üniv.	Ondokuz Mayıs Üniv.
Balıkesir Üniv.	Hitit Üniv.	Ordu Üniv.
Bartın Üniv.	Iğdır Üniv.	Orta Doğu Teknik Üniv.
Başkent Üniv.	Işık Üniv.	Osmaniye Korkut Ata Üniv.
Batman Üniv.	İnönü Üniv.	Özyeğin Üniv.
Bayburt Üniv.	İstanbul Arel Üniv.	Pamukkale Üniv.
Beykent Üniv.	İstanbul Aydın Üniv.	Piri Reis Üniv.
Bilecik Üniv.	İstanbul Bilgi Üniv.	Rize Üniv.
Bilkent Üniv.	İstanbul Bilim Üniv.	Sabancı Üniv.
Bingöl Üniv.	İstanbul Kemerburgaz Üniv.	Sakarya Üniv.
Bitlis Eren Üniv.	İstanbul Kültür Üniv.	Selçuk Üniv.
Boğaziçi Üniv.	İstanbul Şehir Üniv.	Siirt Üniv.
Bozok Üniv.	İstanbul Teknik Üniv.	Sinop Üniv.
Celal Bayar Üniv.	İstanbul Ticaret Üniv.	Süleyman Demirel Üniv.
Cumhuriyet Üniv.	İstanbul Üniv.	Şırnak Üniv.
Çağ Üniv.	İzmir Ekonomi Üniv.	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniv.
Çanakkale Onsekiz Mart Üniv.	İzmir Üniv.	Trakya Üniv.
Çankaya Üniv.	İzmir Yüksek Tekn. Enst.	Tunceli Üniv.
Çankırı Karatekin Üniv.	Kadir Has Üniv.	Ufuk Üniv.
Çukurova Üniv.	Kafkas Üniv.	Uludağ Üniv.
Dicle Üniv.	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv.	Uluslararası Kıbrıs Üniv.
Doğu Akdeniz Üniv.	Karabük Üniv.	Uşak Üniv.
Doğuş Üniv.	Karadeniz Teknik Üniv.	Yakın Doğu Üniv.
Dokuz Eylül Üniv.	Karamanoğlu Mehmetbey Üniv.	Yalova Üniv.
Dumlupınar Üniv.	Kastamonu Üniv.	Yaşar Üniv.
Düzce Üniv.	Kırıkkale Üniv.	Yeditepe Üniv.
Ege Üniv.	Kırklareli Üniv.	Yıldız Teknik Üniv.
Erciyes Üniv.	Kilis 7 Aralık Üniv.	Yüzüncü Yıl Üniv.
Erzincan Üniv.	Kocaeli Üniv.	Zonguldak Karaelmas Üniv.

Tablo 33. Ulusal Lisans Kapsamına Giren S.B. Eğitim ve Araştırma Hastaneleri

Adana Numune EAH	İstanbul Haseki EAH
Ankara Atatürk EAH	İstanbul Haydarpaşa Numune EAH
Ankara Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH	İstanbul Kartal Dr. Lütfi Kırdar EAH
Ankara Dışkapı Çocuk Hastalıkları EAH	İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas EAH
Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt EAH	İstanbul Okmeydanı EAH
Ankara Dr. Sami Ulus Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları EAH	İstanbul Prof.Dr. N.Reşat Belger Beyoğlu Göz EAH
Ankara Dr.A.Yurtarslan Onkoloji EAH	İstanbul Şişli Etfal EAH
Ankara Dr.Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı EAH	İstanbul Süleymaniye Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH
Ankara EAH	İstanbul Süreyyapaşa Göğüs ve Kalp-Damar Hastalıkları EAH
Ankara Etlik Doğumevi ve kadın Hastalıkları EAH	İstanbul Taksim EAH
Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon EAH	İstanbul Ümraniye EAH
Ankara Keçiören EAH	İstanbul Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi EAH
Ankara Numune EAH	İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları EAH
Ankara Refik Saydam Hıfzı Sıhha Baskanlığı	İzmir Atatürk EAH
Ankara Türkiye Yüksek İhtisas EAH	İzmir Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi EAH
Ankara Ulucanlar Göz Hastanesi	İzmir Dr.Suat Seren Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi EAH
Bursa Yüksek İhtisas EAH	İzmir Ege Doğumevi ve Kadın Hastalıkları EAH
İstanbul 70. Yıl Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon EAH	İzmir EAH
İstanbul Bakırköy Dr. Sadi Konuk EAH	İzmir Tepecik EAH
İstanbul Bakırköy Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları EAH	Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Bakırköy Ruh Sağlığı ve Hastalıkları EAH	Trabzon Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Baltalimanı Kemik Hastalıkları EAH	Elazığ Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba EAH	İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Dr.Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Hastalıkları EAH	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları
İstanbul EAH	Meram Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Fatih Sultan Mehmet EAH	Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
İstanbul Göztepe EAH	

Yıllara Göre ISI Veri Tabanında Kaynak Olarak Kullanılan Türkiye Adresli Bilimsel Dergiler

Uluslararası kabul görmüş ISI (Institute for Scientific Information) veri tabanlarında (SCI, SSCI, A&HCI) ilk Türkiye adresli bilimsel dergi olan **Turkish Journal of Pediatrics** 1985 yılında kaynak olarak kullanılmaya başlanmıştır. 2005 yılına kadar kaynak olarak kullanılan Türkiye de üretilen dergi sayısında (8 dergi) fazla bir artış olmazken, 2007 yılında 31 yeni dergi kaynak olarak kullanılmış ve toplam sayı 39'a yükselmiştir. 2008 yılında ise 18 yeni dergi daha ilave olmuştur (Şekil 30). Son ilavelerle ISI atıf dizinlerinde Türkiye adresli 55 dergi kaynak olarak kullanılmaktadır.

Şekil 30. Yıllara Göre ISI Veri Tabanlarında (SCI,SSCI, A&HCI) Kaynak Olarak Kullanılan Türkiye Adresli Bilimsel Dergi Sayıları

7. Ulusal ve Uluslararası Bağlantıların Etkinleştirilmesi

Uluslararası Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği

a. İkili İşbirliği Etkinlikleri

Türk-Alman İşbirliği Konseyi (TAİK) Bilim, Araştırma ve Teknoloji Çalışma Grubu Toplantılarında alınan kararlar doğrultusunda; 17 – 19 Mart 2008 tarihlerinde Wolsburg/Almanya'da "Türk-Alman Otomotiv Çalıştayı", 30 Haziran – 1 Temmuz 2008 tarihlerinde ise Borken/Almanya'da "sağlık alanında ortak bir çalıştay" düzenlenmiştir. Anılan çalıştaylara katılan toplam 30 Türk ve Alman bilim insanına ikili işbirliği ve AB 7. Çerçeve Programı kapsamında ortak projeler üretme ortamı sağlanmıştır .

Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında 20 Ekim 2008 tarihinde gerçekleştirilen "2010 Türkiye'de Japonya Yılı" Danışma Konseyi toplantısına TÜBİTAK Başkanı katılmıştır. Bu sayede, Türkiye ile Japonya arasında bilim ve teknoloji alanında işbirliği için iyi bir başlangıç zemini oluşturulmuştur. Hemen ertesinde, 21-22 Ekim 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanı ile Japonya Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology – MEXT) Bilim ve Teknoloji Politikaları Başkan Yardımcısı arasında yapılan görüşmede, ilk adım olarak, iki ülke araştırmacılarının bir araya gelerek 2009 yılı içinde ortak bir çalıştay yapılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca, Kore'nin bilim ve teknoloji politikaları ve etki analizi konusunda çalışmalar yapan ve hükümet tarafından finansal olarak desteklenen uzman bir araştırma enstitüsü olan STEPI (Kore Bilim ve Teknoloji Politikası Enstitüsü) ile de işbirliği konusunda ön girişimler başlatılmış ve bu amaçla TÜBİTAK ve STEPI arasında bir "İşbirliği Mutabakat Zaptı" imzalanması konusunda anlaşmaya varılmıştır.

Nisan-Ekim 2008 döneminde, ikili ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla; ABD, Bosna-Hersek ve Mısır ile ikili işbirliği anlaşmaları imzalanması yönündeki çalışmalar sürdürülmüştür.

Ayrıca, mevcut ikili işbirliği anlaşmaları çerçevesinde Nisan-Ekim 2008 döneminde, Almanya Eğitim ve Bilim Bakanlığı (BMBF), Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MOST), Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS), Kore Araştırma Vakfı (KRF), Macaristan Araştırma ve Teknoloji Ofisi (NKTH), Makedonya Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Rusya Temel Araştırma Vakfı (RFBR), Ukrayna Bilimler Akademisi (NASU) ile ortak proje öneri çağrılarında çıkmıştır. Bu çerçevede Kurumumuza toplam 146 proje önerisi (Almanya: 20, Çin: 4, Fransa: 10, Kore: 7, Macaristan: 21, Makedonya: 15, Rusya: 58, Ukrayna: 11) iletilmiştir. Bu projelerden, Türk-Alman İşbirliği Konseyi (TAİK) Bilim, Araştırma ve Teknoloji Çalışma Grubu'nun alınan kararlar uyarınca başlatılan Yoğunlaştırılmış İşbirliği (Intensified Cooperation-IntenC) kapsamında, karşılıklı olarak 10 ortak projenin desteklenmesine karar verilmiş olup, diğer programlar kapsamında iletilen proje önerilerinin ise değerlendirme veya karşı kuruluşla mutabakat sağlanması süreçleri devam etmektedir. Tüm ikili ve çoklu işbirliği programları çerçevesinde yürürlükte olan toplam proje sayısı 263'tür. Yukarıda anılan programlarda halen yürürlükte olan proje sayısı; Almanya: 19, Fransa: 8, Kore: 6, Macaristan: 7, Makedonya: 6 ve Ukrayna: 9'dur.

TÜBİTAK Başkanının Finlandiya ve Estonya Ziyaretleri:

TÜBİTAK Başkanı, Sayın Cumhurbaşkanımızın 7 – 11 Ekim 2008 tarihlerindeki Finlandiya ve Estonya resmi ziyaretlerinde resmi heyette yer almış ve iki ülkede bilim ve teknoloji konusunda temaslarda bulunmuştur.

Bu çerçevede, Finlandiya ve Türkiye arasındaki bilimsel ve teknolojik işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla 8 Ekim Çarşamba günü TÜBİTAK ile Finlandiya Akademisi arasında bir İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma kapsamında 2009 yılı içinde Finlandiya'da ve Türkiye'de heyet ziyaretleri gerçekleştirilecek ve potansiyel işbirliği alanlarını belirlemek için bilim, teknoloji ve yenilikçilik sistemleri içerisinde yer alan önemli kuruluşlarla temas sağlanacaktır. Heyet ziyaretlerini takiben TÜBİTAK Gebze Yerleşkesinde bir çalıştay düzenlenerek iki ülkenin bilim insanları bir araya getirilecektir. İşbirliği anlaşmasının Türkiye ve Finlandiya arasında imzalanacak olan Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding – MoU) için zemin hazırlaması öngörülmektedir.

b. Çok Taraflı İşbirliği Etkinlikleri

COST (*European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research – Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği*):

Ülke olarak katılımın gerçekleştiği yürürlükteki COST aksiyon sayısı Nisan 2008'den bu yana %10 artış ile 60'tan 66'ya, proje sayısı ise %16 artış ile 74'ten 86'ya ulaşmıştır. Ayrıca bu süre içerisinde değerlendirme aşamasında olan 16 COST proje önerisi ve ülke olarak resmi katılım işlemlerimizin başlatıldığı 6 aksiyon bulunmaktadır.

ESOF (*Euroscience Open Forum*): Euroscience kuruluşu tarafından 18-22 Temmuz tarihinde düzenlenen Euroscience Open Forum etkinliğine Kurumumuzdan katılım sağlanmıştır. ESOF2008 etkinliğine, toplam 63 ülkeden 4115 katılımcı olmuştur. Bunlardan 500'ünü çeşitli ülkelere basın mensupları, 450'sini ise konuşmacılar oluşturmuştur. Konuşmacılar BTY alanında "en iyi"lerden seçilmiş ve çeşitli tematik alan ve konularda 100'ün üzerinde oturum gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin, ülkemiz adına lobi ve ilişki ağı kurma açısından çok önemli olduğu görülmüştür. ESOF'un temel amacı toplumun her kesiminde bilim ve teknolojinin önemini tanıtmak ve bilimsel ve teknolojik son gelişmeleri herkesin anlayabileceği bir şekilde tüm toplum katmanlarına aktarmaktır. 2010 yılında İtalya Torino'da düzenlenecek olan 4. ESOF Toplantısının Program Komitesi üyeliğine, 2012 yılında İrlanda Dublin'de yapılacak 5. ESOF Toplantısı'nın Yönetim Kurulu üyeliğine TÜBİTAK Başkanı davet edilmiştir. 2014 yılında yapılacak 6. ESOF Toplantısı'nın Türkiye'de yapılması için hazırlık çalışmaları başlatılmıştır.

ESF (*European Science Foundation – Avrupa Bilim Vakfı*) ve **EUROHORCS** (*European Heads Of Research Councils – Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları*): TÜBİTAK Başkanı, 11 Eylül 2008 tarihinde EuroHorcs Yönlendirme Komitesi Toplantısına katılmıştır. EuroHorcs Başkan ve Başkan Yardımcıları Seçimi için EUROHORCS tarafından oluşturulan 3 kişilik Komite'ye Başkanlık eden TÜBİTAK Başkanı, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren göreve başlayacak olan yeni Başkan ve Başkan Yardımcılarının seçiminde, bu sürece aday ülkelere katılan ilk ülke olarak, büyük rol oynamış ve bu Komite tarafından önerilen adaylar 8 Ekim 2008 tarihinde Viyana, Avusturya'da gerçekleştirilen EUROHORCS Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir.

OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi: OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi'nin (Committee for Scientific and Technological Policy - CSTP) 93. Toplantısı, TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde 21-22 Ekim 2008 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlendi. Toplantıya; Avustralya, Avusturya, Belçika, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İtalya, Japonya, Kore, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Polonya, Slovakya, İspanya, İsveç, İsveç, Türkiye, İngiltere, ABD, Brezilya, Şili, Estonya, Endonezya, İsrail, Çin, Rusya ve Güney Afrika'dan yaklaşık 95 üst düzey temsilci katılmıştır.

Uzay alanında faaliyet gösteren kuruluşlarla işbirliği:

ESA (*European Space Agency*) : Avrupa Uzay Ajansı'nın (ESA) Hollanda'daki bağlı kuruluşu olan Avrupa Uzay Araştırma ve Teknoloji Merkezi'ne (ESTEC) 4 Temmuz 2008 tarihinde Kurumumuz koordinatörlüğünde 18 kişilik bir heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret; ülkemiz kuruluşlarının ESA tesislerinden faydalanması ve ESA ile ikili işbirliğinin geliştirilmesi açısından önem arz etmiştir. Ziyaret sonucunda ESA ile mevcut işbirliğimizi harekete geçirmek, tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını artırmak gibi önemli kararlar alınmıştır. Bu kararlar ESA ile yol haritasının çizilmesinde önemli rol oynayacaktır.

GEO (*Group on Earth Observation*) : GEO'ya üyeliğimiz 21 Temmuz 2008 tarihinde GEO web sayfasında yayınlanarak resmîyet kazanmıştır.

IAF (*International Astronautical Federation*) : IAF'a üyeliğimiz sözlü olarak kabul edilmiş olup, resmi katılım sürecinin tamamlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

AB 7.ÇP INCO-NET ve INCO ERA-NET Projelerine Katılım:

Avrupa Birliđinin INCO Programı kapsamında çeşitli bölgeler için bilim ve teknoloji alanında işbirliğini artırmak amacıyla başlatılan ve TÜBİTAK'ın 2008 başından itibaren katılmakta olduğu projeler kapsamında aldığımız görevlere yönelik çalışmalar yürütölmüştür.

Diğer yandan, AB FP7 INCO programının 3 Eylül 2008'de açılan çağrılar akabinde yeni projelere katılma faaliyetleri ayrıca devam etmektedir. Bunlardan Güney Kafkasya ve Orta Asya ile Arap Körfez ölkelerine yönelik başlatılacak olan INCO-NET projeleri için hazırlıklar sürdürölmüştür. Bu projelere TÜBİTAK dışında Türkiye'den başka ortakların da katılması hedeflenirken yine iş paketi liderlikleri elde edilmek suretiyle projenin yönetim organlarında yer alması konusundaki girişimlerde olumlu sonuçlar alınmaktadır.

EK

- Ek – 1: TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi Raporu
- Ek – 2: Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler
- Ek – 3: Kamu Ar-Ge ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Bilgiler
- Ek – 4: TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Yürütölmüş veya TÜBİTAK Tarafından Desteklenmiş Projelere Örnekler

Ek - 1

AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi

Bu rapor 17.BTYK'dan bugüne AB 7. Çerçeve Programı kapsamındaki faaliyetleri içermektedir.

AB 7. Çerçeve Programı Ülke Performansı

AB 7. Çerçeve Programı yaklaşık 53,2 Milyar Avro'luk fon büyüklüğü ile 2007 yılında başlamış olup 2013 yılında sona erecektir. Ülkemiz 6.ÇP için toplam fon büyüklüğünün % 1,38'ine denk gelecek şekilde katkı payı öderken aynı oran 7.ÇP için % 42 azalmıştır. Dolayısı ile ülkemizin 7.ÇP'ye aktaracağı katkı payının toplam fon büyüklüğünün % 0.8'i mertebesine gerçekleşeceği öngörülmektedir. Ülkemizin 7.ÇP katkı payı için 2008 sonu itibari ile ödemeleri, ödemelerin AB hibelerinden karşılanan miktarı ile ulusal bütçeden ayrılan miktarı ve Türk ortakların aldığı fon miktarı Tablo-1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: AB 7.ÇP Katkı Payları ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı

Ödeme Yılı	Katkı Payı			Alınan Fon Miktarı
	Hibe Katkısı (Milyon €)	Ulusal Kaynak (Milyon €)	Hibe Katkısı + Ulusal Kaynak (Milyon €)	Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı (Milyon €)
2007	9,5	12,5	22	17,6
2008	4,5	25,5	30	17,9*
TOPLAM	14	38	52	35,5

* Değerlendirilmesi tamamlanan 30 çağrıda Türk ortakların aldığı fon miktarıdır. Değerlendirme süreci devam eden ilave 19 çağrı bulunmaktadır.

Bilindiği üzere Çerçeve Programları dönemsel olarak Avrupa Komisyonunca yayınlanan çağrılarını takiben proje başvurusunda bulunulan bir sistemdir. 1 Kasım 2008 itibari ile 7.ÇP çağrılarına ilişkin bilgiler Tablo-2'de yer almaktadır.

Tablo 2: AB 7.ÇP Çağrıları

Çağrı Durumu	Sayı
Toplam Açılan	139
Kapanan	109
Değerlendirmesi Tamamlanan	90

Avrupa Komisyonunca 2008 yılı içerisinde toplam 49 çağrı açılmıştır. Bu çağrılardan 30'unun değerlendirme aşaması tamamlanmıştır. Geri kalan 19 çağrı henüz değerlendirme altındadır. Yıllara göre katkı paylarımız ile Türk ortaklar tarafından alınan fon miktarının karşılaştırılması Tablo 3'de belirtilmiştir.

Tablo 3. AB 7. ÇP Katkı Paylarımız ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı

Yıl	Ulusal Kaynak (Milyon €)	Katkı Payı (Hibe Katkısı + Ulusal Kaynak) (Milyon €)	Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı (Milyon €)	Alınan Fonun Ulusal Bütçeden yapılan Katkıya Oranı(%)	Alınan Fonun Katkı Payına Oranı (%)
2007	12,5	22	17,6	140	80
2008	25,5	30	17,9	70**	60**
TOPLAM	38	52	35,5	93	68

** Bu oranın değerlendirilmesi devam eden çağrı sonuçları açıklandığında artması beklenmektedir.

30 Ekim 2008 tarihinde açıklanan ve Tablo 4-5'te belirtildiği üzere değerlendirmesi tamamlanan 30 çağrıya ilişkin ülke performansımız Tablo-4'te sunulmaktadır.

- Söz konusu 30 çağrı 2008 yılının ilk dönemini kapsamakta olup, 2008 yılı 2. dönemine ilişkin hakem değerlendirmeleri halen devam etmektedir. Dolayısıyla Türk ortakların aldığı fon miktarının artması beklenmektedir.
- Başarılı projelerdeki özel sektör oranı ilk kez % 25 seviyesine yükselmiştir. AB hedefinin % 15 olduğu düşünüldüğünde ülkemiz özel sektör kuruluşlarının programa olan ilgisi dikkat çekmektedir.

Tablo 4: 2008 Yılı Çağrılarında Türk Kuruluşlarının Projelere Katılımı

Türk Katılımcı Sayısı	
Başvurusu	588
Kazanan	117 (*)

Tablo 5: 2008 Yılı Çağrılarında Türk Ortakların Payının Katkı Payı ile Karşılaştırması

2008 Yılı Katkı Payına Oranı	% 60
2008 Yılı Ulusal Bütçeden Katkıya Oranı	% 70

Başarılı projelerdeki akademisyenlerimizin kurumlarına göre dağılımı Tablo-6'da sunulmaktadır.

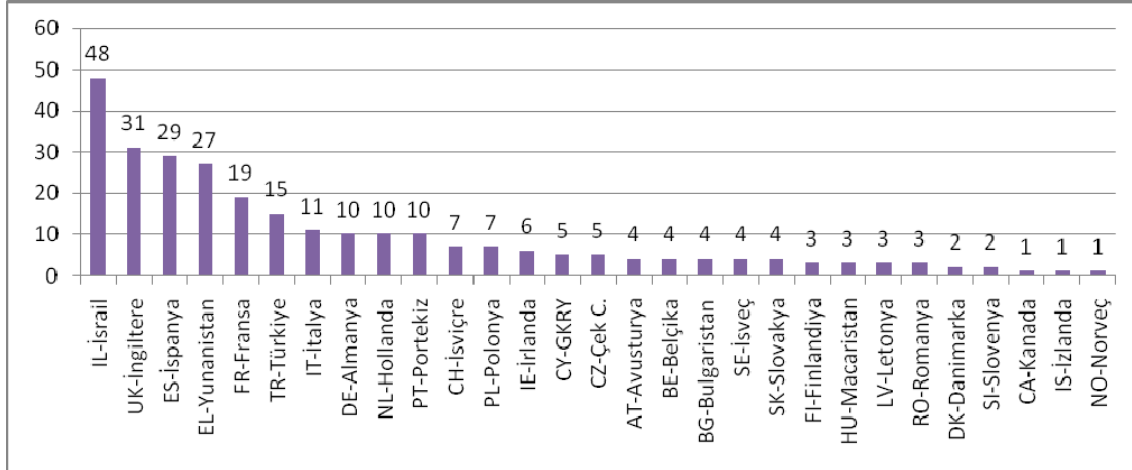
Tablo 6: 7.ÇP Üniversite Performansı

Kurum	7.ÇP Proje Sayısı	Kurum	7.ÇP Proje Sayısı
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	21	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1
Sabancı Üniversitesi	15	Doğuş Üniversitesi	1
Bilkent Üniversitesi	13	Gazi Üniversitesi	1
Boğaziçi Üniversitesi	6	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	1
İstanbul Teknik Üniversitesi	6	İstanbul Üniversitesi	1
Koç Üniversitesi	5	Kadir Has Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	Marmara Üniversitesi	1
Ege Üniversitesi	4	Mustafa Kemal Üniversitesi	1
Ankara Üniversitesi	3	Selçuk Üniversitesi	1
Çukurova Üniversitesi	3	Sinop Üniversitesi	1
Gaziantep Üniversitesi	2	Trakya Üniversitesi	1
Hacettepe Üniversitesi	2	Yeditepe Üniversitesi	1
İzmir Teknoloji Enstitüsü	2		

Türkiye Tersine Beyin Göçünde En İyi Altıncı Ülke

Marie-Curie Burs ve Destekleri kapsamında tersine beyin göçünü destekleyen programda Türkiye'nin başarısı artmaktadır. 7.ÇP'de Türkiye bu programdan en etkin şekilde yararlanan 6. ülke durumundadır. Bu sonuçla, bir çok üye ülke geride bırakılmıştır. 30 Haziran 2008 tarihi itibarıyla AB 7.ÇP'de Marie Curie burslarından yararlanan ülkelerin ülkeler ve geri dönen araştırmacı sayıları Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Avrupa'ya Geri Dönüş Programı'ndan Yararlanan Araştırmacılar*

* 30 Ekim 2008'de Avrupa Komisyonu tarafından açıklanan rakamlardır.

7.ÇP'yi Yaygınlaştırmaya Yönelik Faaliyetler

Türkiye'de 7.ÇP hakkında bilgi ve tecrübenin artırılması ve Avrupa'daki önemli araştırma kuruluşlarının Türkiye'deki araştırma kapasitesi hakkındaki farkındalığının geliştirilmesi için yurt içinde çeşitli bilgi günleri, toplantılar, konferanslar ve proje teklifi hazırlama ve proje yönetimi çalıştayları düzenlenmektedir. Bu kapsamda son dönemde gerçekleştirilen etkinlikler ile 2000'den fazla araştırma ve iş dünyası temsilcisine ulaşılmıştır. Bu dönemde gerçekleştirilen etkinliklerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Avrupa Çiftlik Hayvanları Islahı ve Yetiştiriciliği Teknoloji Platformu Türkiye'de

TÜBİTAK ve Avrupa Çiftlik Hayvanları Islahı ve Yetiştiriciliği Teknoloji Platformu'nun (FABRE TP) işbirliği ve TAGEM'in katkılarıyla, Çiftlik Hayvanları Islahı ve Yetiştiriciliği TP Türkiye Oturumu 2 Nisan 2008 tarihinde TÜBİTAK'ta gerçekleştirilmiştir. Toplantıya sanayi, kamu kurumu, üniversite ve araştırma merkezlerinden katılım sağlanmıştır. Toplantının ilk oturumunda Avrupa Teknoloji Platformları ile ilgili genel bilgi verilmiş ve FABRE TP temsilcisi tarafından platformun çalışmaları

tanıtılmıştır. Hayvan ıslahı ve yetiştiriciliği alanında, Avrupa'da ve Türkiye'de yapılan çalışmaların özetlendiği sunumlar gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonunda yapılan açık oturumda, ülkemizin bu alandaki öncelikleri ile ilgili görüşler belirtilmiş ve ileriye dönük fikirler ortaya konarak Türkiye'de Avrupa'da kurulmuş olan teknoloji platformunun eşleniği bir **Ulusal Teknoloji Platformu** kurulması için ilk adımlar atılmıştır. Halen ulusal platform kurma çalışmalarını sürdüren taraflar, İŞBAP projesi hazırlıklarına başlamışlardır.

185 Milyon Avro'luk Marie-Curie Burs Fırsatları Türk Araştırmacılara Sunuldu

Marie-Curie Etkinlikleri'nin araştırmacılara, Ar-Ge personellerine, sanayiye ve akademiye sunduğu fırsatları tanıtmak üzere düzenlenen Marie-Curie Türkiye Konferansı, Avrupa Komisyonu'nun desteği ile 6 Haziran 2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Konferansa katılan Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü Marie Curie Etkinlikleri Birim Yöneticisi ile Program Koordinatörleri, katılımcılara Marie-Curie Etkinlikleri kapsamındaki bireysel burslar ve 185 Milyon Avro

bütçesi olan ortak eğitim ağıları programı ile ilgili detaylı bilgi aktarmıştır.

591 Milyon Avro'luk Sağlık Alanı Çağrısı

sunumlar yapmıştır. Daha önce desteklenen ÇP projelerinde aktif olarak yer almış ve hakemlik yapmış araştırmacıların da deneyimlerine yer verilen etkinlikte, TÜBİTAK AB ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi'nin Türk araştırmacılara sunduğu desteklerle ilgili de bilgi aktarılmıştır.

AB Genişleme Süreci : Deneyimler ve Beklentiler

bilim araştırmacıları arasında uluslararası bir diyalog geliştirilmiştir.

Sosyo-Ekonomik ve Beşeri Bilimler alanında 23-24 Haziran 2008 tarihinde İstanbul'da "AB Genişleme Süreci: Deneyimler ve Beklentiler" başlıklı uluslararası bir konferans düzenlenmiştir. Konferansta, belirlenen konularda devam eden ÇP projelerinin araştırma sonuçları paylaşılmış, proje sonuçlarının öneri paketleri halinde politika yapıcılara iletilmesi için bir platform oluşturulmuş ve ayrıca konferansa AB üyesi ülkeler ile AB'ye üyelik yolunda ilerleyen ülkelerden katılan sosyal

Temiz Kömür Teknolojileri Alanında Uluslararası İşbirliği

gerçekleştirmiştir. Etkinliğe Fransa, Portekiz, İngiltere ve İtalya'dan araştırmacılar katılmıştır. Türk araştırmacılar etkinlikte poster sunumları ile proje fikirlerini tanıtmaya ve Avrupa'lı meslektaşları ile işbirlikleri kurma imkanı bulmuşlardır.

Türkiye Kömür İşletmeleri ve TÜBİTAK ortaklığı ile 26-27 Haziran 2008 tarihinde Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde düzenlenen Temiz Kömür Teknolojileri İşbirliği Etkinliği'nde, Avrupa Sıfır Emisyonlu Fosil Yakıt Güç Santralleri Teknoloji Platformu, Uluslararası Enerji Ajansı Temiz Kömür Merkezi, Avrupa Komisyonu Ortak Araştırma Merkezi Enerji Enstitüsü ve TÜBİTAK yetkilileri, bu alandaki araştırma öncelikleri ve projeler hakkında sunumlar

TÜBİTAK, Teknopark Şirketlerini Uluslararası Ağlara Entegre Ediyor

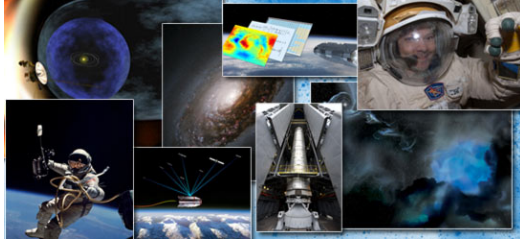

Teknolojik ve ekonomik gelişmenin önemli araçlarından olan Teknoparklar bünyesinde faaliyet gösteren firmaların Ulusal ve Uluslararası Ar-Ge Desteklerine ilişkin farkındalıklarını artırmak amacıyla TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi (UKO) ve Teknoparklar işbirliği kapsamında "Teknopark Bilgi Günleri" gerçekleştirilmiştir. Bilgi günleri kapsamında, Ulusal ve Uluslararası Ar-Ge Destekleri, EUREKA programı ile 7.ÇP konusundaki ayrıntılı bilgiler katılımcılarla paylaşılmış, firmalarımızın proje fikirleri üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 8: “Teknopark Bilgi Günleri” kapsamında ziyaret edilen teknoparklar

Tarih	Yer	İl
25 Temmuz 2008	Bilkent Cyberpark	Ankara
01 Ağustos 2008	ODTÜ Teknokent	Ankara
10 Ekim 2008	İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi	İzmir
15 Ekim 2008	Kocaeli Üniversitesi Teknoparkı	Kocaeli
17 Ekim 2008	Hacettepe Üniversitesi Teknoparkı	Ankara
27 Ekim 2008	İstanbul Teknik Üniversitesi Arı Teknokent	İstanbul
7 Kasım 2008	Erciyes Teknokenti	Kayseri
21 Kasım 2008	Selçuk Üniversitesi Teknoparkı	Konya
24 Kasım 2008	Gazi Üniversitesi Teknoparkı	Ankara

Uzay Alanında Çalışan Araştırmacılarımız GMES Çağrısına Hazırlanıyor

Çevre ve Güvenlik için Küresel İzleme (GMES) konularında yetkin firma ve ilgili kuruluşlara yönelik 12 Eylül 2008 tarihinde Ankara’da TÜBİTAK Başkanlığında bir çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalıştay kapsamında başarılı proje teklifleri üzerinde çalışma yapılarak güçlü ve zayıf yönler tespit edilmiştir.

Avrupa Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu Türkiye’de!

TÜBİTAK ve Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu (SUSCHEM) Endüstriyel Biyoteknoloji Birimi’nin işbirliği ile, “Türkiye’de Endüstriyel Biyoteknoloji” konulu bir toplantı düzenlenmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi’nde 25 Eylül 2008 tarihinde gerçekleştirilen bu toplantıya sanayi, kamu kurumu, üniversite ve araştırma merkezlerinden katılım sağlanmıştır. SusChem temsilcisi tarafından platformun çalışmaları tanıtılmıştır. Türkiye’de endüstriyel biyoteknoloji konusunda sürdürülen faaliyetlerin özetlendiği sunumlar gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonunda yapılan tartışma kısmında, ülkemizin bu alandaki öncelikleri ile ilgili görüşler belirtilmiş, sıkıntılar ortaya konulmuş ve AB ile işbirliğini geliştirebilmek için geribildirimlerde bulunulmuştur. Halen **Ulusal Teknoloji Platformu** kurma çalışmalarını sürdüren taraflar, Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projelerinin (İŞBAP) taslağını oluşturmuştur.

Uygulamalı Biyoteknoloji Alanında İşbirliği

TÜBİTAK, Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu (SUSCHEM) ve TURBO-PPP işbirliği ve İstanbul Sanayi Odası (İSO)’nun katkıları ile İstanbul’da 26 Eylül 2008 tarihinde İSO’da gerçekleştirilen toplantıya Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Birim Müdürlüğü, SusChem Endüstriyel Biyoteknoloji Bölüm Yöneticisi ve Avrupa’da AB Çerçeve Programları’nda desteklenen biyoteknoloji

projelerinde koordinatörlük yapmış bir çok kuruluştan araştırmacılar katılmıştır. Bu toplantı ile ilgili kişilere ÇP’de başarılı olan bu kuruluşlarla işbirlikleri yapabilme, biyoteknoloji alanındaki gelişmeleri takip edebilme ve 7. ÇP Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı 3. Çağrısı’nın biyoteknoloji başlıklarına yönelik hazırlanacak projelerin potansiyel koordinatörü olan bu kişilerle ortak projelerde yer alabilme fırsatı sunulmuştur.

ERC Bilgilendirme Günleri

Fikirler Özel Programı kapsamında bireysel araştırmacıların bilimsel paradigmaların sınırlarında veya ötesindeki mükemmel fikirlerini herhangi bir konsorsiyum kurma şartı aramaksızın fonlayan Avrupa Araştırma Konseyi (European Research Council-ERC) desteklerini tanıtmak amacıyla çeşitli üniversitelerde 6 adet bilgi günü

düzenlenmiştir. Toplamda yaklaşık 150 kişinin katıldığı toplantılar aşağıda listelenmiştir.

Tablo 9: ERC Bilgi Günleri kapsamında ziyaret edilen üniversiteler

Tarih	Yer
8 Eylül 2008	Koç Üniversitesi
23 Eylül 2008	Ortadoğu Teknik Üniversitesi
10 Ekim 2008	Boğaziçi Üniversitesi
20-21 Ekim 2008	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
23 Ekim 2008	Sabancı Üniversitesi
31 Ekim 2008	İzmir Ekonomi Üniversitesi

Yurtdışı Faaliyetleri

Türkiye Araştırma Alanı paydaşları ile Avrupa'daki araştırma kitlesi arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla, Brüksel başta olmak üzere Avrupa'nın birçok şehrinde birçok etkinlik düzenlenmekte ve diğer ülkeler tarafından düzenlenen etkinliklere Türk araştırma ve iş dünyasının yaygın katılımı sağlanmaktadır. Bu kapsamda son dönemde TÜBİTAK, TuR&Bo ve diğer ilgili kuruluşların da desteği ile Avrupa'da 15 etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinliklerden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Türk Araştırmacılar Avrupa "Sağlık ve Gıda Günleri"nde!

Fransa'nın La Rochelle şehrinde 11-12 Haziran 2008 tarihinde, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 700 akademisyen ve sanayi temsilcisinin katılımıyla "Sağlık ve Gıda Günleri 2008" düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında gerçekleştirilen birebir görüşmelerin yanı sıra, bir proje pazarı düzenlenmiştir. TÜBİTAK'ın desteğiyle Türkiye'den araştırmacıların da katıldığı ve Türk araştırmacılara ait profil formlarının dağıtıldığı proje pazarında 7.ÇP Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı 2009 çağrılarına

yönelik verimli işbirlikleri kurulmuştur.

TURBO'da 3. Ülkeler Resepsiyonu

Brüksel-TURBO ofisinde 25 Haziran 2008 tarihinde, işbirliği resepsiyonu düzenlenmiştir. Resepsiyonda, yeni çağrılara sunulacak projeler ile ilgili işbirliklerini geliştirmek ve TÜBİTAK'ın bu alandaki faaliyetleri ile Türkiye'nin araştırma kapasitesini tanıtmak amaçlanmıştır. Resepsiyona katılan G.Kore, Avusturalya, Mısır, Fransa, Hollanda, Yunanistan, Almanya, Malta, Güney Afrika, İsveç gibi ülkelerin temsilcileriyle işbirliği sağlanmıştır.

Türk-Alman Sağlık Çalıştayı

TÜBİTAK ve BMBF arasındaki ikili işbirliği anlaşması çerçevesinde, 29 Haziran-1 Temmuz 2008 tarihleri arasında, Alman ve Türk araştırmacıların işbirlikleri oluşturmasını amaçlayan bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay öncesinde Türk araştırmacılara Sağlık alanı 3. Çağrısı özelinde işbirliği yapabilecekleri konu başlıklarının belirlenmesinde destek sağlanmıştır. Konu başlıklarını belirleyen araştırmacılar, poster sunumları ile proje fikirlerini Alman araştırmacılar ile paylaşmışlardır.

Türk-İtalyan Ar-Ge İşbirliği

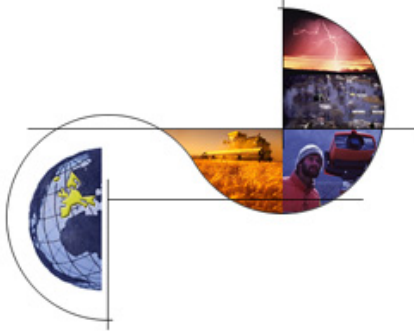
TURBO ve İtalyan araştırma enstitüsü ENEA işbirliği ile 7-8 Temmuz 2008 tarihlerinde Roma'da düzenlenen etkinlikte 7.ÇP ICT, Enerji ve Ulaştırma alanları özelindeki Türk ve İtalyan araştırmacılar, uzmanlık alanlarındaki çalışmalarını hakkında sunumlar yapmış ve proje fikirlerini paylaşmıştır. Bazı ENEA laboratuvar ve bölümlerine de teknik gezilerin düzenlendiği etkinliğe, Türkiye'den araştırmacıların katılımı sağlanarak karşılıklı tanışma ve kalıcı işbirlikleri sağlanmıştır.

Uzay Alanı Uluslararası Bilgi Günü

Avrupa Komisyonu tarafından 9-10 Eylül 2008 tarihinde Prag'da düzenlenen Uzay Alanı Uluslararası Bilgi Günü'nde 2. Çağrı ile ilgili araştırma öncelikleri ve proje konuları katılımcılarla paylaşılmıştır. Bilgi gününe TÜRKSAT A.Ş. sponsor olmuş ve bazı Türk sanayi kuruluşlarından temsilciler katılım sağlamıştır. Avrupa Uzay Ajansı dahil Avrupa'nın ileri gelen şirketlerinin katıldığı etkinlikte Uzay alanına yönelik yeni Ar-Ge işbirlikleri geliştirilmiştir.

GMES Forum

Çevre ve Güvenlik için Küresel İzleme (GMES) konusunda Fransa dönem başkanlığında 16-17 Eylül 2008 tarihinde bir forum düzenlenmiştir. Foruma Uzay Alanı Ana Servis Projeleri'nin koordinatörleri katılmıştır ve Türkiye'den katılımcılar ilgili koordinatörlerle birebir görüşme fırsatı bulmuşlardır.

Avrupa Komisyonu ile Araştırma Potansiyeli ve Bilgi Bölgeleri Özel Toplantısı

Brüksel'de, 7. ÇP kapsamında bulunan "Araştırma Potansiyeli" ve "Bilgi Bölgeleri" alanlarında 17 Eylül 2008 tarihinde Türkiye'nin durumunun incelendiği özel bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Türk araştırmacısının bu alanlardaki beklentileri dile getirilmiş ve Türkiye'nin ilgili alanlar çerçevesindeki performansının artırılmasına yönelik olarak AB ve Türkiye tarafları

arasında yapılabilecek olan işbirlikleri görüşülmüştür. Toplantıya AB Araştırma Genel Müdürlüğü'nü "Avrupa Araştırma Alanı: Araştırma Programları ve Kapasiteler" Direktörlüğü müdürü, "Bilgi Bölgeleri ve Araştırma Potansiyeli" Birim Amiri gibi üst düzey yetkililer temsil etmiştir. Toplantıda iki paydaş tarafın bir arada çalışmasının önemi vurgulanmış ve ortak eylem planı hazırlanmıştır.

TURBO-Fraunhofer Institute Etkinliği

geliştirilmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri ile Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri alanlarında açılacak çağrılara hazırlık amacıyla, AB Çerçeve Programları'nda başarısını ispat etmiş Fraunhofer IAO, Stuttgart Üniversitesi, TuR&Bo ve TÜBİTAK tarafından 4-5 Kasım 2008 tarihlerinde Stuttgart'da ortak bir çalıştay düzenlenmiş, Türk araştırma camiası temsilcileri ile Alman katılımcılar arasında çağrılara yönelik olarak işbirlikleri

Ar-Ge İnsan Kaynağının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi tarafından, Türkiye'nin araştırmacılar için cazibe merkezi haline gelmesi amacıyla 7.ÇP Marie-Curie Burs ve Destekleri ve AB'nin Ar-Ge insan kaynakları politikalarına yönelik girişimler kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye Araştırma Alanındaki kurumların ve araştırmacıların Marie-Curie Burs ve Desteklerinden yararlanmasına, araştırmacıların sektörler arası dolaşımına, sanayideki Ar-Ge insan kaynağının nitelik ve nicelik bakımından gelişimine, uluslararası işbirliklerine, Türkiye'deki araştırma kuruluşlarının yurtdışında tanıtımına ve Ar-Ge insan kaynaklarına yönelik özel çalışma gruplarında yer almaya önem verilmektedir.

Son dönemde gerçekleştirilen çalışmalar "araştırmacıların dolaşımının önündeki engellerin kaldırılmasına ve Ar-Ge insan kaynakları gelişimine yönelik girişimler" ve "Marie-Curie burs ve desteklerinin etkin kullanımı" başlıkları altında sunulmaktadır.

Araştırmacıların Dolaşımının Önündeki Engellerin Kaldırılmasına Yönelik Girişimler

Araştırmacıların Avrupa Araştırma Alanı içinde en çok tercih ettikleri kuruluşların belirlenmesi ve bu kuruluşların niteliklerinin incelenmesi amacı ile "ev sahibi kuruluşlar kataloğu" hazırlanmaktadır. Belirlenen kuruluşlar Türkiye'deki araştırma kuruluşlarının uluslararası işbirliği arayışlarında tavsiye niteliği taşıyacaktır. Aynı zamanda bu araştırma kuruluşlarını araştırmacıları çekmekte başarılı kılan niteliklerin analizi, Türkiye'deki üniversite ve araştırma merkezlerinin yurtdışında bulunan Türk veya yabancı araştırmacılar tarafından daha çok tercih edilmelerini sağlayacak faaliyetler ile ilgili öneriler sunulacaktır.

Türkiye'de hem girişimci olarak, hem de akademisyen olarak araştırma ve yatırım yapmak isteyenler için bir dizi ulusal ve uluslararası yeni program uygulamaya geçmiştir. Buna paralel olarak 2008'de yürürlüğe konulan yeni Ar-Ge Vergi Teşvik yasası ile Türkiye, girişimciler için yatırım yapmak ve Ar-Ge personeli istihdam etmek açısından daha cazip bir ülke haline getirilmiştir. Bu çerçevede, "Yurt Dışındaki Türk Araştırmacılar, Mühendisler ve Girişimciler için Fırsatlar Katalođu" hazırlanmaktadır. Söz konusu kataloğu'nun amacı, yurt dışında bulunan ve Türkiye'ye geri dönmek isteyen Türk araştırmacıları, girişimcileri ve mühendisleri Türkiye'de faydalanabilecekleri ulusal ve uluslararası desteklerden haberdar etmektir. Bu sayede, Türkiye ve uluslararası kuruluşlar tarafından sunulan fırsatlar ve Türkiye'ye nasıl katkı yapabilecekleri ile ilgili farkındalık yaratılması öngörülmektedir.

Beyin Göçünü Tersine Çevirmeye Yönelik Girişimler

Avrupa Komisyonu yetkililerinin katılımı ile 12 Eylül 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanlığında Marie-Curie Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri "Nasıl IRG Projesi Yazılır?" Çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayın ilk oturumunda, IRG çağrısı için hazırlık yapmakta olan araştırmacılar ile mühendislere ve araştırmacı istihdam etmek isteyen ev sahibi kuruluş temsilcilerine bilgi aktarılmıştır. Bu vesile ile, IRG proje önerileri daha önce desteklenmiş bilim insanları ve desteklenen IRG projelerine ev sahipliği yapmış

üniversitelerden gelen temsilciler katılımcılar ile tecrübelerini paylaşmıştır. Toplantıda Avrupa'nın önde gelen başarılı ev sahibi kuruluşlarına da dikkat çekilmiş, IRG programı gibi tersine beyin göçünü teşvik eden ve TÜBİTAK tarafından verilen ulusal hibe ve destekler katılımcılara tanıtılmıştır.

Sanayideki Ar-Ge İnsan Kaynağını Artırmak İçin Girişimler

Sanayi sektöründeki Ar-Ge insan kaynağının geliştirilmesi için araştırmacıların uluslararası ve sektörler arası dolaşımını kolaylaştırmayı amaçlayan ERA-MIND (Avrupa Araştırma Alanı – Sanayide Dolaşımdaki Araştırmacılar) projesinin koordinatörlüğünü TÜBİTAK üstlenmiştir. Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen projenin diğer ortakları İtalya, İrlanda ve Hollanda'daki TÜBİTAK muadili kuruluşlardır. Proje sanayi kuruluşlarındaki araştırmacıların dolaşımının kolaylaştırılması ve bu süreçte Avrupa Araştırma Ağı (EURAXESS) dahilindeki 33 ülkeden 200'ün üzerinde merkezin sanayiye verdiği hizmetlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Proje kapsamında sanayideki araştırmacıların dolaşımının önündeki problemler ve onların beklentileri incelenecek, EURAXESS Hizmet merkezleri aracılığı ile sanayideki araştırmacıların kullanımına sunulmak üzere çeşitli dokümanlar hazırlanacaktır. Projenin açılış toplantısı 19 Aralık 2008 tarihinde Brüksel'de tüm proje ortaklarının katılımı ile gerçekleştirilecektir.

Bununla birlikte, TÜBİTAK araştırmacıların sektörler arası dolaşımının kolaylaştırılması amacı ile hazırlanan I_SEEMob (Inter-Sectoral Mobility of Researchers in South Eastern Europe) projesinde ortak olarak yer almıştır. Yunanistan koordinatörlüğündeki projenin diğer ortakları Bulgaristan, Sırbistan, Hırvatistan, Makedonya, Arnavutluk ve Romanya'dır. Proje kapsamında projeye katılan Güneydoğu Avrupa ülkelerindeki araştırmacıların sektörler arası dolaşımını engelleyen yasal ve politik düzenlemeler incelenecek, ülkelerin uygulamalarındaki güçlü ve zayıf yönler belirlenerek ilgili hükümetlere/yetkililere önerilerde bulunulacaktır. Böylece araştırmacıların sektörler arası dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması, dolaşımlarının teşvik edilmesi ve kariyer gelişimlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Mevcut durumda müzakere aşamasında olan projede, TÜBİTAK ulusal ve uluslararası yetkililere sanayide Ar-Ge İnsan kaynağının güçlendirilmesine yönelik önerilerin hazırlanacağı iş paketinin liderliğini üstlenmiştir.

Avrupa Ar-Ge İnsan Kaynakları Platformu

Araştırmacıların dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması amacıyla 2004 yılında oluşturulan ERAMORE ağı 2008 yılında EURAXESS Hizmet Ağı'na dönüştürülmüştür. Türkiye bu ağı 2004 yılından bu yana TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi koordinasyonu altında katılmaktadır. Türkiye'nin araştırmacı insan kaynağını geliştirebilmesi için yurtdışında bulunan Türk ve yabancı araştırmacıları Türkiye Araştırma Alanı'na çekebilmesi ve bu araştırmacıların entegrasyonu için çaba sarfetmesi önem taşımaktadır. Türkiye bu ağ içinde yer alarak araştırmacılara ikamet, günlük bakım ve okul, uluslararası fikri mülkiyet hakları, dil okulları, diploma denklikleri, maaşlar ve vergilendirme, sosyal ve kültürel konular, sosyal güvenlik, emeklilik hakları ve sağlık bakımı ve vize konusunda bilgi ve destek sağlamakta, Avrupa gündemini dahil olduğu İnsan Kaynakları Danışma Kurulu aracılığıyla takip etmektedir. Ayrıca, Avrupa'nın diğer bölgelerinde uygulanan standartlarda hizmet verebilmek için Komisyon tarafından sağlanan araçları kullanabilmekte (eğitim faaliyetleri, EURAXESS portalı), verdiği hizmetlerde EURAXESS markasını kullanarak görünürlüğünü artırmakta, Avrupa'da araştırmacılara hizmet veren diğer merkezlerle bilgi alışverişinde bulunmaktadır.

Uluslararası İşbirliklerini Güçlendirme Faaliyetleri

ERA-NET Projeleri

AB Çerçeve Programları kapsamında bir uygulama aracı olarak kullanılmakta olan ERA-NET projeleri, AB üye ve aday ülkelerinde, ülkelerdeki veya bölgelerdeki ulusal ve bölgesel araştırma programlarının koordinasyonunu ve bu yolla araştırma programlarının geliştirilip güçlendirilmesini amaçlanmaktadır. Temel hedef, Avrupa çapında araştırma projelerinin eşgüdüm ve ortaklığı doğrultusunda Avrupa Araştırma Alanının gerçekleşmesine katkıda bulunmaktır. Bu hedefe ERA-NET ve ERA-NET (+) aksiyonları ile ulaşılmaya çalışılmaktadır.

ERA-NET aksiyonları kapsamında, ulusal veya bölgesel araştırma programlarının düzenleyicisi veya yöneticisi olan ulusal ve bölgesel otoriteler bir araya gelerek deneyimlerini paylaşmakta, bu sayede farklı ve benzer öncelikleri belirleyerek ortak araştırma programları düzenlemekte ve birlikte çeşitli araçlar kullanarak ortak programlar, eylemler ve çağrılar oluşturmaktadırlar. ERA-NET (+) aksiyonlarının ERA-NET aksiyonlarından en önemli farkı ise açılacak ortak çağrılarda Avrupa Komisyonu'nun da ortak fon havuzuna belirli bir miktar fon

aktarmasıdır. ERA-NET Projelerinde proje kapsamında ortak çağrıya çıkıldığında projelerin fonlanması sadece yerel kuruluş tarafından üstlenilirken, ERA-Net (+) projelerinde ortak çağrılar sonucu fonlanan projelere Avrupa Komisyonu da 1/3 oranında destek sağlamaktadır.

ERA-Net projeleri ile ekonomik kalkınma, araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetleri, sosyal refah gibi birçok kritik konuda ulusal araştırma politikalarının koordinasyonu sağlanmaktadır. Uluslararası ortak faaliyetlerin tanımlandığı, politikaların ve stratejilerin geliştirildiği, standartların belirlendiği ERA-NET projeleri, Türkiye Araştırma Alanının Avrupa Araştırma Alanı ile bütünleşmesi için önemli bir fırsattır. Bu nedenle ERA-NET projelerine Türkiye'nin birçok tematik alan dahilinde katılımı için ilgili kuruluşlarla temaslar hızla sürdürülmektedir.

Tablo 10: Türkiye'nin AB Çerçeve Programları kapsamında katıldığı ERA-NET projeleri

DEVAM EDEN PROJELER	
Proje Kısaltması	Faaliyet Alanı
EMIDA	Canlı hayvanlarda ortaya çıkmakta olan ve varolan başlıca bulaşıcı hastalıklar konusunda Avrupa'da yapılan araştırmaların koordinasyonunu sağlamak
ARIMNet	Akdeniz'de Tarımsal araştırmaların koordinasyonunu sağlamak
RURAGRI	Avrupa'da kırsal alanlar, tarım ve sürdürülebilirlik alanları arasında gelişen yeni ilişkilere yönelik yürütülen ve yürütülmesi planlanan ulusal ve bölgesel araştırma programları arasında koordinasyonu güçlendirmek
ERACOBUILD	İnşaat sektöründe Ar-Ge ve Yenilikçilik Programlarının stratejik koordinasyonunu sağlamak
MATERA	Avrupa'da materyal bilimi ve mühendisliği konusunda stratejik aktiviteler yürüten politikacılar ve yöneticilerin dahil olduğu sürdürülebilir bir işbirliği platformu oluşturmak
MATERA+	Avrupa ekonomisi için enerji, sağlık ve güvenlik alanlarında hayati önem taşıyan Materyallere yönelik araştırmalar alanında ortak çağrılarının açılmasını, yönetilmesini ve izlenmesini sağlamak
EuroNanoMed	Nano ilaç alanında araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlamak
WoodWisdomNet 2	Ahşap Materyal Bilimi ve Ormancılığa dayalı değer zinciri alanlarındaki ulusal araştırma programlarının koordinasyonunu sağlamak
Etranet	Üretim modellerinin Bilgi ve İletişim teknolojileri çerçevesinde yeniden yapılandırılmasını sağlamak
ICT-AGRI	Tarımsal ve ilgili çevresel araştırmalarda Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Robotik kullanımına yönelik yürütülen araştırmaların Avrupa çapında koordinasyonunu sağlamak
Urban-net	Avrupa'daki kentsel araştırma desteklerinin koordinasyonunu sağlamak
EUPHRESKO	Avrupa çapında bitki sağlığı alanında gerçekleştirilen araştırmaların koordinasyonunu sağlamak
E-RARE	Ender görülen hastalıklar alanındaki araştırmaların verimini ve etkisini Avrupa çapında artırmak
CORNET II	Belli bir alan ya da sektördeki birlik, vakıf, dernek, federasyon veya geniş bir KOBİ grubu için ortak olan sorunun/sorunların çözümünü sağlayacak Ar-Ge projesi/projeleri yaparak sonuçların en geniş şekilde ilgili KOBİ'lere yayılmasını sağlamak
MNT ERANET II	Mikro- ve nano-teknolojiler konusunda rekabetçi bir Avrupa endüstrisi yaratmak
SEERA-EI	Güneydoğu Avrupa ülkelerindeki araştırma altyapılarının koordinasyonunu sağlamak

TAMAMLANMIŞ PROJELER	
FORSOCIETY	Ulusal planlama üzerine bilgi paylaşımını ve uluslararası girişimlerin gelişimini sağlamak
CORNET	Belli bir alan ya da sektördeki geniş bir KOBİ grubu için ortak olan sorunun/sorunların çözümünü sağlayacak Ar-Ge projesi/projeleri yaparak sonuçların en geniş şekilde ilgili KOBİ'lere yayılmasını sağlamak
ETRANET	Bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığı ile imalat sektörünün gelişimini sağlamak
SAFEFOODERA	Avrupa çapında bir platform oluşturarak tüketiciler için Avrupa'da beslenme alanında güvenliği öncelikli kılmak

Madde 169

Avrupa Birliği (AB) Antlaşmasının 169. Maddesi (Article 169), AB'nin eşit şartlardaki bir ortak sıfatıyla aday ülkeler tarafından birlikte gerçekleştirilen araştırma ve geliştirme projelerinin yanında ulusal programların yürütülmesine zemin oluşturan yapılarda ve ortaklıklarda da yer almasına izin vermektedir.

Ulusal programların ötesinde; Avrupa çapında dağınık bulunan ve kişisel araştırmalar yürüten bir çok araştırmacıyı ortak projeler ve mükemmeliyet ağları ile ortak araştırma programlarına yönlendirerek birçok bölgesel ve ulusal programın tek bir program altında toplanmasını amaçlayan Article 169 oldukça güçlü bir Topluluk aracıdır.

Ülkemizin yer aldığı Madde 169 Girişimleri

EUROSTARS: EUROSTARS, Avrupa Komisyonunun Avrupa'daki KOBİ'lerin rekabetçiliğinin artırılması için başlattıkları araştırma ve geliştirme programıdır. Program, herhangi bir teknoloji alanı ve sektör ayırımı yapmaksızın Ar-Ge odaklı faaliyetler yürüten KOBİ'lerin projelerinin desteklenmesini amaçlamaktadır.

EMRP: Metroloji alanında Avrupa'da ortak bir Ar-Ge programı geliştirmeyi amaçlayan AB 5. Çerçeve Programı kapsamında desteklenmiş ve 15 ayda tamamlanmış olan MERA (Planning the European Research Area in Metrology) projesi ve ardından 6. Çerçeve Programı kapsamında bir ERA-NET Eşgüdüm Eylemi olarak desteklenen iMERA (Implementing the European Research Area in Metrology) projesinin ardından 2010 sonrası dönemde bir

Madde 169 girişimi olarak EURAMET'in yürütücülüğünü üstlendiği (European Association of National Metrology Institutes) EMRP projesinin başlatılması amaçlanmaktadır. Bu projede Türkiye EURAMET'in kurucu üyesi olan TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) ile temsil edilecektir.

Madde 171

Article 171, Avrupa Topluluğu'nun, araştırma, teknoloji geliştirme ve uygulama programlarının verimli uygulanması için gerekli olan yapıların oluşturulmasında yer almasına izin veren bir maddedir. Bu madde kapsamında birçok yapıda oluşum kurulabilir. Ancak, bu yapıların en çok kullanılanı "Ortak Girişimler"dir. Ortak girişimler, belirli bir konuda veya alanda birçok farklı paydaşın katkılarının bir araya getirildiği ve yapılandırıldığı, bu yöntemle de etkili ve güçlü bir program koordinasyonunun sağlanabildiği oluşumlardır. Ortak girişimlere en uygun örnek, "Ortak Teknoloji Girişimleri (Joint Technology Initiatives- JTI)"dir.

paylaşılması amacıyla 24 Temmuz 2008 tarihinde Ankara'da "ICT Ortak Teknoloji Girişimleri Bilgi Günü" düzenlenmiştir.

OMC-NET

OMC-NET, "Araştırma Politikaları" altında bulunan ve Avrupa düzeyinde aşağıdan-yukarıya ortak araştırma politikalarının geliştirilmesini amaçlayan bir mekanizmadır. Bu sebeple bu çağrılara özellikle araştırma politikalarının oluşturulmasında etkin ve aktif kurumlar başvurmaktadır.

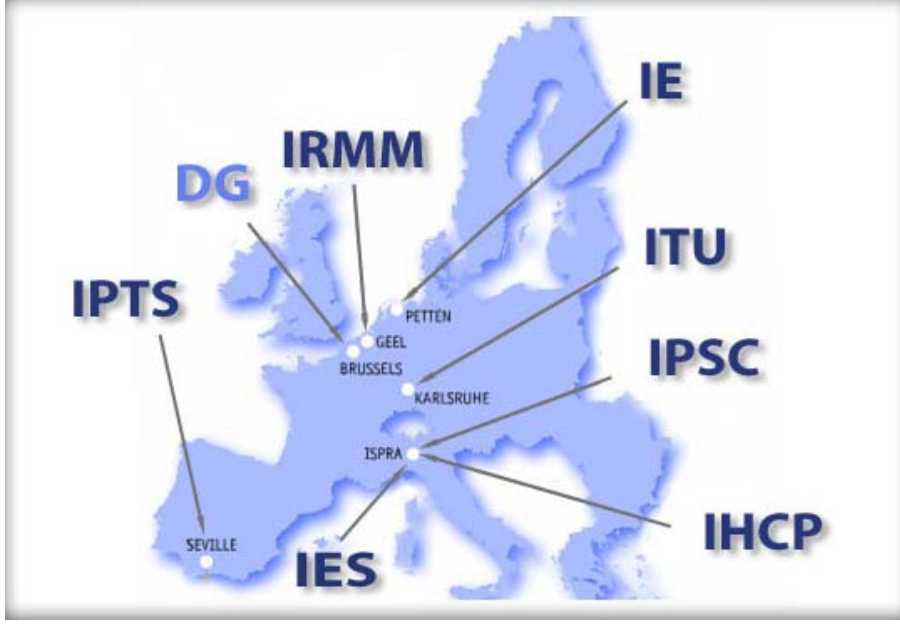
7. ÇP'de ülkemizin katıldığı 2 adet OMC-NET projesi bulunmaktadır:

- "CIA4OPM projesi" Belçika Federal Bilim Ofisi (BELSPO) koordinatörlüğünde hazırlanmış olan bir OMC-NET projesidir. Bu proje ile Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilikçilik Politikaları karmasının dizaynının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Proje kamu Ar-Ge desteklerinin sanayi ve akademi camiaları gibi ortak paydaşları üzerinde sosyo-ekonomik etkilerinin değerlendirmesi üzerinde durmaktadır. Proje çerçevesinde yapılacak uluslararası etkinlikler, uzmanlara yaptırılacak analiz çalışmaları, uygulanan politikalar ve bunlardan elde edilen tecrübelerin paylaşımına olanak veren diğer mekanizmalar desteklenecektir. 11 farklı ülkeden 15 ortağın bir araya geldiği projede Türkiye'den TÜBİTAK ve TTGV yer almaktadır.
- Yunanistan Bilim ve Teknoloji Genel Sekreterliği tarafından hazırlanan I_SEEMob (Inter-Sectoral Mobility of Researchers in South Eastern Europe) projesinde TÜBİTAK ortak olarak yer almıştır. Projenin amacı araştırmacıların sektörler arası dolaşımının kolaylaştırılmasıdır. Proje kapsamında Güneydoğu Avrupa ülkelerindeki araştırmacıların sektörler arası dolaşımını engelleyen yasal ve politik düzenlemeler incelenecek, ülkelerin uygulamalarındaki güçlü ve zayıf yönler belirlenerek ilgili hükümetlere/yetkililere önerilerde bulunulacaktır. Böylece araştırmacıların sektörler arası dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması, dolaşımlarının teşvik edilmesi ve kariyer gelişimlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir.

TÜBİTAK – JRC İşbirliği

AB Ortak Araştırma Merkezi (Joint Research Centre – JRC), AB politikalarının oluşmasına, gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine bilimsel araştırmalar aracılığıyla destek sağlamak amacıyla; AB'nin bilim ve teknoloji referans merkezi olarak çalışan, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen araştırmacıların çalıştığı İtalya, İspanya, Belçika, Almanya ve Hollanda'da bulunan ileri teknolojilerin kullanıldığı 7 adet araştırma enstitüsünden oluşan Avrupa Komisyonu'na bağlı ayrı bir direktörlüktür. TÜBİTAK ile JRC arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı (MoU), JRC Başkanlar Kurulu'nun (JRC Board of Governors) Polonya'da 5 Temmuz 2007 tarihinde düzenlenen toplantısında TÜBİTAK adına Sn. Nüket YETİŞ ve JRC adına Sn. Roland SCHENKEL tarafından imzalanmıştır.

MoU sonrasında JRC Enstitülerine yapılması planlanan Türk Heyet Ziyaretleri Eylül 2006-Kasım 2007 tarihleri arasında, JRC ISPRA (İtalya) yerleşkesine, JRC Referans Araçlar ve Ölçümler Enstitüsü'ne (IRMM), JRC İleri Teknolojik Çalışmalar Enstitüsü'ne (IPTS), JRC Transuranyum Elementler Enstitüsü'ne (ITU) ve JRC Enerji Enstitüsü'ne (IE) yapılarak tamamlanmıştır. Ziyaret edilen JRC Enstitüleri aşağıdaki harita üzerinde gösterilmiştir.

2008 yılı verilerine göre JRC'ye düzenlenen ziyaretler sonrasında, JRC ile Türk araştırma kurumları arasında yapılan işbirliği anlaşması (collaboration agreement) sayısı 2'den 4'e, JRC ve Türkiye'nin ortak olarak katıldıkları ÇP projesi sayısı 9'dan (11 Türk ortak) 15'e (21 Türk ortak) yükselmiştir. JRC ile Türk araştırma kurumları arasında toplam 3 kurumsal işbirliği (institutional network) kurulmuş olup, JRC enstitülerinde araştırma yapan/yapmış olan Türk araştırmacı sayısı 20'dir. JRC'nin "Genişleme ve Entegrasyon aksiyonu" kapsamında düzenlediği çalıştaylara 350'ye yakın Türk uzman katılım sağlamıştır. JRC ziyaretleri sonrasında Türk araştırma/kamu kurumları ve JRC Enstitüleri tarafından Türkiye'de "güvenlik araştırmaları, deprem mühendisliği, ulaşım, radyoaktivite, biyokütle gazlaştırma vb." konularda toplam 6 çalıştay/konferans/eğitim düzenlenmiştir.

TÜBİTAK ve JRC arasındaki MoU gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri'nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. JRC-TÜBİTAK Özel Bursiyerlik Programı kapsamında TÜBİTAK, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB) bursları aracılığıyla araştırmacının yaşam giderlerini sağlamakta, JRC ise ev sahibi kuruluş olarak enstitülerinden yararlanma imkanı sağlamaktadır. 2008 yılının ilk döneminde JRC ve TÜBİTAK'tan kabul alan 11 araştırmacıdan 6'sı 2008 Kasım itibarıyla çalışmalarına başlamış durumdadır.

Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri Projeleri

7.ÇP Uluslararası İşbirliği Etkinlikleri kapsamında aktif ülkeler arasında yer alan Türkiye, bilim ve teknoloji alanında uluslararası işbirliğine dayalı projelerin yönetiminde öncü bir rol üstlenerek bu alandaki standartlarını yükseltme ve uluslararası ilişkilerde daha önemli bir konum elde etme olanağı yakalamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Türkiye, Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen tüm INCO-NET projelerine tam katılım sağlayarak, 9 projede yer almaktadır.

SEA-EU-NET: Proje, Güneydoğu Asya ülkelerinin Çerçeve Programlarına katılımını arttırmayı hedeflemekte olup, AB üyesi, Asosye ve ASEAN üyesi 10 ülke arasındaki ikili bölgesel bilim ve teknolojik işbirliği kalite, sayı, profil ve etki açısından güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

MIRA: Akdeniz ülkelerine yönelik uluslararası işbirliği projesi olan MIRA kapsamında projeye katılan ülkeler arasında Bilim ve Teknoloji yetkinliğini belirleyerek spesifik işbirliklerinin artırılması amaçlanmaktadır.

INCO-NET EECA: Doğu Avrupa ve Orta Asya ülkelerine yönelik olan proje kapsamında, AB ve EECA ülkeleri arasında bölgeler arası bir Bilim ve Teknoloji politika diyalogu oluşumunun desteklenmesi öngörülmektedir.

WBC-INCO-NET: Batı Balkan ülkelerini içeren WBC-INCO-NET uluslararası işbirliği projesi çerçevesinde katılımcı ülkeler arasında araştırma politikalarının koordinasyonu amaçlanmaktadır.

INCONTACT : INCONTACT projesi kapsamında 7. ÇP uluslararası işbirliği alanı Ulusal İrtibat Noktaları arası işbirliğinin artırılması hedeflemektedir. Bu kapsamda, ABD, Kanada, Japonya gibi gelişmiş ülkelerin Ulusal İrtibat Noktalarının da sürece dahil edilmesi benimsenmiştir. Ayrıca, Avrupa INCO Ulusal İrtibat Noktaları ile üçüncü ülke Ulusal İrtibat Noktaları arasında dinamik ve aktif bir ağ oluşturulması amaçlanmaktadır.

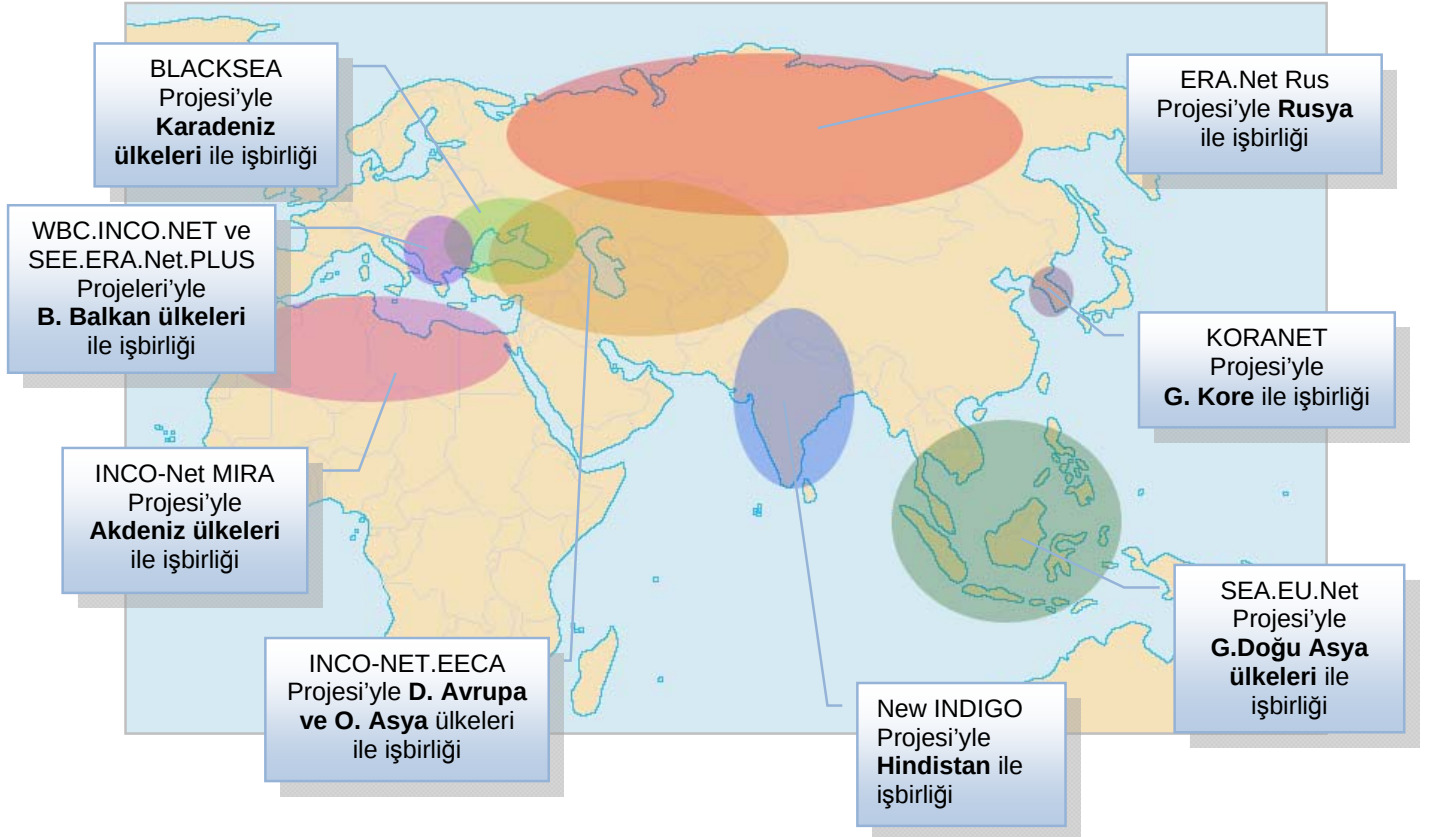
New INDIGO: New INDIGO projesi kapsamında, Hindistan'da bilim ve teknik alanlarında faaliyet göstererek araştırma kuruluşlarının Avrupa Araştırma Bölgesi'ne ulaşımının sağlanması ve Avrupa Birliği ile Hindistan arasındaki Bilim ve Teknik işbirliğinin güçlendirilmesi hedeflemektedir.

SEE-ERA.NET PLUS: SEE-ERA.NET PLUS projesi, Batı Balkan ülkelerinin Avrupa Araştırma Alanı'na entegrasyonunu amaçlayan SEE-ERA.NET projesinin bir sonraki adımı olarak değerlendirilmektedir. Böylelikle, AB ve Batı Balkan ülkeleri arasındaki işbirliğinin daha da güçlendirilmesi planlanmaktadır.

BS-ERA.NET: Proje kapsamında yer alan Karadeniz Bölgesi'ndeki ülkelerin ulusal ve bölgesel düzeydeki kamu araştırma programlarının eşgüdümünün sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

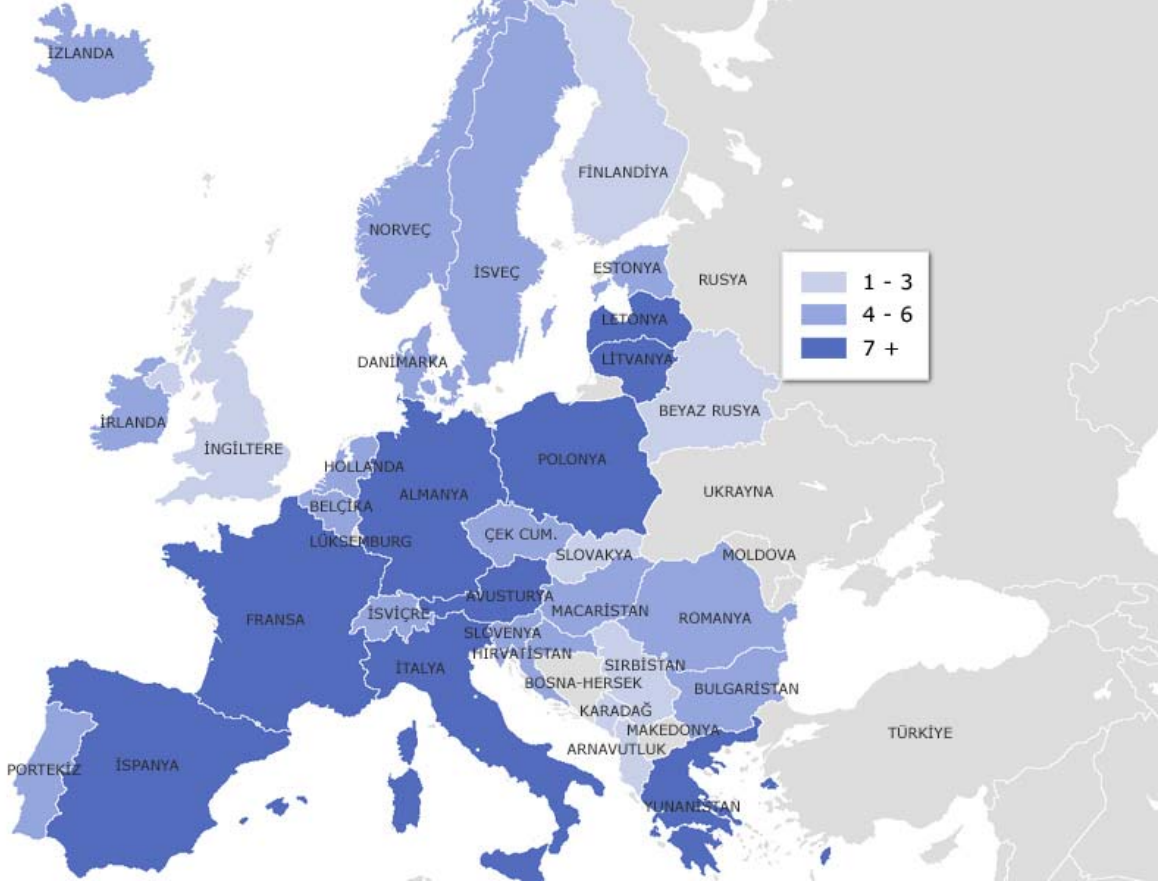
ERA.Net RUS: Proje kapsamında, Rusya ve AB arasında Bilim ve Teknik alanlarında işbirliğinin teşvik edilmesini amaçlanmaktadır.

KORANET: KORANET projesi, AB ile Güney Kore arasında yakın bir Bilim ve Teknik işbirliğini öngörerek G.Kore'nin AB Çerçeve Programlarına katılımının artırılmasını hedeflemektedir.

TÜBİTAK Benzeri Kuruluşlarla Ülke Performansımızı Arttırmaya Yönelik Projelere Katılım

TÜBİTAK, AB 7.ÇP kapsamında Avrupa'nın bilim ve teknoloji alanında önder kuruluşlarıyla birlikte pek çok projede yer almaktadır. Bununla birlikte projelerin yönetiminde de rol üstlenerek bilimsel ve idari işbirliği sayılarını arttırmayı ve AB ile ilişkilerde daha önemli bir konum elde etme olanağını yakalamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Türkiye 7. ÇP kapsamında 13 tane Ulusal İrtibat Noktası projesine dahil olmuştur. Bu projeler ile Türk araştırmacıların yeni işbirlikleri kurmaları için gerekli hazırlıklar yapılmakta ve bu faaliyetlerin bütçeleri Avrupa Komisyonu tarafından temin edilmektedir. Projelerde ortaklık yapılan ülkeler ve ortaklık sayıları aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Diğer Bazı Çalışmalar

E-Öğrenme Uygulamaları

Yurt içinde düzenlenen etkinliklere yer ve zaman kısıtı sebebiyle katılamayan araştırmacı ve sanayi temsilcilerimiz için, 7.ÇP ile ilgili tüm bilgilerin kolayca edinilebildiği e-öğrenme uygulaması başarı ile yürütülmektedir. TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi'nin web sitesine (www.fp7.org.tr) üyelik ön koşuluyla erişilebilen ve tamamen ücretsiz sağlanan e-öğrenme uygulaması sayesinde, Türkiye Araştırma Alanı'nın (TARAL) tüm paydaşlarının 7. ÇP ile ilgili hem genel hem de alt alanlar özelindeki ayrıntılı bilgilere ulaşımı kolaylaştırılmıştır. 2008 yılında e-öğrenme uygulaması 2500'den fazla üye tarafından kullanılmıştır. Önümüzdeki dönemde Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı ile KOBİ Yararına Araştırmalar Alanı'nda yeni modüller faaliyete geçecektir.

Türkiye'de 7.ÇP iletişim ağıının en önemli aracı olan TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi web sitesi ile 7.ÇP hakkındaki güncel bilgiler, gelişmeler, ortak arama duyuruları, önemli belgeler, çağrı bilgileri ve etkinlik duyuruları Türk araştırma ve iş dünyası ile hem web sitesi üzerinden hem de e-posta ile

paylaşılmaktadır. Mevcut durumda 7. ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi resmi web sitesinin üye sayısı 9000'in üzerinde olup araştırmacılarımızın ilgisi artarak devam etmektedir.

Hukuki ve Mali Altyapının Geliştirilmesi

27 Kasım 2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamında, üniversitelerin ortak olduğu Çerçeve Programları projelerinin, daha etkin ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülebilmesinin temini bakımından 14-15 Nisan 2008 tarihlerinde Antalya'da, 40'a yakın üniversiteden katılımcı ile konuyla ilgili hususların tartışıldığı bir bilgilendirme ve paylaşım toplantısı düzenlenmiştir. Maliye Bakanlığı'ndan uzmanların da katıldığı toplantıda sorunlar ele alınmış, Çerçeve Programları, ilgili yönetmelik ve ulusal mevzuat kapsamında çözüm yolları sunulmuştur. Takip eden süreçte ortaya çıkan sorunların aşımı için TÜBİTAK ve Maliye Bakanlığı uzmanlarının çalışmaları devam etmektedir.

7.ÇP BAŞARI HİKAYELERİ

7. ÇP kapsamında halen devam eden 200'ü aşkın projeden bir kısmı aşağıda sunulmaktadır:

Denize Dökülen Petrole Anında Müdahale: HoverSpill Projesi

Özellikle gemi kazaları sonucunda denize dökülen petrol; kıyılar, plajlar ve kumsallar üzerinde olumsuz çevresel etkiler bırakır. Bu tür acil durumlarda kaza noktasına hızlı bir şekilde ulaşmak ve kontrol altına almak kritik bir öneme sahiptir. Denize dökülen petrol, geleneksel araç ve gemilerin ulaşımının oldukça zor olduğu bölgelere hızla yayılabilmektedir. 7.ÇP Ulaştırma alanında desteklenen HoverSpill projesinin genel amacı, bu acil durumlar için yenilikçi bir sistemin geliştirilerek hızlı ve etkin müdahalelerin yapılmasını sağlamaktır. HoverSpill projesi kapsamında karada, suda ve çamurlu alanlarda hareket edebilen, dökülen petrolü depolayabilen, düşük maliyetli, yüksek hızlarda çalışabilen, kolay kullanımlı ve bir hava yastıklı araç (hovercraft) geliştirilecektir. İtalya'dan INNOVA tarafından koordine edilen ve Avrupa'dan 8 kuruluşun oluşturduğu bir konsorsiyum ile yürütülecek olan projede, Türkiye'den **ADMARIN DCC'de** ortak olarak yer almıştır. 1978 yılında kurulmuş olan şirket; konteyner gemileri, ro-ro gemileri, kimyasal tankerler, yatlar ve askeri gemilere yönelik tasarım, danışmanlık ve müteahhitlik hizmeti vermektedir. 36 ay sürecek olan HoverSpill projesine sağlanacak olan toplam destek bütçesi yaklaşık 2,7 Milyon Avro'dur ve ADMARIN DCC'nin projedeki bütçesi yaklaşık 400.000 Avro'dur.

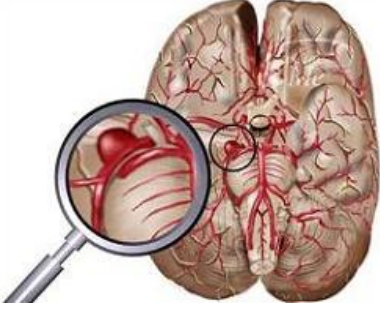
Buğday ve Arpa Genom Çalışmaları: TriticeaeGenome projesi

TriticeaeGenome projesi, Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı 2007 yılı çağrısı kapsamında desteklenmiştir. 5.3 Milyon Avroluk bütçeye sahip olan proje 4 yıllık bir projedir. Projenin amacı, buğday ve arpa genom çalışmalarını hızlandırmak amacıyla hastalık, kalite ve verim genlerinin izolasyonu ve karakterizasyonunda ilerleme sağlamaktır. Ayrıca yeni genlerin bulunması ve bunların kullanılması hedeflenmektedir. TriticeaeGenome projesi, Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı'nda Avrupa'nın en başarılı kuruluşlarından biri olan INRA tarafından koordine edilmektedir. Türkiye'den **Sabancı Üniversitesi'nin** ortak olarak yer aldığı projenin yürütücüsü Hikmet Budak'tır.

Hikmet Budak Marie-Curie burslarıyla 2005 yılında Amerika'dan Türkiye'ye geri dönüş yapmıştır. Sabancı Üniversitesi'nde göreve başlayan Budak, 2008 yılında Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı'nda yazılan projeleri değerlendirmek üzere Avrupa Komisyonu tarafından hakem olarak görevlendirilmiştir. Bu görevi esnasında 2009 yılı çalışma programında yer alan bir konu başlığının yazılmasında görev almıştır. Hikmet Budak bu konu başlığına koordinatör olarak proje hazırlamaktadır. Çerçeve Programları'ndaki başarılarına ek olarak, Hikmet Budak'ın bir COST projesi de bulunmaktadır.

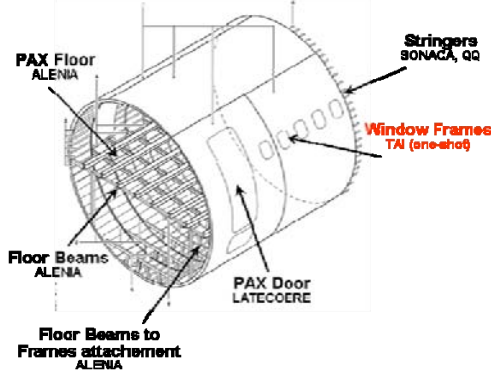
Anevrizmadan Kaynaklanan Hastalıklarla Mücadele: FAD Projesi

Beyin damarı baloncuğu şeklinde tanımlanabilecek anevrizma, bir atar damarın normal çapının en az 1.5 katı kadar geri dönüşsüz genişlemesidir. Beyin kanamalarının önemli nedenlerinden bir tanesi olan anevrizma, tüm inmelerin %9'una yol açan beyin kanaması tiplerinden biri olan subaraknoid kanama (SAK)'lara yol açmaktadır. Her yıl 100.000 kişide 10 yeni SAK görüldüğü istatistiklerde yer almaktadır. Anevrizmaların çoğu tektir; ancak hastaların %25'inde birden fazla anevrizma bulunduğu bilinmektedir. 7.ÇP Sağlık alanında desteklenen FAD (Fighting Aneurysmal Diseases) projesinin genel amacı, aort anevrizmasının gelişiminin patofizyolojisini açığa kavuşturmak, hücre

ve moleküler çalışmalar yaparak anevrizma genetiği ile fenotipler arasında ilişki kurmak, böylelikle tanı, prognoz ve tedavi için yeni yöntemler bulmaktır. Fransa'dan INSERM (Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale) tarafından koordine edilen ve Avrupa'dan 15 kuruluşun oluşturduğu bir konsorsiyum ile yürütülecek olan projede, Türkiye'den **TÜBİTAK GMBE** (Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü) ortak olarak yer almıştır. 48 ay sürecek olan FAD projesine sağlanacak olan toplam destek bütçesi yaklaşık 11 Milyon Avro'dur ve TÜBİTAK GMBE'nin projedeki bütçesi yaklaşık 300.000 Avro'dur. Projede klinik veri tabanlarının oluşturulmasında, Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi de üçüncü parti olarak görev alacaktır.

Yeni Nesil AB Uçaklarının İmalat ve Montaj Süresi Kısılacak: MAAXIMUS Projesi

7.ÇP Ulaştırma (havacılık dahil) Alanı'nda desteklenen MAAXIMUS (More Affordable Aircraft structure lifecycle through eXtended, Integrated, & Mature nUmerical Sizing) projesi kapsamında yeni nesil AB uçaklarının dünyadaki rakipleri karşısında teknolojik açıdan daha üstün ve daha düşük maliyetli olmasını sağlamak amacıyla imalat ve montaj süresini kısaltacak yeni bir kompozit gövde konsepti geliştirilecektir. Airbus France SAS koordinatörlüğünde 30 Milyon Avro bütçeyle ve 58 ortakla gerçekleştirilecek projede **TUSAŞ – Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.** yer almaktadır. TUSAŞ projede

pencere çerçevelerini Resin Transfer Molding (RTM) teknolojisi ile tasarlayarak üretim ve sertifikasyon işlerini tamamlayacaktır. 540 bin Avro bütçe alacak TUSAŞ gelecekte tasarlanacak uçaklarda da RTM teknolojisini kullanarak, tasarım alanında söz sahibi olmayı hedeflemektedir.

Taşınabilir Otonom Sınır ve Geniş Alanlar İleri Gözetleme Sistemi: TALOS Projesi

Klasik sınır güvenliği sistemleri sınır boyunca yerleştirilmiş pahalı yer istasyonları ve istasyonları destekleyen insan devriyelerinden oluşmaktadır. TALOS projesinin esas amacı taşınabilir, boyutlandırılabilir, bağımsız ve uyarlanabilir bir sistem geliştirip arazi testlerini gerçekleştirerek Avrupa sınırlarının korunmasıdır. Geliştirilecek sistemin aynı zamanda çok daha esnek, verimli ve düşük maliyetli olması öngörülmektedir. Proje çerçevesinde geliştirilecek İnsansız Kara Aracı ihlal gerçekleşen bölgeye acil şekilde intikal edecek,

fiziksel olarak ihlalci ile temasa geçecek, ihlalci ile ses haberleşmesinde bulunacak ve eğer gerekli olursa ölümcül olmayan silahlarını kullanacaktır. Proje sonuçlandığında ise insansız kara aracı, insansız hava aracı ve sensör kulelerinden gelecek olan görüntü ve verilerin komuta kontrol merkezlerinde izlenerek yönetilmesiyle sınır güvenliği konusunda büyük gelişme sağlanacaktır. 14 ortaklı Proje konsorsiyumunda Türkiye'den **ASELSAN AŞ ve STM AŞ** yer almaktadırlar. Projenin koordinatörlüğünü Polonya'dan PIAP Araştırma Enstitüsü üstlenirken, Komuta-Kontrol, Bilgisayar, Haberleşme, Keşif ve Gözetleme (C4ISR) sistem mühendisliği yöneticiliğini ASELSAN

AŞ yürütmektedir. Kontrolsüz sınırlar ve geniş alanlarda keşif ve gözetleme görevlerini yerine getirecek bir sistemin gerçekleştirileceği bu projede, en kritik iki iş paketi olan 'Üst Seviye Sistem Mimari Tasarımı' ve 'Komuta Kontrol Alt Sistemlerinin Geliştirilmesi' de yine ASELSAN AŞ'nin liderliğinde yürütülecektir. Söz konusu iş paketlerinde STM A.Ş. de önemli bir görev üstlenerek ASELSAN ile birlikte sistem gereksinimlerini oluşturacak, üst seviye sistem mimarisini belirleyecek tasarım ve geliştirme faaliyetlerine katılacaktır. 48 ay sürecek olan TALOS projesine sağlanacak olan toplam destek bütçesi yaklaşık 13 Milyon Avro'dur. Aselsan AŞ. 2.384.000 Avro toplam bütçe ile Projenin en yüksek bütçeli 3. Ortağıdır. STM AŞ'nin toplam bütçesi ise 1.372.800 Avro'dur.

Polimer Bazlı Hızlı Üretim Teknolojileri Sürecinin Geliştirilmesi: STEPUP

Uygulama alanı günden güne yayılan polimer bazlı ürünler, otomotiv, biyomedikal ve makine uygulamalarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Fakat, üretimlerinde kullanılan hızlı üretim teknolojilerinin geliştirilmesine ve üretim miktarlarını arttırıcı yeniliklerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 7. ÇP Nanoteknolojiler-bilimler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri alanında (NMP) desteklenen STEPUP projesinin genel amacı yüksek enerjili freze teknolojisine mekanik ve kimyasal bir yaklaşımla; şu anda kullanılan, prototipleri hazır cihazların, isteğe özel ürünleri, az/orta/çok miktarda üretilebilmelerini sağlamaktır. İtalya'dan MBN Nanomaterialia S.p.A. kuruluşu tarafından koordine edilen projede, Türkiye'den teknoloji geliştirici olarak **"+90 ArtıDoksan Hızlı İmalat Teknolojileri A.Ş."** de ortak olarak yer almaktadır. **"+90 ArtıDoksan Hızlı İmalat Teknolojileri A.Ş."** zengin makine parkı ve teknolojisinin yanı sıra, kaliteli mühendislik bilgisi ve tecrübesiyle, her türlü ürünün en kısa zamanda temini ve en uygun maliyetle üretilmesi konusunda 10 yıldır hizmet vermektedir. 48 ay sürecek olan STEPUP projesine sağlanacak olan toplam destek bütçesi yaklaşık 3.2 Milyon Avro'dur ve **"+90 ArtıDoksan Hızlı İmalat Teknolojileri A.Ş."**nin projedeki bütçesi yaklaşık 414.400 Avro'dur.

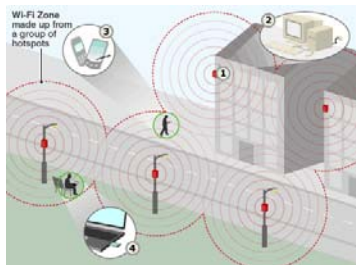

Özel Parçalar ve Özel Üretimler için Esnek ve Verimli Üretim Sistemleri Geliştirilmesi: INNOSHADE

Ev aletlerinde, araç parçalarında veya lens uygulamalarında kullanılabilen elektrokromik cihazların belli başlı bazı dezavantajları bulunmaktadır. Üretimlerinde karşılaşılan zorluklar, maliyet fazlalığı ve yanıt süresindeki gecikmeler bu malzemelerin kullanımını kısıtlayıcı etkilere sahiptir. 7. ÇP Nanoteknolojiler-bilimler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri (NMP) alanında desteklenen INNOSHADE projesinin genel amacı, elektrokromik cihazlarda kontrol edilebilir ışık geçirgenliğini sağlayarak, üretimde düşük enerji ihtiyacı ve düşük maliyet avantajı elde etmektir. Almanya'dan Fraunhofer-Gesellschaft tarafından koordine edilen projede, Türkiye'den endüstriyel ortak-teknoloji geliştirici ve son kullanıcı olarak **ARCELİK A.Ş.** yer almaktadır. 48 ay sürecek olan INNOSHADE projesine sağlanacak olan toplam destek bütçesi yaklaşık 7.7 Milyon Avro olup ARÇELİK A.Ş'nin projedeki bütçesi yaklaşık 260.800 Avro'dur.

Yeni Nesil Kablosuz İletişim için Global Ölçekte Birlikte Çalışabilir Mikrodalga Erişim Sistemi: WiMAGIC

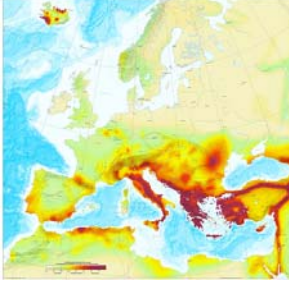

AB fonlarından Türk ortaklara toplamda yaklaşık 700 bin Avro'luk finansman sağlayan bu projenin hedefi kablosuz haberleşme sistemleri için yeni teknolojilerin geliştirilmesidir. Bilindiği üzere kablosuz haberleşme erişimi halen kısıtlı ve pahalı durumdadır. Bu projenin temel amacı da, internet erişiminde hızların onlarca kez artması ve fiyatların da bir o kadar düşmesidir.

Yeni nesil Wimax sistemlerinin geliştirilmesini hedefleyen WiMAGIC projesinin ortakları arasında Türkiye'den **Bilkent Üniversitesi** dışında **Kadir**

Has Üniversitesi ve **Turkcell** de bulunmaktadır. Proje koordinatörü Fransız Sequans şirkettir. İtalya, Belçika, Fransa ve Yunanistan'dan üniversitelerin de ortak olduğu 13 ortaklı projenin konsorsiyumunda Thales, Alcatel-Lucent gibi dev şirketler bulunmaktadır.

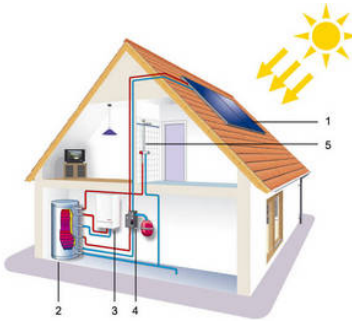
Türkiye Ve Akdeniz Ülkeleri Sismik Tehlike Konusunda Merccek Altında: SHARE

Binaların inşasında bölgesel sismik tehlike haritaları kullanılarak deprem sarsıntısı için en uygun yer seçilebilmektedir. Sismik tehlike gelecekte beklenen depremlere bağlı yer hareketlerini inceleyen çalışma anlamına gelmektedir. SHARE Projesi kapsamında sismik tehlike değerlendirmesinin, mühendislik uygulamalarının, veri toplanması ve analizlerinin ve değerlendirme prosedürlerinin Avrupa çapında uyumlaştırılmasını hedeflenmektedir. Projenin sonucunda bütünleştirilmiş bir olasılıksal sismik tehlike değerlendirmesi modelinin ve senaryolara bağlı modelleme araçlarının oluşturulacaktır. Bu projenin çıktıları enerji altyapıları gibi kritik sanayinin sismik güvenlik değerlendirmesi için girdi sağlayacaktır. SHARE Projesi tüm Avrupa'nın yanında

Kuzey Afrika, Güney ve Doğu Akdeniz ülkeleri ile Türkiye'yi kapsayacaktır. Projede Türkiye'den **Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi** ve **Orta Doğu Teknik Üniversitesi** ortak olarak yer almaktadır. Akdeniz Ortaklığı ülkelerinden ve Avrupa'dan 13 ülkeden 18 ortağın bulunduğu projenin toplam bütçesi 5.470.000 Avro olup Avrupa Komisyonu'ndan 3.500.000 Avro talep edilmiştir. Türk ortakların bütçesine yapılacak Avrupa Komisyonu katkısı ise toplam 270.000 Avro'dur.

Elektrik Harcamadan Güneş Enerjisi İle Konutların Soğutulması : ALONE

Dünyanın çeşitli bölgelerinde soğutmaya olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Güneşten gelen ısı enerjisinin bütünleştirilmiş bir şekilde ısıtma ve soğutma amaçlı kullanımı elektrik ile çalışan geleneksel soğutma makinalarına (örneğin evlerimizde kullandığımız klima ve buzdolabı) kıyasla daha çevre dostu olduğu için büyük potansiyel taşımaktadır.

Büyük çaplı güneş soğutma sistemlerinin başarılı bir şekilde çalıştığı ispatlansa da daha küçük çaplı sistemler (örneğin konutlar ve küçük sanayi uygulamaları) çeşitli ekonomik ve teknik nedenlerden dolayı henüz pazara girmeye hazır değildir. ALONE Projesi bu engelleri aşmayı hedeflemektedir. ALONE Projesi'nde Türkiye'den **Solitem Güneş Enerjisi Teknolojileri** ortak olarak yer almıştır. Avrupa'dan 6 ülkeden 8 ortağın katıldığı projenin toplam bütçesi 2.907.546 Avro'dur. SOLITEM'in bütçesi ise

279.343 Avro'dur.

Avrupa Bilim ve Sanat Deniz Yolculuğu Festivali: HULDA

Toplum ve Bilim arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için Bilim Merkezleri, Bilim Müzeleri ve Araştırma merkezleri arasındaki işbirliğinin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır. 7. ÇP Toplumda Bilim Alanı son çağrısında desteklenen HULDA (The European arts and sciences sailing festival) projesi, sanat ve bilim arasındaki etkileşimi toplumun farklı kesimleri arasında bir eşgüdüm sağlayarak gerçekleştirmek amacıyla oluşturulmuş bir konsorsiyum tarafından yürütülmektedir. HULDA projesi kapsamında konsorsiyum ortakları, "yenilikçi seyahat festivali konsepti" çerçevesinde farklı sanatsal ve bilimsel etkinlikler düzenleyeceklerdir. Bu etkinliklerin en önemlisi, toplumun farklı kesimlerini bilim ve sanat arasındaki etkileşim hakkında bilgilendirmek için İsveç'ten yola çıkıp, 10 sahil şehrine uğrayarak İstanbul'a ulaşacak olan HULDA Gemisi ziyaretidir. Türkiye'den **İlhan Koman Sanat ve Kültür Vakfı**'nın koordinatörlüğünde ilerleyen projede, Avrupa'dan 11 ortak yer almaktadır. 32 ay sürecek olan projenin toplam bütçesi 800.000 Avro olup, Türkiye'nin projedeki bütçesi 477.050 Avro'dur.

Avrupa'nın yeniden dönüşüm ve ekonomik yapılanması sürecinde tarihsel, bölgesel ve ulusal özelliklerinin Avrupa kimlikleri çerçevesinde belirlenmesi: SPHERE

Avrupa'nın kültürel görünümünün siyasi ve demografik açıdan yeniden şekillenmesinde rol oynayan sosyo-ekonomik değişimler, Avrupa kimliğinin gelişimi açısından önem arz etmektedir. 7. ÇP Sosyo-ekonomik ve Beşeri Bilimler alanı birinci çağrısında desteklenen SPHERE (Space, place and the historical and contemporary articulations of regional, national and European identities through work and community in areas undergoing economic restructuring) projesinin amacı, Avrupa'daki ülkelerin kültürel kimlik ve uygulamalar bağlamında geçirmiş oldukları sosyo-ekonomik dönüşümlere odaklanmak ve proje kapsamında yapılacak araştırmalarda kimlik, sınıf ve cinsiyet üzerine gelişen yeniden dönüşüme ilişkin kültürel kimliklere vurgu yapmaktır. Avrupa'nın en büyük ekonomilerinin oluşturduğu farklı bölgesel kimliklerden hareket eden proje, bölgesel ve ulusal kimlikler çerçevesinde ülkelerin geçirmiş olduğu ekonomik altyapı dönüşümlerine de odaklanmaktadır. Türkiye'den **ODTÜ Kamu Politikaları ve Kentsel Araştırmalar Merkezi** tarafından koordine edilen ve Avrupa'dan dört kuruluşun oluşturduğu bir konsorsiyum ile yürütülecek olan projenin toplam bütçesi 889.239 Avro'dur. 36 ay sürecek olan SPHERE projesinde Türkiye'nin bütçesi 92.789 Avro'dur.

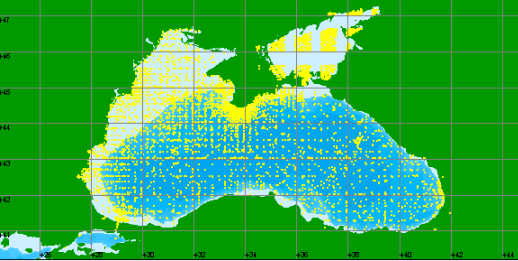

Meyve ve sebzelerin daha düşük fiyatlı, hızlı, etkin ve kaliteli bir şekilde kurutulması

Kurutma, gıdaların saklanmasıdaki en eski, basit ve etkin yollardan biridir ve bu yöntem ile gıdalardaki çözülebilir maddeleri yoğunlaştırılır ve konsantrasyon bakterisi, maya ve küflerin büyümesi engellenir. Kurutulmuş sebze, meyve ve hazır kahve gibi ürünlerin ticari olarak kurutulmasındaki en modern yöntem Hızlandırılmış Dondurarak Kurutma (AFD) olarak bilinir ve vakum altında yapılır. Gıda dondurulur ve daha sonra buzu buharlaştırmak için ısı artırılır ve buhar da gıdayı kurutur. Dondurularak kurutulmuş gıdanın en büyük dezavantajlarından biri maliyetidir. Günümüze kadar gerçekleştirilen ön araştırmalar, geçirgen maddelerin dehidrasyonunda yüksek güçlü ultrason (HPU High Powered Ultrasound) uygulamasının, gıda gibi ısıya duyarlı maddelere işlem yapılması gerektiğinde çok etkili olduğunu göstermiştir. HPU güvenli, çevreye dost, verimli ve ekonomik güçlü bir teknolojidir. Avrupa'dan 8 kuruluşun ortak olarak yer aldığı 7.ÇP KOBİ'ler için Araştırma alanında desteklenen ve koordinatörlüğünü Türkiye'den **GÖKSER Makina**'nın üstlendiği ULTRAVEG projesinde, HPU'ya dayanan ön işleme yöntemleri geliştirilecektir. Geliştirilecek olan teknoloji bu alanda daha önce hiç kullanılmayan ultrason teknolojisi. Araştırmalar sonucu ortaya çıkacak olan prototip, mevcut gıda kurutma tesislerine monte edilebilecek ve daha kısa zamanda, daha az enerjiyle ve dolayısıyla daha az maliyetle kurutma işleminin gerçekleştirilmesi sağlanabilecektir. 1987 yılında kurulmuş olan, esnek havalandırma boruları, sistemleri, gıda kurutma sistemleri üretimi için endüstriyel makina üreticisi olan GÖKSER Makina, proje çıktısının ticarileşme kısmında yer alarak son kullanıcılara satış yapabilmenin yanı sıra, kendi üretim hatlarında kurulu olan kurutma tesislerine de proje çıktısını ekleyerek kurutma tesislerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. 24 ay sürecek olan ULTRAVEG projesine sağlanacak destek miktarı yaklaşık 1,5 Milyon Avro'dur ve GÖKSER Makina'nın projedeki bütçesi yaklaşık 330.000 Avro'dur.

Karadeniz Bilimsel Ağı: UP-GRADE BS-SCENE

ve bölgedeki denizle ilgili veri-bilgi yönetiminin kapasite ve performansını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu altyapısı sayesinde Karadeniz'le ilgili veriler daha iyi tanımlanacak, bu verilere ulaşım, verilerin değişim-kullanım

Karadeniz etrafında yer alan ülkelerin çevre ve sosyo-ekonomik araştırma enstitülerinin ve üniversitelerin yer aldığı UP-GRADE BS-SCENE projesi, yine bu kuruluşların elinde bulunan verilerin bir araya getirileceği ortak veri ve bilgi altyapısı oluşturacak bir Karadeniz Bilim Ağı meydana getirmeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında Karadeniz'de, veri ve bilgi altyapısıyla ilgili araştırmalar desteklenecektir. UP-GRADE BS-SCENE araştırma altyapısı, bilimsel işbirliğini, bilgi ve tecrübe değişimini teşvik etmeyi

olanakları ve kaliteleri geliştirilecektir. 4 Milyon Avro bütçeli projede Türk ortakların toplam bütçesi 800,000 Euro'dur.

UP-GRADE BS-SCENE projesi AB ve Karadeniz ülkelerinden toplam 51 ortak kuruluşun işbirliğinde gerçekleştirilecektir. Projede Türkiye'den 7 kuruluş yer almaktadır.

1. ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü
2. Karadeniz Teknik Üniversitesi
3. Sinop Üniversitesi Balıkçılık Fakültesi
4. Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü
5. İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Yönetimi Enstitüsü
6. Ankara Üniversitesi
7. Karadeniz Komisyonu

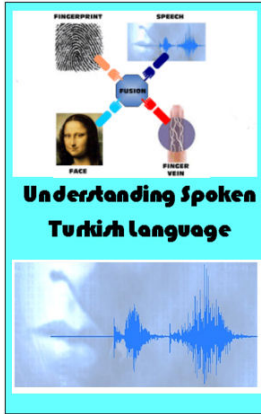
Türk Bilim İnsanı'nın ERC'deki Büyük Başarısı

Her yıl Avrupa'da sınırlı sayıda bilim insanına verilen ve sonuçları Nobel ödülüne aday olabilecek projelerin desteklendiği dünyanın en prestijli araştırma kaynaklarından biri olarak kabul edilen ERC Advanced Grant (Avrupa Araştırma Konseyi-İleri Düzey Araştırmacı Desteği) kapsamında 2008 yılı için Temel Bilimler alanındaki desteğe layık görülen ilk Türk, Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi **Prof.**

Dr. Halil Mete SONER oldu. "*Finansal Risk Yönetimi için Matematiksel Yöntemler*" konulu projesi için 880 bin Euro'luk destek almayı başaran SONER, ABD'nin Princeton ve Carnegie Mellon gibi dünyaca ünlü üniversitelerindeki çalışmalarının ardından 2000 yılında Türkiye'ye geri dönmüş ve akademik hayatını ülkemizde devam ettirmeye başlamıştır.

TÜBİTAK UEKAE'ye Araştırma Potansiyeli Desteği

Multimedya Teknolojileri Değerlendirme, Araştırma ve Geliştirme Laboratuvarı (MTRD) Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) altında ses teknolojileri konusunda faaliyet gösteren bir araştırma grubudur.

MTRD, 7. ÇP altındaki "Kapasiteler Özel Programı" altında yer alan bir altyapı destek programı olan "Araştırma Potansiyeli" alanında bağımsız hakem değerlendirmelerinden tam puan almayı başarmış bir proje sunmuşlar ve Araştırma Potansiyeli **2008 çağrılarında desteklenen 32 proje arasına en üst sıralardan girmeyi başarmışlardır.**

Proje sonucunda MTRD ekibinin çok dilli ses teknolojileri konusunda araştırma potansiyelinin artması ve başta 7. Çerçeve Programı olmak üzere uluslararası projelerde yer alabilecek teknik altyapı ve insan kaynağına ulaşmaları amaçlanmaktadır.

Ekibin "MultiSAUND" isimli projeleri toplamda "36" ay sürecektir ve bu süre içerisinde 960.000 Avro civarında toplam desteğe hak kazanmışlardır. Bu bütçe ile altyapılarını geliştirmek için yapacakları "bünyelerinde deneyimli araştırmacıların istihdamı", "alanında tanınmış olan araştırma kurumları ile karşılıklı kısa dönem personel değişimleri" ve "malzeme teçhizat alımları" gibi toplamda 5 aktivite alanındaki harcamaları %100 civarında desteklenecektir.

Marie Curie Mükemmeliyet Ödülü Doç. Dr. Batu Erman'ın

Tersine beyin göçünü destekleyen Uluslararası Yeniden Entegrasyon Hibeleri ile Türkiye'ye Sabancı Üniversitesi'ne dönen **Doç. Dr. Batu Erman**, "Molecüler Biyolojik Hedefleme of T Lymphocyte Signal Transduction and Development" konulu çalışması ile Avrupa'nın bilim elçileri arasına girmeyi başarmıştır. En iyi araştırmacıları Avrupa Araştırma Alanı'na kazandırmak ve Avrupa Araştırma Alanı'nın görünürlüğünü artırmak

amacıyla, Avrupa Birliği 7. ÇP Marie-Curie etkinlikleri kapsamında, 2003 yılından bu yana gerçekleştirilen “Marie Curie Excellence Awards / Marie Curie Mükemmeliyet Ödülü (EXA)” kapsamında ilk kez bir Türk Araştırmacı ödül almıştır. Sabancı Üniversitesi’nde araştırmalarını sürdürmekte olan Doç. Dr. Batu ERMAN, 5 Araştırmacı arasına girerek Marie Curie Mükemmeliyet Ödülü’ne layık görülen ilk Türk Araştırmacı ünvanını kazandı.

TÜRKSAT Sanayi-Akademi Ortaklığı Projesi’nde yer alıyor

Marie-Curie Burs ve Destekleri Sanayi-Akademi işbirliği programı kapsamında TÜRKSAT’ın yer aldığı “Vatandaş Odaklı Hizmet Sunumu Uygulamaları Çerçevesinde e-Hizmetler Kullanıcı Memnuniyet Endeksi (CEES - Citizen Oriented Evaluation of E-Government Services: A Reference Process Model)” Projesi Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmiştir. Proje ile, oluşturulacak “Vatandaş Memnuniyet Endeksi” nin Türkiye koşullarında test edilmesi ve diğer ülkelerde de söz konusu endeksin kullanılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Toplam bütçesi yaklaşık 610.000 Euro olarak sunulan projenin planlanan başlangıç tarihi 1 Ocak 2009 olup, 3 yıl boyunca sürecektir.

Beyin Dolaşımı’na Destek

CNRS’ten Orta Doğu Teknik Üniversitesi’ne

Marie-Curie Etkinliklerine sunduğu “Karadeniz ekosistemi üzerindeki kontrol mekanizmaları” desteklenen **Dr. Barış Salihoglu** Fransa’nın en prestijli merkezlerinden biri olan Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi CNRS’ten (Centre national de la recherche scientifique) **ODTÜ Deniz Bilimleri Bölümü’ne AB desteği ile geldi.**

Boğaziçi Üniversitesi’nden Londra Cass Business’a

Yard. Doç. Dr. Ceylan Onay, doğrudan yabancı sermaye yatırımları ve AB Entegrasyonu” konulu projesini yürütmek üzere Boğaziçi Üniversitesinden İngiltere Cass Business School’a gitti.

Karadelikler üzerine Ortak Doktora Programı Desteği

Tersine beyin göçünü destekleyen program aracılığı ile California Üniversitesinden “Uluslararası Astrofizik Laboratuvarı Gözlemevinin kullanılarak Veri Toplanması” projesine destek alarak Türkiye’ye geri dönen **Prof. Dr. Emrah Kalemcı** 7. ÇP’nin, endüstrinin ihtiyaç duyduğu nitelikte araştırmacıların yetiştirilmesini hedefleyen araştırma eğitim programı projesinde ortak olarak yer aldı. Uzaydaki karadeliklerin büyüme ve küçülmelerinin anlaşılması ortaya çıkan çalışmanın jet’ler üzerinde kullanılmasını hedefleyen “Black Hole Universe” projesi 5 yıl süre ile bu konuda master ve doktora düzeyindeki araştırmacılara burs sağlayacak.

Nanoteknoloji, Gıda ve Çevre Konularında Araştırma Personeli Değişim Programları Desteklendi

Avrupa ile birlikte Avrupa dışındaki ülkelerle araştırmacıların değişimi aracılığıyla kısa süreli ziyaretler gerçekleştirilerek uzun süreli işbirliklerinin geliştirilmesini hedefleyen Uluslararası Araştırma Personeli Değişim Programı - IRSES (International Research Staff Exchange Scheme) kapsamında Türkiye’den nanoteknoloji, gıda ve çevre alanlarında projeler desteklendi:

- **Çukurova Üniversitesi:** Akdeniz’deki iklim değişimi, su ve üretim (**CLiMed**, Climate Change, Water and Productivity in the Mediterranean: Capacity Building for Geospatial Modelling) başlıklı 24 ay sürecek proje kapsamında Fransa ile birlikte, Kanada, Kore, Ukrayna, Amerika ile araştırmacı değişimi gerçekleştirilecektir.
- **ODTÜ:** Nano-malzemelere dayanan nano-sensörler (**Nanobiosens**: Nanosensors and nanomaterials) başlığındaki 36 ay sürecek olan proje kapsamında Almanya ve İngiltere ile birlikte, Amerika’daki Teksas A&M Üniversitesi, Boston Üniversitesi ve Kalifornia Üniversitesi ile araştırmacı değişimi gerçekleştirilecektir.
- **ODTÜ:** Atıklardan katma değerli ürün elde edilmesi (**STRUVITE** Nutrient removal and value added product formation from wastes via struvite precipitation) başlıklı 24 ay sürecek olan proje Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmiştir.

Ek - 2

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
ASRAD	TAEK - Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi	-	Milli Savunma Bakanlığı			√					- Proje yapılmamış olsaydı, MSB Kuvvet Komutanlıkları için üretilen radyasyon ölçüm cihazları yurt dışından tedarik edilebilirdi. Bu durumda maliyeti yerli üretimin yaklaşık 3 katı olurdu. - Askeri birliklerimize stratejik avantaj sağlamıştır. - Üretim sırasında başka yöntemler denenmiş ve yeni teknolojik gelişmeler sağlanmıştır. - Üretim sırasında ihtiyaç halinde yan sanayiye baş vurulmuş, bir kısım parçalar yarı mamul hale getirilmiştir. - Azalttığı ithalat tutarı yaklaşık 2 milyon YTL'dir.
Türkiye'de Gıda Işınlama Teknolojisinin Uygulanması	TAEK, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı	Tarış ve Ege İhracatçı-lar Birliği			√	√		√		- Proje yapılmamış olsaydı, Özellikle kuru meyve ve kabuklu yemiş ihracatı yapan firmalar, 2010 yılında metil bromür uygulamasının yasaklanmasıyla alternatif metot arayışına girecekler, bunun sonucunda zaman ve ticari kayıp söz konusu olacaktı. - Uygulanan Gıda Işınlama Teknolojisi çevre dostu bir muhafaza yöntemidir ve katı karantina uygulamaları olan ülkelere ihracat söz konusu olduğunda yeni pazarlar kazanmak açısından Türk ihracatçısına rekabet gücü sağlamaktadır.
Nohutta Mutasyon Islahı	TAEK - Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi	-	-	√							Nohut çeşidi TAEK SAĞEL adı ile 12 Nisan 2006 tarihinde tescil ettirilmiştir. (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü Tohumluk tescil ve Sertifikasyon Müdürlüğü Tescil komitesi tarafından oy birliği ile tescil işlemleri tamamlanmıştır.) Çeşit listesine eklenmek üzere resmi gazeteye yollanmış ve 12 Ağustos 2006 tarihli ve 26257 sayılı Resmi Gazete de yayınlanarak TAEK SAĞEL_Nohut çeşidi milli çeşit listesinde yerini almıştır.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 1)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Doğu Akdeniz ve Karadeniz Atmosferinde Gözlenen Yüksek Kirlenici Düzeylerine Neden Olan Emisyon Bölgelerinin Belirlenmesi	TAEK - Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi	TUBİTAK	TAEK ve TUBİTAK		√	√	√		√		- Proje çevresel bir sorunun çözülebilmesi için gerekli bilgileri elde edilmesini sağlamış ve daha önce bilinmeyen ülkemize hava yoluyla taşınan çevre kirlenicilerin çeşitleri, miktarları, geldikleri yerler belirlenmesi sağlanmıştır. - Aliağa bölgesi gibi büyük çevresel sorunlarla boğuşulan bir bölgede hava kirliliğinin düzeyini ve nedenlerini ortaya çıkarmış ve bölgedeki belediyelere bundan sonra, hava kirliliğini makul düzeylerde tutabilmek için neler yapmaları gerektiği somut bir şekilde gösterilmiştir. - Bölgedeki sanayi kuruluşlarına neden oldukları kirlilik gösterilmiş ve yapılması gerekenler konusunda kendileriyle birlikte bir plan program oluşturulmuştur. - Projede Doktora derecesine sahip 10 kişi, yüksek lisans derecesine sahip 8 kişi çalıştırılmıştır. - Projede yapılan çalışmalar 4 öğrenciye yüksek lisans tezi, 4 öğrenciye de doktora tezi olmuştur.
Intraokular ve Kontakt Lens Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi	ANADOLU TIP Teknolojileri Ürt. Paz. İth. İhr. Tic. San. A.Ş.	DB/HM TTGV	-				√				- Proje kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda firma, geliştirdiği teknoloji ile ithalatçı olarak yer aldığı bir sektörde yerli ilk üretici olmayı başarmış ve yurtdışı pazarlara açılmıştır. - Üretiminin %50'sini ihraç eden Firma tarafından geliştirilen ürünlerin piyasaya girmesi ile rakip ithal edilen ürünlerin satış fiyatlarında %50 oranında düşüş olduğu ifade edilmektedir.
Ücretlendirme Kutusu	BİRCOM Telekom. ve Bilişim Hiz. San. Tic. Ltd. Şti	DB/HM TTGV	-			√					- Proje kapsamında geliştirilmesi planlanan ürün hem santral tarafında bilgisayar kullanımı gereksinimini ortadan kaldıracağından hem de santral markasından bağımsız olarak çalışacağından iç pazarda ve dış pazarda rakip olacak ürün bulunmadığı belirtilmiştir. - Proje ulusal bazda ithal ikamesi sağlayacak şekilde bir ürünün geliştirilmesi ile sonuçlanmış, firmanın rekabet gücünü artırarak stratejik avantaj sağlamıştır.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 2)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Mobil Hurda Balya Presi	BİRİM Makina Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.	DB/HM TTGV		√							- Proje ulusal bazda ithal ikamesi sağlayacak şekilde bir ürünün geliştirilmesi ile sonuçlanmış, firmanın rekabet gücünü artırarak stratejik avantaj sağlamıştır. - Firma, proje sonunda çıkarttığı ürünü pazara sunmuş ve ürünlerini Almanya, Hollanda, İngiltere, Brezilya ve Orta Doğu'ya ihrac etmiştir. Ayrıca elde edilen ürünün Türkiye'ye ithalatın önünü kesmiş olduğu ifade edilmiştir.
Ticari Vasıta Çeki Kollarının Ürün Kalitesi ve Standardının Yükseltilmesi	DİTAŞ Doğan Yedek Parça İmalat ve Teknik A.Ş.	DB/HM TTGV				√		√		√	Proje sonucunda firmanın ciddi anlamda rekabet gücünün arttığı, daha düşük fiyata ve tasarımsal farklılıklarla daha mukavim ve yüksek kaliteli ürün geliştirildiği, bu kapsamda tedarikçisi olunan FORD, MAN ve MERCEDES firmaları ile satış anlaşmalarının yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca firma ürününü yurtdışında İTALYA, ALMANYA ve İSVİÇRE gibi ülkelerde de sattığını ifade etmiş, ihracatın cirodaki oranının 2 kat oranında artarak %45'lere geldiği bilgisi verilmiştir.
İzmit-Yuvacık Barajı Su Toplama Havzasındaki Orman Kaynaklarının Su Üretimi (Kalite, Miktar ve Rejim) Amacıyla Planlanması ve Yönetim İlkelerinin Belirlenmesi	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı - Kavak ve Hızlı Gelişen Orman Ağaçları Araştırma Müdürlüğü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Dünya Bankası	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, İSU Genel Müdürlüğü	√						√	Havzaya ilişkin geliştirilen arazi kullanım planı ve önerilerinin uygulanmasıyla; yenilenebilir doğal kaynaklarımızdan gelecek kuşaklarımızın yararlanması, çevrenin kontrol ve korunması, temiz içme suyu nedeni ile ilgili olarak insan sağlığının korunması ve tarımsal üretimin artırılması sağlanacaktır.
Çeşitli Tekstil Boyar Maddelerinin Sentezi	SETAŞ KİMYA San. A.Ş.	DB/HM TTGV				√					- Projenin yapılamaması durumunda çıktının ithal yoluyla ikame edilmesine devam edilirdi. - Proje firmanın rekabet gücünü artırarak, stratejik avantaj sağlamış, üniversite ile işbirliği geliştirmelerine ve uluslararası projelere katılımları öncesinde de firmaya tecrübe sağlamıştır. Firma önerilen proje ile V. Teknoloji Ödüllerinde Başarı Ödülü almıştır.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 3)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Kızılçamda (<i>Pinus brutia</i> tEN.) FARKLI Populasyonlara AİT Fidanların Kuraklık Stresine Morfolojik ve Fenolojik Tepkileri Bakımından Genetik Çeşitlilik	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı -Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, Üniversiteler , Uluslararası Araştırma Kuruluşları						√		Proje sonucunda kızılçamın kuaraklığa dayanıklılık bakımından ıslahına yönelik bilimsel bilgi üretilmiş ve sonuç raporu teknik Bülten olarak yayınlanarak tüm kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.
Ormangülü (<i>Rhododendron ponticum</i> L.)' nün Lifleri Kullanılarak MDF (Orta Yoğunlukta Lif Levha) Üretiminin Koşul ve Olanakları	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı – İç Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, TÜBİTAK	-	√						√	- Ormancılık açısından istenmeyen bir tür olan ormangülünün MDF üretiminde kullanılması öngörülerek hem ormangülünün sahadan temizlenmesi hem de ekonomik olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. - Ayrıca özel sektöre böyle bir türün ülkemizde varlığı ve kullanılabilirliği ispatlanmış olup günümüzde veya gelecekte alternatif bir kaynak olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. - Ormangülünün sahadan temin edilip fabrikada MDF üretimine kadar olan süreç ağırlıklı olarak insan gücü gerektirdiğinden yeni iş imkanı da yaratacağı düşünülmektedir. - Bilimsel olarak farklı kaynaklardan da MDF üretilebileceği isapatlanmış olup mevcut hammaddeler yerine alternatif ürünlerin kullanılması yönünde bir adım atılmıştır. - Ormangülünün kullanılması ile yıllık ortalama 100 – 150 milyon doları bulunan sanayi odunu ithalatının yaklaşık %10 azaltılabileceği bunun da 10-15 milyon dolara eşit olduğu öngörülmektedir. - Bu projede yüksek lisanslı bir öğrenci çalıştırılmış olup çalışmanın sonunda doktor unvanını kazanmıştır.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 4)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Uzaktan Kumandalı LED'li Deniz Fenerleri	DİGİSİS Dijital Sistemleri Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sanayi ve Tic.Ltd.Şti	KOSGEB	Kıyı Emniyet Müdürlüğü, Sahil Güvenlik, Liman İşletmeleri, Özel Denizcilik Firmaları	√							- Denizlerde seyir halindeki deniz taşıtlarında, yön bulmak ve tehlikelerden haberdar olmak için ihtiyaç duyulan LED'li uzaktan kumandalı fenerlerin Türkiye'de üretilmesi ile ihracat attirılarak ithal ikame sağlanmıştır. - Proje sonuçlarından elde edilen gelir yıllık ortalama 80 000 YTL'dir. - Projede 2 yüksek lisans öğrencisi görev yapmıştır.
Fiziksel Vakum-Kaplama Sistemi Tasarımı ve Yapımı	NANOVAK Ar-Ge Bilişim Müh. Dan. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	KOSGEB	Üniversiteler, Ar-Ge Grupları, KOBİ'ler, Sanayi Kuruluşları	√	√			√			- Üretilen sistemler, vakum ve ince film teknolojilerinde yer alan en son gelişmeleri içerecek, kullanımı kolay, maliyeti düşük ve rekabet gücü yüksek çözümler sunmaktadır. - BİLKENT NANOTAM Araştırma Merkezine, BOGAZİCİ Üniversitesi Elektronik Bölümüne, VESTEL Beyaz Eşya Ar-Ge birimine, Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna (TAEK), ASELSAN'a özel imalat sitemler geliştirilmiş ve kullanımlarına sunulmuştur. - Proje sonuçlarından elde edilen gelir yıllık 200 000 YTL'dir. - Tahmini yıllık ortalama ihracat 25.000.YTL'dir. - Yıllık azalttığı ithlat tutarı 200.000 ABD Doları'dır. - Projede 3 lisans öğrencisi yetiştirilmiştir.
OBİTEK Orta Doğu Birleşik Teknolojileri Eğitim Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti.	OBİTEK Orta Doğu Birleşik Teknolojileri Eğitim Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti.	TÜBİTAK, KOSGEB	Kamu Eğitim ve Araştırma Gurupları, Özel Eğitim ve Araştırma Gurupları			√	√				- Türkiye'de ilk kez plastik enjeksiyon elektroferez tankların üretimi yapılmıştır. - Sözkonusu sistemler kullanılarak ilk kez Biyoteknoloji alanında eğitim kitleri hazırlanmıştır. - Partikül bombardıman sisteminin düşük maliyetli ve yüksek performanslı oluşumu sağlanmıştır. 2008 yılında proje sonuçlarından elde edilen gelir 60 000 YTL'dir. - Proje kapsamında 1 yüksek lisans ve 1 doktora öğrencisi yetiştirilmiştir.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 5)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Değişik Kaynaklardan Elde Edilen Biyolojik Örneklerden Nükleik Asit İzalasyonu İçin Kit Geliştirilmesi	KOSGEB GYTE TEKMER Merkez Müdürlüğü	KOSGEB	Biyoteknoloji moleküler biyoloji laboratuvarlarına yönelik ürünler üretilmesi nedeni ile bu alanda çalışan klinik ve laboratuvarlar.	√							- Proje yapılmıyaydı piyasa fiyatından %20 daha düşük olan ürün fiyatı piyasada oluşamayacaktı. - Proje çıktılarından 2007 yılında elde edilen gelir 7.885 YTL'dir. - Projede 3 yüksek lisans öğrencisi istihdam edilmiştir.
Işınlamayla Elde Edilmiş Kütdiken Limonu Mutantlarının Çekirdeksizlik Özelliklerinin Araştırılması	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM - Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM	Fidan Üreticileri, Limon Üreticileri	√	√	√	√	√	√		- Proje sonucu 3 adet çekirdeksiz ve bir adet erkenci limon çeşidi elde edilmiştir. Bunun yanında mutasyon ıslahının meyve ıslahında pratik olarak kullanımı gösterilerek bu sürece katkıda bulunulmuştur. - Üretim izni alınan çeşitler şu anda üretim izinlerinin satışı aşamasındadır. Önümüzdeki 10 yılda limon üretiminin % 10'unun bu çeşitlerden oluşacağı ve bu payın her geçen yıl artacağı öngörülmektedir.
Süne [Eurygaster Spp. (Heteroptera: Scutelleridae)] Mücadelesinde Yardımcı Hava Akımlı Tarla Pülverizatörünün Geliştirilmesi ve Etkinliğinin Araştırılması	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Ankara Zırai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - Ankara Zırai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü	-	√		√			√		- Proje yapılmıyaydı üthal edilecek tek bir pülverizatörün maliyeti yaklaşık 40.000-50.000 YTL olacaktı. - Geliştirilen pülverizatörün çiftçiler tarafından kullanılması sonucunda; ilaçlama masrafları yaklaşık %50 oranında azaltılmıştır. - Projenin azalttığı ithalat miktarı 25 adet pülverizatör için 1.250.000 YTL'dir. Artırdığı ihracat miktarı ise 25 adet pülverizatör için 500.000 YTL'dir.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 6)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş/ Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Hassas Tarım Teknikleri Kullanılarak Hububat Ekim Alanlarında Verime Etki Eden Değişkenliklerin Belirlenmesi	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı – TAGEM -Toprak Gübre Ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü	TÜBİTAK (1007- Programı) , T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı -Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Üreticiler ve tarım işletmeleri	✓	✓				✓		- Bu çalışma ile dünyanın bir çok ülkesi ile eş zamanlı "Hassas Tarım Teknolojileri" ile çalışılma olanağı yakalanmıştır. - Bu çalışma yarı kurak tarım alanlarında yapılan ilk çalışma özelliği göstermektedir. Bu çalışma tarımsal çevre kirliliğinin önüne geçilebileceğini de ülkemiz adına göstermiştir. - Hassas Tarım Teknolojilerinin büyük işletimlerde kullanılması kısa zamanda ekonomik anlamda kendini amorti edebilecektir. - Proje de eğer değişken oranlı gübre uygulaması yapılabilseydi sadece gübre girdisinden %30 luk bir tasarruf yapılabileceği ve bu miktarla en az aynı ürün alınabileceği belirlenmiştir.
Marmara Bölgesi Şartlarına Uygun Etçi Tip Koyun Geliştirme Çalışmaları	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı – TAGEM - Marmara Hayvancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM	-	✓		✓			✓		- Yerli koyun ırklarımız arasında etinin kalite ve lezzeti açısından önde gelen Kıvrıkcık koyununun kuzularında yaşama gücü besi performansı ve et verim kabiliyeti iyileştirilmiştir. - Bölgede entansif kasaplık kuzu besisi yapan işletmelere beğenerek yetiştirecekleri bir genotip kazandırılmıştır. - Diğer bölgelerimizde benzeri melezleme çalışmaları ile yetiştiricilere örnek oluşturulmuştur. - Proje kapsamında 1 yüksek lisans 3 doktora öğrencisi yetiştirilmiştir.
GAP Pamuk Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları Projesi	GAP EYAM, G.doğu Anad. TAE, Kahramanmaraş TAE, Nazilli Pamuk AE, Çukurova T.A.E., Akdeniz T.A.E., Diyarbakir Zir.Müc.A.E., Adana Zir.Müc.A.E	DPT	-	✓							- Yüksek verim potansiyeline sahip, hastalık, zararlı ve GAP ikliminin kurak şartlarına dayanıklı, kabul edilebilir sınırlarda ve yüksek lif kalitesine sahip yeni çeşitler geliştirilmiştir. - Çukurova ve GAP Bölgesi için tescil ettirilen bu çeşitler bölge çiftçisinin hizmetine sunulmuştur.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 7)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Kanatlı Kesimhanelerinin Parçalama Ünitelerinden Alınan Boyun ve Kanat Örneklerinden Salmonella İzolasyonu, Serotiplendirilmesi ve Antibiyotik Dirençliliğinin Araştırılması	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM - Ankara Etlik Veteriner Merkez Kontrol ve Araştırma Enstitüsü, İzmir Bornova, Adana, Elazığ, Erzurum, Konya, Samsun Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüleri	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM		√							Bu çalışmada, insanlarda toplu zehirlenmelere neden olan Salmonella enfeksiyonlarının önemli kaynakları arasında bulunan kanatlı etlerinde Salmonella izolasyonu Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği şekilde yapılmış ve bu uygulamanın yurt çapında genelleştirilmesi sağlanmıştır.
Bazı Ekonomik Sparid Üyelerinin Kültür Özelliklerinin İncelenmesi	Bodrum Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü	T.C Tarım ve Köyişleri Bakanlığı - TAGEM, Tarımsal Üret. Geliş. Gn. Md.	-	√		√			√		- Bu proje ile alternatif türlerin yetiştiriciliği ile ilgili sorunlar ele alınmış ve yetiştiricilik sektörüne yeni türlerin kazandırılması suretiyle, tür çeşitliliği ve pazarlık gücümüz artırılarak, ülke ekonomisine büyük bir katkı sağlanmıştır. - Üretim yöntemleri belirlenen türlerden elde edilen yavruların bir kısmı bölgede mevcut özel balık işletmelerine verilmiştir. Daha ekonomik üretim yöntemleri ile ilgili çalışmalar halen sürdürülmektedir. - Proje kapsamında 2 yüksek lisans ve 1 doktora öğrencisi yetiştirilmiştir. Ayrıca, üniversitelerden gelen lisans öğrencilerine staj imkanı sağlanmıştır.
Mısır Kökenli İşlenmiş ve İşlenmemiş Ürünlerde GMO (Genetically Modified Organisms) Genetik Olarak Değiştirilmiş Organizmalar İçeren Ürünlerin Tespiti	Ankara İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü	DPT	-							√	- Ülkemiz yurtdışından mısır ve bunlardan imal edilen birçok gıda maddesini ithal etmektedir. İthal edilen bu ürünler ülkemiz insanı tarafından tüketilmekte ve insan sağlığını etkileme ihtimali bulunmaktadır. Bu çalışma ile piyasadaki mısır kökenli işlenmiş veya işlenmemiş gıda maddelerinin GMO yönünden durum tespiti yapılmaya çalışılmış, aynı zamanda GMO tespiti için uygulanan analiz metotlarının geçelliği sağlanmıştır. - Bu çalışma yasal düzenleme yapıp GMO denetimleri zorunlu olduğunda laboratuvar alt yapısının hazır olmasını sağlamıştır.

Kamu Kurumları Tarafından Desteklenen veya Gerçekleştirilen Ar-Ge ve Yenilik Projelerine Örnekler (Devamı - 8)

Proje Adı	Yürütücü Kuruluş Adı	Destekleyen Kurum	Müşteri Kuruluş / Kesim Adı	Yeni Ürün/Teknoloji	Yeni Süreç	Ürün/Teknoloji İyileştirme	Süreç İyileştirme	Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları	Bilimsel Yayın	Diğer	Kazanımlar
Aile Destek Hizmetlerinin Değerlendirilmesi ve Kalite Standartları Geliştirilmesi Projesi	T.C Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Anadolu Araştırma, Danışmanlık ve Eğitim Hizmetleri LTD.ŞTİ	T.C Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü					√		√		- Aile destek hizmetleri alanında çalışan kurum ve kuruluşlar tespit edilmiş, faaliyetleri belirlenmiş ve değerlendirilmiştir, - Hizmet alanların beklentileri tespit edilmiştir, - Hizmet alanına ilişkin mevcut kriterler değerlendirilmiştir, - Uluslararası uygulamalar değerlendirilmiştir, - Hizmet alanına ilişkin sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmış ve mevcut standartlara katkı sağlanmıştır, - Hizmetlerin yürütülmesinde insan kaynakları, faaliyet ve fiziki mekân standartları geliştirilmesi yönünde katkı elde edilmiştir.
Granitik Kayaçların Seramik Hammaddesi Olarak Kullanımının Araştırılması	MTA Genel Müdürlüğü	-	-			√					- Granitik kayaçlardan elde edilen ürünlerin seramik bünyelere kullanılabileceği görülmüş ve pişirme testleriyle sonuçlar desteklenmiştir. - Projenin devamı olarak Japonya ile işbirliği içerisinde başlatılan çalışmalar, enerji maliyetlerini düşüreceği ve prosesi basitleştireceğinden aynı seramik bünyelerin daha ucuz ve kolay bir şekilde üretilmesinin önünü açacaktır ve böyle bir çalışma literatürde ildir. - Proje sonuçları Yozgat ili Sorgun ilçesinde seramik alanındaki özel sektör yatırımını ve istihdamı önemli ölçüde artırmıştır.
Eskişehir – Sivrihisar – Beylikova Kompleks Cevherinin Pilot Ölçekte Liçi ve Solvent Ekstraksiyon Yöntemiyle Nadir Toprak Elementlerinin ve Toryumun Birbirinden Ayrılması Projesi	MTA Genel Müdürlüğü, ETİ Maden Genel. Müdürlüğü, TAEK	-	-	√	√	√	√				- Bölgede bulunan ve rezerv bakımından Türkiye'de tek, Dünya'da ise sıralamaya girecek ve stratejik olan Toryum mineralinin %92'si kazanılarak hem çevresel hem de ekonomik kazanım bakımından etkileri olan bir maden değerlendirilebilecektir. - Proje çıktılarından biri de kullanım alanları ileri teknolojiye oldukça fazla olan nadir toprak elementlerinin kazanılmasıdır. (Ce, La ve Nd)

Ek - 3

Kamu Ar-Ge ve Yenilik Destek Programlarına İlişkin Bilgiler

Hayatboyu Öğrenme (LLP) -Leonardo da Vinci Programı – Yenilik Transferi (Transfer of Innovation=TOI)

1. **Kurumun Adı:** Başbakanlık DPT AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı
2. **Programın Amacını Belirtiniz:** Yenilik Transferi Projelerinin amacı, mesleki eğitim ve öğretimi geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla önceden yapılmış Leonardo da Vinci veya başka yenilikçi proje sonuçlarının ya da çıktılarının yeni ülkeler ya da sektörlere transfer edilmesidir.
3. **Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
 - ...X..Özel Sektör
 - ...X. Kamu Kurumları
 - ...X. Üniversiteler
 - ...X. Sivil Toplum Kuruluşları
 - ...X Tüm kurum ve kuruluşlar.
4. **Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
 - X.Proje desteği
 - Altyapı yatırımı
 - Burs
 - Diğer (Açıklayınız).
5. **Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
 - X...Hibe
 - Kredi
 - Diğer (Açıklayınız).
6. **Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:** 01 Ocak 2005
7. **Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:**

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)			
	Kurumunuz	Diğer Kaynakları	Fon	Toplam
2000	-----			
2001	-----			
2002	-----			
2003	-----			
2004	-----			
2005	ABEGP Merk.Bşkl.	-----		1.412.240 €
2006	ABEGP Merk.Bşkl.	-----		5.355.920 €
2007	ABEGP Merk.Bşkl.	-----		4.830.752,39 €
2008 (tahmini)	ABEGP Merk.Bşkl.	-----		4.352.463 €

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	-----			
2001	-----			
2002	-----			
2003	-----			
2004	-----			
2005	89 ön kabul 29 tam teklif	5	5	5
2006	144 ön kabul 61 tam teklif	15	15	-----
2007	72	24	24	-----
2008	99	21	21	-----

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

.... ☒ X. Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Öncelikle Program uzmanları başvuruları şekil şartları bakımından incelemektedir. Bu aşamayı geçen başvuruların her biri iki ayrı bağımsız dış uzman tarafından değerlendirilmektedir.

....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

- .. X...Gelişme Raporu ile İzleme
- ... X..Sonuç Raporu ile İzleme
- ... X..Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme
- ... X..Diğer: Proje bitiminden sonra da denetim yapılmaktadır.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Proje Başvur Formunda projenin sissitematiğine yönelik faaliyet planı istenir. Projenin her aşamasında buna dönük faaliyet yapılır. Her denetlemede bu takip edilir ve her raporda bu durum belirtilir. Bununla birlikte, Program faaliyeti henüz başlangıç aşamasında olduğu için sonuca dönük istatistiksel bir çalışma başlatılmamıştır.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

1. http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/national_en.html
2. <http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&yayinid=78438BF5A486B2FC7E1B91629A5B0DBAAF77>
3. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc82_en.htm
4. <http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&yayinID=62753A107A4E617591C7C74787E7D05E26DE5>
5. <http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&yayinID=7057961DA2997472D989AA33B280D479932BC>
6. <http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&yayinID=264716B71038E9C8D93787D3B3F63FB0BED2>

**98/10 Sayılı Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ
Kapsamında Sermaye Desteği**

- 1. Kurumun Adı:**
Dış Ticaret Müsteşarlığı
- 2. Programın Amacını Belirtiniz:**
"Teknolojik Ürün " ve Teknolojik Proses İnovasyonu" kavramları çerçevesinde, bilgi birikimi projeyi gerçekleştiren firmada kalmak üzere, ticari değeri olan ürünlerin elde edildiği teknoloji geliştirme düzeyindeki Ar-Ge faaliyetlerine %50 oranında Sermaye Desteği (Kredi) sağlanmasıdır.
- 3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
☒ Özel Sektör
☒ Kamu Kurumları
☒ Üniversiteler
.....Sivil Toplum Kuruluşları
.....Diğer (Belirtiniz)
- 4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
☒ Proje desteği
.....Altyapı yatırımı
.....Burs
.....Diğer (Açıklayınız).
- 5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**
.....Hibe
☒ Kredi
.....Diğer (Açıklayınız).
- 6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:**
4 Kasım 1998 tarihli ve 23513 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanma suretiyle yürürlüğe girmiştir.
- 7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:**
TTGV (%25)

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari milyon YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000	13.8	4.6	18.4
2001	7.5	2.5	10.0
2002	12.3	4.1	16.4
2003	11.6	3.8	15.4
2004	19.0	6.3	25.3
2005	5.5	1.9	7.4
2006	22.3	7.4	29.7
2007	22.1	7.3	29.4
2008 (tahmini)	30.0	10.0	40.0

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	87	55	76*	17
2001	121	32	78	30
2002	133	51	89	40
2003	160	67	112	44
2004	229	64	141	35
2005	132	25	88	78
2006	128	101	116	73
2007	309	198	239	75
2008 (tahmini)	420	275	514	98

*Önceki yıllardan kalan birikimli proje sayısı

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..... Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

X Diğer. Açıklayınız.
Değerlendirme Uygulamacı kuruluş (TTGV) tarafından yapılmaktadır.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

....Gelişme Raporu ile İzleme

....Sonuç Raporu ile İzleme

....Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

X Diğer (Belirtiniz)

İzleme işlemi TTGV tarafından yapılmaktadır.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Söz konusu desteğin etkilerinin ölçülmesine yönelik olarak etki analizi projesi çalışmalarına başlanmış olup, halihazırda bu çalışmalar devam etmektedir.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

www.dtm.gov.tr adresinden "İhracat Ana Sayfa Başlığı" İhracatta Devlet Yardımları Bölümü
www.ttg.gov.tr

1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı*

1. Kurumun Adı:

Dış Ticaret Müsteşarlığı

2. Programın Amacını Belirtiniz:

Bu desteğin amacı ülkemiz sanayine kurumsal Araştırma Teknoloji Geliştirme yeteneği kazandırarak, dışa bağımlı olmadan kendi teknolojisini kendisinin üretebilmesine ve ileri teknoloji seviyelerine ulaşmalarına imkan sağlamak için Türkiye'de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) nitelikli ve yenilikçi proje harcamalarına %60'a varan oranlarda uluslararası anlaşmalar çerçevesinde geri ödemesiz (hibe) olarak destek sağlanmasıdır.

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

X Özel Sektör

X Kamu Kurumları

X Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

X Proje desteği

.....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

X Hibe

.....Kredi

.....Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

4 Kasım 1998 tarihli ve 23513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanma suretiyle yürürlüğe girmiştir.

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

TÜBİTAK (% 75)

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari milyon YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000	3.20	9.76	12.96
2001	9.84	29.52	39.36
2002	9.04	27.12	36.16
2003	13.83	41.47	55.30
2004	16.43	49.30	65.73
2005	33.05	99.12	132.17
2006	42.72	128.14	170.87
2007	63.49	190.46	253.95
2008 (tahmini)			

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	260	180	521*	165
2001	333	275	610	186
2002	374	286	732	164
2003	418	279	851	160
2004	503	374	1021	204
2005	595	449	1228	242
2006	711	534	1464	298
2007	809	566	1646	384
2008 (tahmini)				

*Önceki yıllardan kalan birikimli proje sayısı

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..... Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

...X..Diğer. Açıklayınız.

Değerlendirme işlemi uygulamacı kuruluş olan TÜBİTAK tarafından yapılmaktadır.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

....Gelişme Raporu ile İzleme

....Sonuç Raporu ile İzleme

.....Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme
Uygulamacı kurum (TÜBİTAK) tarafından izlenmektedir.

..X..Diğer (Belirtiniz)

İzleme işlemi uygulamacı kuruluş olan TÜBİTAK tarafından yapılmaktadır.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Söz konusu desteğin etkilerinin ölçülmesine yönelik olarak etki analizi projesi çalışmalarına başlanmış olup, halihazırda bu çalışmalar devam etmektedir.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

www.dtm.gov.tr adresinden İhracat Ana Sayfa Başlığı, "İhracatta Devlet Yardımları" Bölümü
www.tubitak.gov.tr

KOSGEB Teknoloji Ar-Ge ve Yenilik Destekleri

1. Kurumun Adı:

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

2. Programın Amacını Belirtiniz:

Yen bir ürün ve üretim teknolojilerini geliştiren işletmelerin Araştırma ve Geliştirme faaliyetlerine destek olmak, Üniversite-Sanayi İşbirliğinin gelişmesini sağlamak

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Özel Sektör

☐ Kamu Kurumları

☐ Üniversiteler

☐ Sivil Toplum Kuruluşları

☒ Diğer (Girişimciler)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Proje desteği

☐ Altyapı yatırımı

☐ Burs

☐ Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Hibe

☒ Kredi

☐ Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

24.04.05 tarih ve 25795 sayılı Resmi Gazete

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

KOSGEB Teknoloji Ar-Ge ve Yenilik Destekleri KOSGEB Başkanlığı bütçesinden karşılanmaktadır. Başka kurum ve kuruluşların kaynakları kullanılmamaktadır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000	414.513	-	414.513
2001	1.585.589	-	1.585.589
2002	1.903.385	-	1.903.385
2003	4.678.459	-	4.678.459
2004	19.463.569	-	19.463.569
2005	12.472.955	-	12.472.955
2006	5.424.748	-	5.424.748
2007	4.409.110	-	4.409.110
2008 (tahmini)	5.235.830* Eylül ayı sonu itibari ile gerçekleşen rakamdır. Yıl sonuna kadar 6.300.000 YTL tahminidir.		Yıl sonuna kadar 6.300.000 YTL tahminidir.

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	109	66		17
2001	143	89		20
2002	147	03		34
2003	265	174		45
2004	727	516		81
2005		Teknoloji Ar-Ge Desteği alan İşletme Sayısı 402 adet		
2006		Teknoloji Ar-Ge Desteği alan İşletme Sayısı 115 adet		
2007		Teknoloji Ar-Ge Desteği alan İşletme Sayısı 136 adet		
2008 (tahmini)		Teknoloji Ar-Ge Desteği alan İşletme Sayısı Eim 2008 itibariyle 123 adet 2008 yılı sonu itibariyle tahmini rakam 150 adet		

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..... Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

X...Diğer. Açıklayınız.

Gelen başvurular TEKMER'lerde ön inceleme yapıldıktan sonra, Üniversitelerde proje konusu ile ilgili bölüme gönderilmekte ve buradan Uzman Görüşü almaktadır. Daha sonra Uzman Görüşü ile beraber KOSGEB ve Üniversite Öğretim Üyelerinin de içinde bulunduğu Değerlendirme ve Karar Kurulu tarafından ve Karar Kurulu'nda değerlendirilmektedir. Bu kurul projenin desteklenip desteklenmeyeceği, eğer desteklenecekse hangi desteklerden ne miktarda destekleneceği yönünde nihai karar vermektedir.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

X..Gelişme Raporu ile İzleme

X..Sonuç Raporu ile İzleme

X.Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Hayır. Ancak bu yönde çalışmalar yapılması planlanıyor.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

<http://www.kosgeb.gov.tr/Mevzuat/yonetmelik.aspx>
<http://www.kosgeb.gov.tr/Mevzuat/yonerge.aspx>

Sanayi Tezleri (San-Tez) Destek Programı

1. Kurumun Adı:

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

2. Programın Amacını Belirtiniz:

üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsallaştırılması, üniversitelerde yapılan bilimsel çalışmaların ticarileştirilerek ülkemize katma değer yaratacak, ülkenin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak yeni ürün ve/veya üretim yöntemi geliştirilmesi, mevcut üründe ve/veya üretim yönteminde yenilik yapılması amacıyla sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenecek yüksek lisans ve/veya doktora tez çalışmalarının seçilmesi, desteklenmesi, izlenmesi, sonuçlandırılması ve sonuçların değerlendirilmesidir.

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Özel Sektör

☒ Kamu Kurumları

☒ Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Proje desteği

.....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒ Hibe

.....Kredi

.....Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

05 Temmuz 2007

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Proje bütçesinin % 25'i Proje ortağı firmalar, tarafından 3. er aylık dönemler halinde proje hesabına nakti olarak yatırılmaktadır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları (Proje Ortağı Firmalar)	Toplam
2000	-	-	-
2001	-	-	-
2002	-	-	-
2003	-	-	-
2004	-	-	-
2005	-	-	-
2006	4.134.827	1.178.369	5.313.196
2007	15.074.311	4.829.157	19.903.468
2008 (tahmini)	20.000.000	7.000.000	27.000.000

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	-	-	-	-
2001	-	-	-	-
2002	-	-	-	-
2003	-	-	-	-
2004	-	-	-	-
2005	-	-	-	-
2006	42	17	14	-
2007	186	68	65	-
2008	117	26 adet (2008 yılı 1. dönem)	26	-

NOT: 2008 Yılı 2. Dönem proje değerlendirme süreci devam ettiği için sadece 2008-1 döneminde desteklenen proje sayısı verilmiştir.

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

☒ Proje Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor.

Açıklayınız.

Proje Başvuruları; değerlendirme grubu ve proje ortaklarının katıldığı proje değerlendirme panellerinde değerlendirilmektedir.

Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

☐ Gelişme Raporu ile İzleme (3 ayda bir)

☒ Diğer (Belirtiniz): **6 Aylık Gerçekleşme Raporu ile İzleme**

☐ Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme (**6 ayda bir**)

☐ Sonuç Raporu ile İzleme

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Henüz yapılmıyor.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

<http://www.sanayi.gov.tr>

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu

1. **Kurumun Adı:** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

2. **Programın Amacını Belirtiniz:**

Bu Kanunun amacı, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak, araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

3. **Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:**

X..Özel Sektör

.....Kamu Kurumları

.....Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. **Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**

.....Proje desteği

X....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. **Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:**

X.....Hibe

.....Kredi

.....Diğer (Açıklayınız).

6. **Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:**

6 Temmuz 2001

7. **Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:**

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000			
2001			
2002			
2003			
2004	2.610.000,00		
2005	3.466.400,00		
2006	7.999.000,00		
2007	9.900.000,00		
2008 (tahmini)	8.049.280,20		

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000				
2001				
2002				
2003				
2004				
2005				
2006				
2007				
2008 (tahmini)				

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

X... Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Bakanlık Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürünün başkanlığında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, DPT, YÖK, TÜBİTAK, TOBB ve TTGV'nin yer aldığı kurum ve kuruluşların görevlendireceği, Bölge kuruluş başvuru dosyasını Kanun ve Yönetmelik hükümleri ve temsil ettikleri kuruluşu ilgilendiren hususlar açısından değerlendirebilecek eğitim, bilgi, deneyim ve yetkiye sahip bir asil ve bir yedek temsilciden oluşan Değerlendirme Kurulu bölge başvurularını değerlendirir.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği'ne göre;

- 1) Kurucu Heyetin oluşturulması,
- 2) Yer seçiminin yapılması,
- 3) Yöredeki mevcut Ar-Ge ve sanayi potansiyelinin yeterliliği halinde;
 - Kurucu Heyet Bölge kuruluşu ile ilgili başvurusunu Bakanlığımıza yapar.
 - Başvuru dosyası Bölge kuruluş kriterlerine göre incelenir, eksiklikleri varsa Kurucu Heyete tamamlattırılır.
 - Eksiklikleri tamamlanan dosya **Değerlendirme Kurulu Üyelerine** gönderilir.

Değerlendirme Kurulu Bakanlığımız Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürünün Başkanlığında aşağıdaki kurum temsilcilerinden oluşur. Bunlar;

- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı,
- DPT,
- YÖK,
- TÜBİTAK,
- TOBB,
- TTGV,
- Kurul, Bakanlığımız Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürünün Başkanlığında en az 5 üyenin katılımı ile toplanır.
- Kurul üyeleri başvuru dosyasını, Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre üyelerin temsil ettikleri kuruluşu ilgilendiren hususlar açısından inceler ve değerlendirir.
- Başvurunun Kurul tarafından uygun bulunması durumunda başvuru ile ilgili Kurul Kararı Bakanlık Makamı tarafından Bakanlar Kurulu'na sunulur.
- Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen Bölge Resmi Gazetede yayımlanır.
.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.
.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.
.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

....Gelişme Raporu ile İzleme

X .Sonuç Raporu ile İzleme

Faaliyete geçen Teknoloji Geliştirme Bölgelerinden, Genel Müdürlüğümüzce hazırlanan formatla "izleme ve değerlendirme kriterleri" tabloları istenilmekte, gelen bilgiler Genel Müdürlüğümüzce değerlendirilmektedir.

....Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

2001 yılından itibaren uygulamaya konulan ve sanayicimizi, araştırmacılarımız ve üniversitelerimiz ile buluşturarak teknoloji yoğun üretime yönelik yeni ürün ve üretim yöntemleri geliştirmelerini sağlayacak bu kanun kapsamında Eylül 2008 tarihi itibarıyla 31 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulmuştur.

Bu bölgelerden 18 adedi faaliyete geçmiş olup, 887 firmada toplam 10.000 kişiye istihdam sağlanmıştır. Halen 2.671 proje üzerinde çalışılmaktadır. 165 adet patent alınmıştır. Bölgelerden 400 milyon ABD doları ihracat gerçekleşmiştir. Toplam 32 yabancı firma bölgelerde yer almış olup, bu firmalarca 450 milyon ABD doları yatırım gerçekleşmiştir.

Henüz faaliyete geçmemiş olan 13 bölgemizin de altyapı işlemlerini tamamlamaları halinde faaliyete geçtiği düşünüldüğünde, ülkemize daha fazla katkı sağlayacağı beklenmektedir.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
www.sanayi.gov.tr

ULUSAL ve ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İŞBİRLİĞİ-2005K120010

1. Kurumun Adı: TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

2. Programın Amacını Belirtiniz:

2690 Sayılı Kurum Kanunu'nun 4.Maddesi (a) fıkrasının Kurumumuza yüklemiş olduğu görev ile ilgili teşvik unsurunun bir gereği olarak TAEK dışındaki araştırmacılar tarafından; nükleer alanda yürütülecek bilimsel araştırmalar ile nükleer tekniklerin çeşitli bilim dallarında uygulanmasına ilişkin çalışmaların yapılması, nükleer cihazların geliştirilmesi ve nükleer enerji üretimi ile ilgili incelemelerin belirlenmesi faaliyetlerinde aynı ve nakdi destek sağlanması.

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

.....Özel Sektör

.....Kamu Kurumları

X Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

X Proje desteği

.....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

.....Hibe

.....Kredi

X Diğer (Açıklayınız).

Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi (CERN) laboratuvarına giderek, bilimsel araştırmaları sürdürmek, toplantılara katılmak, uzmanlarla bir araya gelerek çalışmaların değerlendirilmesine yönelik Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'ne yapılacak seyahatlere 6245 sayılı Harcırah Kanunu uyarınca bütçe olanakları çerçevesinde destek verilmektedir.

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

2005

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Yok

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000			
2001			
2002			
2003			
2004	222.214,45		222.214,45
2005	229.521,38		229.521,38
2006	199.892,32		199.892,32
2007	835.331,86		835.331,86
2008 (tahmini)	2.350.000,00		2.350.000,00

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000				
2001				
2002				
2003				
2004			6	
2005			6	
2006			8	
2007			12	2
2008 (tahmini)			14	1

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

X Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

TAEK tarafından gerek görüldüğü durumlarda yüksek enerji fiziği, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer fizik alanlarındaki ulusal stratejinin belirlenmesi konularında danışmanlık yapmak, CERN-Türkiye ilişkilerine yönelik bilgi alışverişinde bulunmak, CERN'de yapılan çalışmaların ulusal ölçekte geri dönüşünü sağlamak için koordinasyonda bulunmak ve CERN'de yapılacak çalışmalarla ilgili TAEK'e sunulan proje önerilerini bilimsel açıdan değerlendirmek üzere CERN Bilim Komitesi oluşturulmuştur.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

X Gelişme Raporu ile İzleme

X Sonuç Raporu ile İzleme

....Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

CERN Bilim Komitesi Üyeleri ve TAEK-CERNOFIS'in ortaklaşa hazırlayacağı çalışmalara ait tüm formları, raporları ve gelişmeleri içeren şifreli bir web sayfası yapım aşamasındadır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ar-Ge Programları

1. **Kurumun Adı:** Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü)
2. **Programın Adı ve (Varsa) Kodu:**

PROGRAM/PROJE KODU	PROGRAM/PROJE ADI
1982A020030	Bitkisel Araştırma Projesi
2001A030010	Anadolu Alacası Geliştirme Projesi
1983A030090	Hayvancılık Araştırma Projesi
1984A020020	Bitkisel Mücadele Araştırma Projesi
1982A040030	Su Ürünleri Araştırma Projesi
2007K120370	Bitki Genetik Kaynakları, Biyolojik Çeşitlilik, Ex-Situ Koruma Projesi
2006A020030	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Projesi
1999A020030	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Sulu Tarım Alanlarında Sulama Tekniği ve Mekanizasyon Eğitim Projesi
2004K120160	Ülkesel Süne Projesi
2004K120170	Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu – Özel Sektör İşbirliği Projesi
2001A030020	Türkiye Patentli Büyük Ebeveyn ve Ebeveyn Geliştirme Projesi
1987A030030	Hayvan Hastalık ve Zararlıları Araştırma Projesi
2000A020010	Tarımsal Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Araştırma Projesi
2001A020050	Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Bulundukları Ekosistemlerinde Korunması ve Yönetimi Projesi
2001K100100	Biyogüvenlik Araştırma - Geliştirme Projesi
2007K120380	Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Projesi
2001K100090	Bitkisel Biyolojik Çeşitlilik ve Korunması Projesi
2004C010050	Gıda ve Yem Araştırmaları Projesi

3. **Programın Amacını Belirtiniz:**

ANADOLU ALACASI GELİŞTİRME PROJESİ

Türkiye yerli sığır ırklarının ıslahı ve yaygın olarak yetiştirilen kültür sığır ırkları için boğa döl kontrolünü içeren bir ıslah programı bu güne kadar başarılı bir şekilde ortaya konulamamıştır. Dolayısı ile, yetiştiricinin gereksinmesi olan sperma, üstün verim yeteneği olup olmadığı bilinmeyen boğa spermaları veya yüksek döviz ödenerek ithal edilen sperma ile karşılanmaktadır.

Bu proje ile ülke şartlarına uygun seçilmiş boğalardan kaliteli sperma üretmeyi amaçlamıştır.

BİTKİSEL ARAŞTIRMA PROJESİ

Halen yurdumuzda kültürü yapılan yaklaşık 115 dolayında bitki türü (DİE kayıtlarına göre) mevcuttur.

Bu proje ile Ülke ihtiyaçlarını karşılamak, Verimliliği artırmak, Doğal kaynakları en verimli şekilde kullanmak ve ürün kalitesini artırmak amaçlanmıştır.

BİTKİSEL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE KORUNMA PROJESİ

Bu proje ile ülkemizin mevcut zengin biyolojik çeşitliliğini korumak için toplama programlarının hazırlanması, toplanan materyalin gen bankalarında ve koleksiyon bahçelerinde ex situ muhafazaya alınması gerekmiştir. Aynı zamanda "Türkiye Bitki Genetik Çeşitliliğinin Yerinde (in situ) Muhafazası Ulusal Planı"nda belirlenmiş ilkeler ve öncelikler çerçevesinde seçilecek "Gen Koruma ve Yönetim Alanları"nda biyolojik çeşitliliğin ve bitki genetik kaynaklarının ekosistem muhafazası anlayışı içerisinde in situ muhafazasına ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte mevcut zengin biyolojik çeşitliliğimizin korunması kadar mevcut durumun izlenmesi, bilgilerin belli periyotlarda güncelleştirilmesi ve bu amaçla bir veri tabanı oluşturulması amaçlanmıştır.

BİTKİSEL MÜCADELE ARAŞTIRMA PROJESİ

Bu proje ile Ülkemizdeki kültür bitkilerinde hastalık, zararlı ve yabancı otlar ile mücadelede, çevre ve insan sağlığının korunması esas alınarak, kimyasallara alternatif metot ve tekniklerin araştırılması ve uygulamaya verilmesi ile; bol, kaliteli ve ilaç kalıntısı bulunmayan güvenilir ürün elde edilmesi hedeflenmektedir.

BİYOĞÜVENLİK ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME PROJESİ

Bu projenin temel gerekçesi Mayıs 2000'de Nairobi'de imzalanarak yürürlüğe giren ve ülkemizin de taraf olduğu "Carthegena Biyogüvenlik Protokolü" nden doğan ülkemiz yükümlülüklerinin yerine getirilmesidir.

Proje kapsamında; Türkiye'de mevcut kapasite geliştirme programlarının ve biyoteknolojinin mevcut durumu, biyogüvenlik ile ilgili mevcut kurumsal, idari, teknik ve hukuki durumların yeterlilik seviyeleri, Ulusal Biyogüvenlik Çerçevesini oluşturan ana unsurlar ve öncelikleri, Biyogüvenlik Protokolü'ne uygun idari sistem ve kurumsal mekanizmaların ana hatları, Bilimsel değerlendirmelerin bölgesel seviyede paylaşımı için mekanizma ve ihtiyaçlar ile Biyogüvenlik Takas Mekanizmasına katılım için ülke ihtiyaçları belirlenmiştir.

BİTKİ GENETİK KAYNAKLARI, BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK, EX-SITU KORUMA PROJESİ

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesine taraf olduğunda Madde 6 ile verilen "Korunma ve Sürdürülebilir Kullanım için Alınacak Genel Tedbirler" ve Madde 9 ile "Ex situ Koruma" maddeleri hükümlerince, genetik kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve ex situ koruma konularında taahhütte bulunmaktadır. Yapılması planlanan tesis ile bu taahhütleri yerine getirilmesi sağlanacaktır. Bu nedenle yeni, modern, işlevsel bir sistemin devreye sokulması gerekli görülmektedir.

Büyük bir bölümü omurgasızlara özellikle de böceklerle (Insecta) ait olmak üzere Türkiye'deki hayvan türleri sayısının, Avrupa Kıtası'nda yaşayanların hemen hemen bir buçuk katı kadar, yani 80.000 civarında olduğu varsayılmaktadır. Mikroorganizmaların tür sayısı için belirli bir tahminin yapılması oldukça güç olmakla birlikte zengin bir çeşitliliğin varlığı bilinen bir gerçektir. Mikroorganizmalar, doğada geniş moleküler ve kimyasal biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Ekosistemdeki jeokimyasal döngüler ve besin zinciri gibi olayların devamlılığında temeli oluştururlar. Genetik manipülasyonlara uygun hücresel özellikleri ve genetik çeşitlilikleri nedeniyle, yeni genetik ürünler üretmeyi hedefleyenler için mikroorganizmalar en uygun canlılar olmuştur. Mikroorganizmaların bu özellikleri ve potansiyellerinin korunması için dünyada birçok kültür toplama merkezleri vardır. Türkiye'de de 5 adet kültür koleksiyonu merkezi bulunmaktadır. Mikrobiyal biyoçeşitliliğin korunması için bu kültür merkezlerinin dünya standartlarına uygun bir şekilde sayılarının artırılması ve stabilitesinin devamlılığının sağlanması gereklidir.

GIDA VE YEM ARAŞTIRMALARI

Gıda ve Yem Sanayinin teknolojik durumunu geliştirmek, sorunlarını gidermek, halkın iyi beslenmesini sağlamak, Geleneksel gıdalarımızın yaşatılmasını, tanıtılmasını ve modern teknolojiden yararlanabilecek bir duruma getirilmesini sağlamak, Gıda ve Yem Sanayine öncülük, danışmanlık yapmak, Yem Normlarına ve Gıda Standartlarına katkıda bulunmak, uygulamadaki Standart ve Normların aksayan yanlarını tespit etmek, yeni bilgi ve metotlar geliştirmek, kalite kriterlerini tespit ederek Gıda ve Yem Maddelerinin kalitesini yükseltmek amaçlanmaktadır.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SULU TARIM ALANLARINDA SULAMA TEKNİĞİ VE MEKANİZASYON PROJESİ

Söz konusu proje, Şanlıurfa'da kurulmuş bulunan Merkezin faaliyetlerinin esasını oluşturacaktır. Ancak, Merkezin yeni olması, bina ve altyapı donanımlarının yetersiz olması gibi hususlar da dikkate alınarak TAGEM'e bağlı olarak çalışan ve bölgeye hizmet götürebilecek durumda olan Araştırma Enstitüleri vasıtasıyla çalışmalar başlatılmıştır. Merkezin tam olarak faaliyete geçmesi ile de tüm faaliyetler Merkeze devredilecektir. Geçiş süresi üç yıl olarak öngörülmüştür. Bu süreçte Merkez tam kapasiteyle çalışabilecek duruma getirilemezse, bu projede görevli diğer enstitülerden yararlanmaya devam edilecektir.

HAYVANCILIK ARAŞTIRMA PROJESİ

Bu projenin amaçları; hayvansal üretimde kendine yeterliliği sağlamak, çiftçi gelirlerini artırmak ve milli ekonomiye katkı sağlamak, hayvansal ürünlerden elde edilen ihracat gelirlerini artırmak, ürün bazında uluslararası rekabet gücünü artırmak, sürdürülebilir sürü sağlığı ve zoonoz riskini azaltmak, damızlık ihtiyacını yurt içi kaynaklardan karşılamak, kanatlı hayvan, arı ve ipekböceği ürünlerinde verimlilik ve kalite artışı sağlamak, hayvansal protein açığını kapatmak, üretimden kaynaklanan çevre kirliliğinin önlenmesine katkı sağlamaktır.

HAYVAN GEN KAYNAKLARI OLUŞTURMA PROJESİ

Yerli ırklar önemli bir eğitim, araştırma ve kültür materyali olduğu halde ülkemizde bu güne kadar yeterince önem verilmemiş, üzerinde yeterli çalışma yapılmamış ve hatta bazı ırklar daha tam olarak

tanımlanmadan kaybedilmiştir. Yürütülen projemiz, öncelikle kaybolma riski taşıyan yerli evcil hayvan ırklarımızın korunması ve tanımlanmasını amaçlamaktadır.

HAYVAN HASTALIK VE ZARARLILARI ARAŞTIRMA PROJESİ

Bu proje ile; sağlıklı ve üstün verimli bir hayvan popülasyonuna sahip olunması, halkın sağlıklı ve yeterli hayvansal gıda tüketiminin sağlanması, yurt içi ve yurt dışı canlı hayvan ve hayvansal ürün ticaretinin geliştirilmesi, hayvan hastalıkları ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi, teşhis, kontrol ve üretimde modern tekniklerin geliştirilmesi, laboratuvar ekipmanı, teşhis kitleri aşı ve ilaç üretiminde dışa bağımlılığın en aza indirilmesi, tarımsal sanayi içinde hayvancılığın olması gereken düzeye getirilmesi ve ülkemizin gelişmiş ülkeler arasında layık olduğu yeri alması amaçlanmıştır.

SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMA PROJESİ

Önemli bir besin kaynağı olan su ürünleri üretimini kalkınma plan ve programlarında belirtilen ilke ve hedefler doğrultusunda artırmayı sağlamak üzere, öncelikle su ürünleri kaynaklarının gerçek durumlarını belirlemek, bunların verim devamlılıklarını muhafaza edecek şekilde üretimde kullanılması ve yetiştiricilik yoluyla ekonomik değere haiz alternatif su ürünlerinin ülke çapında yetiştirilmesi ve yaygınlaştırılması, mevcut stokların tespiti ve izlenmesi, stoklara zarar vermeyecek yeni avlanma yöntemleri araştırılarak istihsalın artırılması, su ürünleri üretiminin düşmesine neden olan hastalık ve zararlı etkenlerinin araştırılması, su ürünleri sektörü ile uğraşan kitlenin sosyo-ekonomik yapısının belirlenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla, Tarımsal Araştırma Master Plan esasları ile AB Balıkçılık Tarama Süreci çerçevesinde önerilen ve yapılması istenen su ürünleri araştırma proje ve faaliyetleri yürütülmekte ve planlanmaktadır.

TARIMSAL COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ VE UZAKTAN ALGILAMA ARAŞTIRMALARI PROJESİ

Bilgi kaynaklarına daha hızlı ulaşarak karar vericilerin daha hızlı hareket etmelerini sağlamak, mükerrer çalışmaları önlemek, yapılan çalışmaların gelecek nesillere güvenli bir şekilde intikalini sağlamak için Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından Araştırma Yönetimi ve Bilgi Sistemleri kurulmuştur. 1997 yılında kullanıcıların hizmetine sunulan projenin amacı; Güçlü bir araştırma yönetim sistemi oluşturarak, araştırma faaliyetlerinin etkinliklerini ve tanıtımını artıracak uygulamaların geliştirilmesi, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması, Milli Tarım veri tabanlarına kaynak sağlayacak bilgi altyapısının oluşturulması, araştırmacıların literatür temini konusunda karşılaştıkları sıkıntıları gidermek ve yeni teknolojileri daha kolay takip edebilmelerini sağlamak olarak belirlenmiştir. Genel Müdürlük, kurulu bulunan elektronik kütüphaneden Bakanlıkta çalışan ortalama 1600 araştırmacı literatür taraması yapmaktadır. Ayrıca 59 Araştırma enstitüsünün elektronik kütüphane modülü aracılığı ile yıllık 3000 civarında literatür talepleri karşılanmaktadır.

TEHDİT ALTINDAKİ BİTKİ TÜRLERİNİN BULUNDUKLARI EKOSİSTEMLERİNDE KORUNMASI VE YÖNETİMİ PROJESİ (LIFE)

Ülkemizde genetik kaynaklardaki kayıplar nedeniyle; nesli tehlikede ve ekonomik değeri yüksek olan gıda, aromatik, tıbbi ve süs bitkisi olan yabani bitkilerin de yerinde korunmalarına ve üretimlerine gerek duyulmaktadır. Ekonomik potansiyeli olan bu yabani bitkilerin in-site (yerinde) korunabilmesi için etkili programların belirlenmesi, uygulanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gereklidir. Bu bağlamda talep edilen bütçeden sağlanacak olan kaynak ile yukarıda belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesi gerekçemizin ana hatlarını oluşturmaktadır.

TÜRKİYE PATENTLİ BÜYÜK EBEVEYN VE EBEVEYN GELİŞTİRME PROJESİ

Türkiye tavukçuluğu damızlık materyal (etçi ve yumurtacı) konusunda tamamen dışa bağımlı bulunmakta ve yurt dışından parent stock materyal getirilerek yurt içinde hibrid sürüler oluşturup et ve yumurta ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır.

Bu proje ile yurt içinde kendi yumurtacı ebeveynlerinizi elde etmek sureti ile dışa bağımlılığın sakıncalarında kurtulmak amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE F₁ HİBRİT SEBZE ÇEŞİTLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE TOHURLUK ÜRETİMİNDE KAMU-ÖZEL SEKTÖR İŞBİRLİĞİ PROJESİ

Ülkemizde sebze türlerinin özellikle F₁ hibrit tohumluklarının üretiminde özel sektörün büyük ağırlığı vardır ve üretimde olan çeşitlerin çoğu dış kaynaklı çeşitlerdir. Genetik yapıları nedeniyle hibritlerin verim, kalite ve diğer özelliklerden dolayı standart çeşitlere göre çok üstün olmaları, tohumluklarının her yıl yenilenme mecburiyetleri, ebeveyn tohumluklarının kontrol altında tutulabilmesi, daha fazla alt yapı ve teknoloji gerektirmeleri, tohumluk üretiminin daha zahmetli olması, bunlara karşılık da karlılığın

yüksek olması gibi nedenlerle bu ürünlerin tohumculuğunda özel sektör aktif rol almaktadır. Kamu, mevcut yapısı nedeniyle bu sahada fazla etkili olamamaktadır. Bu proje sonunda yerli tohum üretimimizin Pazar payının % 30'lara çıkarılması hedeflenmiştir.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA PROJESİ

Kaynakları etkin kullanmanın yolu mevcut kullanımı bilmek ve darboğazları ortaya koyup çözüm üretmekle mümkündür.

Tarım alanlarının verimliliklerinin sürdürülebilirlikleri için toprak alanlarının özelliklerinin en iyi şekilde tanımlanması gereklidir. Bu tanımlamayı sağlamak toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin belirlenmesi ile mümkündür. Özelliklerin ortaya konması ile toprak kaynaklarının veri tabanı oluşturulacak ve her türlü uygulamaya gerekli verileri sağlayacaktır.

Bu nedenle risk altındaki tarım alanlarında kirliliğin ortaya konması ve izlenmesi ile gerekli tedbirlerin alınması sağlanacaktır.

Toprak ve su analizlerinde kalitenin artırılması ve laboratuvarlarda standartlaşmanın sağlanması, ulusal ve uluslararası standardizasyonu sağlayacak ve verilerin kabul edilebilirliğini arttıracaktır.

Yine biyodizel, güneş ve rüzgâr enerjisi, organik atık ve benzeri gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaşması, enerji ve dolayısıyla üretim maliyetlerini minimize edecektir. Uygun tarımsal ekipman ve toprak işleme teknikleri toprakta nem korunumunu sağlamakla karlılığı artıracak, toprak ve su muhafazasını sağlayacaktır.

ÜLKESEL GIDA VE YEM ARAŞTIRMALARI

Gıda ve Yem Sanayiinin teknolojik durumunu geliştirmek, sorunlarını gidermek, halkın iyi beslenmesini sağlamak, Geleneksel gıdalarımızın yaşatılmasını, tanıtılmasını ve modern teknoloji'den yararlanabilecek bir duruma getirilmesini sağlamak, Gıda ve Yem Sanayiine öncülük, danışmanlık yapmak, Yem Normlarına ve Gıda Standartlarına katkıda bulunmak, uygulamadaki Standart ve Normların aksayan yanlarını tespit etmek, yeni bilgi ve metotlar geliştirmek, kalite kriterlerini tespit ederek Gıda ve Yem Maddelerinin kalitesini yükseltmek amaçlanmaktadır.

ÜLKESEL SÜNE PROJESİ

Buğdayın en önemli zararlısı olan süne, hububat üretimini kalite ve kantite yönünden olumsuz yönden etkilemekte ve zararlı ile mücadele yapılmadığı zaman %100 ürün kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle ülkemizin kaliteli buğday ihtiyacı artmakta ve bu açığı ithalat yolu ile gidermektedir.

Yapılacak çalışmalar sonucunda süne ile ilgili başarılı bir mücadelenin yanında, çevre kirlenmesi önlenecek, doğal fauna korunacak, üreticinin geliri artırılmış olacak,

4. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

- ☒ Özel Sektör
- ☒ Kamu Kurumları
- ☒ Üniversiteler
- ☒ Sivil Toplum Kuruluşları
- Diğer (Belirtiniz)

5. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

- ☒ Proje desteği
- ☒ Altyapı yatırımı
- Burs
- Diğer (Açıklayınız).

6. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

- Hibe
- Kredi
- ☒ Diğer (Genel Bütçe, TÜBİTAK, Özel Sektör, Dış Kaynak, Bakanlık Ar-Ge, Transfer)

7. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:
Programın Yürürlüğe Giriş Tarihleri:

1982 yılı Bitkisel Araştırma Projesi
2001 yılı Anadolu Alacası Geliştirme Projesi
1983 yılı Hayvancılık Araştırma Projesi
1984 yılı Bitkisel Mücadele Araştırma Projesi
1982 yılı Su Ürünleri Araştırma Projesi
2007 yılı Bitki Genetik Kaynakları, Biyolojik Çeşitlilik, Ex-Situ Koruma Projesi
2006 yılı Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Projesi
1999 yılı Güneydoğu Anadolu Bölgesi Sulu Tarım Alanlarında Sulama Tekniği ve Mekanizasyon Eğitim Projesi
2004 yılı Ülkesel Süne Projesi
2004 yılı Türkiye F1 Hibrit Sebze Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Tohumluk Üretiminde Kamu – Özel Sektör İşbirliği Projesi
2001 yılı Türkiye Patentli Büyük Ebeveyn ve Ebeveyn Geliştirme Projesi
1987 yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları Araştırma Projesi
2000 yılı Tarımsal Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Araştırma Projesi
2001 yılı Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Bulundukları Ekosistemlerinde Korunması ve Yönetimi Projesi
2001 yılı Biyogüvenlik Araştırma - Geliştirme Projesi
2007 yılı Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Projesi
2001 yılı Bitkisel Biyolojik Çeşitlilik ve Korunması Projesi
2004 yılı Gıda ve Yem Araştırmaları Projesi

8. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

TÜBİTAK≈7,6
Özel Sektör≈2,2
Dış Kaynak≈1,5
Bakanlık Ar-Ge≈ 1,3
Transfer≈7,2

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000	2 010 200		
2001	6 194 000		
2002	9 215 000		
2003	11 565 000		
2004	12 716 000		
2005	13 440 000		
2006	15 715 250		
2007	17 122 900	10 500 000	
2008 (tahmini)	35.267.000	5 100 000	

10. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000			1050	134
2001			1040	86
2002			990	161
2003			850	172
2004			580	164
2005			641	136
2006			560	106
2007			681	158
2008 (tahmini)			498	195

11. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

X Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.:

Enstitü Araştırma Komitesi (EAK):

Enstitü araştırma komite başkanı müdür ya da müdürün görevlendireceği müdür yardımcısından, Üyeler ise enstitüde çalışan araştırmacılardan oluşur, Belirlenen stratejiler ve plan doğrultusunda, hazırlanan yeni teklif, devam eden ve sonuçlanan projeleri değerlendirir..

Program Değerlendirme Çalışma Grupları:

Üyeleri çeşitli kamu kurumları temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri çiftçiler ve birlik temsilcilerinden oluşur. .

Aksine bir karar olmadıkça yılda bir kere toplanır, toplantı tarihi ve yeri TAGEM tarafından belirlenir, toplantı belgeleri katılımcılara toplantıdan önce ilgili daire başkanlığınca gönderilir, bu işle ilgili harcamalar TAGEM bütçesinden karşılanır, toplantı sekreteryası, ilgili daire başkanlığı tarafından yürütülür ve nihai kararlar TAGEM'e iletilir, karar oyu gerektiğinde, kararlar mevcut katılımcıların oy çokluğu ile alınır, Grup kararları, Bilim Kurul'ları için tavsiye niteliğindedir.

X Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Bilim Kurulları (BK) :

Tarımsal araştırma projeleri altı bilim kurulu tarafından değerlendirilir.

Bunlar:

Tarla Bitkileri Bilim Kurulu
Bahçe Bitkileri, Bilim Kurulu
Hayvancılık Bilim Kurulu
Su Ürünleri Bilim Kurulu
Gıda Bilim Kurulu
Doğal Kaynaklardan Bilim Kurulu

Bilim Kurulu üyeleri, Genel Müdürlüğün teklifi ve Makam'ın onayı ile görevlendirilir, BK aksine bir karar olmadıkça, yılda en az iki kez, 2/3 çoğunlukla toplanır, kararlar salt çoğunlukla alınır,

Proje teklifleri, ilgili dairelerce değerlendirildikten sonra, belirlenen formatta BK'ya sunulur. BK toplantılarının sekretaryası, sorumlu daire başkanlıkları tarafından yürütülür ve değerlendirilen proje kararları ilgili daire başkanlıklarına gönderilir.

BK toplantı proje kararları, ilgili kuruluşlara Araştırma Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından gönderilir.

Toplantı tarihi ve yeri, BK Başkanının önerisiyle Genel Müdürlükçe belirlenir, ilk değerlendirme sonucunda, yeterli puanı alamayan projelerin liderleri gereğinde BK'ya davet edilerek, projesini savunması istenir. Bu durumdaki projelerle ilgili karar, BK tarafından kesinleştirilir,

Gerek duyulan konularda, ilgili uzmanların BK'ya katılımı sağlanır, bu uzmanların oy hakkı yoktur, BK'da yapılan çalışmalara ilişkin doküman arşivleri ilgili dairelerce tutulur, BK görevlerinin yapılması için gerekli bütün ihtiyaçlar ve malzemeler TAGEM'ce ilgili bütçe kaynakları kullanılarak temin edilir,

BK toplantılarıyla ilgili giderler, TAGEM'e tahsis edilen Proje bütçesi kaynaklarından karşılanır,

X Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Danışman/ Raportör

BK' da değerlendirilen yeni teklif projeler gerek görüldüğünde raportör veya danışmana gönderilir. Genellikle Üniversite öğretim üyesinden oluşur.

.....Diğer. Açıklayınız.

12. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaça Açıklayınız:

X Gelişme Raporu ile İzleme:

Proje yürütücüleri 6 aylık dönemler halinde yılda iki kez rapor hazırlanır. Bu raporlar ilgili daire başkanlığının görüşü ile bilim kurullarında değerlendirilir.

X Sonuç Raporu ile İzleme:

Program değerlendirme ve bilim kurullarında değerlendirilir. Yayınlanıp yayınlanmamasına karar verilir.

X Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme:

Proje iş takvimine göre yılda en az bir kez proje izleme komitesince yerinde izleme yapılır. İzleme komitesi ilgili daire başkanlığı ve BK üyelerinden oluşur.

.....Diğer (Belirtiniz)

13. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

2006 yılından itibaren her programla ilgili sosyo- ekonomik çalışmalar başlatılmıştır.

14. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

Mastır Plan Uygulama kılavuzu:

<http://www.tagem.gov.tr/YAYINLAR/mastirplan2.zip>

<http://www.tagem.gov.tr/YAYINLAR/ars-yonetim2.zip>

Enerji Verimliliği, Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Destekleri

1. Kurumun Adı: TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI (TTGV)

2. Programın Amacını Belirtiniz:

Çevre Teknolojileri Desteği; Öncelikle ihracat potansiyeli yüksek iş kollarında faaliyet gösteren firmaların ihracat potansiyeli ile rekabet gücünü artırmak, çevreye zararı en aza indirmek amacıyla üretim süreçlerinde minimum kaynak tüketimi ve minimum atık üretimi prensibine dayalı temiz üretim projelerinin uzun vadeli - geri dönüşlü olarak desteklenmesi hedeflenmektedir.

Enerji Verimliliği Desteği; Enerji verimliliği yatırımları önündeki finansal engellerin aşılması ve yatırımların teşvik edilmesi, sanayide oldukça yüksek olan enerji yoğunluğunun ve enerji maliyetlerinin düşürülmesi, sanayicinin, enerji etütleri dahil olmak üzere, enerji verimliliğine yönelik uygulama ve yatırım projelerinin uzun vadeli geri dönüşlü olarak uygun şartlarda desteklenmesi hedeflenmektedir.

Yenilenebilir Enerji Desteği; Yenilenebilir kaynaklardan (rüzgar, güneş, biyokütle, hidrolik, jeotermal) enerji üretimi ve yeni alanlarda kullanımı hedefleri doğrultusunda, özel sektörün yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi ve kullanımı ile ilgili yatırım projelerinin uzun vadeli geri dönüşlü olarak desteklenmesi hedeflenmektedir.

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

..X..Özel Sektör

.....Kamu Kurumları

.....Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

..X..Proje desteği

..X..Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

.....Hibe

.. X..Kredi

.....Diğer (Açıklayınız):

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

Ağustos 2006

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Program kapsamında proje desteğinin fonlaması %100'ü TTGV'nin kendi özkaynaklarından karşılanmaktadır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (ABD \$)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000	-	-	-
2001	-	-	-
2002	-	-	-
2003	-	-	-
2004	-	-	-
2005	-	-	-
2006	-	-	-
2007	574.137	-	574.137
2008 (tahmini)	1.000.000	-	1.000.000

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	-	-	-	-
2001	-	-	-	-
2002	-	-	-	-
2003	-	-	-	-
2004	-	-	-	-
2005	-	-	-	-
2006	5	1	-	-
2007	4	1	2	1
2008 (tahmini)	8	6	5	2

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Önbaşvuruda bulunan projelerin kurum içinde bulunan uzmanlar tarafından Çevre ve Yenilik kriterleri göz önünde bulundurularak ön değerlendirilmesi yapılır, firma yerinde ziyaret edilerek işletme ve firma yapısı hakkında da fikir edinilir. Çevre ve Yenilik açısından başlıca kriterleri sağlamayan projeler ön değerlendirme esnasında elenir.

Bir sonraki aşamada ise Alan Komitesi Üyeleri olarak ifade edilen proje konusu ile ilgili 3 Uzmardan oluşan (Akademisyen ve Kamu/Özel Sektör Temsilcileri) değerlendiriciler firmayı ayrı ayrı ziyaret ederek, Proje Değerlendirme Raporlarını TTGV'ye iletir. Bu değerlendirme sonrasında da TTGV Yönetim Kurulu tarafından proje destek kararları oluşturulur.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Gelişme Raporu ile İzleme

..X..Sonuç Raporu ile İzleme

..X..Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

Proje izleme süreci, TTGV Proje Sorumlusu'nun yanı sıra Vakıf tarafından atanan bir dış uzman olan Proje İzleyicisi tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Proje İzleyicisi proje kapsamındaki gelişmeleri görmek ve TTGV'ye raporlamak amacıyla iki ayda bir olmak üzere proje sahibi firmayı yerinde ziyaret eder. Proje süresince firmalardan, Aylık Harcama Dosyaları ile birlikte projenin ilerlemesi hakkında bilgi notları da talep edilmektedir. Ayrıca, destek sözleşmesinde de belirtilen belirli aralıklarla Gelişme Raporları belirli formatlarda firmalardan sağlanmaktadır. Proje bitimini takiben 2 ay içinde ise Sonuç Raporunun firmalar tarafından sağlanması zorunludur.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Ağustos 2006'dan bu yana yürütülen Program'ın sosyo-ekonomik etkilerine yönelik bir çalışmaya şu aşamada başlanmamıştır.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

<http://www.ttgv.org.tr/page.php?id=35>

Endüstriyel Teknoloji Projesi (ETP) Destekleri

1. Kurumun Adı: TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI

2. Programın Amacını Belirtiniz:

Program 4 Kurumun (TÜBİTAK MAM, UME, TPE ve TTGV) faaliyetlerini içeren bir yapıda tasarlanmış, çeşitli iş paketlerinden oluşmaktadır. TTGV'nin yürütmüş olduğu iş paketlerinden en önde geleni geri ödemeli Ar-Ge Proje Desteği olmuştur. Bu anlamda desteğin amacı şu şekilde verilmiştir :

"Ticari değeri olan yeni ürün oluşturulmasına veya mevcut ürünlerin rekabet gücünün yükseltilmesine ya da bu amaçla üretim yöntemi, sistemi ve tekniklerinin araştırılmasına ve geliştirilmesine yönelik Ar-Ge projeleri için geri ödeme koşuluyla sermaye desteği sağlamak"

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒..Özel Sektör

.....Kamu Kurumları

.....Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒..Proje desteği

.....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

.....Hibe

☒..Kredi

.....Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

17 Haziran 1999

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Program kapsamında proje desteğinin fonlaması %75'i Hazine Müsteşarlığı kanalıyla Dünya Bankası fonlarından, %25'i ise TTGV'nin kendi özkaynaklarından karşılanmıştır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları (HM/DB)	Toplam
2000	615.357	1.846.071	2.461.428
2001	1.526.251	4.578.753	6.105.004
2002	1.589.198	4.767.593	6.356.790
2003	3.062.469	9.187.406	12.249.875
2004	3.550.204	10.650.612	14.200.816
2005*	5.926.088	5.948.431	11.874.519
2006*	2.995.857	-	2.995.857
2007*	70.350	-	70.350
2008	-	-	-

*Tahsis edilen fon sınırının üzerine geçilmesinden ötürü, 2005 yılı ortasından 2007 yılı başına kadar devam eden projelere kullandırım %100 TTGV'nin kendi öz kaynaklarından yapılmıştır.

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	126	40	40	-
2001	121	29	54	16
2002	133	47	78	24
2003	152	60	106	36
2004*	69	61	131	48
2005	-	4	96	58
2006	-	-	75	51
2007	-	-	8	8
2008 (tahmini)	-	-	-	-

*2005 yılı içerisinde sadece ETP kapsamında kabul edilen başvuru sayısı 69 olup (diğer başvurular DTM kaynaklı fona başvuru olarak alınmıştır), geçmiş yıldan değerlendirmesi devam etmiş ve 2004 yılında desteklenmesine karar verilen proje sayısı miktarı 61'dir.

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

...X...Proje Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Önbaşvuruda bulunan projelerin kurum içinde bulunan uzmanlar tarafından Ar-Ge ve Yenilik kriterleri göz önünde bulundurularak ön değerlendirmesi yapılır, firma yerinde ziyaret edilerek işletme ve firma yapısı hakkında da fikir edinilir. Ar-Ge ve Yenilik açısından başlıca kriterleri sağlamayan projeler ön değerlendirme esnasında elenir.

Bir sonraki aşamada ise Alan Komitesi Üyeleri olarak ifade edilen proje konusu ile ilgili 3 Uzmardan oluşan (2 Akademisyen-1 Kamu/Özel Sektör Temsilcisi) değerlendiriciler firmayı ayrı ayrı ziyaret ederek, Proje Değerlendirme Raporlarını TTGV'ye iletir. Bu değerlendirme sonrasında da TTGV Yönetim Kurulu tarafından proje destek kararları oluşturulur.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Gelişme Raporu ile İzleme

..X..Sonuç Raporu ile İzleme

..X..Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

Proje izleme süreci, TTGV Proje Sorumlusu'nun yanı sıra Vakıf tarafından atanan bir dış uzman olan Proje İzleyicisi tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Proje İzleyicisi proje kapsamındaki gelişmeleri görmek ve TTGV'ye raporlamak amacıyla iki ayda bir olmak üzere proje sahibi firmayı yerinde ziyaret eder. Proje süresince firmalardan, Aylık Harcama Dosyaları ile birlikte projenin aylık gidişatı hakkında bilgi notları da talep edilmektedir. Ayrıca, destek sözleşmesinde de belirtilen belirli aralıklarla Gelişme Raporları belirli formatlarda firmalardan sağlanmaktadır. Proje bitimini takiben 2 ay içinde ise Sonuç Raporunun firmalar tarafından sağlanması zorunludur.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

TTGV'nin Dünya Bankası kaynaklarıyla yürütmüş olduğu ETP kapsamında Ekonomik Etki Analizi çalışmaları planlanmış ve uygulanmıştır. 2000-2006 yılları arasında üç aşamalı olarak gerçekleştirilen Etki Değerlendirme Çalışmaları, Programın başında ortasında ve sonunda olmak üzere uygulanmış, analizler daha çok üretim, verimlilik, ihracat, istihdam, yenilikçilik, gibi global ekonomik/teknolojik göstergelere odaklanmış, sosyal etki tarafına ağırlık verilmemiştir.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

4495 no'lu Hazine Müsteşarlığı ile Dünya Bankası arasında imzalanan İkras Anlaşması

<http://www.worldbank.org.tr/external/projects/main?pagePK=64283627&piPK=73230&theSitePK=361712&menuPK=361747&Projectid=P009073>

Teknoloji Geliştirme Projeleri (TGP) Desteği

1. Kurumun Adı: TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI

2. Programın Amacını Belirtiniz:

"Ticari değeri olan yeni ürün oluşturulmasına veya mevcut ürünlerin rekabet gücünün yükseltilmesine ya da bu amaçla üretim yöntemi, sistemi ve tekniklerinin araştırılmasına ve geliştirilmesine yönelik Ar-Ge projeleri için geri ödeme koşuluyla sermaye desteği sağlamak"

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

..X..Özel Sektör

.....Kamu Kurumları

.....Üniversiteler

.....Sivil Toplum Kuruluşları

.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

..X..Proje desteği

.....Altyapı yatırımı

.....Burs

.....Diğer (Açıklayınız).

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

.....Hibe

..X..Kredi

.....Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

17 Haziran 2005

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Program kapsamında proje desteğinin fonlaması %75'i DTM (DFİF) kaynaklarından, %25'i ise TTGV'nin kendi özkaynaklarından karşılanmaktadır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (Cari YTL)		
	Kurumunuz	Diğer Fon Kaynakları (DTM)	Toplam
2000	-	-	-
2001	-	-	-
2002	-	-	-

2003	-	-	-
2004	-	-	-
2005	-	-	-
2006	3.587.979	10.763.938	14.351.917
2007	3.772.965	11.318.894	15.091.858
2008 (tahmini)	4.575.960	13.727.878	18.303.836

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000	-	-	-	-
2001	-	-	-	-
2002	-	-	-	-
2003	-	-	-	-
2004*	160	-	-	-
2005	132	19	19	-
2006	128	96	115	40
2007	145	82	157	72
2008 (tahmini)	200	100	185	85

**2004 yılında DTM ile TTGV arasında Protokol'ün revizyonu sırasında proje değerlendirme çalışmaları devam etmiş, ancak firmalarla destek sözleşmeleri imzalanamamıştır. Yeni Protokol 17 Haziran 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.*

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

...X..Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Önbaşvuruda bulunan projelerin kurum içinde bulunan uzmanlar tarafından Ar-Ge ve Yenilik kriterleri göz önünde bulundurularak ön değerlendirmesi yapılır, firma yerinde ziyaret edilerek işletme ve firma yapısı hakkında da fikir edinilir. Ar-Ge ve Yenilik açısından başlıca kriterleri sağlamayan projeler ön değerlendirme esnasında elenir.

Bir sonraki aşamada ise Alan Komitesi Üyeleri olarak ifade edilen proje konusu ile ilgili 3 Uzmardan oluşan (2 Akademisyen-1 Kamu/Özel Sektör Temsilcisi) değerlendiriciler firmayı ayrı ayrı ziyaret ederek, Proje Değerlendirme Raporlarını TTGV'ye iletir. Bu değerlendirme sonrasında da TTGV Yönetim Kurulu tarafından proje destek kararları oluşturulur.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Gelişme Raporu ile İzleme

..X..Sonuç Raporu ile İzleme

..X..Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

Proje izleme süreci, TTGV Proje Sorumlusu'nun yanı sıra Vakıf tarafından atanan bir dış uzman olan Proje İzleyicisi tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Proje İzleyicisi proje kapsamındaki gelişmeleri görmek ve TTGV'ye raporlamak amacıyla iki ayda bir olmak üzere proje sahibi firmayı yerinde ziyaret eder. Proje süresince firmalardan, Aylık Harcama Dosyaları ile birlikte projenin aylık gidişatı hakkında bilgi notları da talep edilmektedir. Ayrıca, destek sözleşmesinde de belirtilen belirli aralıklarla Gelişme Raporları belirli formatlarda firmalardan sağlanmaktadır. Proje bitimini takiben 2 ay içinde ise Sonuç Raporunun firmalar tarafından sağlanması zorunludur.

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

2006 yılından bu yana etkin bir şekilde yürütülen Program'ın sosyo-ekonomik etkilerine yönelik bir çalışmaya şu aşamada başlanmamış, ancak gelecek yıllarda biten projelerin etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmesi öngörülmüştür.

TTGV'nin Dünya Bankası kaynaklarıyla yürütmüş olduğu Programların (TGP ve ETP) Etki Değerlendirme Çalışmaları (2000-2006) periyodik olarak yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

98/10 Sayılı Tebliğ

www.dtm.gov.tr/dtmadmin/upload/IHR/DevletYardimlariDb/devyardnot.doc

http://www.alomaliye.com/ekim_06/98_10_arage.htm

http://www.rnd.gen.tr/NEWS_IMG/5_2_sanayiarage_tebliğ.pdf

Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin (OTİM) Giderilmesi Projesi Destekleri

1. Kurumun Adı: TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI

2. Programın Amacını Belirtiniz:

Programın amacı Türkiye'de OTİM'lerin kullanıldığı tüm sektörlerde (Soğutma, Havalandırma, Köpük, Çözücü, Aerosol, Yangın Söndürme ve Tarım) OTİM kullanımını ve dolayısıyla OTİM ithalatının minimize edilmesidir. Bu kapsamda başta KOBİler olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşlarda gerekli teknoloji ve ekipman dönüşümlerine yönelik projeler Montreal Protokolü fonu çerçevesinde desteklenmiştir.

3. Programdan Faydalanan Kesimleri, İlgili İfadenin Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒..Özel Sektör

☐...Kamu Kurumları

☐.....Üniversiteler

☐X..Sivil Toplum Kuruluşları

☐.....Diğer (Belirtiniz)

4. Program Çerçevesinde Verilen Destek Kapsamını İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☒..X..Proje desteği

☐..X..Altyapı yatırımı

☐.....Burs

☐..X..Diğer (Açıklayınız): Farkındalık yaratma, kurumsal kapasite geliştirme, eğitim, vb.

5. Program Kapsamında Verilen Desteklerin Türünü İlgili Seçeneğin/Seçeneklerin Başına X İşareti Koyarak Belirtiniz:

☐. X..Hibe

☒..X..Kredi

☐.....Diğer (Açıklayınız).

6. Programın Yürürlüğe Giriş Tarihini Belirtiniz:

24 Ocak 1994 (021934 no'lu hibe)

6 Kasım 1995 (021942 no'lu hibe)

7. Programa Fon Sağlayan Başka Kurum ve Kuruluşlar var mı? Varsa İsimlerini ve Sağladıkları Fonların Program Bütçesine Oranını Belirtiniz:

Program kapsamında proje destekleri esas olarak Montreal Protokolü fonundan Hazine Müsteşarlığı aracılığıyla sağlanmıştır. Fondan yararlanan kurum ve kuruluşlar projeler bazında değişen oran ve miktarlarda katkı sağlamışlardır.

8. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Verilen Destek Tutarını Belirtiniz:

Yıl	Destek Tutarı (ABD \$)		
	Kurumunuz*	Diğer Fon Kaynakları	Toplam
2000**	14.145.944,60		14.145.944,60
2001	1.074.860,88		1.074.860,88
2002	4.127.657,45		4.127.657,45
2003	1.952.154,22		1.952.154,22
2004	671.585,92		671.585,92
2005	372.866,65		372.866,65
2006	504.185,77		504.185,77
2007	436.303,00		436.303,00
2008	1.814.441,51		1.814.441,51
Toplam	25.100.000,00		25.100.000,00

* Kurumumuz aracılığıyla aktarılan Montreal Protokolü Fonu

** 1994 yılından itibaren

9. Yıllar İtibarıyla Program Kapsamında Yapılan Proje Başvuru Sayısını, O Yıl Destek Kararı Verilen, Yürürlükte Olan ve Sonuçlanan Proje Sayılarını Belirtiniz:

Yıl	Proje Sayıları			
	Başvuru Sayısı	Destek Kararı Verilen	Yürürlükteki Proje Sayısı	Sonuçlanan Proje Sayısı
2000*				
2001				
2002				
2003				
2004				
2005				
2006				
2007				
2008 (tahmini)				
Toplam	180	170	0	170

*1994 yılından itibaren

10. Program Kapsamında Gelen Başvurular Hangi Yöntemle Değerlendiriliyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olanını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Projeye Özgü Olarak Oluşturulan Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

Teknoloji ve ekipman dönüşümleri için gelen proje başvuruları, öncelikle TTGV'deki uzman ekip tarafından değerlendirilmiştir. Sonrasında Montreal Protokolü tarafından belirlenen kriterler çerçevesindeki teknik değerlendirme, uluslararası danışmanlar ve ilgili diğer uzmanlar (özel sektör/ üniversite) tarafından gerçekleştirilmiştir. Dünya Bankası yetkililerinin onaylarının alınmasını takiben destekleme sürecine başlanmıştır.

.....Üyeleri Projeye Göre Değişmeyen, Belli Bir Alandaki Dış Uzman Grubu Tarafından Değerlendiriliyor. Açıklayınız.

.....Kurum Dışından Görüş Alınarak veya Alınmayarak Uzmanları Tarafından Değerlendiriliyor.
Açıklayınız.

.....Diğer. Açıklayınız.

11. Program Kapsamında Desteklenen Projeler Hangi Yöntemle İzleniyor? Aşağıda Verilen Seçeneklerden En Uygun Olan(lar)ını Önüne X İşareti Koyarak Belirtiniz ve Söz Konusu Yöntemin Kurumunuzda Nasıl Uygulandığını Kısaca Açıklayınız:

..X..Gelişme Raporu ile İzleme

..X..Sonuç Raporu ile İzleme

..X..Proje Süresi İçinde Yerinde Ziyaret ile İzleme

....Diğer (Belirtiniz)

12. Program Kapsamında Sonuçlanan Projelerin Sosyo-Ekonomik Etkilerini Belirlemeye Yönelik Çalışmalar Yapılıyor mu? Açıklayınız.

Projenin çıktı ve sonuçları Montreal Protokolü Fonu kriterleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Buna göre öne çıkan etkiler aşağıda özetlenmektedir:

- OTİM kullanımına getirilen sınırlamalar yasal çerçevede düzenlenmiştir.
- Birinci öncelikli OTİM kullanımı, zorunlu alanlar dışında tamamen sıfırlanmıştır.
- 170 firma ve kuruluş OTİM alternatifi malzeme ve teknolojilere dönüşüm sağlamıştır.
- Özellikle Türkiye'de OTİM kullanılmadan üretilen soğutucuların yurtdışına ihracatı ile uluslararası ticarete önemli başarılar elde edilmiştir.
- OTİM ithalatlarının izlenmesi, lisanslandırılması ve sınırlandırılmasına yönelik bir system kurulmuştur.
- Proje kapsamında kullanılan 25 milyon \$'lık fonun yaklaşık %30'u ile bir döner sermaye oluşturulmuş, benzer kapsamdaki projelerin desteklenmesine devam edilebilmektedir.

13. Destek Programına İlişkin Mevzuatı ve Varsa Mevzuata Elektronik Olarak Erişilebilecek Adres(ler)i Belirtiniz:

Ek – 4

TÜBİTAK Enstitüleri Tarafından Yürütülmüş veya TÜBİTAK Tarafından Desteklenmiş Projelere Örnekler

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
RAPIT SOFCs Marie Curie Projesi : "Reducing Air Pollution in Turkey using Solid Oxide Fuel Cells"(Kati Yakıt Pilleri kullanımı sayesinde Türkiye'de Hava Kirliliğinin Azaltılması) - MTKI-CT-2005 – 029594	AB (6. ÇP)
	Proje Başlama Tarihi
	10.01.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	09.01.2008
	Proje Süresi
	2 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	Uludağ Üniv., Birmingham Üniv., ADELAN, TÜBİTAK-BUTAL.
	Müşteri Kurum(lar)
	Marie Curie Action
Projenin Amacı	
Proje kapsamında SOFC konusunda çekirdek bir araştırma grubunun oluşturulması, Teknoloji Transferi vasıtasıyla düzenlenecek eğitim ve çalıştaylarda temiz enerji üretimi ile ilgili temel konularda veri tabanı oluşturulması ve topluma temiz enerji opsiyonlarının tanıtılması SOFC teknolojilerinin zamanla ülke geneline yaygınlaştırılması suretiyle çevre emisyonlarının ve enerji kaynaklı hava kirliliğinin temiz enerji teknolojileri ile azaltılması amacıyla, AB Çerçeve Programları kapsamında 10 Ocak 2006- 09 Ocak 2008 tarihlerinde yürütülen € 226.960.63 toplam bütçeli Marie Curie RAPIT SOFCs MTKI-CT-2005 – 029594 nolu proje, Birmingham Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi işbirliğiyle TUBİTAK BUTAL'da gerçekleştirilmiştir. Nihai proje gerçekleştirme bütçesi 209.669,89 Euro'dur.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Bu projenin uygulanmasıyla, SOFC konusunda çekirdek bir araştırma grubunun oluşturulması ve Türkiye'nin batısındaki seri üretimlerde uygulanacak inovasyon teknikleriyle SOFC alanında ticari anlamda gelişme sağlanabilmesi, ayrıca, SOFC teknolojilerinin zamanla ülke geneline yaygınlaştırılması suretiyle, ekonomik ve çevresel katkı sağlanması.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Diyanet İşleri Başkanlığı Taşra Teşkilatı Stratejik Yönetim Çalışma Programları	T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı
	Proje Başlama Tarihi
	01.02.2008
	Proje Bitiş Tarihi
	30.06.2008
	Proje Süresi
	5 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK-TÜSSİDE
	Müşteri Kurum(lar)
	Diyanet İşleri Başkanlığı
Projenin Amacı	
Modern yönetim yaklaşımı olan stratejik yönetim modelinin Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında kurgulanması, uygulanması ve bunun süreklilik kazanması gerekmektedir. Bu bağlamda; ülke genelinde tüm taşra yöneticilerinin uygulamalı çalışmalar ile stratejik yönetim konusunda donanım kazanması amaçlanmıştır. Bu amaçla gerçekleştirilecek proje ile organizasyonel yapısı, yönetim yaklaşımı ve iş süreçlerine yenilik getirilmesi ve taşra teşkilatının bütününe kapsamı sağlanacaktır.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Sistem Tasarımı: Stratejik yönetimi sistemi yaygınlaştırılması - Hizmet Kalitesi veya Standardını Yükseltme: Yeni yönetim yaklaşımları ile vatandaş odaklı hizmet anlayışı ile sunulan hizmetin kalitesi artırılması - Yöntem Geliştirme: Kurulması planlanan sistemler kendi içlerinde uygun yöntem geliştirme çalışmalarını - Araştırma-Geliştirme (Kurum dışı): Örnek kurumlar (benzer yapıda veya hizmet alanında) çalışmalar araştırılacak ve projeye katkı sağlayacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Fırçasız DC Servo Motor Geliştirilmesi Projesi	ASELSAN A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	15.08.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	30.06.2008
	Proje Süresi
	21 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK-UZAY
	Müşteri Kurum(lar)
	ASELSAN A.Ş.
Projenin Amacı	
Bu projenin amacı, şimdiye kadar yapılan çalışmalardaki bilgi birikimini kullanarak, ASELSAN A.Ş. için kalıcı mıknatıslı servo motor tasarımı yapmak, prototipini üreterek laboratuvarında ve kullanım yerinde testlerini gerçekleştirmektir.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Projede kapsamında: - Güncel motor teknolojisi ve tasarım teknolojileri incelenecektir. - Gereken simulasyon ortamı geliştirilecek ve sonuçları testlerle karşılaştırılarak benzetim güvenilir hale getirilecektir. - Benzetim yazılımı ile geliştirme ve tasarım çalışmaları yapılacaktır. - Alternatif topolojiler gözden geçirilerek özellikle tank tureti otomasyonunda kullanılabilecek teknoloji önerileri geliştirilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
BURSARAY Hafif Raylı Taşıma Reaktif Güç Kompanzasyonu Sistemi Projesi	BURULAŞ AŞ.
	Proje Başlama Tarihi
	14.12.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	14.06.2008
	Proje Süresi
	6 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - UZAY
	Müşteri Kurum(lar)
	BURULAŞ AŞ.
Projenin Amacı	
BURSARAY Hafif Raylı Taşıma Sistemi'nin II. Etap şebekesinin güç kalitesinin düzeltilmesi ve şönt kompanzasyon sistemleri kurulması	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Bu alanda getirilen yönetmeliklere uygun sistemler geliştirilerek ceza koşullarının ortadan kaldırılması ve enerji verimliliği sağlanacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Kayseri Raylı Taşıma Reaktif Güç Kompanzasyonu Sistemi Projesi	SIEMENS Ulaşım A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	13.12.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	12.06.2008
	Proje Süresi
	6 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - UZAY
	Müşteri Kurum(lar)
	SIEMENS Ulaşım A.Ş.
Projenin Amacı	
Devreye alındıktan sonra güç çarpanı kapasitif bölgede kalacak olan Kayseri Raylı Taşıma Orta Gerilim (OG 34,5 kV) fiderlerinin güç çarpanlarını belli sınırlarda yükselterek, normal çalışma koşullarında 2008 yılı başında yürürlüğe girecek olan yönetmeliğe göre şebekenin güç kalitesini düzeltecek şönt kompanzasyon sistemleri kurmak.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
İşletmenin ceza ödeme durumunda kalmaması sağlanacak, enerji verimliliği ile ekonomik katkı sağlanacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Ford Otosan Hibrid Elektrikli Araç Kontrol Ünitesi Tasarımı ve Prototip Üretimi	Ford Otosan A.Ş.
 	Proje Başlama Tarihi
	13.12.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	02.05.2008
	Proje Süresi
	1,5 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Enerji Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Ford Otosan A.Ş.
Projenin Amacı	
Hibrid elektrikli araçlarda ECU (Engine Control Unit) ve elektrikli sürüş sisteminin üzerinde çalışarak aracın kontrolünü sağlayacak yazılım ve donanım geliştirilmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Başka alanlarda da kullanılabilecek analog ve dijital giriş/çıkışlara sahip kontrol ve güç kartı üretilmiştir. - Yurtdışından 35.000 ABD Doları'na ithal edilen bu ürün şimdi 450 ABD Doları'na ülkemizde üretilabilmektedir. - Kontrol kartı yeni projelerle geliştirilerek, araç kontrol ünitesi olarak kullanılabilecek hale getirilebilecek bir altyapıya sahiptir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Ford Otosan Hibrid Hafif Ticari Araç Prototipi Geliştirilmesi - 2	Ford Otosan A.Ş.
 	Proje Başlama Tarihi
	28.09.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	30.06.2008
	Proje Süresi
	2 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Enerji Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Ford Otosan A.Ş.
Projenin Amacı	
- Birinci faz projedeki aracın ticari ürüne dönüştürülmesi için gerekli ön çalışmaların yapılması. - Prototip üretimin gerçekleştirilmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Hibrid araçların yaygınlaşması ile fosil yakıt tüketimi, ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliği ve gürültü önemli derecede azalacaktır. - Dünya hafif ticari araç pazarında önemli bir paya sahip olan otomotiv sektörümüz, bu konumunu hibrid araç teknolojisi ile geliştirebilecektir. - Elektrik motoru, batarya, vb. alt sistemler ile mevcut iş sahaları genişleyecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Cost Assessment Sustainable Energy Systems (CASES)	AB (6. ÇP)
	Proje Başlama Tarihi
	28.04.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	28.10.2008
	Proje Süresi
	2,5 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Enerji Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Fondazione Eni Enrico Mattei (FEEM)
Projenin Amacı	
- Enerji üretiminin iç ve dış maliyetlerinin detaylı tahminlerinin derlenerek 2030'a kadarki süreç için enerji senaryoları hazırlanması. - Enerji kullanım verimliliğinin geliştirilmesi için politikaların değerlendirilmesi. - Araştırma sonuçlarının enerji üreticileri, kullanıcıları ve karar verici mekanizmalara ulaştırılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Mevcut bilgi birikimi geliştirilecek ve Avrupa enerji pazarının önemli kuruluşları ile birlikte çalışma imkanı kazanılacaktır. - Ticarileşme sürecinde olan birçok alt teknolojinin ve enerji stratejilerinin oluşturulması çalışmalarına aktif katılım sağlanmış olacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Aegilops Taushii'de Tuz Stresine Dayanıklılığı Sağlayacak Yeni Gen Kaynaklarının Belirlenmesi ve Fizyolojik, Moleküler Karakterizasyonu	TÜBİTAK (1001 Programı)
	Proje Başlama Tarihi
	01.06.2005
	Proje Bitiş Tarihi
	01.08.2008
	Proje Süresi
	3 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	TÜBİTAK
Projenin Amacı	
- Buğdayda tuz stresine dayanıklılığı sağlayacak yeni gen kaynaklarının belirlenmesi. - Bu kaynakların, tuz stresine duyarlı buğday türlerinin iyileştirilmesinde kullanılmak üzere karakterizasyonlarının yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Ülkemizde günlük kalori tüketiminde çok önemli bir yeri olan buğdayın tuzluluk stresine dayanıklı hale getirilmesi tarımsal ekonomi açısından önemli yarar sağlayacaktır. - Elde edilecek yeni gen kaynakları, önemli buğday ekim alanlarımızda görülen tuzlanma tehlikesine karşı, tuzluluk stresine dayanıklı tür geliştirme imkanı sağlayacaktır. - Elde edilen tüm yeni genler paylaşım için uluslararası gen bankasına (NCBI) sunulacaktır.	

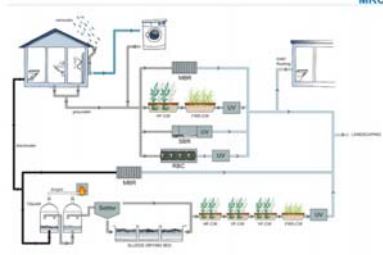
Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Biochemical Mechanisms Of Hazelnut Rancidity and Impact On Quality	TÜBİTAK (2504 Programı)
	Proje Başlama Tarihi
	01.05.2006
	Proje Bitiş Tarihi
	01.05.2008
	Proje Süresi
	2 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gıda Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	CNR
Projenin Amacı	
- Fındıkta kötü kokuya ve tada neden olan uçucu maddeleri araştırmak. - Bunların açığa çıkmasına neden olan lipaz ve lipoksijenaz enzimlerini inceleyerek İtalya ve Türkiye'de yetişen fındık türlerinin kalitesi üzerine etkisini belirlemek.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Fındık kalitesini ve raf ömrünü arttırmak için yeni teknolojilerin geliştirilmesi imkanı sağlanacaktır. - Gerek fındık üreticileri gerekse bununla ilgili gıda sektörü (çikolata, fırıncılık, şekerleme, vs) bu proje sonuçlarından önemli ölçüde yararlanarak katma değeri yüksek yeni ürünler geliştirebilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Bulaşık Makinelerinde Koku Oluşumunun İzlenmesi	Arçelik A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	20.11.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	13.06.2008
	Proje Süresi
	7 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gıda Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Arçelik A.Ş.
Projenin Amacı	
Bulaşık makinelerinde koku oluşumunun izlenmesine yönelik markörlerin belirlenmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Çalışma kapsamında, su ve deterjan tüketimini minimize edecek yeni beyaz eşya tasarımlarına yönelik ön-bilgi edinilmektedir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
SAFEFOODERA (Forming a European Platform for Protecting Consumers Against Health Risks)	AB (6.ÇP)
	Proje Başlama Tarihi
	02.08.2004
	Proje Bitiş Tarihi
	04.08.2008
	Proje Süresi
	4 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gıda Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Avrupa Komisyonu
Projenin Amacı	
- Gıda kaynaklı sağlık risklerine karşı tüketicilerin korunması amacıyla bir Avrupa Platformu oluşturulması projenin temel amacıdır. 15 üye ülke, 3 asosiye ülke, 2 bölgesel yönetimin katılımıyla 480 milyon kişilik nüfusu temsil eden bir çalışmadır.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Önemli ihracatçısı olduğumuz AB ülkelerinin gıda güvenliği programlarına katılım ve ortak çalışmalar yürütülmesi sağlanacaktır. - Gıda güvenliğine dayalı olarak dış ticarete oluşturulan bariyerler önemli ekonomik kayıplara neden olabilmektedir. Bu alanda kazanılan bilgiler ile ülkemize önemli ekonomik ve bilimsel katkılar sağlayacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Türkiye’de Yetişen 18 Çeşit Fındığın Natürel ve Kavrulmuş Olarak Tat, Aroma ve Duyusal Yönden Araştırılması ve Özellikleri Arasındaki İlişkilerin Belirlenmesi	TÜBİTAK (1001 Programı)
	Proje Başlama Tarihi
	15.10.2007
	Bitiş Tarihi
	15.10.2008
	Proje Süresi
	1 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gıda Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	-
Projenin Amacı	
Türkiye’de yetişen fındık çeşitlerinin tat ve aroma bileşenlerinin belirlenmesi ve aralarındaki ilişkilerin ortaya çıkartılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Hangi çeşit fındığın ne amaçla kullanılacağıının belirlenmesi ile endüstriyel uygulamalarda verimliliğin artması sağlanacaktır.	

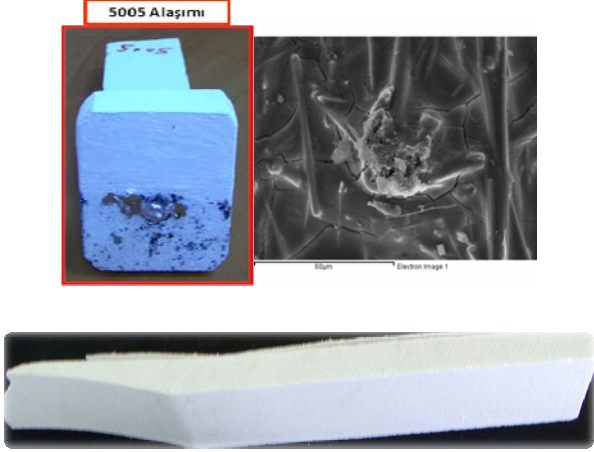
Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Bazı Sebze ve Meyveler için MAP Çalışması Yapılması	Migros Türk A.Ş. ve BOS A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	05.06.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	21.07.2008
	Proje Süresi
	1 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Gıda Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Migros Türk A.Ş. ve BOS A.Ş.
Projenin Amacı	
Bazı meyve ve sebzeler için modifiye atmosferde paketlenme (MAP) çalışması yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Taze meyve ve sebzelerin raf ömrünün uzatılması ve gıda kayıplarının engellenmesi sağlanabilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Belediyelere Yönelik Sıfır Deşarj Konsepti	AB (6.ÇP)
 	Proje Başlama Tarihi
	01.09.2003
	Proje Bitiş Tarihi
	29.08.2008
	Proje Süresi
	5 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Avrupa Komisyonu
Projenin Amacı	
Belediyeler, küçük yerleşim birimleri, desentralize alanlar için sürdürülebilir su yönetimi konsepti geliştirilmesi ve örnek uygulamalar.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Küçük yerleşim alanlarından kaynaklanan su kirliliğinin önlenmesi, - Su tasarrufu, - Su ve besin elementi geri kazanımı, - Doğal kaynakların korunması, sağlanabilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
KİPLASMA Endüstriyel Atık Entegre Bertaraf Tesisi Kurulumu Öncesi Dioksin/Furan (PCDD/F) ve Poliklorlu Bifeniller (PCBs) Kirlilik Seviyelerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi	KİPLASMA A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	09.10.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	08.10.2008
	Proje Süresi
	1 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Kimya ve Çevre Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	KİPLASMA A.Ş.
Projenin Amacı	
- Dilovası'nda üretim yapacak tesisin kurulumundan önce çeşitli çevresel ortamlarda (ortam havası, toprak, bitki,su) ve yerel gıda örneklerinde (süt,yumurta) PCDD/F ve PCB kirlilik seviye tespitinin yapılması, - Elde edilen verilerin ilgili ulusal ve uluslararası yönetmeliklere göre değerlendirilmesi, - Sağlık riski değerlendirmesi yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Bölgedeki mevcut durum izlenmiş ve değerlendirilmiş olacaktır. - Farklı bir teknoloji ile kurulan atık yakma tesisinin faaliyetlerinin çevreye etkisinin kıyaslanabileceği veriler sağlanmış olacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Elektron Mikroskopik ve Mikroanalitik İncelemeler Yolu ile İşgörmezlik Ana Nedenlerinin Analizi ve Ürün İyileştirmeler	Ford Otosan A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	05.11.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	04.07.2008
	Proje Süresi
	8 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Ford Otosan A.Ş.
Projenin Amacı	
Çeşitli araçların hidrolik pompa sistemindeki sorunu çözebilmek ve ürün iyileştirmelerinde bulunabilmek için elektron mikroskopik ve mikroanalitik incelemeler yolu ile bilimsel çalışmalar yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Çalışmalar sırasında müşterinin ürettiği bazı araçların hidrolik sistemlerindeki işgörmezlik sorununun çözümünde ve ürün iyileştirmelerinde belirli somut aşamalara gelinmiştir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
TCP Kalite Tekstil Malzemenin Buruşmazlık Özelliğinin Geliştirilmesi	Zorlu Linen A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	11.06.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	10.10.2008
	Proje Süresi
	1,5 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Zorlu Linen A.Ş.
Projenin Amacı	
TCP Kalite tekstil malzeme yüzeyinde buruşmazlık sağlayacak özellikte kaplama uygulamasının nanoteknolojik yöntemler ile yapılabilirliğinin araştırılması ve bu amaçla uygun sol-jel formülasyonların geliştirilmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Tekstil malzemelerinde sağlanacak kalite gelişimi ve mukavemet artışı ile iç piyasa ve dünya pazarlarında firmanın satış payı artırılabilir.	

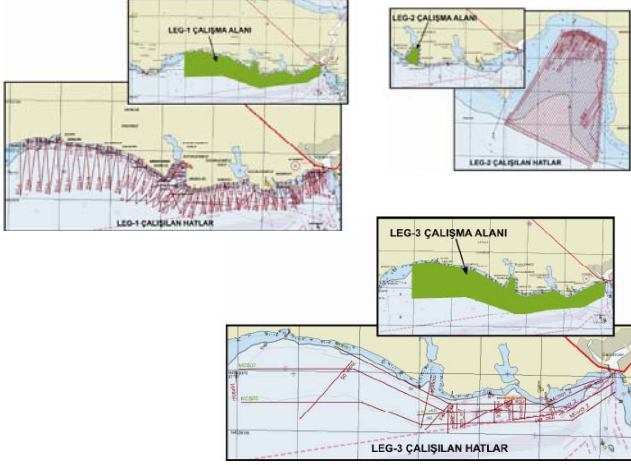
Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Seramik Tip Malzemeler ile Al-Metal Etkileşimlerinin İncelenmesi ve Çözümlerin Araştırılması	Assan Alüminyum A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	13.07.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	10.09.2008
	Proje Süresi
	14 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Assan Alüminyum A.Ş.
Projenin Amacı	
Farklı tip seramik örnekleri ve Al alaşımları kullanılarak, statik ve dinamik şartlarda metal-seramik etkileşim deneylerinin yapılması ve sıcaklık, zaman, alaşım elementi, farklı kaplama malzemeleri gibi parametrelerin incelenmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Çalışmada elde edilecek veriler ürün ve süreç iyileştirmede doğrudan kullanılacaktır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Gizleme Ağı Sistemi	ÖZTEK Tekstil A.Ş.
 Monte edilmiş gizleme ağı	Proje Başlama Tarihi
	12.02.2008
	Proje Bitiş Tarihi
	21.11.2008
	Proje Süresi
	9 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	ÖZTEK Tekstil A.Ş.
Projenin Amacı	
ÖZTEK A.Ş. firması tarafından Milli Savunma Bakanlığı için pilot çapta üretilecek olan gizleme ağının üretim koşullarının laboratuvar düzeyinde optimize edilmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Bu projenin başarısıyla gizleme ağlarının ithali yerine yurt içinden tedarikinin mümkün olması, dolayısıyla bu konudaki dışa bağımlılığın ortadan kalkması mümkün olabilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Obüs Kundakları Üretim Prosesinin Geliştirilmesinde Radyografi Uygulamaları	Anadolu Döküm Sanayi A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	08.10.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	08.10.2008
	Proje Süresi
	1 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Anadolu Döküm Sanayi A.Ş.
Projenin Amacı	
Dökümleri yapılacak olan Fırtına Obüs Kundaklarının üretim prosesinin geliştirilmesi sürecine katkıda bulunmak amacıyla ilgili standart ve şartnamelere uygun bir muayene prosedürü hazırlanarak radyografi uygulamaları yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Fırtına Obüs Kundağı döküm parçalarının üretim sürecinde radyografi uygulamaları yapılarak, olası döküm süreksizlikleri saptanabilecek, bunun paralelinde belirlenen hataların giderilmesi sağlanarak proses geliştirilmesine katkıda bulunulabilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Krom-Nikel-Demir Alaşımı Kaydırıcılar	ERDEMİR T.A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	26.02.2008
	Proje Bitiş Tarihi
	26.11.2008
	Proje Süresi
	9 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	ERDEMİR T.A.Ş.
Projenin Amacı	
NiCrFe ve CrFe esaslı alaşımlardan yüksek sıcaklıkta aşınmaya dayanıklı malzeme geliştirilmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Proje kapsamında üretilen parçalar orijinallerine oranla 4 kat daha uzun süre dayandıkları için müşteriye değişim-onarım maliyeti olan 1.500.000 YTL kadar kar sağlamaktadır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Kobalt Bazlı Yüksek Sıcaklık Kaydırıcıları	ERDEMİR T.A.Ş.
	Proje Başlama Tarihi
	22.04.2008
	Proje Bitiş Tarihi
	22.12.2008
	Proje Süresi
	8 ay
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Malzeme Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	ERDEMİR T.A.Ş.
Projenin Amacı	
Yaklaşık %70 hurda kullanılarak Co esaslı kaydırıcı nitelikte süperalaşım geliştirilmesi ve destekleyicinin ihtiyacını karşılayacak miktarda parça imalatı yapılması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- Üretilen parçalar orijinallerine oranla 4 kat daha uzun süre dayandıkları için müşteriye değişim-onarım maliyeti olan 1.500.000 YTL kadar kar sağlamaktadır. - Hurda malzemeler kullanılarak ek kar elde edilmekte ve dönüşüm için kullanılmaktadır.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Marmara Bölgesinin Deprem Aktivitesinin Çok Disiplinli Yöntemlerle İzlenmesi ve İstanbul Kıyı Şeridi/Kıta Sahaneliği Zeminine Olası Etkilerinin Araştırılması (MAZDDA)	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
	Proje Başlama Tarihi
	18.04.2007
	Proje Bitiş Tarihi
	28.11.2008
	Proje Süresi
	1,5 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü
Projenin Amacı	Müşteri Kurum(lar)
	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
- Marmara Bölgesi'ne ilişkin izlenen jeolojik verilerin ve elde edilen bilgilerin karşılıklı paylaşımı ile deprem aktivitesinin izlenmesi. - Zeminin depreme göstereceği tepkinin özelliklerinin belirlenmesi.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
- İBB'nin orta vadede afet koordinasyon ve teyakkuza yönelik bilgi edinmesi sağlanacaktır. - Yerleşim yerlerinin planlanması için gerekli olan temel bilgiler üretilecektir.	

Proje Adı	Destekleyen Kuruluş
Kocaeli İli için Zemin Sınıflaması ve Sismik Tehlike Değerlendirme Projesi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
	Proje Başlama Tarihi
	05.10.2005
	Proje Bitiş Tarihi
	06.10.2008
	Proje Süresi
	3 yıl
	Yürütücü Kurum/Kuruluşlar
	TÜBİTAK - MAM Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü
	Müşteri Kurum(lar)
	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Projenin Amacı	
Kocaeli ilini kapsayan jeofizik etüdler ile; - Zeminin deprem açısından davranışının değerlendirilmesi, - Güvenli yerleşim alanlarının sismik bölgeleme esaslarına dayalı olarak makro ölçekte belirlenmesi, Zemin sınıflaması ile gelecekte olabilecek bir depremin hangi alanı ne düzeyde etkileyebileceği bilgisinin sağlanması.	
Çıktıların Ekonomik Katma Değeri ve Sosyal Kazanımlar	
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin deprem güvenli yerleşime uygunluk ve deprem hasarlarının azaltılmasına yönelik çalışmalarına temel teşkil edilecek ve maliyetin azaltılmasına önemli bir katkı sağlayacaktır.	